

Secunde partis

et regula penitendi. **Sextū ē q** nos caueamus ne unq̄ xpm negem. xpm nāq̄ negat quis in omni mortali peccato. q̄ p̄sentiendo dyabolo abnegam xpm et recedimus ab eo. In p̄for- mado se huic articulo. cogitet hō q̄ pie ipm de- respiciet. et tunc instar beati petri rememore- tur peccata sua breuiter et sumarie: et ea quā- tus p̄ lacrimis saltē cordis deileat. Ihu qui a petro apostoloꝝ tuoꝝ principe ter negari te p- tulisti. quiq̄ eū misericorditer respiciēs: reatū suū amare flere fecisti. respice queso me oculo clemētie tue. et p̄cede me verbis vel factis te nū- q̄ negare. et peccata mea digne d̄flere. Tan- dē fatigati principes iudeoꝝ. et ministri iniq̄- tatis et ceteri iudei: recesserūt eūtes ab domi- nibus. et mittētes dñm ihm in quēdā carcerem ibi subtus solariū. cui? adhuc videri p̄ vesti- giū. ligauerūt eū ibi ad quandā colūnam lapi- deā. cui? pars ibideꝝ mutata fuit: et adhuc ut dī apparet. Dimiserūt nīlomin? cū eo aliquos armatos ad tutiorē custodiā. q̄ eū vexauerūt p̄ totā noctē residuā quasi non sufficeret dies ad cōplendū malitiā suā: derisionibusq̄ et ma- ledictionibus vacātes puitiabant ei: dicētes. pu- tabas eē prudētor: p̄ncipibz et melior pharise- is? Nūc tua stulticia apparet mō stas ut pue- rit: et morte crudelissima cito morieris. Intue- igit̄ qualif illi audaces et pessimi cōuitantur ei: et insultāt: et modo vnus modo alius ver- bis: et forte etiā factis p̄ eū insurgūt. Tāta ei- dicūt et faciūt et irreuerēter hmoi marcenarij et vilissimi quāta possūt. **Eni an.** Nox insōnis tota ducebat. nulla p̄sus requies ihu p̄staba- t ministroꝝ impia plebs iniuriā alapis. et co- laphis: innocēs mactat. Intuere nunc obpro- brijs dñm verēcūdū. in tormētis vō patientem et vultū semp ad terrā habetē: et silentē ad oīa tāq̄ vere eēt dephensus i culpa. et mira cordis p̄ritiē cōpatere creatori. hec ansl. Et sic stat dñs rectus ad istā colūnā ligat. et saturatus obprobrijs usq̄ mane. afflict? nimis frigore et labore. q̄ h̄yems erat et noctes longe. Tu er- go ibis ad eū. et vehemēter sibi cōpatiēs: dices ad ipm. **O dñe.** ab quoz man? venisti? Quanta ē pacia tua? Vere ista ē hora tenebrā. Et tūc deuotissime osculaberis man? et pedes ei? vene- rables. et vincula illa durissima: et sedebis ibi ad pedes illius dolēs et lugens: et dices. **O dñe ihu.** saltē requiescat caput tuū sup humerum meū. ex quo te liberare nō possū. Et tunc recō- mēdabis te ei et oēs amicos tuos: et totū absq̄ dubio p̄cedet tibi. quicq̄ rogaueris et petieris ab eo. Et dices ei. **O dñe** quid dicā i crastinum dignissime matri tue. Et sic ad pedes beatif- simos aliquātulū dormitabis et quiesces. si tñ dormire potēs: in tali statu dominum tuū vi- dens. **Oratio.**

O domine ihu xpe qui hora matutina co- rā anna a ministro alapā suscepisti. et te ligatū ad cayphā duci pmisisti. et to- ta nocte multa obprobria et incōmoda ptuli-

Capitulum .lxj.

sti. tribue queso mihi peccatori. ut similia pa- ti gaudeā p gloria tui nominis: et gaudijs per- frui merear eternis. Illis q̄ tue pietatis ocul? q̄bus tūc petrū resperisti: me miserū frequenē respicias. q̄ te toties p̄uis cogitatōibz. locutōi- bus. opibus. negligētissq̄ negauī. ut valeaz de- sectus meos cognoscere et inde penitere: ac ve- niā et grām merear apud te iuenire Amen.

De prima.

Capitulū.

LXI.

Ora pame corde dolo

Hroso et mesto meditaberis. qualif mane qñ dies ē fact? tēpestiue. pue- nerūt apd cayphan p̄ncipes sacer- dotū. i. pontifices q̄ p̄cellebāt reuerētia digni- tatis. ac seniores ppli q̄ p̄cellebāt reuerētia e- tatis. et scribe q̄ p̄cellebāt reuerētia doctrine le- galis. ad p̄siliū aduersus ihm. ut traherēt eum morti: et fecerūt dñm tuū dulcē ihm nimis af- flictū ibi adduci. **Dic ē** p̄uēt? malignantiū. cu- ius prior siue abbas erat cayphas. qui erat pō- tifer anni illius. Cū aut volūt eū de domo du- cere: dicūt ei. Ihu quid facis: ibimus an non? **Veni** quia p̄ncipes et sacerdotes mandāt q̄ du- caris ad p̄siliū vbi te expectāt cū populo. vo- lētes te tradere pilato ut moriatis. Tu autē si adhuc cogites te cū ipō eē. dices cū magna cō- passione. **Heu domine mi.** heu magister bone. quia iam volūt te p̄dere. **Jam** volunt te morti tradere. **O domine** quid ego miser faciam? **O q̄** crueles et q̄dolorosi rumores. **O domine** q̄ lu- gubrem visionem habebit tua mater dulcissi- ma. q̄ amaros rumores audiet tam ipa q̄ oēs q̄ te diligunt cū ea. **O dñe** quid ego miser faci- am. **Ibo** tecum dñe. vel ibo nūtiare et dicere domine mee benigne matri tue ut veniat ad te. **Postea** videbis quomō ducūt eū tanq̄ agnuz māsuetū. q̄ portat ad victimā: et quomodo in- trat ligat? et afflictus. et omnes in eū respiti- ent: et insultātes ei dicūt. **O ihu** hic es? Quō si p̄pheta eras: istud nō p̄uidebas? **Talia et multa** similia poterāt ei dicere illi maledicti. **Cōsidera** mō quātū iudei sitiebāt sanguinē ihu xpi. q̄ sū- mo mane querebāt sentētiā de morte ei? **bari** **Nā** tāta erat eoꝝ neq̄tia. ut nulla mora inter- ponere. qñ occidend? p̄lato traheretur. **Et** sic bis fuit p̄siliū impioꝝ aduersus ihm. p̄mo añ gallicantū. ut visum ē superius. secūdo mane qñ dies est factus. **Quia** ei ex testimonijs p̄ha- bitis non habebant aliquid vnde coram p̄la- to sicut reus mortis accusari posset. iō vltēri? p̄sulebāt qualiter eū morte dignū accusarent. **Et** tūc dixerūt ei. **Si** tu es xpc. i. rex et vnctus dic nobis? **Abi** beda. **Non** veritatē desiderabāt. sed calumniam preparabant. **Siquidem** xpm hominem tantummodo de stirpe dauid ventu- rum sperantes: hoc ab eo querebant. vti bice- ret. ego sum xpc: calumniaretur. q̄ sibi regi- am potestatem arrogaret: et ob hoc a rege pu- niendus esset. **Et** ait illis. **Si** vobis dixerō. sci- licet q̄ sim xpc non credetis mihi: sicut et alia

nō credidistis nec verbis meis. nec factis. Si autē interrogauerō vos: nō rēdebitis mibi. si-
cut nec alia respōdistis. cū interrogarē quō xp̄c
filius dauid eēt. neq; dimittetis. s. me. q̄ tñ suz
innocēs. Ex hoc aut. s. tpe. i. post tps passiōis
et ascēsiōis: erit filius hoīs sedēs a dextris v̄-
tutis dei. i. i potiorib; bonis patris s̄m huma-
nitatē: s; i equalitatē patris s̄m diuinitatē. **En**
benedixit fili? hominib; q; in xp̄cū filius dei sp̄
fuit equalis patri: et sedēs ad dexteraz patris.
Quasi diceret. **Ero** in vita regnās sēpterna
virtute diuina. cū hic infirmus corā vobis ap-
pareā. **Abi theoph.** **Quasi** diceret. Nō ē vobis
de cetero tps sermonuz et doctrine: s; deinceps
iuditij tps erit. cū videbitis me filiū hoīs sedē-
tē a dextris virtutis dei. **Tūc** dixerūt oēs. **Tu**
g es filius dei. s. naturalis. **Qui** ait. **Eos** dici-
tis. quia ego sū. **Quasi** dicēt. **Ego** nec dico nec
nego: s; vos dicitis quia nō credatis. **Sua** g
snia p̄bennāt. **Abi** beda. **Ita** responsiōe suā
tēperat. ut et verū dicat: et sermo ei? calumnie
nō pateat. **Maluit** em̄ se xp̄m filiū dei p̄bare q̄
dicē ut cōdemnādi cā tolleret̄ his. q̄ qd obijci-
ūt hoc ip̄i fatent̄. **Quā** tñ r̄nsiōe ip̄i blasphe-
miā reputātes: dixerūt. **Quid** adhuc desidera-
m? testimoniū. s. ad p̄bandū. q̄ se xp̄m dicat et
dei filiū. **Hec** duo grau? pōterabāt. s. q̄ se xp̄m
et dei filiū dicebat. eoq; unū videbat̄ eē d̄ deuz
reliquū d̄ romanū imperiū. **Ip̄i** em̄ audiui-
m? de ore ei?. **O** infēsati. excecavit vos malitia ve-
stra. **Audistis** ex ore ei? dei reuerētiā. qua erat
colēbus. et nō blasphemā q̄ eēt crucifigendus
Ergo ut ait beda. sua se sentētia p̄bennāt. qui
eū mortī tradūt. quē et oris et opis testimonio
teū eē cognoscūt. **Et** p? multa q̄ d̄ eū fecerūt
(ut estimo) sicut i nocte fecerāt: adduxerūt eū
vinctū a domo cap̄phe pōtificis ad domū pila-
ti p̄sidiis romane p̄tatis. ad quē ptinebat iudi-
ciū i causa sāguinis. ut. s. p̄lato totū impone-
ret: et ip̄i imunes reputaret̄. **Duxerunt** in quā
eū vinctū. manib; post tergū ligatis. et cū mul-
tis punitijs ac ptumelijs (et ut d̄) catena i collo
ei? posita. q̄ postea ostēdebat̄ in hierlīm peregrī-
nis p̄ deuotiōe magna. q̄ et ip̄i submittēbant in
ea colla sua. **Cogita** nūc. cū quāto obprobrio
ducit̄ p̄ mediū ciuitatis hierlīm. punitiantib; p̄n-
cipib; sacerdotū et phariseis atq; dicētib; **Veni**
nobiscū latro et deceptor: populi. nūc tua
maleficia finē habebūt i breui. **Doctrēda** p̄sus
impietas. q̄ tantis iniurijs faciri non potuit.
quin potius ferali rabie fremens. impio iudici
tanq̄ rabido canī aīaz iusti deglutiendā expo-
suit. **Tūc** videns iudas q̄ ille dānat? eēt. con-
silio sacerdotū et senioz. i. dānatōi et mortī ad-
iudicatus. p̄suetudo em̄ erat iudeoz. ut quem
reū mortis iudicasset. vinctū p̄sidi traderet. ut
dū p̄ses vinctū teneret. mortī abdictū itelligēt
penitētia duct?. infructuosa tamen. q; sine spe
venie erat. retulit pretiū. s. triginta argēteos p̄n-
cipib; sacerdotuz et seniorib; ppli. a quibus male
accepat. q̄si in sua p̄tate eēt p̄secutor: sentētiāz

mutare. et q̄si eotē p̄tio quo xp̄m dñm vēdidit
posset eū redimere. **Multi** ei possūt alicui ma-
la psuadere. que tamē penitētia ducti post non
poterūt dissuadere. v̄l in bonū p̄uertere. **Si** g
iudas restituit pecuniā male acq̄sitā. quomō
usurarius tenet usurā. et symoniac? p̄bendam
vel quicūq; rē alienā: **Credibile** est q̄ lata snia
d̄ xp̄m. illi q̄ p̄ncipales fuerūt in morte xp̄i: re-
dierūt ad tēplū: et tūc venit iudas penitētia
ductus. i. angustia quadā et tristitia tactus q̄
tamē nō valuit. q; nō p̄pter amorē dei: s; p̄pter
enormitatē rei tristis fuit: et retulit argēteos
dicēs. **Peccaui** tradēs sanguinē iustū. **Nō** va-
luit iude ista p̄fessio. q; deerat spes venie et salu-
tis. **Abi cris.** **Abi** veritatē vndiq; fulgentē. p̄-
ditor: de seip̄o dat testimoniū: et eoq; qui cōdē-
nauerunt oppilat ora. **At** illi teritētes eū: dixe-
rūt. **Quid** ad nos. s. de peccato tuo. qui non su-
mus rei i hoc facto? **Tu** videris et scies te pec-
casse: s; nihil ab nos ptinet et nobis de hoc nō
ē cure. **Professio** hec audax ē atq; ceca. **Emisse**
se iusti sanguinē audiūt. et tamē extra reatus
se eē credūt. et in vēdente scelus p̄stituunt. **En**
s̄m cris. accusatio sacerdotū ē. qui non egerūt
penitētiā etiā iuda penitente. **Et** videns iu-
das q̄ cum teritebant. lapsus in desperationē
pietis argēteis in templo. vnde receperant
recessit: et abiēs laqueo se ex desperatiōe suspē-
dit. ex quo patet q̄ cupiditas sua nihil sibi va-
luit. **Maluit** se q̄ denarios p̄dere. denarios tem-
plo. seip̄m d̄yabolo tradidit et laqueo. **Hic** ha-
bem? duo exempla. **Primū** est q̄ auaritia nō ē
aliud q̄ quidā laque? d̄yaboli. per quem suspē-
dit auaros. **Secundum** exemplum est. q̄ cru-
delitas p̄sidentis est occasio desperationis pec-
catoris. **Iudas** em̄ retulit pecuniāz penitētia
ductus et peccatū suū est p̄fessus: sed q; p̄n-
cipes dure r̄sponderunt sibi: dicentes. quid ab
nos tu videris: desperatus abiēs laqueo se su-
spēdit: sic frequenter circa peccatōrē accidit.
Iudas laqueo se suspendit in terre medicullio
indignus hominū et angelozum consortio.
Indignus colligi inter angelos qui in celis s̄
indignus etiā colligi inter homines. qui i ter-
ra: socius factus demonum. quibus deputat? ē
aer iste caliginosus in carcerem vsq; ab iudici-
um. **Sunt** autem tres rationes quare tali
morte d̄cunt probitorē interire. **Primo** ut ele-
uatus in aere socium se ostenderet demonum.
in hoc aere caliginoso habitantium. **Secundo**
quia paciscendo locutus fuerat. in gutture pu-
nit. ut arterie que voces probitiōis emiserat:
punirent. quia per que peccauit quis: per hec
et torquet. **Tertio** ut celo et terre exosus ostē-
deretur. q̄a non solū p̄bitōis culpā emenda-
re nequiuit: sed etiā homicidij p̄prij scelus addi-
dit. **Mirabilis** duritia iudeoz. quos nec p̄fessio
peccati nec restitutō p̄tij. nec opatio p̄prij suspē-
dij emolliuit. q; nec penitenti nec p̄tienti nec
suspēdenti iude crederūt. **Cū** iuda quippe se
ip̄os suspēdūt. q̄ veniā petē et satisfactōi intē-

tere nolūt. Et crepuit medius effusis visceribus, rupto enī laqueo putat cecidisse et crepuisse, et in hoc quodammodo delatū ē ori. q̄ osculat⁹ dñm fuerat. ne p̄ os dānata aīa exiret: nō ei tāvilis inq̄nari debuit q̄ tāgloriosū. s. os xpi ptigerat. **Dignū** enī erat ut viscera q̄ p̄bitionē p̄cepant. rupta caderēt et guttur quo vox p̄bitionis exierat laqueo artaret. **Sepe** enī mod⁹ pene exprimit modū culpe. **Ue** iude. qz ab fontē misericordie p̄ spem venie nō rediit: s. p̄p̄ij sceleris immitate p̄arritus desperavit. **Et iō dicit hiero.** q̄ magis iudas offēdit deū q̄n se suspēdit: q̄ in hoc q̄ eū p̄bivit. **Dixerūtqz sacerdotes** quia nō liceret ip̄os argēteos mitti. i. remitti i corbanā. i. in gazophilatiū vñ eos tulerāt. quia p̄tiū sāguinis et mortis erat. qd̄ ibi mittere nō. lueſt. cauētes. s. ne sacros loculos pecunia cruenta polluerēt. s. m̄ hiero. vere culicē liquātes. et camelū glutietes. **Si** enī ideo pecuniā quia p̄tiū sāguinis ē in corbanā. hoc ē in gazophilatiū et inter dona dei nō mittūt. cur ip̄m sanguinē sūdūt. **Uñ et aug.** Qualis illa innocentie simulatio fuit. pecuniā sāguinis nō mittere i archas: et ip̄m sanguinē mittere in p̄sciam: Et p̄cilio inter se habito. emerūt ex eis agrū cuius dā figuli in sepulturā mortuorū. s. pegrinorū qui nō habebāt sepulchrū p̄p̄iū. q̄ dicit⁹ ē acheldemach. i. ager sāguinis. in detestatoz p̄bitoris iude. et memoriā passionis ihu xpi. quia enī p̄tiū mortis fuerāt. i. vsū mortuorū et hoc pegrinorū eos tradiderūt. **Quod** fecerūt nō i misericordiā s. in saluatoris ifamiā. simulādo pietatē et intēdendo iniquitatē. ut longe lateqz diffusa mareſ emptio. et p̄pter hoc addita ē impositio nominis et vocat⁹ ē ager sāguinis. i. empt⁹ p̄tio sanguinis. ut eēt frequēs rememoratio facti in detestatoz nominis xpi. **A p̄te** mōtis syon: in vallē iofaphat descendendo. iuxta natatoriam syloe p̄ austrū. ad iactū lapidis ultra vallē ē ager acheldemach. ubi ē sepultura pegrinorū ubi fuit monasteriū seu ecclesia oīm sanctorū. **In** hoc q̄ de p̄tio sanguinis emerūt agrū i sepulturā pegrinorū: mystice dāſ intelligi. q̄ xpc p̄ suū sāguinē nobis pegrinis emit quietē p̄petuā et gaudiū p̄abisi. **Uñ glosa.** Magnū sacramtū latet in factis iniquitatis. **Figulus** ē de⁹ i cuius manu ē ex eodē luto facere aliud vas in bonorē aliud i p̄tumeliā. ager ei⁹ ē seculū qd̄ vnīuersū p̄tio sāguinis ei⁹ emit. ut ei cōmortui sepeliant⁹ pegrini. nō utiqz isrl̄ s. alieni. qui in p̄tio sāguinis ei⁹ sepulti: eternā requiē sortiunt⁹. **Uñ et hiero.** Nos q̄ pegrini eramus a lege et p̄phetis: p̄ua iudeorū studia i salutē suscepim⁹. et in p̄tio sāguinis xpi req̄escim⁹. **Uñ etiā aug⁹.** pegrinis inquā. q̄ sine domo et patria et toto orbe exules iactabāſ. requies xpi sāguine p̄uideſ. **Istos** aut pegrinos dicim⁹ eē deuotissimos xp̄ianos. qui renuntiantes seculo et nihil possidentes in mūdo. in xpi sāguine requiescunt. **hec aug.** Cū aut p̄ om̄es plateas hierl̄m diceret. q̄ dñs ih̄s capt⁹ eēt. et quō iudei eū cru-

cifigere vellent: p̄cipiēs hos rumores terribiles dolorosa mater ei⁹. q̄ tñ cū p̄mo capēſ hoc in spū (ut dī) cognouerat: ducta ē cū inestimabili lamēto et fletu et plāctu a sororibus suis: et alijs quasi mortua. **Et** venit ad videndū filiū suū dilectū. plorās incessanter p̄ ciuitatez hierusalē et dicēs. **Deu** me ubi ē nūc amātissimus filius me⁹. **Ubi** es dulcissime fili⁹. **Ubi** te iueniam⁹. **quis** te cepit carissime. **Quare** te mibi abstulerūt benignissime. **Hec** et his similia poterat dicē. et multo magis mouētia mētes audiētū etiā ifidelīū ad deuotē et passionē. **Estimo** q̄ om̄es q̄ viderūt eā: dicerēt. **O** q̄male ē isti bone mulieri. **Si** vidisti parē dolorez. **Et** cū ip̄a ac sorores ei⁹ et alij q̄ secū venerāt viderēt eū: sic ligatū. afflictū. p̄sputū. ab oībo despectū. a discipulis derelictū: ac oīm solatio et auxilio destitutū. nō loquētē. nō se excusantē. sic vitupabiliter et sic enormiter a tāta multitudine armatoz crudeliū duci. abſistendū tribu: nali iudiciis iniqui. et p̄demnādū eum morti: quāto sūt dolore et amaritudine repleti. nō posset dici vel f̄mōde explicari. **Creto** q̄ quasi mortui in terrā p̄sternebant⁹ corā eo. **Dñs** etiā vidēs matrē et alios in tāto dolore: valde dolebat et ip̄e. **Multū** ei affligebat⁹ ex passionē quam ad suos et maxime ad matrē habebat. sciebat enī q̄ p̄ ip̄o vsqz ad euulsionē anime a corpe dolebat. **Et** sic dñs ubiqz et semp dolor multiplicabat⁹: nō modicū dolorē enī matris et suorū f̄putabat suū. **In** illo q̄ mutuo p̄spectu magn⁹ valde dolor fuit utrimqz. **Sequūſ** dō alōge: qz nō possūt appropinquare. **Cōsidera** et intuerē ista biligēter p̄ singula. qz multū sūt p̄passiua. **Cogita** si potes tantā amaritudinē. si p̄iaz habes aīam: qz longū ē cogitare aīe habēti deuotēz. **Sicut** q̄ dulcissima mater filio suo sic angustiato viso valde doluit: ac ei ex intimis cōpassa fuit et amarissime fleuit: et similiter dñs m̄i et alijs p̄passus etiā multū doluit: sicut fidelis amicus suo amico et p̄ximo mala paciēti cōpati et p̄dolere debet. **Et** adduxerūt ih̄m victū et eū p̄ylato p̄sidi scircūciso canī glutendum tradiderūt in p̄torīū. qd̄ erat in domo p̄ylati loc⁹ qd̄baz. ubi iudicabat et p̄toris seu iudicis sedē et locū tenebat. **Uñ** beba. **P̄torīū** enī dī sedes p̄toris: p̄tores aut dicūt p̄fecti siue p̄ceptores: eo q̄ ciuibz p̄cepta donēt. **Tradiderūt** eū p̄testati romane: ut eo mō alienos se oñderent ab ei⁹ interfectōe. in q̄ nō eorū innocētia s. magis demōstrat⁹ infania. **Et** ip̄i q̄ ducebāt eū nō introierunt in p̄torium. ne p̄taminarentur in trando domū gētilis: s. ut māducarent pasca. i. azimos panes. quos nō licebat comedere nisi p̄sonis mūdis. dies enī agere ceperūt azimorū. q̄bus diebz p̄taminatio illis erat i alienigenē itrare habitaculū. **Timebāt** cōtaminari ex ingressu domus hominis gentilis. et nō timebāt inquinari ex p̄curatōe mortis xpi innocētis: ex quo patet superstitio eorū vana. sicut in multis alijs. **Uñ** augustin. **O** impia cecitas.

Habitaculo videlicet cōtaminarē alieno: et si
cōtaminarē scelere proprio. Alienigene iudicis
pretorio cōtaminari timebant. et fratris innocē-
tis sanguinē effūdē nō timebāt. **hec aug.** Isti
sūt similes. q̄ p̄sciam magnā de minimis faci-
ūt: et multo grauiora cōmittūt. Cū ḡ ih̄s eēt
i pretorio: pilat⁹ obseruātis iudeorū. q̄ domū ei⁹
ingredi nō audebant deferēs: exiuit ad eos fo-
ras de pretorio: ip̄e em̄ erat quasi medius hincin
de discurrens. et querebat quā accusationē ad-
uersus eū i iudicio afferret. quē reū mortis iu-
dicabāt. Elidbat em̄ eū in signū dānatis liga-
tū. et a tot ductū ad damnandū: et ideo de cau-
sa ab eis querebat. Molēs mobū tenere romano-
rū a quibus missus erat. quō p̄suetudo erat: nul-
lus p̄temnare. nisi p̄us accusatōez suā audirēt
et ille locū defendēdi haberet. Et dixerūt ei. Si
nō eēt hic malefactor. quē de? i lege p̄cipit non
pati viuere. nō tibi tradidissē eū. nos qui su-
m⁹ cāte religionis et auctoritatis. Quasi dice-
rēt. Nos sumus tante veritatis et iusticie. q̄
nobis oberet credi simplici ob̄o sine aliqua dis-
quisitione. Nos em̄ factus diligēter examinauim⁹
mus et eū dignū mortē inuenim⁹: et iō iā p̄be-
natū tradimus eū tibi puniendū. nec oportet
aliā facē examinatōem. Sic homines malitio-
si corā iudicibus se iustificāt. ut innocēti ma-
gis nocere valeāt. Miseri iudei dicūt eū eē ma-
lefactorē. q̄ p̄trāsuit benefaciēdo et sanādo oēs
oppressos a dyabolo. et faciūt s̄m illud quod
de eis per p̄phetam iā ip̄e p̄dixerat. retribuēbāt
mibi mala p̄ bonis. Et p̄ylatus quasi indigna-
tus ex eorū r̄sponsione. q̄ sciebat eos p̄inuidi-
am ip̄m tradidisse: dixit eis. Accipite euz vos
et s̄m legē v̄iam iudicate euz. Quasi dicēt. Si
sufficit v̄ia examinatō: sufficiat v̄ia sn̄ia: ego
nequaquā talis iudex efficiar. Per quā responsi-
onē mortē x̄po iſerre inhibebat. q̄ romani ali-
qua minora iudicāda iudeis dimiserāt: s̄ cau-
sā sanguinis et altā iusticiā sibi retinuerant.
El̄n dixerūt iudei. Nobis nō licet interficē quē
q̄. s̄. p̄pter p̄fatem ab aliis trāslatā. Tamē p̄
seip̄os dicebāt. quia interficiebāt quē iniuste:
interficiendū offerebāt: et sanguinē innocen-
tē sūdebāt. quē subendū alteri tradebāt. **Argu-**
mentū p̄ sentiētes vel p̄curātes aut simulātes
fraudē iſferendā primo. cū possint obuiare ma-
lo. q̄ tales similes sūt iudeis hec dicētib⁹. et sub
p̄textu iusticie vel cuiuscūq̄ cause suā nequi-
tiā defendentibus. **Alti etiā** mali clerici sic di-
cūt. s̄. nobis nō licet interficē quēq̄. intelligētes
d̄ mortē corporali. q̄ tamē p̄ modico habēt m̄l-
tos interficere suo malo exēplo mortē spiritu-
ali. q̄ peior ē iſfectōe corporali. **El̄l dixerūt iu-**
dei sibi nō licē illis dieb⁹ p̄pter festi solēnitates
et s̄actitatē. qd̄ celebrare iā ceperāt: p̄pter quod
d̄ ingressu etiā p̄torij cōtaminari metuebāt. **El̄n**
aug⁹. Si malefactor ē. cur nō licet interficere?
Si p̄pter festū nō licuit interficē. cur crucifi-
ge crucifige eū clamastis? **El̄l** q̄ crucifigi euz
ut etiāz mō mortis iſfamare: cupiebāt. et hoc

eis s̄m legē nō licebat: licet alio mō possēt blas-
phemos interficē: qualē x̄pm reputabāt. ut
patuit in stephano ab eis lapidato. **Doc** autē
factū ē ut s̄mo ih̄s impleret quē dixit. signifi-
cās q̄ mortē eēt moritur⁹. i. a quibus. nō ei mor-
tē crucis hic significat: s̄ q̄ a gētib⁹ eēt mori-
tur⁹. et q̄ iudei eū fuisset gētib⁹ tradituri ad il-
ludendū et flagellandū et crucifigendū: hec enim
tria dñs a gētib⁹ ē passus. Quia em̄ p̄p̄is ma-
nib⁹ noluerūt eū interficē. ut sic q̄ magis pecca-
bāt q̄i alieni eēt a scelere: implet⁹ ē s̄mo ih̄s
quē de sua mortē p̄dixit. ut a iudeis traditus:
occideret a gētib⁹. **Et ceperūt accusare euz**
falsē i multis de quib⁹ solū tria exp̄mūt. q̄ lucas
ponit: dicēs. **Hūc** inuenim⁹ subuertēte gentēz
n̄iam. s̄. iudeorū a cultu legis falsā doctrinā se-
minādo: et p̄hibētē dari tributū cesari. et sic q̄i
p̄ ip̄m se dicit⁹ faciēdo: et dicentē se x̄pm regē
eē. q̄si volēs sibi regnū iudeorū usurpare. **Nō**
x̄pi reges iudeorū appellabātur p̄pter v̄nctōnez
s̄z abdebāt regē dicēdo x̄pm regē grā explana-
tōis. q̄a p̄ylatus gētilis erat. gētilēs hō reges
suos nō ungebāt sicut iudei faciebāt. et iō si ei
qd̄ ē x̄pm. i. v̄nctū nō addidisset regē: p̄ylatus
n̄ intellexisset. **S̄z** falsē erāt accusatōnes. **El̄n** n̄
bene dicebāt inuenim⁹. q̄ qd̄ ei i ponebāt n̄ erat
rei veritas: s̄z hūana fictio et adiuventō. **Nō** ei
subuertit gēte a lege. q̄ nō venit solue legē s̄z
adimplē: nec subuertit s̄z p̄uertit. q̄a docuit in-
bitate. **Nec** p̄hibuit tributa cesari dari. **S̄z** di-
xit. reddite q̄ s̄ cesaris cesari: et q̄ s̄ d̄i d̄i lib̄a
tributo. ne scābalizaret: soluit tributū p̄ se et pe-
tro. **Dicēs** q̄ se x̄pm regē eē verū dixit: licet re-
gnū i hoc mūdo habē nollet. q̄ cū ip̄i vellēt eū
regēz facē: fugit et regnū respuit. **Igit̄** (ut ait
beda) arguunt i pietatis iudei. q̄ accusatōes sal-
uatorē et falso q̄dez. nec aliqd̄ verisimile. qd̄ ei
obicē possit: inueniūt. **De p̄ma** igit̄ accusati-
one tanq̄ friuola et ad eū nō spectāte: p̄ylat⁹
parū curabat. q̄ em̄ erat hō gētilis: nō cura-
bat de obseruatōe seu violatōe mosayce legis:
et secūdā tanq̄ falsā et mēdosā p̄uipēdes nullas
r̄putabat. q̄ forte p̄ relationē audierat ih̄m di-
xisse aliqu. reddite q̄ sūt cesaris cesari et q̄ sunt
dei deo. **El̄n** trāsit ad tertiā q̄ magis tāgebat eū
et romanorū imperiū: et videbat q̄ imperatoris
honorē. s̄. q̄ dicebat se eē x̄pm. i. v̄nctū siue f̄gē
nā directē p̄ impatorē erat. q̄ aliq̄s se eē regēz
iudeorum diceret. q̄ impatorū romano sub tri-
buto in signū subiectōis seruebat. **Propt̄** qd̄
romani nomen regiū ab eis abstulerāt. ut eorū
supbiā frangerent. et rebellādī occasionē tol-
lerent. **Et intrans** p̄ylatus in pretorium. ut ibi
x̄pm magis pacifice et exquisitē examinaret.
extra tumultum et strepitum iudeorum. q̄ nō
audebant intrare pretorium: interrogauit euz
dicens. **Tu** es rex iudeorum? **Quasi** diceret.
Est hoc verū quod tibi imponit. s̄. q̄ velis tibi
usurpare regnū. vel q̄ tu sis rex iudeorū. s̄m q̄
accusant te. **Querebat** utrum esset rex de iure
quia defacto constabat ipsum regem non esse.

Secunde partis.

Et fm. Theophilus. hoc interrogauit pilatus cō-
temptū obiecti criminis et accusationē iudeorū
sublannādo: q̄si dicat. Tu paup̄ humilis nudus?
cui nullus adiutor. accusaris de regni ambitōe
ab q̄o opus ē multorū adiutorū et sumptuū. Et
respōdit ihs. A temetip̄o hoc dicis. hoc ē q̄d tu
estimes q̄ nūq̄ me uidisti talibz itendere. an alij
tibi dixerūt de me? Et tūc cognosce rabicē dicti
ex q̄ nullū signū tal' accusatōis ī me unq̄ uidisti
Rūdit p̄lat' . Nūquid ego iude' sum? Quasi di-
ceret. nō sum iude'. et ideo de istis questionibz a
metip̄o nō loquor. et p̄ metip̄m hec scire nō valeo.
sed gens tua et pontifices q̄ te ab alienigenis de-
berēt defendē. trahiderūt te mibi p̄ malefactore
Tu ḡ dic. Quid fecisti? Interrogat' itaqz ihs de
regno. rūdit p̄lato cū erudiēs et ab altiora r̄du-
cēs. Regnū iqt̄ meū n̄ ē d̄ hoc mūdo. i. fm Cris.
potestas mea et autoritas mea q̄ sum rex. nō h̄z
originē et principiū ex causis mūdanis et hoīm
electōne: sed aliunde scz a patre. Quasi diceret.
Rex sum nō q̄dē talis qualē suspicaris: s̄z mltō
maior et clarior. Tempale quippe regnū fugi: et
nullū de hoc signū ostēdi. Uñ Cris. Nihil deniqz
mōstrauit tale. Neqz enī milites. neqz principes
neqz equos. neqz mulorū iugū. neqz aliō q̄d tale
habebat circa semetip̄m: sed humilē h̄c et iopē
uitā p̄rālibat. duobz cū uiles hoīes secū circū-
ferēs. Dec Cris. Scdm̄ diuinitatē oīa sunt sub-
iecta x̄po: tñ q̄tū ad humanitatē in p̄mo aduē-
tu suo nō uenit ad dominādū tempalē et regnā-
dū: sed magis ad seruiendū et paciēdū. Uñ non
negat se esse regem: sed magis cōcedit: qz scdm̄
veritatē ip̄e erat rex regū: uerū tamē ab tollēdū
occasione euadēdi. temperat suā responsionem
dicēs. q̄ nō querit h' mūdi tpalem dominatōez
qz regnū suū nō ē de hoc mūdo: q̄tū ad tpalia
ista querēda et habēda. Et ḡ regnū eius neqz iu-
deis. neqz romanis aduersum erat. nec dñatōez
eorū impediēbat: qz ip̄i tñ d̄ regno terreno q̄d d̄
hoc mūdo ē curabāt. Quasi diceret eis. decepti
estis: nō impedio dominatōez uestrā ī hoc mūdo
ne uane timeatis et seuiatis: s̄z ad regnū celeste
q̄d nō est d̄ hoc mūdo uenite credēdo. ad q̄d uos
iuito p̄dicando. X̄pc dixit regnū meū nō est de
hoc mūdo: sed tñ multi p̄lati q̄ sunt eius uicarij
cōtrariū uident' dicere facto. in p̄p̄is se princi-
pibz terrenis equātes: uel etiā eos excedentes.
Et subiūgit. Si ex hoc mūdo esset regnū meum
tūc ministri regni mei terreni. unde post regem
etiā regnū tempale habet firmitatē: utiqz decer-
tarent cōtra aduersarios: ut nō traderer iudeis
p̄ q̄d patet q̄ nō est mūdanū regnū meū. Uñ
sequit'. Nūc autē regnū meū nō est hinc. id est d̄
hoc mūdo: est tamē hic qz ubiqz attingit a fine
usqz ad finē. Uñ Aug. Non dicit non est hic:
hic est enī regnū eius usqz in finē seculi: habens
in se cōmixta zizania usqz ad messē: sed tamē
nō est hinc: quia pegrinat' in hoc mūdo. Uñ et
Theophilus. Nō dicit nō est hic: sed nō est hinc
nam regnat in mūdo: et utiqz illius puisione: et
iuxta potū cūcta disposuit. Non est autē ab infi-

Capitulum. lxi.

mis cōstitutū regnū eius: sed celitus et ante se-
cula. Uñ etiam Crisostomus. Sed cum dixit
regnū meum non est hinc: non priuat mūdum
de sua p̄uidentia et p̄elatione: sed ostendit re-
gnū suum non esse humanū: neqz corruptibile.
quoniā desuper habet principatum: quia non
est humanus: sed multo maior et clarior. Dixit
itaqz ei p̄latus. Ergo rex es tu? ex quo alibi ē
regnum tuū. Respondit ihs. Tu dicis: quia rex
sum ego. Quasi diceret. Ego nec nego: nec affir-
mo: sed tu dicis. non tamē asserendo: sed inter-
rogando. Eodem uerbo p̄sidi quo et principibz
sacerdotum respondit: ut p̄pria sententia contē-
nentur. Noluī dicere non sum. ne falsum dice-
ret. noluit etiam dicere ego sum: ut calūnie oc-
casionem daret. Uñ sic tempauit responsionē
ut et uerū diceret. et sermo eius calumnie non
pateret: et penitus nulla culpa in eo cognosce-
retur. Deinde determinat sui regni cōditionē
dicens. ego in hoc natus sum temporaliter. et ab
hoc ueni in mūdum per carnis assumptionem:
ut testimoniū perhibeam ueritati: dicendo et de-
precando ueritatē de diuinis in cordibus fide-
lium. Et ideo omnis qui est ex ueritate prima q̄
deus est. non solū p̄ creationē: sed etiā p̄ imita-
tionem et subiectōez. audit uerba mea credendo
et opere abimplendo. et p̄ cōsequēs in talibus spi-
ritualiter regno. Dixit ei p̄latus. Quid est ue-
ritas? Et huius questionis responsū nō expe-
ctauit: quia iudeorū malitiā et x̄pi innocentia
percipiens. ab eius liberationem festinauit: ut
questionem de ueritate tñ facere potuit: sed re-
sponsū finale audire non meruit: quia iubi-
cium suū a ueritate inchoauit: et non in uerita-
te: sed in peruersitate finiuit. Legitur tamen ī
euangelio nazareorum. et etiam uidetur dicere
Augustinus. q̄ x̄pc respondit q̄ ueritas est d̄ ce-
lo: et non erat in terra: sed p̄latus non audiuit.
uel quia exiuit ad iudeos. uel propter tumultū
clamantiū. P̄latus questionem de ueritate fe-
cit: sed de responsione non curauit. Ueritas enī
est sicut aqua benedicta. ab quā omnes currūt
tñ manus faciei apponūt: ne super faciem aqua
cadat. Sic multi querūt de ueritate: tñ nolunt
q̄ eis ueritas de suis defectibz dicatur. etiam p̄
eorū salutē. Et cum hec dixisset querēdo q̄d
est ueritas. iterū exiuit ad iudeos. ut p̄ innocen-
tia domini loqueret' et dixit ad eos. Ego nullam
in eo inuenio causā. s. morte dignam. Quia enim
p̄latus et imperator dñs suus. non curabant
nisi de regno terreno. ideo p̄latus habuit ilīm
excusatum: dicens se nihil criminis inuenire ī eo
Ergo iudei inuidia stimulatī sunt: qui iustum
mēbacīē damnare laborauerūt. Sed hic ē mo-
dus malorū. q̄ p̄ mendacia querūt cōdemnatōez
iustorū. Ex hoc etiā patet q̄ aliqui iustus agī ī
curia laicali q̄ clericali. principes enī sacerdo-
tū x̄pm cōdenauerūt tanq̄ mortis reū. quē p̄-
latus p̄nūciat innocentē et iustū. Sic et hodie fit
ī pluribz locis. q̄ malefactores q̄ per seculares
iudices puniūt. p̄ ecclīasticos uiros in magnū

scandalū populi tuent. Iudei bo cū nīl aliū fa-
ueret calūnie eoz. furrebāt ad sūidia clamoz
And quia deficiebāt ratōibz iūa leſcebāt vocibz
dicētes. Cōmouit pplm docēs p vniuersā iudeā
7 īcipiēs a galilea vsqz buc. Quasi dicerēt. Per-
uertit pplm 7 turbauit pacē cōmunē: nec ī vna
p̄te tñ: sed a galilea incepit 7 hucusqz puenit.
Scdm Bedā. Dic accusantiū sermo magis 7 eū
q accusat docet innoxīū. 7 eos q accusant docet
esse puerfos. docuisse em̄ pplm nō crimis: s3 vir-
tutis pstat esse indiciū. nec cōmouit populū: q
pacis cōdidit testamētū. **Mistice** cōmouit po-
pulū salubri cōmotōne: viā veritatis docendo.
de q motōne dicif ī psalmo. Cōmouisti terrā et
cōturbasti eā: sana cōtritōnes ei: qz cōmota ē
Clamoribz igit iualescebat: q in rei veritate de-
ficiebat: vt sit clamorosa nō iusta accusatio: qz
p clamorē voluerūt obtinere qd nō poterāt per
ratōez h̄re. Sic faciūt maligni querētes obtine-
re p ūba 7 cōtentōez: qd nō possunt p iustitiā 7
veritatē. Cōsidera nūc īquātū se humiliauit iu-
dex toti creaturē pstitut? a patre: vt acquiesce-
ret stare aī iudicē terre iudee. Et sicut xpc cum
ante p̄sītē statueret: 7 iniquis accusatōnibz fal-
se urgere. omne māsuetudinē 7 paciētiā ostē-
dit: sic ver? xpi imitator nō murmuret: aut re-
clamet nec contradicat: cū indebite ab emulis
ledif aut ipugnat. **Ex isto articulo** accusatō-
nis xpi de falsis dat documētū: q caueam? ne 7
nos de falso: vel false accusem? xpm. Isti em̄ ac-
cusant xpm de falso: q sibi falsū iponūt: sicut iu-
dei. pagani 7 heretici: ac philes. q de ipso xpo ali-
ter q debēt sentiūt. Sūt 7 alij q accusant eum de
vero: sed false: sicut mali xpiani q rtorquēt pec-
cata sua ī deū: dicētes. deus hoc voluit: vl stelle
fecerūt me peccare. de? aut fecit stellas: 7 sic de?
fecit me peccare. **False** imponis pcēm tuū deo.
Alerū quidē ē. q de? fecit 7 te et stellas: 7 hec oīa
bona: sed qd de? creauit nō te cogit ad peccādū
sed malitia volūtatis tue: ergo iputāto deo pec-
catū tuū: tu accusas deū false. Item alio modo
quidā accusant deū false: mali. s. xpiani habētes
qdē fide verā: sed informē: qui cognoscūt xpm p
fidē: s3 nō glorificāt eū p vitā. **Ad cōformandū**
se huic articulo recogit homo quō ille q ē ipa
veritas ppter nos falsitatibz calūniari dignat?
est: vt nos ī veritate fundaret: 7 sic oret. **Ihu** q
corā p̄lato de mltis falsis accusari voluisti. do-
ce me iniquoz fallacias euitare: 7 fidē xpianaz
bonis opibz veraciter pfiteri. **Cū** aut p̄lat?
audisset. q ihs hō galileus: et de herodis tetrar-
che potestate esset: qz ī galilea nutritus et mltū
cōuersatus fuit: habēs occasionē dimittebi euz
misit eū ad herodē ppositū galilee: q tūc etiam
erat hierosolimis ppter solēmitatē paschales: qz
iudeus nat? erat. Pater em̄ suus amore vxoris
sue q iudea erat. transiens ad ritum iudaismi se
circumcidī fecerat. Misit inquā eum volens he-
rodi bonorē deferre: vt ipse dominus galilee ho-
minez galileum. vel absolueret. vel damnet.
dans exemplum ne quis falcem in messem 7 po-

testatem alterius etiam inimici imittat: 7 quia
credebat q libenter hominē de terra sua: 7 ma-
xime innocentem liberaret. et ne contra eū quē
infontem et per iuidiam traditum cognouerat
sententiam dare coactus esset. Et dum mittitur
fit concursus magnus populorū eum sequentiū.
O domina qualiter ibas: vel quis te iuuabat vt
ires in tanta pressura? Certe exemplū doloris
eras omnibus xpm amantibus. Tu autem ca-
rissime cogita q libentē iuuares eam: et associa-
res sic tristē 7 mestam. Et viso ihs gauisus
est herodes. ex multo em̄ tempore. s. ex tempore
decollatōis **Johannis baptiste** ihs videre cupi-
ebat: qz multa de miraculis 7 doctrina eius au-
dierat. 7 sperabat aliquid de suis miraculis vide-
re. et ab eo quedā insolita audire. **Interroga-**
bat autē illū multis sermonibus. non sicut stu-
diosus: s3 sicut curiosus. nō sicut veritatis ama-
tor: sed sicut temptator. non tanqz lucratiū ali-
quaz utilitatē. sed paciēns nouoz cupidinē: et
ppter hoc nīl respōdit. nec etiā signū aliquod
corā eo fecit. **Stans** quidē ihs sicut agnus man-
suetissimus ligatus corā eo. inquisitus tacuit. 7
expectat? miracula adhibere contempsit: qz et
herodis incredulitas 7 curiositas. diuina nō me-
rebat audire vel videre. 7 dñs suā iactantiaz et
ostentatōez declinabat. suamqz nolebat passio-
nem impedire. **Unde fm glosaz.** qz herodes non
fputauit xpm saluatōrē. sed īcantatōrē: idō nō
erat dign? nec verbis. nec miraculis xpi. **Et fm**
Ambro. herodes ex quadā curiositate miracu-
la fieri petijt: qd xpc rēnuīt. docens nos p hoc
iactantiā declinare. **Per** hoc q xpc corā hero-
de incestuoso. 7 homicida noluit miracula face-
re. nec suis īterrogatōnibz respondere. signifi-
cauit q tales 7 omnes impij nō sunt digni opa
diuina videre. nec eius responsa h̄re. **Ex** hoc
articulo derisionis habet documentū. **fm Gre-**
goriū. vt quotiēs auditores n̄ri. nostra volūt qsi
laudanda cognoscere. nō autē sua puerla muta-
re. oīno taceam? ne si ostentatōnis studio ūbz
dei loquimur: 7 eoz que erat culpa esse nō desi-
nat. 7 nostra que nō erat: fiat. **Multa** autē sunt
que audientis animū probunt: maxime si audi-
tores nostri. et semp laudant quod audiunt. et
nunqz quod laudant sequuntur. **Ad cōforman-**
dum se huic articulo. rememoretur homo fa-
ctum articuli: et oret dicendo. **Ihu** qui ab he-
rode derisorie multis interrogari sermonibus
voluisti. nec ei ab ullum verbum respondere cu-
rasti. da mihi amore tuo quando oportet ser-
mones derisorios pacienter audire: meamqz ia-
ctantiam cum silentiō declinare. **Stabant**
autem et principes sacerdotum: et scribe. con-
stanter accusantes eum coram herode. **De** qui-
bus bo ibi eum accusauerunt. euangeliste non
exprimunt: sed forte de eisdem tribus. de quibz
corā p̄lato eū accusauerant: maxime hoc corā
herode aggrauātes. quō cōmouisset vniuersum
pplm. īcipiēs a galilea. s. dñio herodis: vt ex hoc
magis sibi aīo assueret: qz in suo bñio cōmotōez

suscitasset. Unde ab istas accusatōnes xpc nihil respondit. nec herodi. nec accusatoribz: s; tacuit nō cōcedēdo eoz accusatōnes taciturnitate: sed despiciēdo tanq; indignas responsione. Ab cōmēdandā quippe patientiā tacuit 7 nihil respōdit scdm illud ysaie. qñ agn? corā tōndēte se obmutescet. Ex hoc articulo accusatōis trahit documentū: q nō oī loco 7 tpe. 7 corā qbuslibet veritas ē manifestanda: s; plerūq; silētiū diuinū est. Ab pformādū se isti articulo memoret hō grauitatē articuli: 7 oret dicēs. Jhu q corā herode pstitutus falsas icriminatōnes. nec dōo refelle: re voluisti. da mihi iniquoz nō frāgi iniurijs: nec sacra misteria ppalare indignis. **Quidē** aut herodes q xpc nullū signū faceret. nec ōbū aliq; ab interrogata respōderet. nec p accusatores suos aliquibz respōsiōibz se defenderet. reputauit eū ydiotā ac fatuū: 7 nō sane mētis. ac per hoc spreuit eū ipse. 7 silr exercit? eius: ut omīs in eadem culpa mōstrarent ē esse pares. Sic hodie sectatores xpi a malis hoībz spernunt: 7 ab eis fatui reputāt. Jhm hodie multi cū herode spernūt: q signa fieri querūt. cōquerētes q mō miracula ab eo nō fiūt: cū mō nō sit temp? signoz s; operū. **Elū dñs.** Dabēt moysen 7 pphetas. audiāt ipos. **Moto** autē pter hec habem? 7 euāgelii aplm. 7 adhuc signa querim? nō euāgelii implem? s; spernim?. Ex hoc articulo despectō nis trahit documentū: q nos potius velle debemus a malis despici: q ab adulatozibz laudari: sicut dñs noster: ut ait **Gregori?** magis eligebat apte a supbientibz despici: q a nō credētibz vacua voce laudari. Jhu q ab herode 7 exercitu suo sperui nō retulisti. da mihi mūdānū fastū despiciere. 7 iniquoz despect? p iusticia non curare. Nō solū aut herodes eū spreuit: s; etiā illudit. induēdo veste alba: 7 hoc i derisionē 7 signū illusiōis. sicut fatui solēt aliq; veste lubrica indui. q cognoscāt ab alijs: 7 forte tunc tēporis derisoriū fuit portare desup vestē albā. eo q sic illuderet tūc fatuus. **Hec** aut vestis erat: ut dicit ad modū scapularis religiosoz sine caputō dependēs a collo ante 7 retro. **Forse** subito peciā panni albi accipiētes. foramē i medio eius fecerūt: 7 sic collo suo iposuerūt. S; quātūcūq; herodes hoc i illusionibz fecerit: nō tñ a misterio vacat: sicut 7 oīa alia circa xpi passiōē gesta. In veste enī alba innocentia 7 castitas assūptae humanitatis: 7 gloria regni immortalis quā per passiōē accepit designat: 7 q p pccis toti mūdi in carne casta 7 innocente. imaculat? agn? ē passus. **Tu** q; nō nisi i veste alba. s. sine macula 7 causa illudaris 7 spernaris. aliōqn illusio erit tibi pena peccati: 7 magis dolendū de causa 7 materia irrisionis: q de irrisione ipa. **Designauit** g herodes suo facto. nesciēs forte quibz agebat. q xpc albedine puritatis 7 innocentie indutus erat. **Elū Ambro.** Nō ociosum q veste alba induit ab herode. imaculate tribuēs idicia passiōis. q agn? dei sine macula: cū glia pccā mūdi susciperet. **Hanc** aut vestē albā representat

hodie alba sacerdotalis. **Elū** mystice notandū. q pontifex noster in sua passione habuit oīa pontificalia. **Amictū** suscepit: cū velat? ē corā cappha a iudeis. **Albā** habuit cū veste alba induit? est ab herode **Casulam** accepit: cū milites circū dederūt ei purpureū vestimētū corā pylato. **Et** ne qd sibi desit cingulū cū ad colūnā habuit ligat? ē: stolā habuit qñ ab collū ligat. **Manipulū** habuit qñ cū fune man? eius ligauerūt: sed hūc soluerūt qñ ei arūdinē in dextera dederunt. 7 suis māsit pentēs i sinistra ad qd designādū manipulus ponit in brachio sinistro. **Coronā** spinēā super caput habuit: p mitra pontificali: 7 arūdinē i manu p baculo pastoralī. **Cyrotecas** aut habuit 7 sandalia: cū manus ei? 7 pedes toti fuerūt sanguine rubricati: ad qd designādū sandalia debēt hē apturā cū aliq; rubro sericeo panno: cyrotece etiā habēt desup aliqd monile rotundum. qd debet silr habere aliqd de rubro. ad designādū stigmata xpi. **Hec** omnia sūt isignia pontificalia: q in memoriaz passiōis xpi gestat pontifex. i cōsecratōne ecclie vel altaris. i cui? etiā memoriale cōficiē sacramentū altaris. **Patet** g ex dictis q illusio fuit dñs in omni veste: 7 ornamēto. tam sacerdotali q pontificali. 7 qd peius ē hodie illudit ei i omnibz vestibz pdictis nō minus q tunc: qz a maiori multitudine: 7 longiori tpe. 7 modo fraudulēciori: qz isti vere. illi quasi figuratē. **Illa** enī multiplex illusio q facta fuit ei tūc: figura erat 7 signū illusiōis future. que a multis impletur nunc. **Notandum** etiā. q ille qui eis utitur: debet ea habere in intellectu per meditationem. in memoria p recollectionem. in affectu per cōpassionem: et se domino pro posse in apparatu conformare. cum enim aliquid talium accipit. nihil aliud protestatur facto suo q si verbo diceret: ita creto domini nostrum fuisse indutum. 7 in talibus illulum. in cuius signum? memoriā sic induo me ipsum. 7 ut in me sentiam quod 7 in xpo ihu.

Qui ergo talia ferunt exterius. nihil sentientes vel compacientes interius. profecto xpo illudunt. faciunt enim ac si dicerēt: signo tibi cōpatimur. 7 tuas illusiones in nobis ostendim?: sed in nullo tibi compatimur. **Moraliter** amictus capitis significat spem: quā apostolus vocat galeam salutis. spes autē eternorum. facit contemptum terrenorum. **Cum** ergo sacerdos se velat amictu. ostendit se terrena contēnere. 7 si ita non est xpo illudit. **Alba** autem lōga et lata: mentis 7 corporis significat castitatem. cingulus vō 7 stola 7 manipulus 7 huiusmodi ligamēta. precepta 7 concilia: 7 religionem. cui se obligat. qui tales ordines assumit: obligatos se ostendūt qui talia induūt. **Casula** desuper tegēs p totū: 7 ceteris supeminēs ornamentis. caritatē significat: quā apłus supeminētiorez vias vocat. 7 ibe o qui non diligit deum plus q sua: vel suos: vel se: non est dignus tali officio. **Mitra** vō episcopi: significat ipsum habere scientiam duorum testamentorum. propter duo

cornua: quā inquā scientiā debet hñe: nō tantū i corde p habitū: sed etiā in ore: et manu p vsum. **U**ndō due lingue dependētes a mitra sup humeros. significāt ipm episcopū debere hñe duplex documentū. s. verbi et exempli. **B**aculus vō pastoralis i manu significat executōez officij pastoralis. qd pñstet in tribo: q significāt p tripli cē partē baculi. primū ē vocatio peccator. secundū directio vocator. tertiū est exhortatio director. **U**ndō ē versus. **A**trabe p primū. medio rege. punge p ymum. **S**ic itaqz vides qualiter dñs nō solū malefactor: sed etiā stultus est reputatus. **I**pse autē oīa paciētissime tolerabat. **P**acientiā ergo habebas et tu. si malefactor vlt stultus iniuste fueris reputatus. **N**am sicut diuina sapientia tanq fatuus spernit et irridet. sic omīs irrisiones que solent a vanis mūdi huius hominibus (deū p oculis nō habentibus) homini spūali irrogari: debet paciēter sufferre. **E**x hoc articulo illusionis sumūtur tria documēta. primū est. q omīs q pie et inocentē volunt viuere scdm nouū hoīem: ab his q viuūt scdm hoīez veterē illudunt: et ab eis p fatuis habent. **S**z p hoc nō debet turbari viri spūales. imo poti⁹ gaudē qz nou⁹ homo saluator noster xpc. induit alba veste: q inocentiā significat. illusio et derisus ē a filiis huius seculi. apud q alba vestis exprobrabilis est. **S**ed sicut crux añ passionē xpi exprobrabilis fuerat: q postea facta ē honorabilis. ita vt etiā portet i frontibus regū: sic alba vestis p xpi passionē. facta ē valde honorabilis et inocentie signū. **E**nī quilibet post baptismū renouat⁹ induit veste alba in signū inocentie quā cōfert baptism⁹: in cui⁹ etiā signū xpo passo angeli in vestimētis albis apparuerūt i ei⁹ resurrectione et sicut i eius ascensione. **S**ecundū documētū est q p tēpore et loco expebit stultitiā simulare. **E**nī q dñs ipse fons sapiētie. corā herode p stulto haberi dignat⁹ est: ex incōprehensibili sapiētia sua pcessit: qz si sapiētiē verbis vel factis se ostendisset. herodes utiqz passionē ei⁹ impediuisset. **T**ertiū est. q homo nihil querat i vestibus. nō ornatū. nō pñositatē: sed solū necessitatē: qz saluator noster i veste velut fatus ē illusio. **A**d cōformandū huic articulo regracie homo deo q ipse nobis cū sua illusionē veste inocentie cōferre dignat⁹ est. **I**tem recogitet qliter ipse candida veste inocentie baptismalis. quā xpc nobis pñtulit. sepe peccator malis denigravit: et ore: dicens. **I**hu q veste alba indui. et vt stultus ab herode illudī voluisti. da mihi mūdi huius prudentiā q stulticia est apud te cauti⁹ declinare. et ad te qui vera es sapientia puenire. **H**erodes autē cū nō iueniret in xpo causam mortis. illusio et indutū veste alba remisit ad pñlatū: vt euz honoraret sicut pñlat⁹ sibi detulerat. **I**n quo ipse pbat in necem dñi cōsensisse. **Q**uia enī fuit sibi missus tanq homo sue dicionis: cū nō iuenit i eo causam. tenuisset eū absolueret et nō alieno iudici remittere. **R**emisit g eū herodes pñlato

quasi diceret. fac de eo quicqz volueris. **E**t forte similia verba sibi remādauit. **E**t sic dñs cum nota illusionis. portādo vestē albā redijt. et herodis cōsensum de sua nece secū detulit. **I**dic autē cōsensus apparuit signo et facto. signo quidē in vestis albe illusionē. facto i amicitie cōsideratōe nam ipa die facti sunt amici herodes et pñlat⁹ ppter mutuā reuerentiā sibi inuicem factā. **A**ntra quippe inimici erāt abinuicem. ppter necē galileorū qui d herodis ppositura et dñs erāt: quos pñlatus occiderat. miscēs sanguinē eorū cū sacrificijs que offerebant. sed nūc sup hoc recōciliatus est pñlat⁹ herodi: qz p bono habuit herodes q pñlatus sibi detulerat. mittēdo sibi hominem sue iurisdictionis. et pñsertim talē hoīem quē ipse videre diu desiderauerat. **S**ic multi frequenter amici et cōcordes i cōdemnatōe: vlt nocumēto inocentū fiūt. q antea sibi inuicē cōtrarij fuerūt. **H**ec autē amicitia pñlati et herodis fuit signū q iudei et gentiles cōuenirēt in psecutōe xpianorū. **E**nī **Beda.** **H**ec nephandissimū herodis et pñlati fedus: qd i occidēdo xpo pepigerūt hacten⁹ eorū velut hereditario iure successores custodiūt: qn gentiles et iudei. sicut genere et religione. ita etiā mētē dissidētēs. i xpianis tamē psequēdis xpīs in eis fide perimēda cōsentiūt. **H**ec **Beda.** **P**otest etiā hec amicitia i bono accipi: et p cōcordiam herodis et pñlati cōcordia ppli iudayci et gentilis significari. **S**icut enī pñlatus primo misit ihm ad herodē. et herodes postea ei remisit. sic verbū salutis pmo recepit pñlus gentilis et anūciavit iudeis. in fine autē mūdi iterū iudeus remittet ad gentilē. qn p beliam et enoch multi cōuertent. **I**sti duo populi añ mortē xpi erāt inimici sibi inuicē et discordes: sed post mortē xpi facti sunt amici et cōcordes i fide ei⁹: qz ipse ē pax nra q fecit utraqz vnū. **E**nī **Ambro.** **I**n tēpore etiā herodis atqz pñlati q amici ex inimicis p ihm xpm facti sūt. plebis israhel et ppli gentilis figura seruat. q per dñi passionē utriusqz sit futura cōcordia. ita tñ vt pñs populus natōnū capiat dei verbū. et ab populo iudeorū fidei sue deuotōnez trāsmittat. **H**ec **Ambro.** **Q**uāta humilitas et paciētia dñi ihu q de se qsi de fatuo pmittebat malos ludere. mittere se et remittere: et qd volebant facere. **H**anc autē missionē et remissionē ipse dñs fieri voluit ad maiore et euidentiore sue inocentie ostensionem. **I**ntuere eum nunc bene dum ducit et reducit demisso vultu: et verecunde incedentem et omnīū clamores conuicia et subsannationes audientem: et forte lapidum percussiones et immundiciarum susipientem. **E**t cogita quomodo habebat illos pedes sanctissimos confectos: quia cum magna festinatione duxerunt et reduxerunt eum nudis pedibus incedentem. **I**ntuere etiam matrem et suos cum i dicibili merore a longe sequētes. et ista vidētes et cogita qlibenter tu iuuares et associares sic tristes et dolentes. **E**x hoc articulo habetur

documentū q̄ tātam vim habet natura boni. q̄ respectu sui p̄federat etiā malos. Inimicitia ei respectu boni. parit amicitia iter malos. Non timeat ergo iustus si viderit malos p̄ se colligari. q̄ hoc testatur i eo aliquis esse boni. et p̄ hoc ipse cōformat̄ x̄po. cōtra quē om̄s cōuenerūt in unū etiā inimici. Ad cōformandū se huic articulo. recogitet homo: si habeat inimicitia cū aliq̄. et dimittat eā de corde amore x̄pi. q̄ pro nobis i sua passiōe etiā malos aduersum se cōcorauit. Ihu qui p̄ te iter herodē et p̄latū amicitia fieri voluisti. da mihi iniquorū aduersū me colligantia nō timere: sed eorū poti⁹ exercitatio me p̄ficere: quaten⁹ tibi merear cōformari. Cōsidera nūc quāta fatigatio fuerit x̄po sic duci et reduci de iudice ad iudicē: q̄ magna pena ē cui libet homini mitti de vno iudice ad aliū. Fuit enī p̄mo p̄sentat⁹ anne. sc̄do cayp̄he. tertio ductus a p̄latū. quarto missus ad herodē. quinto remissus ad p̄latū: q̄ oīa ad unū possūt r̄duci articulū. ex q̄ plura sumū documenta. Primus est q̄ non debem⁹ formidare. p̄sentari potestati tpali: vel ad malos iudices trahi p̄pter x̄pm: q̄ quāto potestas iniquior et iudices nequiores: tāto faciūt martires gloriosi oīes. Sc̄dm ē. q̄ nos om̄s act⁹. volūtates et desideria n̄ra anteq̄ p̄ficiam⁹. debem⁹ ad examē recte ratiois (q̄ p̄ iudicē intelligit⁹) p̄sentare. et nihil p̄cipitanē agere: oīa q̄ mala q̄ fecimus debem⁹ cōspectui p̄scientie nostre p̄ntare: et sic eam corā x̄po iudice examinanda statuere. Tertiu est. q̄ religiosi qui specialiter debent esse imitatores x̄pi. nō debent turbari si interdū sub obediētia mittant⁹ de loco ad locū. de p̄lato ad p̄latū: q̄ x̄pc p̄pter nos sub obediētia patris. dignat⁹ est mitti de iudice ad iudicē. Itē sicut x̄pc stabat ante iudices. et nullū irreuerētie verbū ē locut⁹: sic et nos cū reuerentia stare debem⁹ corā p̄latis nostris et iudicibus etiā malis. Ad cōformandū se isti articulo. formet sibi homo ymaginē x̄pi i mente sua. Statuēs corā eo p̄scientia suā misericorditer examinanda: p̄ eo qd̄ x̄pc corā iudicibus maliciose fuit examiat⁹. Recogitet et hō quō oportet nos om̄s exhiberi ante tribunal x̄pi. et idcirco ipse pius p̄ nobis impijs exhiberi voluit ante tribunal iniqui iudicis: ut nos iniusti ante tribunal iusti iudicis fiducialiter p̄parere possem⁹. Ihu qui de iudice ad iudicē mitti: et corā eis examinari voluisti. da mihi amore tui nom̄is malorū indicum versucias nō metuere: et in conspectu tuo me tuta conscientia cōparere. Ac bono animo maiorū imperijs me subdere. et alacri corde ad obedientiam sine mora concurrere.

Oratio.

Domine ihu x̄pe. qui hora diei prima p̄misi sti te ligatū adduci in consilium iudeorum: ac post multas iniurias et cōuicia d̄ cayp̄ba duci ad p̄latū. ubi a iudeis re⁹ mortis et malefactorū fuisti iudicatus: et in multis false accusatus: ac deinde a p̄lato ad herodem te mitti. et ibidē accusari: et fatuus reputari: ac

sperni in veste alba illudī ptulisti. tandemq̄ sic illusus et in veste alba indutus ad p̄latū es remissus. fac me queso iniurias et cōuicia patienter et gaudenter p̄ tui nom̄is gloria tolerare. et in cōspectu tuo cū gaudio apparere. ac vultum tuū desiderabilem semper respicere Amen.

De tertia. Capitulum.

LXII.

Hora tertia cogitabis me stus et tristis. q̄liter reducto domino ad p̄latū. illi canes letantes de federe herodis et p̄lati. cū audacia magna p̄sequūtur accusatōnes suas: quous neq̄ p̄latus: neq̄ herodes diligenter eū interrogando: et examinādo iueniret in eo causaz mortis. Tū ad exprobandā duriciā iudeorū et gentiliū. p̄latus fatef̄ nec se nec herodē: neq̄ in occidendo neq̄ in illudēdo in x̄po causam seu aliqd̄ dignū morte iuenisse. Elbi beda. Hoc dicendo p̄latus absoluit quidē ihm̄ quē pbauit in fontē: sed quē absoluit iudicio crucifigit misterio. Audi cece iudee. audi crudelis pagane. P̄latus ipse fatef̄ neq̄ se neq̄ herodē dignū quib⁹ morte in x̄po reperisse: sed tū in occidendo: vel illudēdo i noīo aliene crudelitatis obtemperasse clamorib⁹. Dec beda. Magnū dimittēdi ihm̄ studiū gerebat p̄latus. Sed quāto curiosius dimittēre q̄rit: tāto criminosiores ab morte eius iuenit. Et cū accusaref̄ dominus mendaciter a principib⁹ sacerdotū et seniorib⁹. nihil respondit nec ad sui excusationem: nec ad dictorū refractōez. nec ad dicētiū ip̄operationē: sed magis accusatōnes viriliter sustinuit et tacuit. Et tūc cum sic accusaref̄ ab eis. dixit illi p̄latus. Non audis quāta aduersum te dicunt testimonia: Sc̄dm Cris̄. ideo hoc dicebat: quia volebat liberare eum. dum se excusando responderet. Sed dominus non respondit ei ad vllum verbū: ita ut miraref̄ p̄ses dehemēter de eius paciētia et p̄stantia. q̄ ille (quē in lege p̄itum et ad oīa respondere potēte audierat) nihil responderet. et q̄ exhibitus ad criminale iudiciū. et stans ante morte⁹ que apud om̄s homines estimat⁹ terribilis. ipse inpturbabilis remaneret. In hoc autē docet accusatōnes et criminatōnes patienter esse sustinendas. hoc enī magis mirabilem facit sanctorū paciētiā q̄ defensio. Unde Ambrosius. Accusatur dominus et tacet: quia defensione non indiget: nec accusationem tacendo p̄firmat: sed despicit nō refellendo. Ambūit defendi qui timēt vinci. Melior est causa q̄ nō defendit⁹ et pbatur. Susanna tacuit et vicit. Dec Ambrosi⁹. Iudex ḡ oīm ante tribunal iudicis vilis et indigni. māsuētus et tacitus stetit: et accusat⁹ nihil respondit. Sunt autē quatuor ratōnes h⁹ silēcij et taciturnitatis x̄pi. Tacuit enī x̄pc p̄mo iuste: q̄ p̄pter falsitatē accusationū: et corruptū iudiciū indigni erant audire. Sc̄do misericordiē. ne. s. ex responsiōe sua peiores fierēt. si sibi nō crederēt: vlt̄ nō obedirēt. Tertio dispensatiue. ne si se excusaret dimittēref̄: et crucis utilitas. s. n̄ra sal⁹ et redēptio bifferref̄. Quarto exemplariē: ut daret nob⁹ paciētie

exemplū. et implet illud d se scriptū: sicut agn⁹
corā tondēte se obmutescet: et nō apiet os suum
Igit̃ ut dicit **Anselm⁹**. vide attēte quō stat aū
psidē. inclinato capite. demissis oculis. vultu pla-
cido. sermone raro. patius ad obprobria. prom-
ptus ad verbera. Quādoq; dñs respōdet. qñq; nō
respondet. **Abi** respōdet qñ pastor bon⁹ docet. et
p creditis sibi ouib; cōtra lupo; latronūq; infi-
dias pugnat. ubi vō nō respōdet qñ agn⁹ p toto
grege imolando silet et paciētiā pstat. Et utinā
modo inotesceret. qñ qñ agn⁹. et qñ qñ pastor q
uis esse deberet: ut scz qñ tacere et rñdere habēt
Quāuis g qbusdā interrogatioib; sepe respōde-
rit: qñ tñ respōdere noluit. nō sicut reus et ma-
le sibi cōsciū q de peccatis cōvincebat suis: s;
sicut inocens et māsuetus. q pro peccatis imola-
bat alienis. Et ideo similitudo de agno data est
ut i suo silentio nō reus: sed inocēs haberetur.

Per diē aut festū pasche p̄sueuerat p̄ses unū
vinctū dimittere p̄plo. i. ad petētes populi: quē
volebāt sine meritorū discretōne. i. memoria li-
beratōnis filio; israhel de egiptiaca seruitute:
cui⁹ beneficij memoria i solēnitāte paschali fie-
bat. q ea die d seruitute pharaonis egressi erāt
in alijs aut festis nō sic fiebat. Quia em̃ i nocte
pasche angelus dñi saluauit hebreos. et pcussit
primogenita egiptio;: ideo ad hoc respētiādū
et i memoria hui⁹ beneficij. in hac solēnitāte sal-
uabant unū morti p̄pinqū. et aliquos interficie-
bant de vinctis q custodiebant ad occidendū.
Del hoc faciebāt i memoriā trāsitus maris ru-
bri. in q filij israhel fuerūt liberati et egiptij sub-
mersi. Et istā cōsuetudinē eis cōseruari ipetra-
uerāt ab impatore romano;: sicut fuerat obser-
uata anteq̃ iudea esset romanis subiecta. Si
adhuc singulis annis aliquē occidūt. deus scit
et ipi sciūt. **Pylat⁹** g sciens eos cupidos de obser-
uanda illa p̄suetudine: et ex altera pte q barra-
bas erat pessimus et p̄plo obiosus. p̄posuit eis sū
distinctionē optionē: dicēs q ad honorē festi li-
beraret eis barrabā vel ism: et nullū aliū. p hoc
subtiliter cretēs liberare ism de cōsensu eorum
qz nō credebāt aliq modo q peterēt liberatōnez
barrabē: q erat homicida et leuitiosus: ac pessi-
mus et insignis. nō nobilitate generis: s; ex fa-
mositate sui criminis: qz erat latro publicus: et
i malitia vulgat⁹ et famosus. et ideo credebāt me-
rito ism esse p̄ligendū. sciēs eū inocentē: et per
invidiā trahitū: qz publice arguebat vicia eorū
Magnā ut dictū est. diligentia pylat⁹ ostēdit:
ut xpm liberaret. pmo p inocentiā: qz man⁹ he-
rodis euaserat. scdo p p̄suetudinē qz eū p̄ligen-
dū credebāt: in q datū est exemplū laborādi ad
liberatōnez inocentū. **Un Cris⁹**. Et ituerē sapien-
ter. Nō em̃ dixit: qz peccauit et dign⁹ ē morte do-
nari eū ex festo: sed primū eū excusans et eruens
a causa omni. tñ rogat ex sup̄habundanti: ut si
nollent inoriū dimittere. saltē ut obnoxiū dona-
rēt festo vel tpi. Tūc misit ad pylatū p tribu-
nali sedentē vxor sua nomie pcula: dicēs. Nihil
tibi et iusto illi sit cause vel contra iustum illuz
Quasi diceret. Nihil habeas cause: nec itromit

tas te ad interficiendū hominē illū: qz iustus est
Multa em̃ passa sum hodie p visum et i somnijs
ppter eū. **Vxor** itaq; gentilis viri hoc i visionib;
et somnijs intellexit: qd iudei vigilantes nec cre-
dere. nec intelligere voluerūt. **Dya** bolus quippe
apparuerat ei. mouēs eā terrorib; ad liberatōnez
xpi. Nūc em̃ demū dyabolus intelligēs per xpm
sua spolia siue i mūdo: siue in tartaro se amissu-
rum. penituit q fecerat p̄prehēdi eū. et ideo imi-
sit visiones huic mulieri: ut p eam impediret
mors xpi. et sicut pu⁹ p mulierē intulerat mūdo
mortē. ita modo satagit xpm de manib; iudeo;
liberare p mulierē. ne p xpi mortem: mortis a-
mittat imperiū. **Jam** quidē dei nutu et virtute
poterat misterīū crucis cognoscere. et ideo labo-
rabat ne xpc morerē. **Fortē** iam sancti i infer-
no gaudebant vnde hoc notauerat. **Nam** ut ait
Aug⁹. aīa lazari reuocata ad sup̄os. aīe i infer-
no cognouerunt dñm de primo descensurū ab
inferos: vnde extūc letabant. et maxime dyabo-
lus hoc cognouit: cū dñs clamore valido aīam
exalauit. **Del** etiā p scripturaz impletionē hoc
ppendit: qz in dño eas impleri vidit. **Qz** g vxor
pylati et ipe pyllatus tantū fecerūt p liberatōne
xpi. totū putat fuisse ex instinctu dyaboli. q per
pylatū et eius vxorē nitebat impedire nřaz re-
demptionē: sicut olim p adam et euā fecit nřaz
damnationē. **Pylatus** g querebat ab eis quē
vellent ppter honorē festi sibi dimitti de duobus
p̄dictis. et qñ exhortatiue expressit xpm: querēs
si vellent dimitti regem iudeo;. **Ipi** vō nimio
odio p xpm moti. et obstinato corde i malitia per-
durātes. ne xpc liberaret. p̄legerunt et pecie-
rūt barrabā hominē. pestiferū dimitti et libera-
ri. xpm vō inocentē tolli de medio et crucifigi.
Putabāt ei: ut dicit **Cris⁹**. hoc se posse astruere
q is deterior esset latrone: et adeo nequam: ut
neq; p festi p̄rogatiua deberet liberari. **In** quo
facto eorū ostendit future infidelitatis archanū
scz antixpm xpo p̄ferendū. **Latrones** latronez
pecierūt et homicidā auctori vite p̄tulerūt. **Qd**
i p̄operās eis beat⁹ petrus postea dicebat. **Los**
sanctū et iustū negastis et petistis virū homici-
dā donari vobis. auctōr vō vite interfecistis.
O quāta infeliū iudeo; iniquitas et malitia:
qui ad pcurādū xpi mortē petierunt latronis
publici liberatōnez. contra bonū publicū et iusti-
tiaz. mortē vite. tenebras luci. filiū dyaboli. filio
dei. tamstultē q̄impie p̄ferentes. **Unde Aug⁹**.
O cecitas iudeo; o furia frenetico;. noli dimit-
tere hunc: sed barraban: qd fuit aliud dicere q
occidat ille q suscitauit mortuos: et dimitatur
latro ut iterū occidat viuos. **Unde Anselmus**.
Abhuc aut et aīam tuā incircūciso canī gluci-
endā tradiderūt. vinctū siquidē aī facie pylati
psidis te p̄dixerūt. postulātes supplicio crucis
iterimure: q p̄c̄m nō feceras: et virū homicidā
donari sibi. agnū lupo. aū luto postponētes. **O**
idignū et infelix cōcambiū. **Unde** etiā beba. **De**
ret autem iudeis vsq; hodie sua petitiō q tanto
labore ipetrauerūt. Quia em̃ data sibi optione

pro ihu latrone. p saluatore iteremptore. pro
batoe vite elegerut pemptore. merito salutem
vitaqz pbiderut. et latrocinij se ac seditionibus i
tantu submerferut: ut et patriā regnūqz suum
qd plus xpo amauere pbiderut. et hacten' eam
quā vendidere. vel aie. vel corpis libertatē reci
pere nō meruerint. atqz ideo iudei pacē hñe nō
possunt: qz seditiosum principē id est dyabolū
qui usqz hodie regnat i eis magis q̄ dñm elige
re maluerut **Hec Beda.** Similiter adhuc hodie
aliqui magis nitunt saluare. et etiā pmouere
malos hoies q̄ bonos. et in multis electōnibus
ac prouisiōibz. ihs id est vir bonus ac dignus et
dei amicus: q̄ se et alios saluare vellet reprobaē
et barrabas latro insignis id est malus ac indi
gnus et xpi hostis: q̄ se et alios in aīa pimit eli
gitur. **En** qui i talibz pmotōnibz faciendo: vel
psentendo culpabiles sunt: ipo suo facto vl' cō
sensu cōdicunt iudeis. **Non** hūc s; barrabā. Ihs
ūo ab oīa tacet: patienter canes oblatrātes to
lerās: et sua paciētia nos armās. Considera hic
quātū xpi animū sauciare potuit. q̄ tāscelera
tus et vilis hō pferebat sibi hominī deo. intātū
ut peteret illi' vitā: et istius mortē. Peccauerut
aut in duobz. s. quia reū petebāt liberari. et ino
centē damari. **En** in puerbijs. Qui iustificat
impiū et cōdemnat iustū. uterqz abhōiabilis ē
apud deū. **Ex** isto articulo trabūt duo documē
ta. Prīmū est q̄ nos equanimiter toleremus: si
aliqui pferat nobis plone infimiores et humiliō
ris cōditiōis: qz latro xpo fuit platus. **Secūdū**
est. q̄ caueam' ne et nos barrabā xpo pferamus
Multi em̄ adhuc hodie desiderant barrabā sibi
solui et xpm vinctū esse: qz ut dicit **Origē.** om̄s
q̄ iudeis sunt siles siue i dogmate siue i vita bar
rabā sibi solui desiderant. quicūqz em̄ male agit
solut' ē in corpe ei' barrabas. xpc aut vinct': q̄
aut bonū agit xpm hz solutū. barrabā vinctū et
ido sicut iudei postq̄ p xpo elegerut barrabā la
trone. latrocinij et seditionibz sūt subuersi. sicut
et nūc q̄cūqz aīa pelegit barrabā. illa sp latroci
niji dyabolicis exterminat. **Ubi** em̄ nō ē ihs ibi
lites et plia sūt. ubi at est ihs ibi sūt oīa bona et
pax **Hec origē.** Spūaliē hō vinct' ē p pēm po
situs in carcere. scdm corp' et aīaz ita q̄ sint duo
victi corp' et aīa: s; o hīs vn'. s. aīa poterit libe
rari. si tñ corp' penitētie et flagell' exponat: qz
sicut aīaz a culpa et a pena liberabit. si ūo corp'
libereē. adhuc manebit vincta aīa: et supplicij
ac flagell' exponet eternis. et ideo meli' ē q̄ aīa
libereē q̄ corp': qz si corp' suspendit i cruce pe
nitētie tūc aīaz liberabit a morte. **En Gregori'**
Si magne mercedis ē eripe a morte carnē mo
riturā: quātū meriti est liberare animā in celo
sine fine victurā. **Ad** pformādū se huic articu
lo recogitet hō si ipse vnq̄ barrabā xpo pelegit:
et toleat ac oret dicēs. **Ihu** q̄ nō dedignat' es a
iudeis reprobari: petētibz sibi barrabā latrone
dimitti. te ūo autorem vite crucifigi. da mibi te
creatorē meū sempeligere pre oībz: et p nulla re
creata te vnq̄ reprobare. **Pylat'** aut volens

dimittere ihm. iterū locut' ē ad illos: querēs qd
faceret de ihu rege iudeoz: et qd mali fecisset: et
asserens q̄ nullā causam mortis i eo iueniret.
Sed quāto plus videbāt q̄ xpm liberare vellet:
tāto magis iterū et iterū clamabāt vocibz ma
gnis instabāt: postulātes ut crucifigeret euz: et
iualescebāt voces eoz. **Mala** fuit barrabe pre
electio: sed peior hec sentēciatio. **Elitēs** autem
pylat' qz nihil pficeret ad liberatōnez xpi saluo
fauore ppli: sed magis tumultus et strepit' fieret
ppli clamātis ad cōtrariū p seductōez sacerdotū
volentiū p clamorē et tumultū populi obtinere:
qd nō poterāt p ratōnē hñe. et volens pplō placē
et satisfacere dimisit illis barrabā quē petebāt
quīs xpm pferendū nō dubitaret. **Ecce** q̄ xpc
inocens damnaē: et barrabas latro liberaē. **Ita**
ptingit hodie i curijs principū et plator: qz ino
cētēs damnaē et pueri peccatores liberant. mi
nora puniūt: sed maiora dissimulant. puniunt
trāsgressores decretaliū et statutoz. et dimittūt
impuniti trāsgressores diuinorū mādatoz. **Et**
ut iudei de morte ihu totū pēm sup se acciperēt
et ipse imunis esset a pco. accepta aq̄ lauit ma
nus suas corā pplō: dicēs. **Innocens** ego sum a
sanguine. i. sanguinis effusione iusti h': et sicut
lauo manus sic et pscientiā: qz ego volui libera
re innocentē. et solū minister legis sum. vos vide
ritis qd ptinet vobis q̄tū ad suppliciū p culpa
quā cōmittitis: qz vox vestra sanguinem iusti
fundit unde penā sentietis. **Mos** em̄ erat apud
antiquos: ut cū quis vellet se ostendere imunē
a crimie aliquo. accepta aqua laugret manus
suas corā pplō. **Lauit** ḡ man' corā pplō: ut quos
nō poterat mouere suasionē. moueret signifi
cationē: qua significabat iniquū mortē xpo in
ferre: et se innocentē a tanto scelere. **Lauit** man'
suas iponēs pēm de morte xpi. iudeis ipis hoc
recipientibz: quīs nō esset p hoc scdm veritatē
excusatus: qz nō lotus fuit aqua suus reat'. **Mē**
ciebat ergo dicēdo se innocentē: qz sciebat q̄ per
iudiā eū tradidisset: et q̄ iustus ac inocēs erat
et ut met cōfitebat eum liberare poterat. **Parti**
ceps ḡ erat criminis: sed innocentior illis. **En Leo**
papa. Excessit ḡ pylati culpā facin' iudeoz: s;
nec ipse euasit reatū: qui reliq̄t ppiū iudiciū: et
in crimē trāsit alienū. **Quic** pylato siles sūt: ex
cusantes se a crimis cōsensu cū possint reclama
re cū effectū. **Et** respōderūt omnes. **Sanguis**
eius. i. culpa et pena seu vicio: et vindicta effu
siōis sanguis ei' sup nos et sup filios nros. **Opti**
mā hēditatē fliquerūt iudei filijs suis. pseuerat
em̄ usqz hodie sup iudeos hec iprecatio pene et
criminis: et sanguis xpi nō auferē ab eis. **En** in
singul' lunatōibz ut dicit fluxū patiūt sanguis
pcussit ei eos dñs i posteriora. et obprobriū sem
piternū dedit illis. sūtqz vagi et pfugi sub seruitu
te: et nisi lauerit man' suas p baptismuz ab isto
sanguine. penā criminis sustinebūt ptinue. **Et** ac
dicit **Diero.** verbū optimū et salutiferū respōde
rūt iudei: s; itōne pessima. **Optādū** ē ḡ ut san
guis ille veniat sup nos: sed i ablutionē. scdm

illud apocal. lauit nos a peccatis nostris i sanguine suo. **P**ylat' itaq; causam mortis i eo nō inueniens nitebat eū dimittere. nō enī i eo: sed i nobis causa mortis ei' fuit. Passus est p nobis nō p se. nō habēs culpā et sustinens penā: ut et culpā nrāz solueret et penā. **U**n Bernh. **O** pīl' sime ihu quid tibi et mortis? Nos peccauim' et tu luis. nos debuim': et tu soluis. Nullā itaq; causam mortis i eo inueniēs: dixit illis. Corripia g eū. s. flagellando: ut si qua i vestris ceremoniis libi cōmiserit: vel in aliq; deliquit. p ipīs corrept' emendat': et sic emēdatū et disciplinatū dimittā a morte liberū. **F**lagris et ludibrijs euz afficiā quātū ipi iubetis. dūmobo inorū sanguinē nō siciatis vel fundatis. **E**ntes enī ex clamore eoz q nullo modo poterat dimittere ihm oīno libe p cū pace ipoz: et ex altera pte durū sibi erat iter ficere innocentē. ideo ab satisfacienduz eis fecit xpm flagellari et illudī: ut vidētes eū sic punitū et illūsum ultra cōdignū. penis ei' et obprobrijs crudelitas eoz satiaref ac mitigaref: et sic sufficere sibi existimātes ultra seuire desisterent et mortē ei' nō sitirēt. **U**n Aug'. **N**on persequēdo dominuz flagellauit: sed illo p furorū satisfacere volens: ut vel sic iam mitescerēt et silerēt: et desinerent velle occidere eum quē flagellatū viderent. **H**ec Aug'. **E**nde etiā ppter hoc cohōrtē suā ei illudere pmisit. aut forte iussit ut eoz irā molliret: et a morte ei' desisterēt. **N**aturale enim est ut ira quiescat. si eū ptra quē irasciū humilia tū et punitū videat. **O**d quidē verū est i ira: que cū mēsurā querit pmi nocuentū: sed nō in obio qd totaliter querit ei' q obio habet exiciū. **I**sti aut ex obio mouebant ptra xpm: et ideo flagellatio eius nō sufficebat: nisi viderēt et eius iterituz. **O** pylate pylate tu vis dñm castigare. **N**escis qd agis: qz nec flagella meref: sicut nec penā mortis. **R**ectius ageres si te ad suū nutū corrigeres. **E**nī intētio nō excusat pylatū i toto qz nullū per se malū potest ppter bonam intētionē effici totaliter bonū. nec faciēda sunt mala ut veniāt bona. affligere autē innocentē et precipue dei filiū. est maxime malū. et ideo nulla intētiōne est excusabile: et cū iudex esset nō debebat ei quē innocentē sciebat. etiā minimā inferre penā. **O**b hoc etiā fm **H**ieronimū. cum flagellari voluit: ut romanis legibus seruiret quib' sanctitū erat: ut crucifigend' flagellaref prius forte ad extorquēdū ab eo socios sceleris. et sic xpc si crucifigi deberet iam flagellat' essz. **I**pē quoq; dñs flagellari voluit: ut quia scriptū est mltā flagella peccatoris nobis parceref. et nos suo flagello a ppetuis flagellis liberaremur: si cut pia mater. qū videt patrem velle flagellare aliquē de filijs suis. extēlis occurrit brachijs: et eum ptegit exponēs se pro eo flagellis. **H**omo enī deuz offenderat: et ideo disciplinari debebat. xpc ergo disciplinari voluit: et sic deū placauit et ideo dicit disciplina pacis nostre sup eum. **E**t si tam grauit' flagellatus est inocens p peccatis alienis: qz grauit' putas nocios nisi se cor

rederint flagellandos p peccatis pprijs. **C**um g dñs flagellari iubef. spoliāf p milite apparito res pcedis: et vestibo quib' indutus erat exuif et corā omnib' denudaf. **E**st autē intelligendum q sicut remissus fuerat ab herode cū alba veste sic remansit in eadem veste vsq; ad horā flagellatōnis. et tunc exuerunt eum hac veste et suis.

Ex hoc articulo exuitionis vestiū habemus duo documenta. **P**rimū est. ut caueamus nos a nuditate tam corpali q spirituali. ne forte vnq nudi appaream' corā deo et angelis et hominib' **N**ametsi homo interdūz non videaf ab homib' erubescat tamē nuditate suā corā deo et angelis **E**nde primi pntes erubuerunt a facie dei: qui ubiq; apud nos est cum angelis suis. **D**e nuditate vō spirituali. est illud apostoli. si tñ vesti ti et nō nudi iueniamur. **I**te est illud apocal. vestimentis albis induaris. ne appareat confusio nubitationis tue: ubi p vestimenta alba intelligitur candor sancte cōuersatōis: que instar vestimenti multis debet esse cōtexta filijs. **H**is vestimentis semp induta debet esse aīa fidelis. ne cōfusio nubitationis eius a virtutib'. appareat corā deo et angelis et hominib'. **S**cōm documentuz est. q sicut exutus fuit vestimentis suis: sic et nos exuam' veterē tunicam. et nudemus cōsciencias nostras corā deo. p nubam et purā cōfessionem pccoz. deponentes omne palliū excusatōnis: qz nuda et apta sunt oīa oculis eius. **A**d cōfōrmandū se huic articulo. recogitat homo q miserabiliter et cū quāta iniuria et verecūdia xpc fuit exutus vestibo suis. et denudat' p nobis: ut nos vestiret virtutib': et oret hoc mō. **I**hu q vestimentis tuis exui et ab flagella nudari voluisti **H**a mihi nuda pccoz meoz cōfessione: veteres hoīez cū actib' suis exuere. et i cōspectu tuo nudū a virtutib' me nequaq; apparere. **D**einde dñs ab columnā dirissime ligat' ille qui soluere cōpeditos solet: et plena deo mēbra verberibus subtes immanissime flagellat': et vndiq; flagellis atterit: verberib' cruciat'. **S**tat nudus coram omnib'. amātissimus iuenis elegāz et verecūb' et silet ad oīa quasi agn'. **S**peciosus forma pre filijs hoīm suscipit dura aspera: et dolorosa flagella spurcissimoz. **C**aro illa inocentissima et ternerrima. mūdissima et pulcherrima. flos omnis carnis et toti' humane nature replef plagis liuorib' et fracturis. vulneraf p totū corpus illud sanctissimū. a plāta pedis vsq; ad verticē ei' nō remanet sane partis vestigiū. et totū sic rubruz vestimentū suū. **F**luit vndiq; regius et pcciosissimus sanguis de oībo ptebo corporis: et ei' corpus candissimū cruore ei' roseo rubricaf p totū. **S**u pabbie. reitēraf et spissaf plaga sup plagam: liuor sup liuorē. fractura sup fracturaz. sanguis sup sanguinē. quousq; tam tortorib' q inspecto ribo fatigatis solui iubef a colūna cui fuit alligat'. **C**ui' colūne aliq; ps ostēdit rome i ecclia sancte praxedis. maior at ps ferē eē i ecclia mōtis syon i loco ubi pnūciat euāgelū: q fm bedā dñici cruoris vsq; hodie cernētib' vestigia certa

Secunde partis.

demōstrat. Quot autē et quāte plagę: vlt̄ vultu-
ra i hac flagellatōne sibi infligebat p certo sciri
non potest: nisi p reuelatōez vt sup̄ dictū est. s̄
oportuit ea esse q̄si innumerabilia. Si enī vt di-
cit̄ in deutro. p mensura peccati erit plagarum
mod⁹. xpc autē flagellabāt p peccatis nōstris:
q̄ vtiq; sunt innumerabilia. quare et plage inume-
rabiles. Et hoc ē qd̄ dicit̄ in ysaiā. A planta pe-
dis vsq; ad verticē: nō est i eo sanitas. Tūc iplē-
tū est qd̄ ibidē dicit̄. Nō ē ei species neq; decōr:
et vultus ei⁹ et nō erat aspectus: et q̄si abscondit⁹
vultus ei⁹ et despect⁹: et reputauim⁹ eū q̄si lepro-
sum percussū a deo et humiliatū. **Unde Aug⁹.** de
vultu illius pulchritudo effluerat omnis: et q̄
erat pre filiis hominū speciosus. videbat̄ omniū
indecorus: q̄ iniquorū liuor sacroz illius vultū
fedauerat verberib⁹. Cōsidera eū hic diligenter
p longā morā et spaciōse: et si hic ei nō cōpateris
cor lapideum reputa te habere. Et tūc exclama-
bis. O bone dñe ih̄s: quō tu denubaris: q̄ nudos
vestis. Quomōdo tu ligaris: q̄ cōpeditos soluis
et ligatos a demonib⁹ et ab infirmitatib⁹ deten-
tos liberas. Quō tu flagellaris: q̄ nos a flagel-
lis eruis. Quis fuit ille tamera: qui te spolia-
uit. Quis tam cōtemerari⁹ q̄ ad columnā te liga-
uit. Quis tam sacrilegus qui te flagellauit. **Sz**
tu sol iusticie tuos radios subtraxisti. et iteo sūt
tenebre ac tenebrarū potestas: om̄s sunt te po-
tēiores. Nobis debebant̄ flagella eterne affli-
ctōis. tu flagellari voluisti p nobis: vt nos mi-
sericorditer erueres ab illis. **Et Ansel.** Et q̄tez
nō ignorabat impius ille p inuidiā oīa i te fieri
hec tñ abstinuit temerarias a te man⁹: s̄ ama-
ritudine repleuit animā tuā sine causa. Illudē-
dū te misit herodi. illudum recepit. nudū in con-
spectu irrisorū stare te iussit. nec pepercit ama-
rissimis verberib⁹ virgineā carnē tuā diuelle-
re. plagas plagis. liuores liuoribus infligens.
Electe puer dñi dei mei. quid tanta amaritudi-
ne. quid tanta cōfusiōe dignū cōmiseras. Prox-
ius nihil. Ego homo p̄bitus tot⁹ cōtritōis. to-
tius p̄fusionis tue causa extiti. Ego dñe vnam
acerbā comedi: et dentes tui obstupuerūt: quia
q̄ nō rapuisti tūc exoluebas. **Amor tuus et ini-
quitas nostra:** sic te fecit imbecillem. Maledicta
sit tāta iniquitas. p qua sic affligeris. In oībo
his nō est faciata p̄fitorū iudeorū impietas. **Dec**
Anselm⁹. Elide nūc attēde quāta et qualia ab i-
pio p̄ylato: et suis sine causa dñs passus ē pro te
et exemplo eius ad paciētiā i laborib⁹ et aduer-
sitatib⁹ cōfortare. Sicut enī xpc verberat⁹: et fla-
gellis nodosis caro illa sanctissima: et membra
delicatissima acerrime dilacerat̄. ac corp⁹ eius
formosum plagis liuet. et sanguine vndiq; rubz
sic miles xpi strenuus debet corp⁹ suū p asperi-
tates: et duricias debitas castigare. ne inobediē-
ter incipiat recalcitrare. **Flagellatio dñi p̄fio-
gurata fuit p achior principē.** ligatū ad arborē
Achior ligatus fuit ad arborē p holofernis sa-
tellitib⁹. xpc ad columnā p p̄ylati milites. **Achi-**
or ppter veritatē quā p̄bicauerat fuit flagellatus.

Capitulum. lxxj.

ppter veritatē quā p̄bicauerat fuit flagellatus.
Achior ligabāt: q̄ noluit holoferni loqui pla-
cētia. xpc quia rephendit iudeos cū eorū displi-
centia. **Achior** ligat⁹ est: q̄ gloriā dei magnifi-
cabat. xpc flagellatus est: quia nomē patris sui
manifestabat. **Flagellatio etiā xpi i flagellatōe**
Dieremie p̄figurata fuit: quē phassur flagella-
uit. Solutus autē dñs a columna. ducit eum
sic nudū. sic flagellatū. p domū. p pannis suis
colligendis. qui sparsim p domū ab expoliato-
rib⁹ proiecti fuerāt. Intuere bene eum sic af-
flictū. sic tremētē ppter frigus: q̄ h̄yems erat
Attēde diligētē et p̄sidera statū ei⁹ in actibus
singulis: vt itime cōpatiariis ac simul pascha-
ris. **Auerte** autē parūper oculos a diuinitate:
et eū purū hominē cōsidera: et videbis iuuenem
ele-
gantē. nobilissimū. innocentissimū: et aman-
tissimū. totū autē flagellatū et sanguine liuorib⁹
q̄ respersum. pannos suos vndiq; sparsim pie-
ctos de terra recolligere. et cū quabā verecūdiā
et rubore se nudū corā illis. semp̄ ipm deridentib⁹
se fuestire. ac si foret omniū infimus. a deo
derelictus et omni auxilio destitut⁹. Intuere ḡ
eum diligenter: ac pietate et cōpassione mouea-
ris. **Redeas** postea ad diuinitatē. et cōsidera illā
imensam. eternā et incōprehensibilē et iperatiā
maiestatē incarnatā se flectentē: et humiliē ab
terrā inclinantē pannos recolligentē. et se cū re-
uerentiā. rubore similiter reuestientē: ac si esset
homo vilissim⁹. imo quidā seruus empticius s̄b
illo p̄ dominio p̄stitutus. et ab eis p aliq̄ excessu
corruptus et castigatus. Intuere et nūc eū dili-
genter: ac humilitatē suā ammirare et pro posse
imitare. **Scdm̄** eandē etiā p̄sideratōnez intueri
potes eū: cū post coronatōez purpura spolia-
tus: se vult reuestire. **Ex** hoc articulo flagel-
latōis habēt̄ duo documēta. **Primū** est. q̄ nos
flagella dei libētē debem⁹ sufferre. vt vnusq; nos-
trū possit cū psalmista dicere. quoniam ego i
flagella patus sum. **Et merito:** q̄ si vnicus dei
filius patus fuit suscipere i se nostra flagella ex
obediētia patris: cur et nos adoptiui nō essem⁹
pati sufferre flagella eiustē patris: q̄ ip̄e p se: l̄
p ministros seu instrumēta sua media nob̄ mise-
ricorditer infligere dignat⁹. ad emendatōez no-
strā. **Nā** fm̄ sapiētē. quē diligit de⁹ castigat. fla-
gellat aut̄ omne filiū quē recipit. **Scdm̄** ē. q̄ di-
ligentē caueam⁹. ne et nos iterato xpm̄ flagelle-
m⁹ qd̄ sit quotienscūq; mortaliē peccam⁹. **Cū** ei
xpc flagellat⁹ sit p p̄ctis n̄ris. q̄ncūq; peccam⁹
tūc xpo vnū ictū flagelli quātū i nob̄ ē icutim⁹
sicut apl⁹s d̄ quibusdā dicit. rursus crucifigē-
tes in semetip̄is filiū dei. **Ad** cōformanduz se
huic articulo. poterit homo flagello: vel virga
seipm̄ cedere. si gratiā habet. vel saltē compaciē-
to flagellato xpo mentaliter se flagellet. et sic
oret. **Ih̄s** qui pro nobis flagellari vndiq; vo-
luisti. da mihi flagella tue paterne correptio-
nis libenter suscipere: et de peccatis meis nun-
q̄ tēnuo flagellare. **Eum** igitur post flagel-
lationem ih̄s reuestire se vellet. contendunt

impissimi quidā p̄lato: dicētes. Dñe hic se regem fecit. vestiam⁹ et coronem⁹ eum more regio. Miseri ad plenū sibi illudere volebant anteq̄ eū morti traderēt. **Uñ Anselm⁹.** Nouissime autem dñe ihu i man⁹ incircūcisoy militū deuolut⁹ es. morte turpissima p̄sumand⁹. Parū erat sacrilegis manib⁹ suis crucifigere te. nisi p̄us repleuiset illusiōib⁹ animā tuā. Et p̄senciēte p̄lato cōgregauerūt ab hoc vniuersam cohortē i p̄torū ubi sedebat p̄ses et senat⁹: ut om̄s int̄essent tali spectaculo: et ut magis ei illuderent i loco p̄tēti et corā multitudine. et eū vix reuestitū exuētes vestimētis suis. induerūt eū veste seu tunica purpurea. et circūderūt ei clamidem coccineā id est palliū siue mātellū. nō cōsutū: sed fibula infrenatū: coccinei coloris q̄ est it̄er rubiū et purpureū. in obprobriū regij nomis qd̄ ipse ut iudei asserēbāt indebite usurpabat: et ad terribendū eū sicut regē falsum acceperūt purpurā et clamidē nō nouā: s; veterē i p̄fusiōis augmētū. Quia em̄ rex dicebat. induūt eū vestib⁹ q̄b⁹ reges veteres utebant. **Xpc** illa die fuit ibut⁹ triplici veste. s. alba. rubea: et coccinea. ad designandū q̄ qui vult esse de xpi familia debz portare vestē albā innocentie. rubeā caritatis et obedientie. et coccineā penitētie. Sic ḡ nūc purpura et clamide induerūt eū. et vñ euāgelista exprimit vnū aliud aliud: qz si tm̄ clamidē ei circūderēt nō eū nudassent. sicut non legiē nudat⁹ ante herotē ubi iposuerūt sibi albā vestem. Et bene cōueniebat vestis alba et rubra tali corpore utpote toti sanguine rubricato ex flagellatōne. ut ipleret illud ysaiē. Quare rubrū est indumētū tuū: et vestimētū sicut calcātū i torculari: et hec questio scdm̄ glosam fuit angeloy vidētū et mirātū. qz xpi corp⁹ qd̄ de utero virginali tātū candorē habuit: quātū fullo non potest facere sup̄ terrā: itantū fuit sanguine rubricatū. Ad quā questionē ip̄emet ibidem respondit: dicēs. Torcular calcaui solus. Quasi diceret scdm̄ glosam. ego solus sustinui pressurā crucis. flagellorū et om̄m tormētoy passiones. in quib⁹ q̄si prelo pressus sum sanguine p̄prio p̄ totū corp⁹ meū pro mūdi salute aspersus. In purpureo ḡ vestimētō caro eius passiōib⁹ obiecta significatur. Per hoc etiā significat passio martirū: q̄ totū corp⁹ xpi. i. ecclia rubricat. et sic etiā purpura vestit: cū de triūphis sanctorū martirū gloriat. Ex hoc articulo trabunt⁹ duo documēta. Prīmū ē qz nos p̄cā n̄ra opire debem⁹ operib⁹ caritatis ut sicut xpc n̄roy p̄cōy flagellis cruētat⁹ purpura coopiri voluit. sic et nos opa n̄ra cruenta id est p̄cā coopiam⁹ purpura vernātis caritatis. Quia ut ait Petrus. caritas opit multitudinē p̄cōy. **Uñ** etiā p̄ purpurā significat memoria dñice passiōis. **Uñ** i canticis come capitis sponse. i. aīe fidelis. dicūt esse sicut purpura regis: qz cogitatōnes mētis n̄re q̄ p̄ comas capitis itelligunt. versari debent assidue circa passionē redemptoris. vel etiā circa opa caritatis. Scdm̄ documētū est. qz p̄ hoc quod dñs noster

veste regali indui voluit fm̄ Theophilum. docemur qz et nos habitu mētis veste regia induamur. et simus vere reges calcātes sup̄ serpētes et scorpiones. i. oīa vicia sup̄peditātes. **Uñ** dicimur xpiani. i. vincti q̄si reges. Ab cōformādū se isti articulo et septē sequētib⁹ illusiōnū articulis. recogitet homō factū cuiuslibet articuli cū aggrauatōnib⁹ suis: et oret sicut in quolibet articulo deuotio mīstrabit. **Ihu** qui veste purpurea illusorie indui voluisti. da mibi iugē tue passiōis memoriā induere. et p̄cā mea caritatis purpura opire. **Oro** h̄yademate autē seu corona regali. plectentes complicando seu plīcantes id est componētes cōnectēdo coronam id ē fertū ad modū corone capitis. de spinis hoc est de iuncis spinosis et aculeatis valde acutos angulos habentib⁹. iposuerūt capiti eius reuerendissimū: tenerrimū. aculeis ad caput versis ut pena pūctōnis cumulare p̄bzo irrisionis. Qui atēti⁹ p̄siderasse se dicūt. spinas illas iuncos fuisse marinos asserūt: quoy acies nō minus dura et acuta aspera: et pūgitiua: ac penetratiua spinis esse dicūt. intātū ut etiā hoīes calciati desup̄ calcātes. inde vulnerē. **Uñ** poeta **Et** acuta cuspidē iunci. Suauissimū mibi cervical sit illa spinea corona dñe capitis tui: super quā dulciter caput meū requiescat. Ex hoc articulo tria habent⁹ documēta. **Uñ** qz nos peccata n̄ra per recordatōez semp i mēte portem⁹ sicut xpc spinas p̄cōy n̄roy in suo capite portauit. qz scdm̄ **Hebā.** in corona spinea quā portabat. nostrōy susceptio p̄cōy ostendit: quoy spinas remouit p̄ spinas q̄s portauit. De his spinis dictū erat p̄mo homini: terra spinas et tribulos germiabit tibi: qz terra nostrī corpis peccata germiat: q̄ suis aculeis p̄scientiā n̄raz sicut spine pungunt. **Das** ḡ spinas xpc suscepit portādas p̄ corona victorie. Solēt em̄ victores arma deuictoy hostiū p̄ signo victorali gestare et de his gloriari. **Arma** h̄yaboli sūt p̄cā n̄ra. quib⁹ arma cōtra nos: q̄ dñs in passiōe sua abstulit. ip̄e em̄ est agn⁹ q̄ abstulit p̄cā mūdi. **Idē** circo spineā coronā utpote victorālē i suo capite gestare dignat⁹ ē. In ista corona videre regē nostrū desiderabile est omni aīe amātī. **Uñ** ad hoc sponsa i canticis omnes fideles aīas euocat dicēs. **Egredimini** filie syon: et videte regē salomonē in h̄yademate. quo coronauit euz mater sua scilicet synagoga ad litteras. vel mater sua id est caritas q̄tum ab tropum presentem. Aliud documentum est scdm̄ **Theophilum**: ut et nos sumamus coronam spineam. id est festinamus coronari vita arta. abstinencijs et puritate conscientie. he enim sunt quedam spine propter austeritatem quam habent. **Tertium** documentum est: ut et nos conemur coronari spinis temptationum. Quelibet enim temptatio nos impugnans. est quasi quedam spina caput mētis nostre pūgens: quā duz hō supat. spina illa cedit sibi ad coronā. **Uñ** qz spinas tēptatiōnū hō i hac vita sustinet et superat. tot gēmas

Secunde partis.

preciosas ad coronā suā comparat. **Ihu** q̄ sp̄s
nis coronari voluisti. fac me penitētie spinis sic
digne cōpungi: ut a te merear i celestibz coro
nari. **Pro** sceptro quoq; regali debet arun
dinē i dextera eius. debonestates arūdinē dexte
rā: que celū regit et terrā. q̄ p hoc signantes re
gnū qd sibi usurpauit: dicēdo se regez. ab modū
arundinis esse vacuū et infirmū: ac ipm regno
vacuū. nō attēdentes q̄ ip̄e dixerat. regnū suū
nō esse de hoc mūdo: sed i alio mūdo. s. eternita
tis ubi regnū est firmissimū. **Ex** hoc articulo
trahit documentū. q̄ nos attēdere debem: nos
ex nobis esse infirmos et fragiles: ac omni bono
vacuos: nisi dextera dei nos manuteneat: sicut
arūdo in se habet vacuitatē et imbecillitatē: sed
manu xp̄i apprehensa firmat: ut dicit **Dylarius**
Idcirco q̄ dñs noster arundinē i dextera tenere
voluit: ut p hoc ostenderet. se nos fragiles vacu
os et infirmos manuteneret: et omnibz bonis i
plere. **Ite** arūdo siue calamus ē instrumentū
scribendi: i dcirco **fm** **Diero**. xp̄c calamū i ma
nu tenere voluit: ut sacrilegiū iudeoz scriberet
et ostenderet se illū esse q̄ electos suos scriberet i
libro vite. **Ihu** q̄ arundinē p sceptro in dextera
tibi dari voluisti. imbecillitatē queso meā dexte
ra tue potētie sic sustentare digneris: quatenus
i me regnū tuū iugiter pforme. Sic q̄ tria in
strumēta illusiōis introducū. s. vestis purpu
rea et coccinea. corona spinea. arūdo vacua. Ele
stis corpi. corona capiti. arūdo p sceptro manui
imponit. **Ab** litterā hec sūt tria regalia isignia
p̄meliose et in derisionē sibi impensa: ut reus
ostendat lese maiestatis: eo q̄ regnū vellet sibi
usurpare nec posset obtinere. **Moraliter** sicut
xp̄c illusos fuit tripliciter: sic tripliciter aīa fre
quēter illubit et p p̄ctm capit. **Primo** in osten
tatione humane potētie: q̄ significat p vestē pur
pureā et coccineā: q̄ est vestis regū et potētū. **Se**
cūdo i cupiditate affluentis opulentie: q̄ notat
p coronā spineā. diuitie em̄ spinis et curis sunt
plene. **Tertio** i vanitate mūdane sapiētie: que
significat p arundinē que pulchra: sed v̄to ple
no et vacua ē. mūdane em̄ sapientia in q̄ confi
dūt hoies: et qua q̄s nō ad dei laudē: sed ad suā
gloriā v̄tis. est q̄si baculus arūdinēus et p̄fract?
Ecce hic quo xp̄c i oībz nō tñ patri: sed suis etiā
illusoribz obedit. **Purpurā** suscipit: caput coro
ne parat: arūdinē manu tollit. **Sicut** q̄ xp̄c rex
glie spinea corona coronat. purpura ac sceptro
sublannatorie delubit. sic etiā cū seru? xp̄i i hoc
mūdo vilipendit: et velut omni honore indign?
abicit: et a p̄sumptuosis despiciit et illusiōibz mo
lestat. cogitet q̄ seru? nō est maior dñs suo. nec
p malo habeat si paciat filia regi sūmo. **De**
inde cū signa regalia ei abhibuissent. flectebant
genua corā eo: ac derisorie eū ut deū adorātes: et
ut regem salutātes. illudebāt ei tanq̄ regnare
volēti: et nō valēti. ac irridētes dicebāt ei. **Aue**
rex iudeoz. **Quasi** dicerēt. **Voluisti** regnare: s;
nō potuisti. **Regem** iudeoz eum vocātes. verū

Capitulum. lxxj.

dicūt etiā nolētes et irridētes. **Et** sic **fm** **Debā**.
adorabant eū q̄si qui deū seipm falso dixisset. **Et**
salutabāt eū tanq̄ q̄ seipm falso regem fecisset.
Qd fecerūt ut eoz illusiō respōderet iudeoz ac
cusatōni: q̄ de utroq; accusabat a iudeis. **De**te
stabilis mētis affectu hec faciūt: q̄ cōpungen
tes coronāt ac illudētes adorāt et salutāt. **Et** li
cet gentiles hoc facerēt: tñ iudei luunt: qui tāti
crimīs autores erāt. et ideo i parascene cū p per
fidis iudeis oratur. genua nō flectim? cū forte
iudei hoc agebāt cū gentilibz. **Abi** **Crisostomus**
dicit. q̄ milites pecunia corrupti hoc ad gratiā
iudaicā faciebāt. **Augustinus** autem dicit hoc
esse factū mādato vel pmissione p̄sidis: ut. s. ma
gis iudeoz odia saturarētur et facilius eū eripe
ret. **Ex** hoc articulo habet documentū. q̄ nos
caueam? ne xp̄m falso adoremus vel salutemus
Mistice falso xp̄m adorāt et salutāt: qui in eum
credunt: sed pueris actibz despiciūt. ore eū con
fiētur sed factis negant. **Item** falso adorāt vel
salutāt qui iter orādū aliquid qd est cōtra diuī
nū honorem mēte ptractāt. **Ite** qui in ecclesijs
signa deuotōnis ostendūt: et postea iniurias xp̄o
grauēs i mēbris suis faciūt. **Ite** falso xp̄m ado
rāt et salutāt omnes pseudo xp̄iani. **Ihu** q̄ irri
sorie adorari et salutari voluisti. da mihi te deuz
meū verū adorare in spiritu et veritate. et te solū
verū regem venerabiliter salutare. **Et** ut illu
derēt factis sicut illuderāt signis et verbis. dabāt
ei alapas in augmentū illusiōis: et hoc ideo: ut
ip̄o ope ostenderēt. illusiōiū esse q̄ ei talē hono
rem exhibebāt. **In** hoc em̄ illusione suā magis
despectiua fecerūt. q̄ velut adorātes deū: et salu
tantes regem eum alapisauerūt. **Et** differt illa
alapisatio ab alia que in domo anne fuit facta:
q̄ ibi una alapa ab vno ministro. hic aut plu
res alape a diuersis dabant: et illa dabat causa
vltiōis. ista causa illusiōis. **Documēta** aut pos
sunt h accipi ibi. **Ihu** q̄ alapis cedi voluisti. fac
me ore et vita tibi semp laudē: et alioz opa. licz
mala mihi i bonū coopari cōcede. **Et** expue
bant i faciē ei? sicut p̄sone viles et cōtēptibiles.
Quālis act? militū. **Ex** hoc apparet q̄ isti dicū
tur milites nō fm nomē militie p̄sentis tēporis
quo generosi et nobiles qui equites nominant
de calcaribus de auratis. tales enim nobiles p̄
sone non illuderent. non conspuerent. nec cru
cigerent. nec vestes crucifixi sibi diuiderent
quod ad carnifices potius pertinet. **Sed** di
cuntur milites scdm antiquam consuetudinem
stipendiarij et seruientes pedites. sicut patet in
gestis iulij cesaris. ubi milites ab equitibus di
stinguntur: et in actibus apostolorum. ubi di
citur. q̄ paulus cum militibus ducentis et equi
tibus septuaginta de hierusalē missus ē cesaream
ergo milites i hoc loco itelligim? viles stipēdi
arios carnifices. q̄les nllāz phorrescūt i solētiā
q̄ dicti sūt milites nō a nobilitate: s; a fortitudine
erāt ei robusti corpe et ad omne malū expositi: ut
dicit **Cris**. **De** q̄bo dicit **Theophil**? q̄ i istis illu

sionibus militaris vana gloria semper inordinata
tis gaudens obprobriis sibi propria ostendebat
Documenta hic possunt sumi sicut supra de con-
spuione in domo cayphe facta. **I**hu qui in deli-
ciosissimam faciem tuam conspuere voluisti. Da mihi fa-
ciem tuam in sacramenti eucharistie sumptione indi-
gna non polluere. et conscientiam meam inmundis co-
gitationibus non sedare. **E**t accipiebant arundinem
de manu eius. et percutiebant sacrum caput
ipsius. et ratione doloris infligendi: ut aculei spi-
narum fortius infingerentur capiti. et ratione contem-
ptus in signum vacuitatis et nihili. **N**on enim tan-
tum causa ledendi eum per puncturas spinarum: et per
ictus baculi: quantum causa illudendi et vilifican-
di hoc fecerunt. nam viles persone baculis sicut be-
stie percuti consueverunt. Quasi dicerent ad eum.
O tu homo vilis: ut quid te regem facias? **I**n hoc
fiebat ei sicut furi: qui fune capiti circumposito
torquet: ut recognoscat mala que fecit. et sicut
funis constringit: ut se amplius perfundet vel gra-
uius torqueat. sic et ihesus coronatus arundine percu-
ciebatur. Percuciebant arundine caput paventibus
demonibus tremendum: ac reuerendum cunctis ce-
lorum virtutibus. et venerandum sanctis omnibus ca-
put benedictum in secula. a quo omnis benedictio
non solum in barbam. verum etiam in oram vestimenti
totius ecclesie manat. **M**iseri: quoniam vobis adhuc
tremendum apparebit caput illud. quod nunc sic per-
cutere non formidatis. **E**t tunc sanguis per aculeos
corone de capite extractus. et largitus fluens. tin-
xit caput et genas eius: ita ut appareret quasi le-
prosus: quia sanguis et sputa appositae faciebant
eum leproso simile. **T**inxit ergo sanguis totum
caput eius: sicut crudor flagellis extractus. et su-
tor sanguine tinxit omnes alias partes corporis ut
non tantum manus et pedes: et latus dicamus sanguine
respersa. sed tota veste tincta christum ascendisse de
bozra. **C**erne igitur eum cum cordis amaritudine
in singulis suis afflictionibus: quia omnia sustinet que
ipsi volunt. quasi eorum seruus. et ad omnia tacet quasi
mutus. **E**t maxime cerne eum cum caput eius spi-
nis plenum. arundine grauiter et sepe percutitur: quoniam
depresso collo patientem. cum dolore tantum magno acer-
bos ictus suscipit et patitur. **P**erforabant namque
caput sacratissimum acerbissime ille spine. ac to-
tum madefaciebant sanguine. **E**x isto articulo
trahitur documentum. quod caueamus ne et nos caput
christi cum arundine percutiamus. **C**aput quidem christi percu-
ciunt qui diuinitatem eius impugnant. et eum deum
esse verum denegant. nam secundum apostolum. caput christi
est deus. id est diuinitas creans. est caput creature
assumptae. **A**rundo autem vel calamus significat
scripturam diuinam. calamo spiritus sancti scri-
ptas. de quo in psalmo dicitur. lingua mea calamus
scribe. **C**alamo igitur: ut dicit **Beda**. caput christi per-
cutiunt: qui diuinitati eius contradicentes. errorem
suum auctoritate sacre scripture que calamo scri-
bitur confirmare conantur. **Q**uales sunt qui eum
purum hominem fuisse dicunt. **I**tem arundine
caput christi percutiunt. quando propter auram mundani
faucis que per arundinem significatur deus offen-

ditur. **I**tem caput christi calamo percutiunt. qui ex
scriptura diuinitatem plusquam oportet inuestigare
satiagunt. unde et interbum sanguinem erroris eli-
ciunt. **I**tem cum arundine christum in capite percu-
tiunt. qui per vacuum id est ociosam vitam christum offen-
dunt: qui est caput nostrum: a quo in omni sensus nostris
vitales operationes defluunt. qui et operum nostrorum
exempla nobis prebuit. **A**nde in quolibet ocio
cum adest nobis oportunitas bonum faciendi. homo
ociosus christum quasi in capite percutit. ita ut ex ta-
li percussione et spinarum punctione sanguis de ca-
pite christi emigatur. hoc est: quod christus dolet et pugnat
usque ad sanguinem de ocio nostro: quia videt quod ex-
empla sua non fructificant in nobis. **I**hu qui nobis
le caput tuum arundine percuti voluisti. da mihi
te caput nostrum per inanem vitam non offendere.
sed tibi placitis moribus deservire. **C**oronatio
et illusio christi ac eius patientia prefigurata fuit in
rege dauid. quando ab inimico semper tanta mala pa-
cienter tolerauit. **S**emel proiecit super dauid la-
pides ligna: et lutum. sic synagoga iniecit in christum
palmas spinas: et sputum. **S**emel dauid virum san-
guinum: et virum belial vocauit. synagoga christum se-
ductorem et maleficum appellauit. **S**ed abysai cum
voluisset semper occidere dauid prohibuit: et ange-
li occidissent derisores christi. sed ipse non permisit.
Christum etiam prefigurauerunt nuntii regis dauid. quos
amon rex amonitarum tamturpiter debonestauit.
Dauid misit amon nuntios ad pacem instau-
randam. quorum vestes ipse percipit usque ad nates: et
rabi fecit mediam barbam. sic deus filium suum ad
pacem faciendam in mundum misit: quem synagoga nu-
dana vestibus. barbam ipsius sputis maculauit.
De premissis domini contumeliis dicit **Aug**.
Sic enim implebantur que de se dixerat christus. sic
martires informabantur ab omnia que persecutores li-
bisset facere preferenda. sic paulisper occultata
tremenda potentia commedabatur prius imitanda paci-
entia. sic regnum quod de hoc mundo non erat. superbus
mundum non atrocitate pugnandi: sed paciendi in
humilitate vincebat. sic illud granum multiplican-
dum seminabat horribili contumelia: ut mirabili
pullularet in gloria **Dec Aug**. **E**le igitur semel:
ve bis. et ve iterum his qui post tamplarum humi-
litate speculum superbia tollunt in altum. obprobria
refugiunt: et ad honores aspirant. rursus preceptum
habetes dei filium: quem tanto ab hominibus amplius omni con-
stat honorificentia dignum: quanto per hominibus indigni-
ora sustinuit. **U**bi **Cr**. **T**ot autem et talibus factis
ipse instabat silens. tu vero audiens hec in mente
habe continue: et regem orbis terrarum et angelorum
dominum vides contumeliam patientem: et omnia ferentem si-
lento imitare. **E**t iterum. **Q**ue igitur erit nobis cura
hecetero si contumelias ab aliquo patiamur. postquam
hec christus passus est? **E**tiam quod fiebat in christo. vltimum
contumelie terminum erat. nec vna particula tantum: sed
vniuersum corpus patiebatur iniurias. caput per coro-
nam et arundinem et colaphos. facies quia
cospuebatur. genae quia alapis cecidebant. corpus
totum per flagella. et quia denudatum est: et per
circubationem clamidis. et per fictam atoratorum

Secunde partis.

manus p arūdinē quaz deberūt ei p sceptro: ac si timerēt ne pmitterēt aliqd grauissime psumptōnis. **En Anselm?** Regali purpura induit: sed plus i ea despiciē q honorē. Sceptp i manu gestat: sed eo ipso reuerendū caput ei ferit. Adorāt corā ipso positis genibz in terra q regē cōclamāt: q cōtinuo ad pspuendū amabiles eis genas subiliūt. maxillas palmis concu- ciūt: q honorabile collū exhorat **Dec Ansel.** Omnes bo iste illusiones militū q cōtumelie iu- deoz xpo illate. nob tribuūt misteria. licet alia itentōe ab eis sint facta: put sepi tactū ē sup. Hoc aut fm Johanne. an sententiā pylati facta sunt: sed mathe? q marcus post sententiā ea que obmiserāt recordādo ponūt. Sic g ut dictū est martires informabant ad pferēda oia que a psecutoribz inferebāt. Os em in veste duplici. f. alba q rubea xpc illusū esse phibet. in uno pu- ritas sue humanitatis. i altero veritas passio- nis exprimit. Hoc etiā significat duplex marti- rij gen? q in passioibz ecclia adornat: ut sit cā- dida virginitate et rubicūda sanguine. Et ipa ecclia varijs mēbroz suoz flosculis vernans in pace lilia gignit i bello rosas. Enō dicit ad- mirādo. Dilectus me? candid? q rubicūbus. cā- didus. f. actōne q in pace liliū virginū. ac rubi- cūbus sanguine: q in bello rosa martirum. In utroqz g habitu dñi potest omnis mltitudo ele- ctōz itelligi. alba em veste induūt virgines et cōfessores: q rubea martires. And et dñs. alba veste induit: cū mūda iustoz cōfessione circū- dat. rubea vestit cū i triūphz victoriosoz mar- tirū gloriā. Si aut te nudū absqz his vestibus inueneris. veste xpi rubea induere. q totus xpi passioibz adornare. Sed nec illis sufficebat q ad maiore illusionē totā cohortē militū cōgre- gauerāt: s; et pylato iubente corā ipso q toto po- pulo iudeoz foris expectāte: q ppter festū nō in- troibāt in ptoziū. adduxerūt foras ihm sic illu- sum. q ad derisionē q cōfusione paratū omnibz demōstrandū. Exiuit ergo iterū pylat? p pre- torio foras ad iudeos et dixit eis. Ecce adduco vobis eum foras. postq diligenter examināui: q puniri ab vobis satisfaciendū: ut cognoscatis: q nullā in eo causam. f. mortis inuenio. licet af- flictus q illusū sit. q hoc ad volūtate vestrā in- nocenti fecisse sufficiat. In eo habitu illū ostē- dit in q illusū ē a mīstris: ut saltē sic quiescant vidētes eum plenū obprobrijs. Exiuit ergo ihs ex pcepto pylati. portās spineā coronā et pur- pureā tunicā: q clāmē coccineā turpē et vete- rem. ac sceptrū arundineū. Ecce q lamentabile spectaculū. Incedebat qsi in habitu regali: s; pa- tebat vndiqz d̄spectui. Ecce quomodo rex q dux- tus cōfusione replet: q humiliē sustinet: ut te ab eterna pfusione eripet: q a supbie peste sana- ret. Dic g instrumur: ut obprobria oia p noie ihu xpi sustinere pati simus: q in omnibz humi- liari studeam. **En Anselm?** Attende aīa mea quis est iste qui ingreditur habens ymaginem quasi regis. et nihilominus serui despectissimi

Capitulum. lxxj.

pfusione repletus est. Coronatus incedit: s; ipa eius corona cruciatus ē illi. q mille puncturis speciosum ei? verticē diuulnerat **Dec Anselm?** Et tūc quasi despectiue loquēdo: vel eos ab mi- sericordiā puorādo dixit eis pylat? Ecce homo Ecce de quali hoīe creditis. q vellet sibi regnūz usurpare. Et quasi diceret. q si i aliq male egis- set. tñ ultra cōbignū punitus est. q ideo suffice- re vobis deberet. Videte caput ei? pforatū. to- tū corp? laceratū. faciē pputā. q p deo cōpatia- mini sibi: qz frater vester est. Tolebat em pyla- tus ut sensibiliter viderēt qualiter fuisset puni- tus et illusū. ut sic mouerēt ad cōpassionē: qz aio liberādi eū fecit hāc ostensionē. **En Cris.** Propterea coronatū ihm eduxit ad eos: ut cō- uitiū qd a militibz factū erat in eū vidētes. pax- respirēt a passione q vomant venenū **En et Aug?** Hinc apparet nō ignorante pylato hec a militibz facta: siue iusserit ea: siue pmiserit. il- la scz causa. ut hec eius ludibria inimici liben- tissime viderēt. q ulterius eius sanguinē nō sici- rent. Egredif ad eos ihs portās spineā coronā et purpureū vestimētū: nō clarus imperio: sed plen? obprobrio. spinis punctus. sputis illusū. flagellis afflictus. Et dicitur eis. Ecce homo. Quasi dicat. Si regi iudicetis iam parcite quia deiectum videtis. flagellatus ē. spinis coronat? est. ludibriosa veste amictus est. amaris conui- cijs illusū est. alapis cesus est. feruet ignomi- nia. frigescat iudicia. Sed nō frigescit. iardescit potius q increfcit **Dec Augustinus.** Ex hoc articulo sumit documentum. q nos xpm illu- sum ante mentis nostre oculos habeamus: et in vestitu: q in exteriori apparatu non vane glo- riemur. quonā dñs noster in vestitu illusū ē. Et maxime in hoc sequi xpm debent religiosi q monachi: qui xpm illusum representant in habi- tu tonsura et ferulis. habit? em monachalis de- spectibilis ē. q qsi illuzor? hoībz mūdānis. coro- na aut capitis monachalis representat coronāz spineā. baculi seu ferule quos antiquit? mona- chi portare psueuerūt. representāt arundinem. Et sicut xpc non dedignabāt habitu illuzorio iplo iudeoz ostendi. sic nō erubescāt monachi q alij mūdi contemptores (qui fm aplm specta- culū facti sunt mūdo) in habitu cōteptibili. q in signijs regalibz illuzorijs p̄dictis xpm regē imi- tari. Itē ē hic documentū q istā ostentationēz xpi representat sacerdos in eleuatiōe hostie. qsi diceret ipe. Ecce homo. Quia em sacramentūz altaris ē memoriale dñice passiois. q xpc ē pas- sus fm hūanitatē. fm diuinitatē dō ē ipassibil? ido sacerdos oñtes ibi xpm. pgruenti? dicit ecce hō q ecce de? licz ipe sit et hō q de? s; hō patēs fuit i illa ostensione q de? latēs. Itē ē documentū q nos debeam? cū eisq insignijs mīstice acceptis put dictū est suis locis ante d̄spectūz xpi regis nostri in iudicio apparere: cum quibus ipe di- gnatus fuit iudeis ostentari. Ihu qui cum illu- sionis insignijs iudeis ostentari voluisti. da mi- bi ostentationem vane glorie teuitare: et cum

eisbe insignijs mysticis ante cōspectū tuū i exte-
mo iudicio cōparere. Sed licet p̄latus hec
agat. tñ ifaciabilis sacrilegōz furor nō cessat:
sed magis instat. Ecce magna p̄tinacia iudeoz
in pcurādo mortē x̄pi. nam obstinata nequicia
nō emollitur misericordia. Tunc enī illi iudei
filij dyaboli: cū vidissent eū sic punitū et illūsum
et cognoscerent q̄ p̄latus sic volebat dimittere
eū: in nullo cōpaciētes ei: ac punitōnis corre-
ptōne et illusionū obprobrio nō contēti. nec p̄-
lati excusatōne placati. clamabant tumultuose
et alios ad clamandū excitabāt: dicētes. **Cruci-
fige: crucifige eū.** Quasi dicerēt. Hec pena nul-
lo modo nobis sufficit: sed petim⁹ q̄ moriā. **U-**
tentes eū magis cōmonebāt: q̄ ex aspectu ei⁹
qui odio habet. magis q̄ eū cor odientis inflā-
ma. Ingemināt autē crucifige p̄pter desiderij
vehementiā: et q̄ volūtate et ope crucifixerūt eū
Magna crudelitas: q̄ nō sufficit eis alterū. s. v̄l
flagellare: vel occidere: sed utrūq̄. nec cōtenti
sunt quacūq̄ morte: s. turpissima et durissima.
scz crucis desiderant occidere. Clavis affigi ad
lignū querunt: ne dolor citius finiat. sed morte
pducta moriā: et ut in cruce diutius videatur
et modo mortis diffamet. **Et fm̄ Eris.** formidā-
tes. ne aliq̄ eius post ipm fiat memoria. studēt
et ab supplicij ducere maledictū. **Uerū** ut dicit
Raban⁹ iudei de morte pessima cogitabant: sed
a dño nō intelligentibz eis electa erat. Ipam enī
crucē dyabolo sup̄ato. erat tanq̄ tropheū i frō-
tibus fidelij positur⁹. **Cerne** etiā nūc quō sic cō-
tumeliose vestitus et coronatus et cū sceptro in-
cebit. et quō facie dimissa stat corā tanta multi-
tudine. vociferāte et clamāte crucifige crucifige
ac semp eū deridēte et sibi insultāte q̄li sapiētio-
res eo fuerūt. **Et** sic nō solū dolores et penas: s.
etiam cōtumelias et terrores recipiebat ab eis.

Ex hoc articulo qui in clamore cōsistit trahi-
tur documentū. q̄ nō refert ab culpe itentōnez
occidere hominē lingua: vel gladio. **Uñ** psalmi-
sta. lingua eoz gladius acut⁹. et loquē ab litte-
rā de iudeis clamātibz crucifige. **Sup̄ q̄ Aug⁹.**
Noli atētere inermes man⁹: sed os armatū. in
de gladius pcessit quo x̄pc occideret. **Caveāt** ḡ
sibi detractores et primoz infamatōres. ne exa-
cuent ut gladium linguas suas: q̄ sicut gladio
corp⁹: sic lingua fama hoīs pimitur. **Uñ** dicit i
Proverbijs. mors et vita i manibz lingue. **Item**
est documentū. q̄ nō est respondēdū. **Ad** con-
formandū se huic articulo. recogitet homo q̄ ter-
ribiles fuerūt illi clamores iudeoz. et rememo-
ret an ipse vnq̄ iniquis hominū iudicijs. aut ob
locutōnibz seu detractōnibz p̄ primū p consensū
cōclamauerit: vel alis put deus tederit: et sic oret
Ihu q̄ terribiles iudeoz voces crucifige. cruci-
fige clamantiū audire minime expauiisti. da mi-
hi inimicōz tuoz verbis execrabilibz nō terre-
ri. et lingua mea nocumētū primo non inferre

Sed p̄latus vidēs x̄pi innocentia et iudeozum
malitia impellentibz ad rem illicitā. et recusans
crucifigere ihm: dixit eis. **Accipite** eum vos: et

crucifigite. qui sine causa cōsueuistis inocētes
condēnnare. **Ego** enī nō inuenio i eo causam. scz
crucifigendū et dandū talē sententiā. **Alex** dixit p̄-
latus: q̄ x̄pc peccatū nō fecit. nec inuent⁹ est do-
lus i ore eius. **Uñ** bene dicit i eo. q̄ causa mor-
tis x̄pi nō fuit in eo: sed i nob. et ideo dicit **Bern-
hardus.** O piissime ihu quid tibi et mortis? Nos
peccauim⁹ et tu luis. nos debuim⁹ et tu soluis.
Ac si diceret p̄lat⁹. **Mibi** nō licet crucifigere
inocēte. vos crucifigite: si vultis. **Derisorie** et
indignanter hoc dixit: q̄ nō habebāt potesta-
tem iudicādi aliq̄ ad mortē. **Uñ** fm̄ **Crisosto-**
mū. q̄ dixit crucifigite execratis fuit hoc verbū
et ad rem nō cōcessam illis impellentis. **Autētes**
autē iudei q̄ p̄lat⁹ clamoribz eoz nō acquiesce-
ret. inceperūt allegare ratōes alias q̄ sup̄ alle-
gauerāt: et accusabāt eū quia p̄ legem dei filiū
dei se fecit. et ideo ut blasphemus scdm̄ legē quā
habebāt mori deberet. **Erras** o iudee: q̄ se deus
nō fecit: sed pater eū genuit. deus deū. et ḡ filiū
dei se dicēdonō blasphemauit. sed veritatē dixit
Uñ Aug⁹. ecce altera maior est iudicia. **Parua**
quippe illa videbat⁹ velut affectate illicito ausu
regie potestatis. et tñ neutrū sibi ihs mēbaciter
vsurpauit. sed utrūq̄. scz q̄ erat rex. et filius dei
verū est. et vnigenit⁹ dei filius. et rex a deo cō-
stitut⁹ sup̄ syon montē sanctū ei⁹: et utrūq̄ nūc
demonstraret: nisi quātō erat potē cior tāto mal-
let esset paciētior. **Dec Aug⁹.** Tunc ergo p̄-
latus magis timuit. ne forte vep̄ esset q̄ esset dei
filius. et sic factū enorme fecisset ipm punitō:
et illudēdo. et ne videre inique agere occidēdo.
Uñ hoc dicētes nō horruerūt: sed interficiūt
eum p̄ quibz oportuerat adorare. **Scdm̄ Augu.**
P̄latus nō timuit legem eoz ut occideret: q̄
alienigena erat: et legē nō obseruabat: sed ma-
gis timuit filiū dei ne occideret. **Prius** timuit
occidere inocēte: nūc magis timet occidere dei
virtutē. **Et** ideo volēs de hoc secretius iquirere
nō ampli⁹ interrogauit q̄ fecisti. sed igressus est
iterū pretoriū cū ihu: ut veritatē magis posset
cognoscere extra tumultū iudeoz. et dixit ad eū
Uñ es tu: id est unde dixisti originē. **Per** hoc
querēbat utrū esset deus. originē habens diui-
nā. vel homo hīs originē terrenā. **Ibc** aut non
dedit ei responsū. iplens illud p̄pheticum sicut
ouis nō apuit os suū. ut nobis daret paciētie
exemplū. **Quia** enī p̄lat⁹ altā quesuit questi-
onē. nō audiuit responsionē. nam diuina gene-
ratio ifideli et incredulo explicāda nō erat: et
q̄ suā passionē impedire nolebat. cū ab hoc ve-
nisset q̄ p nobis pati vellet. **Dixit** ḡ ei p̄latus
puocās eū ad respōsum aliq̄ p qd̄ illa accusa-
tio excludi posset. **Mibi** nō loqueris: **Mirabā**
te eius taciturnitate. cū esset in pūcto liberatō-
nis v̄l cōtēnatis sue. **Ide** seq̄. **Nescis** q̄ pote-
statē habeo crucifigē te. et ptāte habeo dimitte-
te. quasi dicēt. mibi saltēz deberes rēdere. **Tua**
p̄latis voce p̄strigeris. tua sētētia dānaris. **Si**
enī i te totū ē positū. q̄re inocēte i q̄ nllaz cām
inuenis nō absoluis: **P̄o** ptāte ḡ. nō p equitate

Secunde partis.

crucifigendū dñm trahis. p potestātē latronem absoluis. autorē dñi vīte interficis. Et qz gloriā de sua ptāte. idō respōdit illis ad repmēdū ei? iactantiā et timorē dicēs. Nō haberes potestātē aduersum me vllā quātulācūqz habes: nisi hoc ipm qdqd ē tibi esset datū et cōcessū desup. s. a cesare. et vltērī? pmissum a deo qd ē potestas superior. et a qd est oīs potestas. Et ex hoc arguit ei? pccm: qz nō accepat ptātē a cesare: et a deo cōdemnādi inortos: sed magis liberādi eos. Et qz p̄lat? gentilis erat et superioris potestatis timore angebat. dicit eū min? peccare qd iudeos qui legē nouerāt et iudicia mouebant. **Unde Aug?** Quia plus peccat qd ptāti innocentē occidēdūz liuore tradit qd ptās ipa sī eū timore alteri? maioris potestatis occidit. Nec timēdo quidē p̄fer tim innocentē hominē homo debet occidere: s3 tñ id zelando facere. mltomagis malū ē qd timēdo **Hec Aug?** Et sīl? traditor plus peccauit qd pro questu euz iudeis tradidit. Maius g erat pccm iude et iudeoz qd p̄lati: qz ab occisionēz xpi iudas fuit motus cupiditate: iudei aut rācore: sed p̄lat? hūano timore. Et exinde id ē ex hac causa: qd p̄ hoc. s. ne peccaret et pccm h̄ret occidēdo innocentē et dei filiū. querebat p̄lat? dimittere eū absolutū q̄uis minus esset peccās qd alij qd traderūt illū. Non qd tūc p̄mū cōciperet. sed si prius volebat: modo q̄rebat. Sup̄ em̄ tēptabat eū dimittere: sed extūc oīno et pstanti aīo querebat hoc facere. Iudei aut nō valētes p falsas accusatōnes circūuenire iudicē. nitūt ei d iuriam cesaris ingerē timorēz. et ideo de hoc magis qd de omnibz superi? dictis eū terrere putātes clamabant: dicētes. Si hūc dimittis qd se regem facit: nō es amicus et fidelis mīster cesaris. i. nō zelas p honore et statu dñi tui custodiēdo. et idō amicitia ei? amittes. Oīs em̄ qd se regē facit usurpādo ptātēz sibi cōtradicit cesari. Impatores em̄ romani abstulerāt a iudeis regiā dignitatem. et idō qd iter iudeos dicebat se regē. videbat facere ptra impatoris ordinatōez. sine cui? p̄sensu nō solebat qd titulo vti regio. **Hec em̄ potestatis ē terrene natura.** qd vna ē impaciēs cōforz aliaz: unde et ideo cesar nō paciebat aliuz dominari. **Abi Cris.** Et vñ habetis demonstrare hoc. **Apuz pura.** a dyademate. a curia. a militibz: Nōne solus sp cū discipulis icēdebat. p oīa vilitēz trāsiens: et cibū: et scolam: et habitatōnez **Hec Cris.** Cū autē p̄latus audisset minas sibi inferri a p̄lo de indignatōne cesaris: adhuc plus timuit. Nā s̄m augustinū nō sic potuit p̄lat? contēnere cesarē autorē potestatis sue. quē ad mobū legē gētis aliene. Timēs g cesarē et nō audēs etiā s̄m minimā apparentiā facere p̄ eius honorem abduxit illm foras extra p̄toriiū: et sedit p tribunali. i. ante tribunal: vel i tribunali. nā apud grecos hec p̄positū p̄ idē ē qd an vel in. hoc ē sedit i loco sedis iudicare: seu ad iudicādū qd est officiū sedētis i tribunali. Est em̄ tribunal sedes iudici. sicut thron? vñ soliū regū: et cathedra doctorū. Et dicit tribunal: qz apud romanos tri-

Capitulum. lxiij.

bunī causas p̄ticulares decernebat. dicti a tributo qd p̄ponebant. Sedit dñs i loco qd dicit grece lychostratos. i. lapidū stratura siue pavimentū varietate lapidū stratur. dictū a lychos qd ē lapis. et stratos qd ē stratura seu pavimentū: qz ille locus diuersis lapidibz erat pavimētus. et erat ante domū p̄lati. Et idē loc? dicit bebraice gabatha. i. collis siue sublimitas ex coaceruatōe lapidū: qz loc? fuit sublimis vario lapide strat? in qd tribunal erat. Erat aut parascue. i. p̄paratō pasche hora q̄si sexta. Grecis admixti iudei. grecis crebro utebāt vocabulis. Parascue aut grece dicit p̄paratō latine. Sic dicebat feria sexta: qz i ea p̄parabāt necessaria p sabbatū. in qd aliqd decoqui vñ opari nō licebat. sicut et i deserto duplex māna feria sexta p̄ter sabbatū colligebāt. Dicit etiā feria sexta p̄paratō: qz iudei p̄parabāt se mudando. Et p̄grue sexta die crucifigit dñs: qz p crucē repauit hoīez q̄ sexta die a deo ē factus. Sexta etiā hora dñs p hoīē crucifigit: qz sexta hora homo in pccm ē lapsus. **Nam ut dicit Hiero.** qua hora prim? adā mortē peccādo induxit. eadē hora secūb? adam mortēz moriendo destruxit. Sexta qd hora qd maior feruor diei est crucifigi voluit. ad ostendēdū qd ex magno feruore caritatis passus sit. Tūc p̄latus iussit illm sisti iudicio: et allegās ei? libera tōne dixit iudeis q̄si eos subannando. Ecce rex vñ. Qui dixerat ecce hō. ignominiā suā demonstrās: ut eos ad miserēdū moueret. nūc dñs ut eos magis moueat. p̄ronice eis insultat: dicens ecce rex vester. Primo conabat euz liberare p xpi ludibriū. Scdo p iudeoz obprobriū. Quali diceret eis. Virū est qd hūc hoīez flagellatū illum et abiectū. dicitis usurpare sibi regnū. Talis homo est. qd regnū iuadere vel captare nō possit. **Uñ erubescere debetis.** qd eū esse regem formidatis. Cōpaciamini g illi: qz de eo timere nō oportet. vel tale quid suspicari. Et tñ p̄lat? sup hoc timet ab eis apud cesarē accusari. et sua ptāte p̄uari. **Abi Cris.** Et numirū qd dicta sūt erāt sufficientia: ut facerēt eos decetero ab ira cessare. Sed trepidabāt ne dimissus rursus turbaz duceret. et oīa p hoc agebāt. Amor ei p̄cipat? verfutū qd ē et aīaz sufficiēs p̄tere. p̄terea magis insistūt. **Hec Cris.** Uñ iudei sicut furibūdi clamabāt: et ex habūdantia malicie ingeminando dicebāt. Tolle tolle. s. ad mortē: et non quācūqz sed turpissimā. Et explicātes genus mortis addiderūt. et crucifige eū. Interficere em̄ eū conabant et morte exprobratissima. formidantes ne aliqua ei? post ipm fiat memoria. Quasi dicerēt Tolle eū a nob? et p̄spectu n̄ro. gūis em̄ ē nob? ad vidēdū. nec possum? eū videre. auferqz eū de medio et interfice. Quāto pl? audiebāt qd p̄lat? vellz liberare eū: tāto magis clamabāt i p̄trariū. **Abi Beda.** Quia totā accusationē quā aduersus dñm minū detulerāt. crebra et sollicita p̄lati iterrogatōne videbāt euacuata: tāde ipudici ad solas se p̄ces puerūt: ut qd crinādo: et q̄si ratōcinādo nequiverāt. iam postulādo et vociferādo pficiāt

Quē exinde ordinem seuiendi etiam beatorum martirū psecutores tenuisse. satis ecclesiastica demōstrat historia. **Hec beda.** Dulcissime ihū qđ tamburus et impi⁹ erit: ut clamores illos horribiles: tolle tolle crucifige eū. sine gemitu et clamore spiritus. aure corporis valeat audire seu mēte tractare? **Pylatus** vō terrore quē de cesare ingerūt adhuc supare conatur. et volens dē ipōz ignominia eos frāgere: qđ de xpī ignominia nō potuit mitigare. allegansq; in xpī crucifixione eoz verecūdiā. dixit eis qđi subannāto **Regem** vestrū crucifigam: qđ redūbat i vestrā ignominia. Quasi diceret. **Ex** quo euz regnare formidatis. et iam de hoc fama magna fuit: nō ē honor vester: qđ rex vester cōdemnā: et erit vobis verecūdia. si morte sic abiecta moria. **Et** ideo si nō moueamini ab eius humilitate debet vos mouere vestrū obprobriū. qđ esset si crucifigerem eū. **Sed** illi se a libertate regni dei et xpī excludētes. iugū dyaboli sumpserūt. ac ppetue seruituti et tyrānidi se subiecerūt: dicētes. **Non** habemus regē: nisi cesarē. **Ex** qđ patet. qđ extūc ppetue romanoz se obligauerūt subiectōni: renūciantes oī alteri regie dignitati. **Patet** etiaz eoz obstinatio ad pcurādū mortē xpī. cū p eius pcuratōe pfecti sunt. in ppetuū seipos subiectos seruituti. **Uñ Cris.** Abnuērūt dei regnū: et traditi sunt regno romanoz: qđ qđ habebāt nō intellexerūt. et ideo qđ petierūt acceperūt. **Hoc** idē etiā facto clamant nostri pontifices et plati seu curati: qđ suas ecclesias dimittētes. ingerūt se neq; iā tpalibz principat⁹ vel regni. **Per** hoc aut iterū iudei timorē pylato ingerebāt. **Et** ei dicit **Aug⁹.** aptissime cōtra cesarē venire videre ē. si regem se nō hñe nisi cesarē pfectibz. aliū regēz vellet ingerere. dimittēdo ipunitū. quē propter hos ausus ei tradiderāt occidēdū. **Ex** quo articulo abductōnis xpī ad tribunal habēē duo documenta. **Primū** qđ nos debem⁹ tribunal in mēte nra cōstituerē: et ibi iudicio astare: sicut xpc stetit ante tribunal ppter nos: ut nos districtū dei iudiciū possim⁹ declinare. **Iuxta** illud apli. **Si** nosmetipsos diiudicauerimus. non vtiq; iudicare mur. **Sed** cōm est qđ tempe aduersitatis iudicium dei cū patientia subeamus. sicut dñs noster pro nobis ductus ante tribunal hominis obmutuit et non aperuit os suū: cū omni paciētia subieci iudiciū. **Nos** quippe tpe aduersitatis quasi ante tribunal dei sistimur. **Unde** aplius post ōba pte allegata subdit. **Cū** autē iudicamur. s. tpalibz penā. a dño corripimur: qđ ut dicit glosa. pena ipa nobis ppria ē purgatio: ut non cum hoc mūdo damnemur. **Quasi** diceret. **Ideo** est bonū hic p punitionē tpalem iudicari a deo: ut hic correpti nō damnemur i iudicio futuro. **Ad** cōformandū se huic articulo attēdat hō documenta iam pmissa: et oret mente deuota. **Ihu** qđ ante tribunal pylati adduci: et i iudicio sisti voluisti. da mihi ante tribunal mentis mee cōscendere. et meipm de culpis meis cōscientie testimonio districtius iudicare. iudiciū qđ tuū i abuersis tā

paciēter hic subire: ut iudicio tuo extremo valeā secur⁹ astare. **Sed** pylat⁹ timore mori vincit: et a tramite veritatis et iusticie detorquetur. **Petēte** em̄ tota iudeoz multitudine vocibz magnis ut crucifigere. tandē miser pfectes pylat⁹ motus timore impatoris. et fauore iudaici populi cui ipse perat: et a qđo pecunias sperabat leuare: ptra iustitiā et ptra psciētiā qđ xpm innocentē nouerat: et in qđ nulla causa erat. debet sentēciā crudelissimā dē morte innocentis. et p sentēciā difinitiuā tradidit ihm: ut crucifigere iudicio et potestate pssibis. **Nō** dixit euāgelista ut crucifigeret eū. s. ut crucifigere p pssibis iudiciū. **Sed** ideo illis traditū dixit: ut eos crimine iplicatos a qđ alieni esse conabā ostēderet. **Nō** em̄ pylat⁹ hoc faceret: nisi ut id qđ eos cupe cernebat iplesceret. **Itaq;** pylat⁹ ambiciosus. nolens amittere principatū qđ pnuāciasset xpm innocentē: ac per eū dimittēdū. volēs tñ ad cōplacēdū clamoribus ppli satisfacere. i. eoz volūtātē facere. et nō qđ erat placitū deo et iustitie. timēsq; ne accusaret de cesaris rebellionē: cū hoc nullū suspiciōs piculū. si innocentē paupem morti adiudicaret. maxime qđ cōtradictor aliq; nō apparebat: pte lit sentētiā et iudiciū eū. ob culpā affectati regni esse crucifigendū. **Quia** em̄ iudei cesarē regem et dñm pfecti sunt. vitēs qđ sic se potestari romanoz subiecerūt. cōdemnauit ihm qđi usurpantē cesaris potestātē. et tradidit eū voluntati ipōz ad crucifigendū. **Que** aut fuerit forma sentēcie nō est expssum ab euāgelistis. **In** euangelio tñ nichodemi scribit. qđ pylat⁹ ptulerit sentētiā sub his verbis. **Gens** tua cōprobauit te regem. ppter ea pcepto te pmi flagellari scdm pceptū statuta. deinde i cruce allenari. **Peccauit** pylat⁹ nec excusā: qđ cū iudex esset tenebat ex officio seruare iustitiā. et nec timore cedere debuit: nec amore ut faceret ptra eā: qđ si oīno voluisset quē iustū pnuāciauerat eripe potuisset. **Minus** tñ peccauit qđ iudei. institer em̄ quātū potuit ut illū ex eoz manibz liberaret: et ei⁹ motiū fuit min⁹ malū: qđ iudei ad occidēdū xpm moti sunt p rancorē et odiū. pylat⁹ vō ppter timorē cesaris: et fauorē iudeoz. **Sic** g eis pssentit qđ cū effectu furori eoz obuiasse potuit. pssentit em̄ qđ cū p arguere nō arguit. nō pssentit etiaz pssensu pleno: s. coactō. **Sicut** aut tūc pylat⁹ sic bodie faciūt multi iudices. timore vel fauore a veritate iudicij declinātes et iustitiā sbuertētes. **Ecce** quō innocentissim⁹ agnus: ut te a iudicio et lamēto iuste et eterne damnatōis eripet. iniuste ppter te iudicio damnari plegit. ecce qđ nō rapuit p te soluit: et tu aīa mea nequā et ipia: nec deuotōis soluis piguebinē: nec ppassiōis rfidis affectū. **Cogita** quātū amici ei⁹ clamauerūt qđ illā sentētiā audiuerūt. **Sed** maledicti gaudēt exultāt. qđ iētū suū pū hñt. ridēt et eū qđ ver⁹ et etern⁹ de⁹ deridēt: et eius mortē quātū possūt accelerāt. **Nō** bñficiōz et opm ei⁹ recordā. nō ppter innocentia eius mouent: et qđ crudelius vidēt. nō ppter afflictōez quā in eo vident retrahunt.

Secunde partis

Et sic hora tertia crucifixus est dñs lingua in
deop. et sexta manibz militū. **En Aug.** Quoniā
iudei facinus interfecit xpi a se in romanos. i.
pplatum et eius milites trāsserre conati sunt.
ppter ea marcus ea hora qua xpc a militibz cru
cifixus est. que agi sexta iam cepat ptermilla.
tertiā potius horā recordatus exp̄ssit. qua ho
ra intelligūtur clamare potuisse crucifige cru
cifige. ut non illi tñ regianē crucifixisse ihm. i.
militēs qui eū ligno sexta hora suspēderūt. vep
etiā iudei. qui ut crucifigere hora tertia cla
mauerūt. **Et itē.** Apparitores p̄tatis hora se
xta crucifixerūt. p̄uaticatores legis hora ter
tia clamauerūt. Qd illi manibz hora sexta. hoc
isti lingua hora tertia. Rei magis isti qui cla
mando seniebat. q̄ illi qui obtpando admistra
bat. **Dec Aug.** Alij dicunt q̄ in hora tertia dñs
iaz p̄p̄natus sit: et in hora tertia incepta est
crucifixio eius. et occupatis eis in crucifixione
fluxit tps vsqz ad sextā. et in hora sexta cruci
fixio fuit p̄sumata. et ideo qd dñs de tertia. vep
ē de crucifixione p̄ncipio. et qd dñs de sexta. intel
ligitur de crucifixione p̄sumatōne. Scdm ve
ritatē poterit esse medicullū horaz. et hora me
dia inter sextā et tertiā. et qz mediū denominat
ab utroqz extremorū. id ab euāgelistis qñqz dñs
tertia aliqn dñs sexta. **En** etiā in signū h' ecclia
pmunif inter tertiā et sextā celebrat missas so
lēnes. qz missa in memoriā celebrat passionis.

Et hoc articulo p̄p̄natiōnis xpi ad mortē
p̄ sniam. trahit documētum. qz nos caueamus
ne vnq̄ iustā mortis sniam aie vel corpis me
reamur. Item sicut saluator n̄r sustinuit p nob
iniquā ab homine p̄ se ferri sniam. sic et nos p
deo curare nō debemus iniquā hoīm iudicia. **En**
Apl̄s. mibi inquit p mīmo ē. ut a vob iudicer.
aut ab hūano die. Ab p̄formādum se huic arti
culo oret hō: dicēdo. Jhu qui sniam p̄p̄natiō
nis ad mortē. mortē aut crucis innocēter subi
re voluisti. fac me iustam mortis sniam siue in
corpe siue in aīa n̄ mereri. et tui amore iniqua
hoīm iudicia nō timere. Data aut snia: re
ducit dñs intus. et spoliā clamide et purpura
quibz fuerat ab illis indutus. et adhuc nudo co
rā eū exstēti. vix dat sibi licētia vestiendi. In
tuere et hic dñm fm p̄sideratōem sup de flagel
latōne positā. Tantē vestimētis suis quibz euz
spoliauerāt: reinduerūt eū. ut ductus ad mortē
magis cognoscere in veste pp̄ia q̄ aliena. Et
cū esset vestimētis suis reuestitus ducit eū fo
ras quātocius. ne mortē eius differat āplius.
vbi ligātes fune manus et collū ipius. iudiciū
sue mortis ei iponūt. et ipm tanq̄ malefactorē
ex pp̄iā ciuitatē eiciūt. Nā venerabile lignū
crucis longū et grossū. et multū gūe ponūt sup
humeros suos delicatissimos. ut portet ipm ab
locū ubi erat crucifigēdus. Et enī dñs in histo
rijs. opinio ē crucē quīdecī pedes habuisse in
lōgitudine. Et qz lignū illud reputabat pp̄ba
nū et imundū. et mors crucis ignominiosissima
qz (ut dicit in deutro) maledictus qui p̄det in

Capitulum. lxij.

ligno. ideo nullus eorū lignū illud nebū porta
re s; nec tāgere voluit. et id imposuerūt illō ihu
ut iā dāpnato. Agnus aut māsuetissimus pa
ciēter suscipit. et portat patibulū suis humeris
in angariā mortis tēdens ad locum passionis.
En Aug. Dic adimplet illō ysaie. cuius p̄nci
patus sup humerū eius. Principatus enī xpi est
cruz eius. ppter quā (fm Aplm) deus eū ex al
tauit. Et sic signū dignitatis aliq baltbeū. aliq
mitrā portāt. sic et dñs crucē. etsi inquiras in
uenies n̄ aliter in nob regnare ihm nisi p aspe
ritates. q̄ fit ut delitiosi inimici sint crucis. hec
Aug. Cōpletur etiā nūc figura ysaac obediē
tis et ab p̄ris iussū ligna p sui imolatōne portā
tis. Et fm Cris. qūo ysaac dimissus ē et macta
tus aries. sic et hic diuina natura manet ipassi
bilis. s; mactata ē hūanitas. herēs cornibz inē
vrepes. i. inter retiacula p̄corū. quibz natura
hūana detiebat. Dic etiā p̄ple vidue sarepta
ne figura. q̄ collegit duo ligna. **En** Anf. vide
aīa mea quō p omīa vir iste coartat et sperniē
Sub crucis onere dorsū incuruare iubetur. et
supius portare ignominia. O spectaculū. Ali
des ne! Ecce p̄ncipatus eius sup humerū eius.
Dec ē virga equitatis. ōga regni sui. **En** et Die
ro. Dic educit abel in agp a fīe ut pimat. Dic
adest ysaac cū lignis. et abrahā cū arietē vepri
bus herēt. Dic adest ioseph cum gmineo fasce
sōpnato. et tunica talari sāguine lita. Dic ad
est moyses cū virga. et spente suspēso in ligno.
Dic adest botrus in ligno portatus. Dic adest
beliseus cū ligno ad qrendā securim. q̄ in ymo
demersa erat et natauit ab lignū. i. genus hūa
nū qd a ligno vetido in infernū decidit. p lignū
crucis xpi et baptismū aq ad paradisū natauit.
Dic adest ionas de ligno forti in mare vent: qz
ceti tribuo missus. **En** etiā **Aug.** Grāde specta
culū. Si spectet impietas grāde ludibriū. si pie
tas grāde misterīū. Si impietas spectet grande
igninie documētū. si pietas grāde fidei muni
mētū. Si spectet impietas. videt regē p ōga fgni
lignū sui portare suplitij. si pietas videt regez
baiulantē lignū ab seipm figendū. qd fixurus
fuerat etiā in frōtibz regū. In eo spernēd' o: ul'
impiop. in q̄ erāt gliatura corda sc̄oz. Dictu
ro enī paulo. mibi aī absit gliari nisi in cruce
dñi n̄r ihu xpi. ipam crucē suā gestās hūeros
pmēdabat. et lucerne arsore q̄ sub mobio ponē
da nō erat cādelabz ferebat. **Dec Aug.** Portat
aut xpc crucē ut rex sceptr. in signū glie q̄ est
vniuersale rex oīm dominiū. Itē ut victor tro
pheū et signū sue victorie. q̄ p̄ncipat' et p̄ates
expoliāto triūphauit. Itē et docto: portat cāde
labz in q̄ ponēda erat lucerna sue doctrine. q̄a
signū crucis fidelibz ē ōtus dei. Et sicut sūmus
sacerdos qñ ibat ad tabnaculū ut intraret sc̄a
sc̄oz: portabat clauē sup humerū suū. sic xpc
vadēs ad tabnaculū sc̄i sc̄oz et volēs nob ap̄
re: portauit clauē. i. crucē sup humerū. Baiula
tio crucis p̄figurata fuit in ysaac filio abrahe
Ysaac enī ligna pp̄ijs hūeris ferebat. in quibz

eum pater suus imolare volebat. sic xpc p pñs
hūeris crucē baiulabat. in q̄ ipm gēs iudeorū su
spendē affectabat. Isaac ad obediēdū pñi se vo
lūtariū exhibuit. sic fili⁹ dei pñi suo celesti usq;
ad mortē obediuit. Duo autē ppli ihm ab infli
ciendū eduxerūt. videlz iudei q̄ corde. ⁊ gētilēs q̄
ope hoc fecerunt. Isti olī p duos exploratores
pfigurati erāt. q̄ botz de terra pmissiōis ad de
sertū afferebāt. Per botz pfigurabāt filius dei
isā xpc qui p hos duos plos de hūm in locū
caluarie duct⁹. Per botz illū pbabāt filij isrl
terre pmissiōis bonitatē. p doctrinā xpi possu
mus p̄siderare pñe celestis suauitatē. Eduxerūt
autē eū extra ciuitatē. q̄ p em aīaliū sāguis infe
rebat in sancta sc̄torū. hōz corpa educebāt ex
castra cū cremabant ⁊ imolabātur. Baiulans
vō crucē. p hoc nos iducit ad sui sequelā. sicut
aī dixerat mouēdo ad eā. Si q̄s vult venire p
me: abneget semetipm et tollat crucē suā ⁊ seq̄
tur me. Sic em xpc autor vite. snia mortis sup
eū data crucē sibi baiulās p̄festim ad locū sup
plitiū foras educit. tanq̄ malefactor qui h⁹ mōi
vita indign⁹ estimat. sic verus xpi imitator se
ipm abnegz crucē suā tollēdo. ⁊ ex castra secū
ip̄peria ei⁹ portādo. tanq̄ purgamentū h⁹ mū
bi factus. sempq; mortificatōnem ihu in corpe
suo circūferat. ut ⁊ vita ihu in corpe suo tandē
manifestata fiat. Et nota q̄ hec tria. s. q̄ exue
rūt eū veste regia ⁊ induerūt eū vestimētis suis ⁊
duxerūt eū ut crucifigerēt. figuratiā sūt passiōis
in corpe mystico. s. ecclia marie tpiū antixpi.
Exuitio r̄gie vestis ē spoliatō ērene p̄fatis. in
duitiō p̄e vestis ē fuerisio p̄stine paupertatis. du
ctio ad crucifigēdū ē violētia p̄secutiōis final⁹.
Cū igit xpc p̄lato impante p̄cone clamāte
baiulās sibi crucē ēbere ad supplitiū. tunc eū
ducēdo ⁊ accelerādo ⁊ obprobrijs saturādo: fa
ctus ē p̄curator p̄lorū p̄ ipm eūtiū. alij sup ipm
plāgebāt. alij illudētes irridebāt. alij lutum et
imūditias in caput et in faciē ei⁹ p̄stiebāt. Sz
ipe q̄i agn⁹ inocēs. ⁊ ut ouis corā tōndēte se in
clinato capite inceēs ad oīa tacebat. qm̄ tāq̄
ouis ad occisionē ⁊ q̄i agn⁹ ad imolābū duct⁹ ē.
⁊ nō apuit os suū. Et seq̄bāt eū triplex turba.
Prima carnificū q̄ eū p̄mebat. secūda iudeorū
q̄ eū irridebat. tertia amicorū q̄ anxie lugebat. ⁊
insup q̄rta illoz q̄ ad vidēdū spectaculū venie
bāt. An n̄ eadē mente seq̄bant. sz quidā ut leti
morientē aspicerēt quē viuētē odebāt. alij ut mo
rientē plāgerēt quē viuētē dilexerūt. Ductus ē
autē cū socijs duobz utiq; latronibz p mediū urb
ubi ei⁹ p̄fusio patebat. singulis ad ostia ⁊ fores
p̄fluētibz. Hec ē societas sua. O bone ihu quātā
tibi ferecūdiā isti faciūt. latronibz te associāt. sz
⁊ heteri⁹ tibi faciūt. qz crucē portādam iponūt
q̄ de latronibz n̄ legiē. An nō solū cū iniq̄s de
putat⁹ es. sz ⁊ iniq̄z inq̄or. Indicibil⁹ ē dñe pa
ciētia tua. Hoc ad l̄az pcuratū fuit p pñces
iudeorū. ut xpc infamaret societate latronū. et
a vulgaribz videret in crimibz eorū p̄cipasse.
⁊ sic ipi viderent iuste mortē ei⁹ pcurasse. Sic

⁊ hodie frequēter maligni faciūt. q̄ suā neq̄tiā
p bonorū infamiā opire q̄rūt. Per iusticie etiā
subuersionē. hodie in mltis locis deputat⁹ iusti
cū iniq̄s. Xpc autē p̄misit hoc fieri ut oīderz q̄
p p̄curatōibz velle pati. An Deba. Sz ille cū ini
q̄s deputat⁹ ē in morte. ut iniq̄s iustificaret in
resurrectōne. q̄ cū in forma dei eēt p̄p̄ hoīes hō
factus ē. ut hoībz p̄statem daret filios dei fieri.
hec Deba. Occurre igit nūc anima mea. ⁊ vide
amatorē tuū et dñm p te crucē baiulantē. et ad
patibulū p̄perantē. ac tua crimia suis penis ex
plantē. Cerne eū quō sub onē crucis curu⁹ ince
dit. ⁊ vehemēter anxi⁹ anhelat. Cōpatē ei quā
tū potes. in tot angustijs ⁊ ludibrijs renoua
tiōibz posito. Certe bñfaceres si iuuares dñm
deū tuū. ⁊ dicerēs. date obsecro mibi crucē dñi
mei ⁊ ego portabo eā. Quia bō mesta mī ⁊ me
rore p̄fecta p̄pter multitudinē ppli appropinq̄re
ei nō poterat. nec eū videre: iuit celerit p aliā
viā breuiorē ⁊ p̄p̄diolā cū sociabz suis ⁊ iohē.
ut alios p̄cedēs valeret eibz appproximare. Cum
autē ex portā ciuitatis i p̄curu viāz eū obuiū
h̄ret. cernēs eū sic oneratū ligno tāgrādi q̄d aī
nō viderat: semimortua facta ē. et pene exani
mata p angustia. nec ei verbū dicē poterat. nec
dñs sibi. accelerat⁹ ab his qui eū ducebāt. O q̄
tristes ⁊ tolētes. q̄ clamātes et plorātes ibant
mulieres sc̄e. sustentātes dñam n̄fam matre
eius. nō valētem se sustentare vel sustinere imo
bī in terrā corruisse. Creto q̄ ipa libēter crucē
portasset si potuisset. et q̄uis nō posset: libēter
accepisset. An fm Anf. hac voce ut reor seq̄ba
tur: dicēs. Eladis p̄pitiatō: sol⁹ ad imolandū p
om̄ibz. Nō tibi occurrit petr⁹. q̄ dixit p te mo
riar. Reliq̄ te thomas q̄ ait. cū eo oēs moria
mur. Et null⁹ de his nisi tu sol⁹ duceris. qui me
castā p̄uasti. fili⁹ meus ⁊ deus meus. Hec
vba ex magne pietatis affectu p̄ducta. ita ad
hoc mēorasse sufficiat. ut ocul⁹ ea pietatis atfē
tēs. bñ tāte m̄ris gemebūdijs affectibz p̄patif.
fructu p̄i amoris illi⁹ aliq̄i r̄muerari mereat.
hec Anf. Alterius autē dñs p̄cedēs pay post
v̄it se ad ipas m̄lires seq̄ntes et flētes. Quia
em̄ nouit dñs q̄ sunt ei⁹. p̄termissa furētis ppli
turba. ad amātes ⁊ plāgentes se seias oculos et
ora p̄uertit. suos em̄ dñs libēter respicit. Et bi
xit eis. Filie h̄rlm. nolite flere sup me nec la
mētami me moritūz. cito resurrectō mortez
soluē pōt. cui⁹ mors ⁊ oēm mortē ⁊ ipm mortis
autorē destruet. Nō em̄ oportz flere cū qui p̄pa
patif sponte. sz magis ei applaudere. Abi cum
filias h̄rlm appellat dat⁹ intelligi. q̄ nonsoluz
mulieres de galilea eum secute sūt: sed etiā ali
que mulieres eiusdē urbis per deuotē ei ab
heserūt. Tipum gerebāt iste mulieres eorū qui
alijs p̄patiūtur et misereantur. sed nō sibi. alio
rum p̄cā deplorāt et accusant. sed de suis mo
ribz non curant. p̄tra q̄d dicitur in eccliastico.
miserere anime tue placēs deo. Non ergo p̄bi
bet dñs p̄passionē. sed p̄dicat aliā luctus cau
sam. Unde subiungitur. Sed super vosipsas et

sup filios vros flete et sup iminenti excidio ur
bis et gentis v're. vosq; ipas et vram pgenie di
gnis lacrimaz fletib; abluite. ne i vltimem mee
mortis dāpnemini etiā cū pfidis. Scdm sensū
isralem fletus ad quē iduxit xpc mulieres. fuit
ppter miserā p romanos sup iudeos venturā.
et illa miserā figura fuit miserie sup incredu
los p spūa maligna v'ture. p cuius euasione
flendū est et orandū ante terminū huius vite
Qm ecce veniet dies. s. qdragesimo anno post
passionē xpi. in quib; steriles que nō genuerūt
et lactauerūt: dicētur beate. qz agiliores erunt
ad fugiendū qz grauidē. et p se solū anxie. In die
qz iuditiij pentes dicent filijs se esse dāpnatos
ppter amorē nimīū filioz. et econuerso filij di
cent se esse dāpnatos ppter amorē et sequelā pa
rentū. Tūc incipiet dicere montib; cadite sup
nos et collib; opite nos. qz aliqui pre horrore
miserie tūc dicebāt. vtinā mōtes caderent sup
nos et colles operirent nos. Sillr in die iuditiij
hoc dicēt reprobi. optātes abscondi a facie dñi.
Quia si in viridi lig hec faciūt. i arido qd fiet?
Xpc hic dñ lignū viride faciens fructuz. et per
pñā indignū absensione p mortē. **Populus** aut
iudaicus lignū aridū ifructuosum. et p pñā di
gnū absensione p mortem. Viride etiā lignū et
fructifex sunt iusti et electi. s. aridū infructi
ferū peccatores et impij. Si g in viridi ligno. i.
in xpo omniū virtutū virore virēti. hec faciūt
id ē tot tormēta inferūt. in arido. i. in iplo iuda
ico et pēiore ab omī honore grē destituto et are
facto quid fiet? **Certe** gūius punietur. Quasi
omib; diceret. Si ego qui pccm nō feci et fru
ctuosus sū. sine igne passionis de mūdo nō exeo.
que tormēta manēt pccorib; et impijs qui fru
ctib; sunt vacui? **Certe** dñe ihu verū ē. qz si tu
arbor sancta lignū vite fructuosū et bñdictuz
tanta pateris. et ramis tuis spoliariis. qd erit
de nobis miseris. qui sumus lignū infructuo
sū et siccū aptū p igne et iebēne incēdijs? Si g
incipit iuditiū de domo dei. et omēs qui volunt
pie viuere i xpo: psecutōem paciūtur. qz finis
eorū qui nō credūt dei euāgelio et impie viuūt.
En Aug. Si hinc sine flagello nō exūt qui huc
sine pccō veniūt. quō flagellis digni nō sūt. qui
huc cū pccō veniūt: **En et Greg.** Quoties mor
tem saluatoris attēdo. et patientiā iob. et mor
tem baptiste pñtero. dico tibi o pccor. hinc cō
sidera quid passuri sūt illi qz reprobāt. si tāta
passi sūt quos amat **Dec Greg.** Bonum eēt de
his cogitare. vt cogitatio tāte angustie nob ti
morē incuteret. et timor incussus a nob pccm
ppetratuz expelleret. vel a perpetrādo arceret
exēplo hiero. dicentis. Siue pmedā siue bibam
siue aliqd aliud faciā. semp vidē aurib; meis
insonare illa vox terribilis. surgite mortui ve
nite ad iuditiū. In pñictis buob; locis q moto
sūt in ipa ciuitate. s. extra eccliam sepulcri. s.
ubi xpc obuiauit mfi. et ubi se vtit ad mulieres
abhuc (vt dñ) apparēt vestigia ecclia. que ibi
facte erāt in hoz memoriā. Cum g dñs vltē

rius pcessisset. et ita fatigatus ac fractus. et ex
afflictione pcedēti debilitatus esset. qz lēto gra
du incedēt. et āplus crucē portare non posset.
deposuit eā vt aliquātulū pausaret et respirarē
illi aut pessimi nolētes differre mortē eius: tū
mētes ne pylatus sniam reuocaret. qz volūta
tē dimittebi eū oñderat. coegerūt symonē cyre
neū dictū a cyrenen ciuitate libie pñem alexan
bri et rufi discipuloz dñi. de villa venientē et ad
ciuitatē eūdo eis occurrentē. vt portaret crucē
post ihm. vsq; ad crucifixionis locū. **Hoc** at nō
fecerūt ex ppassiōe ad xpm: s. vt citi? ducere
ad crucifigēdū. **Tū** vt oñderet eū esse hoīem fa
tigatū et infirmū. et sic non credere dei fili? **Et**
aut dicit **Aug.** nullus alioz acceptabat crucē
baiulare. eo qz lignū detestabile putabāt. et iō
symonē cyreneo qz in quādā iacturā iposue
crucē portādā. quā alij recusabāt. Qui porta
uit eā corporaliter et inuitē. nō spūaliter et volū
tarie. tū qz hoc erat turpe. tū qz forsītā erat ihu
discipulus s. occultus. **Et** (vt dicit **Hiero**) no
mē istius simōis hic expmīf rōne filioz suorū
qui erāt xpi discipuli. **Crucē** ihu diu portare nō
poterat. qz ex afflictōib; pcedentib; fatigatus
erat. et iō iudei crucē simoni portare post ihm
imponēbāt. In q docemur qz qlibet debet por
tare crucē pñie qdiu pñt. s. cū vltimus nō pñt.
tūc placet xpo qz alius p eo portet. **Iste** symon
fm quosdā nō fuit hierosolimita: s. pegrinus
et aduena. qz fuerat gētilis et factus fuit pfelī?
Et licet ipi tanq pceptibili iposue
crucē ihu
hoc tñ nō vacat a misterio. **Significabat** ei qz
gētilitas ab ipis hūeris imēdiatē crucē susce
ptura ad redēptōem erat. qz et tenebras i grātie
ydolatrie extirparet. qd alexāder interpretat. et
totā eccliam de gentib; sāguine suo decoraret.
qd sūt rufus. et p oīs meiorē gentiū p obediē
tiā deponeret. qd interpretat symō. et heredes re
gni faceret qd interpretat cyreneus. et crucē xpi
in altū p pñiam extollēt qd sustollere crucē xpi
significat. et ab hoc pellerēt iudei p hoc qz ver
bū crucis rēcerūt: qd significat angaria. **Ipe**
g xpc pñus passionē crucis sustinuit. et post
modū alij. et maxie aduene gētilis eū imitādo
Sapia em diuina ordinauit. vt ipe dñs crucez
primo portaret. et portādo nobis portādā pbe
ret. **En Dyla.** Indign? em iudeus erat xpi cru
cē ferre. qz fidei gentiū erat in reliquū et crucē
accipe et ppati. **En et glo.** Ecce nō hebreus: s.
alienigena et pegrinus obprobrio xpi subdit.
vt pleitudo sacroꝝ ensire a iudeis ad gētes oñ
dāt. **Symō** quippe obediēs interpretat cyrene?
heres. **En** bñ p eum designatur xpiani ex gēti
bus pueri. qui quōdā pegrini erāt testamētoꝝ
dei. s. nūc credēdo et obediēdo diuinis mādatis
facti sunt ciues sanctoꝝ et domestici atq; here
des dei. coheredes autē xpi **Dec glo.** De villa g
symō egrediēs crucē portat post ihm. cū pñs
natōnum. paganis ritib; derelictis. vestigia do
minice passionis obediēte amplectit. villa em
grece pagos vocat a qua pagani nomē ēbūt.

Uñ paganos appellamus eos. q̄s a ciuitate dei alienos videm⁹. **Uñ Theoph.** Ille tollit crucez suā q̄ venit a villa. id ē q̄ dimittit hūc mundū ⁊ opa eius. in bīrlm. i. in supnā ciuitatē tendēs.

Ex hoc articulo baiulatōis crucis sumunt duo documēta. **Primus** ē q̄ nos xpiani crucem portare debem⁹ post ihm. q̄ xpc passus ē p nobis. relinquēs nob exemplū vt seqmur vestigia ei⁹. **Uñ glo.** Prior dñs crucē portat q̄ p̄r passus ē. postea sp̄sita est simoni cireneo p xpm portāda. q̄ debemus seq vestigia eius. **Uñ** (vt dicit **Amb**) nō p̄cessit simon s̄ sequebat⁹. **Dñc** dñs in euāgelio. **Si** q̄s post me vult venire: tollat crucē suā ⁊ q̄tidie et sequat⁹ me. **Ubi** tria inuēit necessaria portāti crucē post ihm. **Elidēz** q̄ p̄tēt eā volūtariē. ⁊ nō angariatus sicut simon iste. **Uñ** dicit si q̄s vult q̄. **Itēz** q̄ p̄tēt crucē suā. i. ppriā. non sicut iste simō alienam. **Uñ** dicit crucem suā. **Item** q̄ p̄tēt crucē non p inani s̄ dei gloria. **Uñ** dicit et seqtur me. **Notandū** autē (fm **Aug**) q̄ crux dñi nō tm̄ illa dicit⁹ que tpe passionis xpi ligni affixione p̄struitur: s̄ et illa q̄ toti⁹ vite curriculo cūctay discipulinarū v̄tutib⁹ coaptat⁹. **Intelligendū** ē crucē nō ligni patibulū. sed vite virtutisq̄ p̄positum. **Tota** igit⁹ vita xpiani hoīs. si fm euangelium viuat: crux atq̄ martiriū est. **Hec Aug.** et ista ē crux que quotidie ē portāda. **Dñc** autē quidā portāt volūtariē vt viri p̄fecti imitatores xpi. quidā inuite sicut qui cum murmure ⁊ coacti alicui se districtōni subiiciūt vel bonū faciunt. **Quidā** etiā portāt crucē alienā nō suā. sicut q̄ abstinentiā et districtōem sc̄oy p̄dicant sed in se nō seruāt. vel qui sub regula artissima se militare gl̄iantur. s̄ p eius obfuantia nō mortificātur. **Quidā** insup crucē portāt s̄ xpm nō secūf. vt qui p laude hūana laborāt. s̄ abhuc dei dilectōne nō trabunt⁹. **Uñ** et sicut simon crucē portāt. s̄ nō moriunt⁹. q̄ corpus quidē p labore affligūt. sed p desiderii glorie mūdo viuunt. **Primi** figurātur in dño et faciūt pñiam meritoria. **Alij** figurant⁹ in simone. et hi faciūt penitentia s̄ nō meritoria. **Uñ Bern.** Ele semel v̄itē: crucem portātib⁹ et nō sequētib⁹ xpm. v̄e portātib⁹ crucē nō sicut saluator suā. s̄ ad angariā sicut cirene⁹ alienā. **Si** crucē portas cū crucifixo. cur nō morieris mūdo: **hec Bern.** **Spōte** igit⁹ et xpi amore crucē tuā porta post ihm q̄tidie. et semp oculū mētis in eū dirige. ⁊ leuius portabis quecunq̄ pateris. **Uñ Augu.** Quātumcūq̄ p̄pinat nobis pñtis t̄pis tribulatio: pua patimur si r̄cordamur q̄s p nob iuerit ad crucis patibulū. q̄s nos inuitat ad gloriāz. **Caue** etiā ne vnq̄ crucē xpo fabrices. vel dorso eius iponas. **Crucē** enī xpi ad crucifigēdū ipm phibet⁹ carpētare. qui ad p̄petrandū mala conat⁹ p̄siliū ⁊ auxiliū p̄stare. **Et** dorso xpi crucē baiulandā iponit. qui p̄c̄m suū diuine ordinatiōi attribuit. **Secūdū** documētū ē (fm **Theoph.** philū) q̄ qui ad modū xpi m̄gr ē. debet ip̄e primo tollere crucē. et timore dei ppriā carnē cru-

cifigere. et sic subditis et obediētib⁹ salutari eā angaria imponere. **Ad** p̄formandū se huic articulo. r̄memoret⁹ homo quāta caritate xpc crucē portauit. ⁊ quāti pōderis illa crux fuerit cui om̄ia p̄c̄a mūdi imposita erāt. que om̄ia agnus imolābus in hūeris suis portauit. **Pote** rit etiā homo p ymaginē recolē. q̄si ip̄e portet crucē post ihm. et cum ihu instar simonis cyrenei vel alā put deuotio ministrabit. **Ihu** qui crucē tuā pprijs humeris baiulare voluisti. fac me crucē artioris p̄tinentie sponte app̄ehēdere. eāq̄ post te q̄tidie baiulare. **Et** nota q̄ quatuor portauerūt crucē etiā materialē. i. latro sinister. q̄ significat i penitētes. qui de cruce pñtis penalitatis trāseunt ad crucē eterne calamitatis. latro dexter. q̄ significat vere penitētes. simō qui significat de pñia murmurantes. xpc q̄ significat inocētes alioy p̄c̄a portātes. **Primi** sustinet penā s̄ nō faciūt pñiam. **Secūdi** faciūt pñiam meritoria ⁊ ppriā. **Terti** faciūt pñiam sed nō meritoria. **Quarti** faciūt pñiam nō ppriā sed meritoriam. **Primo** itaq̄ ih̄s crucē suā q̄diu poterat: baiulauit. postea imposita ē simoni p̄gruo ordine misterij. **Ihm** autē sic exoneratū. s̄ vt latronē ligatū. duxerūt in golgata qd̄ interpretat⁹ caluarie locus ad crucifigēdū. clamātes et vociferātes post ipm. ⁊ ista ductio fuit exprobratio ⁊ penosior inter om̄es de quib⁹ dictū ē supra. plurib⁹ de caus. **Primo** rōne ignominie. q̄ valde iḡminiosus ē duci ad patibulū. **Secūdo** rōne societatis. q̄ ducebāt cū eo ⁊ alij duo nequā vt īterficerent⁹. qd̄ sp̄aliter factū ē ad maiore suā p̄fusionē. vt nō videret⁹ distinctio inter xpm ⁊ alios nequā. **Tertio** rōne multiplicis comitue et turbe q̄ eū seqbātur. s̄ nō vna eadēq̄ mēte. **Quarto** rōne loci ad quē deduxerūt eū. qui horrore p̄stabat p̄ter et fetore. **Ex** isto articulo deductōnis in golgata ad crucifigēdū. tria trabunt⁹ documēta. **Primi** mū ē. q̄ sicut xpc volūtariē ductus ē ad patibulū tanq̄ ouis ad victimam. sic ⁊ nos volūtariē ducamur ab obediām mādatoy dei ⁊ p̄latoy vice dei. qua ppria volūtas mactat⁹. **Secūdū** est q̄ nos seq debem⁹ xpm euntē ad locū sue passionis sup nosipos flētes cū m̄lierib⁹ miserā n̄re fragilis p̄ditionis. **Quia** (vt dicit **Theoph**) mens infirma que significat p̄feminā. si sumpta cordis p̄tione p pñiam flet: sequit⁹ xpm. **Uñ** hāc p̄cessionē plangentū et lugentiū post dñm resp̄tamus. qñ p̄cessionēs et letanias p aliquib⁹ iminētib⁹ piculis facimus: sequētes crucē que ante p̄cessionē baiulat⁹. q̄dicam⁹. exeamus ab eum extra castra: improperiū eius portātes. et sic iuxta mādatū dñi plāgimus sup nos ⁊ sup filios n̄ros. **Similitudinē** ē p̄cessionis illius amarissime. quā xpc p̄demnatus fecit. dum ad locū passionis educeret⁹ explēto. aīmo dolenti p̄q̄raris crucifixo. q̄ affectū tāferuidū ad suāz passionē. put dignū est nō habeas. nec hactenus habuisti. **Tertiū** est q̄ peregrini p penitentia. ⁊ religiosi pro obedientia per vias euntēs

si aliquā lassantē. rememorari debēt istius itine-
ris xpi q̄ ad patibulū ducebatur: qm̄ ita lass⁹ fuit
q̄ crucez p se āplius ferre nequit. nimirū cū p
totā noctē et diē illā multiplici fatigat⁹ fuerit
Si igit saluator noster tantā lassitudiez cū tā
ta ignominia p nob̄ sufferre ē dignatus cur et
nos ppter eū modicū laborē vie 7 cū nō bonoē
nō sustinemus? Ad pformandū se huic articulo
recogitet homo cum quāta ignominia dñs n̄
ducebatur ad patibulū p n̄ra magna gloria. et
fleat cū sc̄is mulierib⁹ fūdēdo lacrimas saltem
cordis. 7 sic oret. **T**hu q̄ ad crucifigēdū i golga-
ta duci voluisti: deduc me i semita mādator⁹ tu-
orū. ut cū sc̄is m̄lierib⁹ tue seq̄r vias passiōis
et sup̄ meipm̄ fleam miserā p̄rie p̄bitōis. **A**li-
tes itaqz quōd hec q̄ in hora p̄pletorij matutina
li p̄ma 7 terciā passus ē dñs absqz aliq̄ crucifi-
xione: vehemētissimi et amarissimi doloris sūt. et
horroris valde stupēdi. Cū ei in manus ip̄iorū
deuolut⁹ esset morte turpissima p̄sumābus: pa-
rū erat sacrilegis illis crucifigere eū. nisi prius
dolorib⁹ 7 illusionib⁹ animā ei⁹ repleuissēt. **O**ro

Om̄ie ihu xpe. q̄ hora diei terciā p nob̄
flagellari voluisti: libera me ab et̄ne
ire flagellis q̄ merui. per sc̄issimū capitis
tui pūctiones pūge mentē meā. ut noxias dele-
ctatōs vitæ p̄ualeā. 7 da mihi p̄ p̄itētā p̄tigē
ad coronā. Qui etiā multiplici deris⁹. tādē sc̄e
cialit̄ p̄benatus es ad mortē: fac me euadē d̄ya
bolicā derisōz 7 et̄nā mortē. **P**ortasti tibi crucē
dñe. da mihi tollē crucē meā 7 seq̄r te: meā utiqz
q̄ obet p̄ctis meis. meā et sp̄otaneā 7 deuotā ut
p̄ hāc p̄uēā ad gl̄az am̄. **De sexta Ca. LXIII.**

Hora sexta cogitabis do-
lens 7 tristis. quō dñs ihu preconē
clamāte 7 vitupabili ductus extra
portā iherlm̄. puenit ad locū calua-
rie utiqz fetidū. hebraice golgatha dictū. et lati-
ne decollatōis interpretatū. ubi malefactores pu-
niebātur et publicū erat patibulū. Est aut cal-
uaria tecta capitis pilis 7 pelle tēnadata. et qz
ibi decollabant⁹ 7 suspēdebant⁹ rei. 7 sparsa erat
multa ossa corp̄m hūanor⁹ 7 maxie capitū. iō
dicebat⁹ locus caluarie seu caluariap. Et ibi cir-
co ihu p oim̄ salute in loco p̄cor⁹ ē passus. ut
oñderet pati p p̄corib⁹. ut ubi prius erat area
dāpnator⁹. ibi erigerent⁹ vexilla martir⁹. et ubi
habundauit p̄c̄m sup̄habūdaret gr̄a dei. et in
hoc oñderet q̄ p tolerantia sup̄litij puenit ad
coronam martirij. **I**bi xpc̄ decaluaat. i. a carne
sua. s. carnali iudea sepaat. Et sic p̄ mortis xpi
turpitudine ex p̄bitōe loci. qz i loco ubi puniebā-
tur malefactores et rei. et ex mō mortis. qz cru-
cifixio erat turpissimū gen⁹ mortis. et rōne so-
cietatis. qz in duos malefactores q̄i notius ē
crucifixus. p qd̄ iudei intēdebāt iducē suspitōez
p̄plo. qz ihu esset p̄iceps 7 p̄ncipalis in eor⁹ ma-
lefactis. qz eum vilificare intēdebāt in oim̄ib⁹.
Cruc̄ hō q̄ tūc erat sup̄litij latronum 7 multe
ignominie. nūc a locis sup̄litior⁹ fecit transitū

ab frontes impator⁹. et ē imense gl̄ie. **T**ps etiā
passionis xpi erat tps solēne. et iō tps gaudiij 7
mie. et p̄ dñs maior fuit dolor tāta crudelitātē
et afflictōem tali tpe sustinē. **E**xtra aut ciuita-
tē passus ē. **P**rimo ut oñderet ututē passionis
sue. nō ēē includendā in ēm̄ios gētis iudaice.
Ali Cris. **N**ō aut voluit dñs pati sub tecto. nō
in tēplo iudaico. ne putaret p̄ illa tñ plebe ob-
latū. et iō foras ciuitatez foras muros. ut sc̄ias
sacrificiūz ēē p̄mune qd̄ toti⁹ terre ē oblatio qd̄
cois ē purificatio. **S**ecūdo ut oñdat q̄ q̄cunqz
seq̄ volūt passiōis fructū: dñt exire mūdū saltē
p̄ affectū. **Q**uia q̄ xpc̄ extra portā passus ē: se-
q̄mur eū et exeam⁹ ab eū ext̄ castra 7 mūdānā
p̄uersatōem: impropria ip̄ius et penā portā-
tes. **A**li Bern. **X**pc̄ ext̄ portā passus ē. ad quē
egrediamur mūdane p̄uersatōis p̄ceptū. qd̄ est
egredi de ciuitate h⁹ mundi. et hoc tribo modis.
affectu ut mūdū n̄ diligam⁹. effectu ut eū mēte
et corp̄e fūdītus deseram⁹. p̄fectu ut cū dñō spi-
ritus vn⁹ fieri anhelem⁹. **Q**uia (ut ait Greg)
tāto q̄s deo ē primus. quāto ab amore mūdū ē
alien⁹. **I**dic loc⁹ seu mōs caluarie sc̄is: magnā
inē loca sc̄a obtinet dignitatē. et maximā. ob
mōriā dñice passionis h⁹ p̄p̄ctōis ututē. in q̄
dñs n̄ magna et stupēda op̄ari dignat⁹ ē. q̄to
ad mēoriā reductis cor p̄tūtū 7 hūiliatū p̄p̄gi-
tur. et q̄i torculari passionis lacrime p̄passiōis
exp̄munt⁹. **D**e hoc q̄ monte seu loco et his q̄ ibi
fiebāt: debes sepe 7 maxie in tēptatōib⁹ recor-
dari. et q̄i tibi extictus ē ignis deuotōnis: p̄ge
illuc et collige de lignis crucis et p̄ hec ignē h⁹
mōi itez suscitab. **M**ōs aut caluarie in q̄ cruci-
fixus ē dñs. p̄pe quē ad quinquaginta passus ē se-
pulcr⁹ ei⁹. erat extra ciuitatē ad aq̄lonē. dñs ei
passus et sepultus ē extra portā. quē montē et
locū sepulture dñi heli⁹ impator adrian⁹ inclu-
sit infra urbē. ampliās eā versus aquilonē. 7 a
capite vsqz ad pedes muro cingens eandē. **I**n q̄
loco postea xp̄iani ecclias duas sub vno tñ te-
cto p̄struxerūt. mōtēqz caluarie 7 locū sepultu-
re et multa sacra loca infra eas p̄cluserūt. **A** mō-
te em̄ caluarie versus occidentē descēdendo. ad
duas cānas ē golgatha siue caluaria. ubi ē ec-
clesia oblōga. in q̄ apparet rupis illa in q̄ crux
sc̄a cū portaret dñm: erat fixa. patētē adhuc
foramie in rupe ip̄a. q̄ locus crucis distat tribo
cānis vel circa. sc̄z xviij. gradib⁹ a sup̄ficie terre
hoc ē a pavim̄to ecclie. Est etiā ibi alia grādis
sc̄issura p totā petrā. q̄ testimoniū p̄hibet p̄ suaz
sc̄issurā. sāguinē sui fabricatoris se sustinē neqz
q̄ potuisse. **I**psa hō p̄t̄ altior ē q̄ pavim̄tū vsqz
ad genua circūstātū. **D**eīn ab q̄nquaginta pas-
sus vel circa ē sepulcrū dñi. ubi ē ecclia sc̄i se-
pulcri seu resurrectōis dñice rotūda. s̄z chor⁹
p̄tendit in longū cū sāctuario. in q̄ ē summū
altare. 7 sustentat⁹ duodecī colūpnis. s̄z vtraqz
ecclia. s. ista et golgatha vno tecto ē tecta. **E**nd
quidā et hāc illā vnā dicūt esse: nominātes eā
eccliaz sc̄i sepulcri seu resurrectōis dñice. **L**o-
cus aut crucis p̄dict⁹ talis ē. ut possit in medio

terre ad capescēdā dei pgnitōez: oībo gētibz eēte
eqlis. vñ sup hūc locū scriptū ē grece. hic deus
nñ añ sc̃la. opatus ē salutē i medio fze. **Trabūt**
aūt iudei (ut **Diero ait**) q in hoc loco montis
imolatus ē aries p̃ ysaac. **Uñ Aug. Diero.** pre
sbit̃er scripsit ab antiquis et seniozibz iudeis se
certissime pgnouisse. q ibi imolatus sit ysaac.
vbi postea xpc crucifixus ē. Sub isto loco ē lo
cus carceris xpi. vbi stetit ligatus qñ prepaba
tur crux in q̃ debebat affigi. Et nota q̃ hieru
salē ciuitas dei sūmi. dñi mūdi. d qua dicta sūt
et dicūtur gl̃iosa. sita est in declinū latere mon
tis duplr. q ab austro videlicet et ab occidente.
Ab austro quidē sita est in latere mōtis syon.
q inde descēdit longitudo eius p̃tra aquilonem:
et ab occidente h̃z mōtem syon. et dependet ab
ip̃o eius latitudo p̃ orientē. vsqz ad torrentē ce
bron siue vallē iosaphat. Sicutus ē ciuitatis ab
austro ē eleuatus. similis per totū latus occide
tis. et in p̃te orientis oīno ē demissus. ita ut for
tes ciuitatis tpe pluuie descēbant p portā ster
quilini in torrentē cebron. **Nūc** g̃ aspice ope
rarios malos vñbz neq̃ter opari. Intuere di
ligēter singula que sūt p̃tra dñm tuū. et que bi
cūtur. q̃ que sūt ab ip̃o et p̃ ip̃m. et his toto mē
tis ituitu exhibe te p̃ntē. **Uideas** igiŃ ocul̃ mē
tis alios cū vidisset eū fatigatū. sibi dare vinū
mirratū siue cū felle mixtū. in hoc etiā interio
ra dulcissī dñi amaritudine volētes. q̃ suā amari
tudine declarātes. qd̃ (**fm Math**) cū gustasset
noluit bibē. qz (ut dicit **Cr̃s**) nihil distat sim
plicis gustare et non bibē: s̃z vñū quidē et item
significāt. Et **fm Marcū.** nō accepit. i. n̄ bibit.
vel nō. s. p̃fecte ut biberet. qd̃ enī gustam? non
accipimus. qz nō traicimus illud in corpus: s̃z
statim reijcimus. Aliq̃d g̃ accepit ad gustādū
modicū. ut qd̃ scriptū erat: implereŃ. s. q̃ dedēŃ
in escā meā fel. q̃ in siti mea potauerūt me ace
to. qz illud qd̃ modicū est q̃i nihil reputat. iō
hic dñ q̃ nō accepit. s. ad p̃fecte bibendū. qz fel
leā amaritudinē homibz. dulcis et rectus dñs
nunq̃ acceptauit. **Uel** cū gustasset. i. ori appo
suit: noluit bibere p̃pter duo. **Primo** ut ostēderet
iniqtas talē potū p̃pinantiū. **Secūdo** ut signifi
careŃ velocitas resurrectōis ip̃ius. **Uñ Greg.**
Gustauit vinū: s̃z noluit bibē. qz mortis ama
ritudinē quā gustaturus erat: momētaneaz et
cito in dulcedinē p̃uertendā significabat. quia
tertia die resurrecturus erat. vñ q̃ **Diero.** Hoc
aceto succus letalis pomi abstergeŃ. q̃ nō acce
pit id p̃ quo patieŃ. **Uñ** de eo dñ. q̃ nō rapui tūc
exolvebā. **Uñ** mirratū dñō p̃pinat. q̃ hereses
sub pallio veritatis docet. **Acetū** cum felle mi
xtū dñō p̃pinat. q̃ d̃ male acq̃sitis dñō sacrificat.
Hoc etiā facit. q̃ mēbra eius amaritudinibz af
fligit. Et vniuersalr̃ oīnū mirratū vel cū felle
mixtū: est bonū opus cū culpa factū. qz sic ut
modicū mirre vel fellis bonū vinū corrūpit. sic
modicū culpe mortalis totū bonum opus de
struit. **Uideas** et alios queqz ad hoc opus ne
cessaria disponē q̃ alios ip̃m spoliare. **SpoliaŃ**

itaqz suis vestibz. et ab pudoris tumultū etiam
femoralibz ut ṽtis et frigori exponat̃ nudus.
SpoliaŃ aūt cū maximo dolore. et renouatur
in eo fracture. qz vestis interior p̃pter sangui
nē flagellatōis fortit̃ corpi adherebat. Et tūc
corp̃ eius tāelongāter formatū apparuit totū
cruentatū q̃ liuoribz repletū. In hoc etiā ap̃a
ruit passionis eius ig̃minia. q̃ nudus ē crucifi
xus. qz hoc nō fit nisi p̃sonis abiectis et ṽllo.
O quātus dolor erat tibi m̃ sc̃ssima cuŃ ocul̃
tuis aspiceŃ ista. **Nūc** enī p̃mo p̃spitēs m̃ sua
filiū sic vulneratū q̃ dispositū: dolore mētis ni
mio affligit̃. **Tristat̃** aūt sup̃ modū. qz cū vidz
sic nudatū. **Accelerat** igiŃ m̃ et filio suo appro
ximat. ac velo capitis sui eū cigit q̃ velat. **O** in
quāta amaritudine ē nūc aīa sua. **Nō** credo q̃
verbū facē potuisset. **Dissert** aūt iste articulus
expoliatōis ab articulo cruciatōis i flagellatōe.
qz ibi exuebat̃ in p̃torio corā p̃sde q̃ suis mini
stris. hic aūt in publico corā oīni p̃lo. **Ite** ibi
exuebat̃ reinduedus. hic aūt nunq̃ reindued̃
q̃ iō signant̃ dictū ē. q̃ exuerūt eū. hic aūt dñ q̃
expoliauerūt eū. q̃i nūq̃ ampliŃ vestes rebitap̃
Ex hoc articulo documēta p̃nt accipi sicut
ex illo. **Ite** documētū q̃ nos debem? nudari ab
oīnibz rebo et actibz mūdānis. salutē n̄re p̃ris.
Uñ (**fm Diero**) nudā crucē nudi seqm̃ur. **Ite** ē
documētū. q̃ si quē xp̃ianū p̃tingat a p̃donibz
vestibz suis spoliari: recordeŃ et xp̃m a suis cru
cifixoribz spoliatum. q̃ erit sibi materia patie.
Ad p̃formādūz se huic articulo rememoreŃ bō
subam actus articuli et oreŃ: dicēdo. **Ite** d̃ añ
crucē vestibz expoliari et nudari voluisti. fac
me ab oībo mūdānis rebo iquātū p̃ salutē meā
sē dnudari. q̃ten? nudū crucifixū q̃ nudā crucē
nud? seq̃z. **Deiñ** eripis fili? d̃ māt̃o m̃ris furi
būte. n̄ sū magnis doloribz. gemitibz q̃ suspirijs
q̃ ducis ad mortē crucis. **Et** nudus sup̃ lignum
crucis q̃ in t̃ra erat posita direpieŃ. crudelit̃
expāsus q̃ tractus. strictissime in modū pell̃ hinc
inde ē extēsus. **Dñ** enī q̃ foramina fecerūt pus in
cruce. qz brachia et pedes xp̃i n̄ poterāt fora
mina attingē. iō ligatis funibz in brachijs q̃ pe
dibz tātū traxerūt. ac dulces man? et pedes ita
atrocit̃ extēderūt. q̃ oīnes iūcture ossiū dinu
merare potuerūt. iuxta illud ps̃. dinumerauerūt
oīa ossa mea. i. dinūerabilia fecerūt. **Ubi** (**scdm**
Aug) ab l̃f̃az describit̃ extēsiō corp̃is xp̃i in li
gno. nec poterat meli? d̃scabi h? extēsiō. **Hec** aūt
extēsiō multū penosa fuit. q̃ maximā penā xp̃o
intulit. **Uñ** legiŃ. q̃ cū quēdā deuota p̃sona in
q̃bā reuelatōe int̃rogaret a dñō. qd̃ in oībo q̃ p
nob̃ ptulit maxie doluisset: r̃ndit q̃ in cruce ex
tēsus fui. ita q̃ oīa ossa mea nūerari poterāt. q̃
quicūqz p̃ illo dolore mihi gr̃as egerit. ita g̃tū
obsequiū mihi prestabit. ac si oīa vulnera mea
unguētō suauissio deliniēt. **Ex** isto art. extē
siōis i cruce sumūŃ duo documēta. **Primū** ē q̃
nos oīa mēbra q̃ organa corp̃is n̄i ex tēdē obe
m? i obsequiū xp̃i. man? videlz brachia ad ope
rationē. pedes ad ambulatōem. genus ad orōnē.

Secunde partis

omnes quoque sensus ab suorum actu sancta et casta exercitatio. ut possimus dicere cum psal. omnia ossa mea dicent. domine quia filius tibi. **En** cassi anus in collationibus primum docet. quod religiose et deuote persone debent omnem membrorum suorum premitias domino offerre. **Mox** enim ut a sompno excitati de lectulo surrexerunt. debent primo oris et lingue motu orando laudes deo offerre. et postquam membrum aliquod suo fungantur officio circa curam rei familiaris. debent ea ad diuina obsequia extendere: caput et faciem cum obsequio sensibus ad celum leuando. manus ad deum in oratione eleuando. brachia in modum crucis expandendo. genua ad orationem incuruando. totum corpus nunc stans in terra ad veniam postulando. cum reuerenti et honesta omnium membrorum et virium totius corporis extensione. et spiritualium virium intentione in sacrificium iusticie deo offerendo. **Secundum** documentum est quod cordis oculis aspiciamus saluatorem nostrum in cruce expansis manibus extensum. qui patrum nos recipere ab amorosum amplexum suum. **En** **Aug.** Christus extendit brachia sua in cruce et expandit manus suas patas in amplexus peccatorum. **Tunc** brachia saluatoris mei et viuere volo et mori cupio. ibi securus de catabo. **Exaltabo** te domine quoniam suscepisti me.

Ab firmandis se huic articulo poterit homo brachia et omnia membra sua. siue stans siue procubens in modum crucis etiam corporaliter. et vires spirituales intentionaliter ad laudem dei extendere: rememorando illos amorosos amplexus extensionis christi cum angustio. **Ihu** qui in cruce extendi voluisti ita atrociter ut omnia ossa tua possent numerari. fac me omnia membra viresque corporis et anime mee ad laudem tuam extendere. et ab amorosos amplexus tuos dulciter aspirare. **Ipe** autem dominus noster non solum digressus est in cruce extendi: sed et voluit cruci affigi. ut commendaret nobis indissolubilem caritatem suam. quam salutem nostram firmavit. **Extensis** ergo nervis et venis. ac premissis ossibus et iuncturis. violenter extensione affixus est cruci in manibus et pedibus durissime perforatis. et sauciatis cum clavis grossis et durissimis. cutem et carnem nervos et venas ac prope ossibus dissipatis. quod stimulus excita et tu manus et pedes tuos ad omne bonum opus. **Quia** enim primus homo ad lignum paricatis manus extendendo et pedibus accedendo cyrographus dampnationis nostre dyabolo preceperat. id saluator noster ut cyrographum illud deleret manibus et pedibus ligno salutifere crucis affigi voluit clavis inuictissime caritatis: delens per hoc cyrographum decreti. quod erat prius nobis. et ipsum tulit de medio affigens illud cruci. **O** quamlibet crucem ascendit. et quanto amore omnia pro nobis sustulit. **O** quamta patientia obediuit. et quantum pro in ipsi obedia delectatus fuit. **O** quamte voces ac tristes ululatus et gemitus. ibi ab amicis suis et precipue a matre sua mestissima audient. cum sic crudeliter extendisset. clauas. et fodiens. et toto corpore dissipasset. **O** stupor. o pietatis abyssus. o caritatis incendium. o mira circa nos tue pietatis dignatio. o inestimabilis dilectio caritatis. **Sed** caue ne tu clauos crucis christi fabrices. vel manus aut pedes domini eis vulneres: aut perfigas. **Clauos** enim crucis christi

Capitulum. lxiij.

fabricat. qui in primis discordias seminat. **Manus** vero domini videtur clavis vulnerare et configere qui de bonis a deo datis non vult elemosinas erogare. **Pedes** autem christi clavis ferreis perforat. qui theatra seu spectacula et tabernas magis quam ecclesias visitat. **Ex** hoc enim articulo crucifixionis habet documentum. quod et nos crucifigere debemus carnem nostram cum vitijs et concupiscentijs. ut simus fixi clavis. id est preceptis iusticie. sicut christus clavis perfixus fuit in cruce. **Sic** fecit ipse apostolus. qui dicebat. **Christo** perfixus sum cruci. id est crux christi extinxit in me ardorem peccati. timore dei quasi clavis affixas habens carnes. **Et** hoc est quod orat propheta. confige clavis a timore tuo carnes meas. **Item** translationem quam videtur **Aug.** **Ab** conformando se huic articulo memoretur homo perfectionem eius et sic orat. **Ihu** qui durissimis clavis cruci affigi voluisti. ac per hoc cyrographum peccatorum nostrorum et mortis eide cruci affixisti. confige quoniam timore tuo carnes meas. ut preceptis tuis firmiter inherere: spiritus tibi perfusus sim cruci. **Cum** ergo crucifixio sancta esset cruce in terra iactata. postea christum affixum leuauerunt cum cruce. **Et** hoc videtur sentire **Dierio.** et in quadam oratione expressit hoc dicit **Innocentius** papa tertius. **Et** hoc forte reputat ecclesia. in eo quod in die pasceus crux deosculando iacet ab fratribus appodiat. **Ista** autem leuatio non dubium quod maximi doloris fuerit. eo quod tunc lacerabant vulnera manus et pedes ex profunditate corporis. profluxeruntque copiosi rivi sanguinis undique ex illis magnis scissuris et foribus saluatoris. **In** alto autem **Item** **Aug.** eleuari. et non sub tecto pati dominus voluit. ut etiam ipsius aeris natura mudaretur. id est a demonibus et infectione peccatorum. sed et terra per sanguinem decurreret sicut mudabatur. et **Item** **Theoph.** ut sanctificaret aerem. qui sanctificauerat terram ambulando in ea. et **Item** **Cris.** ut a demonibus expiaret aerem. et ascensum nobis paret in celum. **Idem** etiam sic eleuari voluit. ut in cruce pendens in aere. se inter deum et hominem mediator ostenderet. et per passionem crucis. cum eleuata fuerit una pars ad celum. altera vero in terram respiceret: humanam naturam ad sortium angelorum reuocaret. **Item** **Anf.** **Mediator** dei et hominum in celum et terram medius pendens: yma superis unit. celestibus terrena coniungit. **Ex** hoc articulo leuationis in cruce habet documentum. quod nos passionem domini recolentes. debemus exaltari a terra. id est a terrenis affectibus vel etiam a terrena perversitate. saltem quod ad mentalem abstractionem. ut vel sic a terra sursum trahamur ad christum in cruce pendentes. quatenus simus de illo numero. de quibus ipse pollicetur dixerat. omnia traham ad meipsum. **Ab** conformando se huic articulo poterit homo ex deuotione sua mentem sursum erigere. quasi christo coram eo pendente in cruce. et poterit hoc etiam aliquo gestu corporis reputare et sic orare. **Ihu** qui in cruce leuari et sic a terra exaltari voluisti. fac me quoniam a terrenis affectibus subleuari. et mentem in celestibus puerari. **O** quam male puifusus fuit ihu in sua minutione. fuit enim in sua minutione usque ad sudorem calefactus. firmiter ligatus. profunde vulneratus: sed male percuratus. **In** tribus namque punctibus minutis. id est in alimonie recreatione. in quiete

pausatōne. et in luminis absconditiōe. **S**ed dulcis
 illa p̄ recreatōne habuit fel et acetū. p̄ q̄te ve-
 ratōem corp̄is et afflictōne aīe. p̄ luminis tpa-
 tione splēdore meridianū. **D**ic siste aīa mea. h̄
 siste xp̄i sanguine redēpta. **E**cce abel occisus a
 fr̄e. **E**cce ysaac ligatus a p̄re. **E**cce serpens ene-
 in test̄o exaltatus a moyse. **E**cce agn̄ imolat̄
 i lege. **E**cce deus occisus ab hoīe. **E**cce ih̄s cru-
 cifixus in carne. **E**cce rex tu' suspēsus in cruce
Ecce dñs tuus p̄benatus morte. **E**cce h̄o mitis
 et innocēs iuolutus sāguine. **E**cce h̄o vita tua
 q̄i pendens aī te. **F**ixis in illa vulnera oculis.
 infēna pietate p̄sidera illud corpus tene. cor-
 pus illud innocēs. corpus imaculatū: gūi cru-
 cis extēsiōne gūiter laceratū. **A**tē de et vite si
 ē dolor sicut dolor ei? **E**t l̄ nō ignores. qd̄ bo-
 ni illa passio p̄ferat mūdo. tñ si q̄ sūt in te p̄ieta-
 tis. si q̄ caritatis. si q̄ p̄passionis viscera. p̄ieta-
 tis affectu p̄patere. et emitte lacrimas clama et
 bic. **F**lecte ramos arbor alta. tēsa laxa visce-
 ra. et rigor lētescat ille. quēz debet natiuitas. ut
 sup̄ni mēbra regis mitti tēdas stipite. **S**ic em̄
 crucifixus ē dñs ih̄s et in cruce extēsus. q̄ diu
 merari possent oīa ossa ei'. et sic angustat' vn-
 dig. q̄ se mouē n̄ posset nisi in capite. **I**n hora
 em̄ et in tpe illo flebili. spatiosa terre latitudo
 sibi defecerat. ita ut nō h̄ret ubi caput miseris
 fessū: recliaret. s̄ inclinatū dependebat. **C**laui
 ferrei sustinēt totū p̄obus totū corp̄is ei'. **D**o-
 lores acerrimos tolerat et ultraq̄ dici vel cogi-
 tari possit: affligit. **V**ide cū quāto labore et do-
 lore dñs stat in cruce. et n̄ tēdeat te in fuitō suo
 stare. **Q**uia (ut ait petr' damian') quolabori
 osius in p̄spectu sup̄ne maiestatis se p̄spiciētis
 q̄s assistit. eosuauit' dulcedinē intime q̄etis acq̄-
 rit. quātoq̄ difficili' sui corp̄is gūebinē tolerat
 tāto copiosi' euz ad dei meritū leuat. **S**tāt etiā
 dñs nud' corpe ac v̄tō et frigori exposit': s̄ ve-
 stit' amore. et amoris calore inflammat'. a plā-
 ta pedis vsq̄ ad verticē. a leua in dexterā int'
 et exterius cruciat'. **C**ruor q̄ppe a cruciatu dñs.
 ubi dolores acerrimi exagitāt. ubi diu viuī et
 mors ip̄a p̄tendit. ne dolor citius finiat. qd̄ ge-
 nus mortis intātū durissimū atq̄ turpissimū
 ap̄d iudeos erat. ut nō solū ip̄e vitupabilis eēt.
 quē crucifigi p̄tigiss̄: s̄ etiā tota dom' eius. to-
 mus crucifixi appellaret. **E**t ḡ dñs a turpissia
 et durissima morte nos liberaret. nō solū durissi-
 ma: s̄ etiā turpissima morte se p̄benari p̄misit.
 et ut maledictōem quā incurram' supportaret.
 maledictā mortē. s. crucis suscepit. **F**im illd̄ ma-
 ledict' q̄ p̄det in ligno. **E**n̄ apls ait. fact' male-
 dict' ut nos a maledictōne liberaret. **E**n̄ **Aug.**
Illa morte nihil pei' fuit. **I**nē oīa genera mor-
 tis elegit extremā et pessimū gen' mortis. **Q**ui
 oīm fuerat ablatu' mortē: d̄ morte pessia occi-
 dit oīm mortē **Dec Aug.** **H**ac at crucifixionē
 xp̄i ysaas p̄figurauit. quē gēs iudaica serra li-
 gnea p̄ mediū secavit. **I**udei ei cū serra lignea
 xp̄m p̄ mediū diuiseūt. q̄ aīam et corpus eius p̄
 crucē abinuicē sepauit. **C**ōgrue aut dñs tale

genus passiois elegit. qd̄ p̄me p̄uaricatōis rea-
 tū absoluet. ut q̄ p̄ lignū vetitū cecideram'. per
 lignū scēe crucis resurgēmus. et q̄ p̄ lignū p̄ua-
 ricatōis mortui iacebam': p̄ lignū recōciliatō-
 nis ad vitā reuocāremur. **I**n cruce ḡ xp̄e mori
 et sic gen' hūanū saluare voluit. ut morbo pue-
 niēnt medela rēderz. ut videlz vñ mors oriebat
 in vita resurgēt. et diabol' q̄ in ligno vincebat:
 in ligno q̄ vincere p̄ xp̄m. **P**er lignū em̄ p̄ua-
 ricatōis mors inducta fuerat. et necessariū erat
 ut p̄ lignū passionis pelle ret. et de lig' crucis et
 cruciat' lignū p̄cupie excluderet. et ut dñs per
 ligni dolores inuict' trāsiret. delectatōes ex lig'
 pueniētes p̄futeret. **E**xp̄adit in cruce imacu-
 latus man'. p̄ manib' incōtinentē extēsis. **P**ro
 suau' cibo arboris vetitē escā fellis accepit. et in
 se suscipiēs mortē: n̄rām mortalitatē abstulit.
En̄ **Bern.** **Q**uid p̄misisti dulcissime puer. qd̄ se-
 cisti amatissime iuuenis. q̄ tua noxa. q̄ tua cau-
 sa dānatōis! **E**go certe tui sū cā doloris. qd̄ ppe-
 trauit seruus: dñs soluit. qd̄ cōmisit iniustus:
 soluit iustus. **O** nate dei. quo tua descēdit hūili-
 tas: q̄ factus es obediēs p̄ me deo vsq̄ ad mor-
 tē. mortē at crucis. **M**e ad illicita traxit p̄cupi-
 scētia. te p̄ me scēa caritas traxit ad crucē. **E**go
 pomum accepi. tu clauis laniaris. **E**go pomi
 dulcedinē. tu fellis gustas amaritudinē. **M**ibi
 misero p̄gaudet eua. tibi crucifixo plorās p̄pa-
 tiē maria **Dec Bern.** **Q**uis det mibi ut tot' to-
 talit' carne et spū trāsfigar. crucifig' affigat pa-
 tibus cū dilecto. ut nec aliqd̄ sentiā nisi ih̄m et
 hūc crucifixū. et clamabo toto corde. qd̄ mibi det
 ut ego p̄ te moriar de' me? **D**ulcis mibi lectus
 sit illd̄ lignū crucis tue dñe. ut ego p̄ te moriar
 i q̄ dulciē reſcēā. **M**an' tue q̄ me fecerit. expō-
 sit te s̄ clauoz aculeis. placeat tibi ut n̄ extēdā
 vlt' ad iūctatē man' meas: s̄ p̄ sāguinē q̄ d̄ ma-
 nuū tuaz plagis exiuit. purifica man' et opa
 mea ut s̄ ira et imūbitia leuē eas ad te et ad opa
 pietatis. **S**ana dñe vulnera p̄cie mee. q̄ iſixi
 mibi manib' p̄p̄is in opib' voluptatū. **B**eatos
 pedes tuos q̄ p̄ scabellū terra ē. lig' crucis pass'
 es clauis affigi durissis. p̄ hoc te obsecro dñe.
 dele errata pedū meoz. et p̄fice gressus meos in
 semitis tuis. ut n̄ moueant vestigia mea. s̄ sp̄
 sint stabiles in ope scēo. **S**cripsit aut p̄ylat'
 in quadam carta tabule affixa titulū. et posuit
 tabulā cū cauilla sup̄ crucē ut eminēt' appare-
 ret. et in titulo cā mortis ei'. **I**hs in q̄ exp̄misit
 p̄p̄iū nomē eius. nazarenus q̄ ad p̄iam. q̄ ibi
 fuit nutrit'. rex iudeoz in q̄ exp̄misit cā mortis
 ip̄ius. **Q**uasi dicēt. **I**d̄ crucifixus ē. q̄ erat rex
 iudeoz. **M**os em̄ erat romanoz sup̄ lignū cru-
 cis ponē cām mortis crucifixoz. **I**p̄e at accu-
 sat' fuerat. q̄ sibi regnū iudeoz usurpare vole-
 bat. **P**ro hac ḡ cā iudei eū p̄ylato tradiderāt. et
 p̄ylatus eū ad morēz p̄benauerat. **E**t q̄ iudei
 p̄ volūtātē p̄ylati petierūt xp̄m crucifigi. id̄ vo-
 lēs se vindicare de eis. p̄ talē modū scripsit titu-
 lū. ut redūderet in verēdū ip̄oz. **E**n̄ **Crifo.**
Sicut i trophēo l̄re ponūtur victoriā oīdēntes

Secunde partis

ita pylatus titulus cruci xpi inscripsit. Simul quide pro xpo rñdens. ut eū a pñtione latro nū discernēt. simul aut et de iudeis vlciscēs. oñdens. s. ipsoꝝ malitiā. dū in suū regē insurrexerūt. Scdm Theophs. iudei pcurabāt scribi titulu. q̄ intēdebant p hunc illusorie vitupare opinionē eius. q̄ regē faciebat seipm. ut sic ptereūtes sui misereri non valerēt: s; magis ei tanq̄ tyrāno iproperarēt. S; pylatus nō scripsit sicut volebāt. **En et Hiero.** Iudei illudētes et irridētes hoc fecerūt. s; in intentōe pylati aliud fuit. Opabatur em̄ fm glo. diuina vis in corde nesciētis. Diuinitus nāq; (fm Remigi) hoc pcuratū fuit. ut talis titulus sup caput ei⁹ poneret. ut p hoc iudei agnoscerēt. q̄ eū occidēdo nihilomin⁹ regē haberēt. **En et Beda.** in q̄ mōstra bat iā tunc regnū ipius. nō ut ipi putabāt destructū: s; potius augmētātū. Titulus em̄ positus sup crucē eius illud oñdit. q; nec etiā occidendo efficere potuerūt. ut eū regē nō haberēt qui eis fm opa sua redditurus ē. **Hec aut tria verba.** s. ihs nazarenus rex iudeoꝝ. satis pueniūt ad crucis misteriu. Nam hoc qd dicit ihs qd interpretatur saluator. puenit ad virtutē crucis p quā facta est nobis salus. hoc qd dicit nazarenus qd interpretatur floridus. p̄tinet ad pacientis innocentia. qui est flos q̄ de radice iesse ascēdit. s; hoc qd dicit rex iudeoꝝ. p̄tinet ad pacietis p̄tatem et dominiū qd ex passione pmeruit. q; p̄ hoc deus illū exaltauit. S; licet ipe p crucē sit nō solū rex iudeoꝝ s; et gētium. tñ scripsit rex iudeoꝝ tñ. q; ipsi gētiles pueri ad fidē. spūaliter iudei dicūtur. i. p̄fiteētes. nō circūcisione corpis: s; xpc. et ideo p hoc qd dicit rex iudeoꝝ intelligūtur etiā gentiles cōuersi. **Et aut dicit Beda.** pulcre titulus qui xpm regē testetur. nō infra: sed supra crucē ponit. q̄a licet in cruce p nobis hōis infirmitate dolebat sup crucē tñ regis maiestate fulgebat. **En et Amb.** Merito aut supra crucē ponit titulu. q̄a nō hūani corpis: sed diuine p̄tatis ē regnū qd habet xpc. Scripsit aut titulu illū nō in una lingua: s; in tribus linguis famosis. s. hebraice. grece. et latine. q̄ in quibet lingua integre. ut diuersay linguay hōies qui ad diē festū puenērāt. legere q̄ intelligē possent cām mortis ipi⁹. et ut om̄is ligua p̄fiteret. q; dñs ihs xpc ē rex regū q̄ dñs dñantium ī gloria dei p̄ris. q̄ ut oīa lingua p̄memoret p̄fidiā iudeoꝝ. et ad oñtendū ipm pati pro p̄lo om̄is lingue et eis dñari in perpetuū. Cuius signū est q̄ pylatus titulu delere noluit vel mutare. licz iudei hoc peterēt q; videbāt q̄ in verecundia eoꝝ redūdabat eo mō quo ipe scripsit. **En pontifices iudeoꝝ** volētes titulu corrigē: dicebāt pylato. Noli scribere rex iudeoꝝ: s; q; ipe dixit. rex sū iudeoꝝ. nā in hoc q̄ ponit rex iudeoꝝ. oñditur xpi p̄coniū et iudeoꝝ obprobriū. q; p̄tumosū erat iudeis q̄ crucifigi fecerūt regem suū. S; si ponere. q; dixit rex sum iudeoꝝ. hoc redūdaret in xpi obprobriū et indicaret eius culpa. et hoc ipi

Capitulum. lxiij.

intendebāt ut. s. crucifigi famaz auferrent. qui iā viuo vitā abstulerāt. Pylatus vō magis cōfirmavit: dicēs. Qd scripsi scripsi. i. imobilitē q̄ indelibilē scripsi. Quasi diceret. hoc ē vep qd scripsi. iō non mutabo. Nō corūpo veritatē. et si vos diligitis falsitatē. Iteratio verbi: p̄firmatio est tituli q̄ regni xpi. Immobilitas tituli. imobile regnū significat xpi. Fuit aut (scdm Aug) titulus iste immutabilis. nō q; pylatus scripsit: sed quia veritas dixit. Rex inquit sum iudeoꝝ. **En exclamat idem Aug.** O ineffabilez vim diuine opationis. etiā in cordibz ignoratiū. Nōne occulta quedā vox pylato intus quodam (si dici p̄t) clamoso silentio psonabat. qd tacito ante in psalmoz lris p̄phetatū ē. ne corumpas tituli inscriptionem. Pro em̄ pylatus qd scripsit: scripsit. q; dñs qd dixit: dixit **Hec Aug.** Cōmendauit aut eū pylatus licet nesciēs in hoc titulo a tribu. Mors em̄ xpi causa erat remissionis culpe. q; ihs collatōis grē. q̄a nazarenus adeptōnis glie. q; rex iudeoꝝ. in q̄ om̄es erimus reges. Tres vō lingue p̄dicte ad p̄ncipatum in crucis titulo sunt p̄secrate. quia ille pre ceteris eminebat et principales erant. hebreā. p̄pter religionē q̄ iudeos in lege dei gloriantes. greca. p̄pter sapientiā et gētium sapiētes. latina. p̄pter potentiā q̄ romanos. multis ac pene omnibz iam tunc gentibz imperantes. Ac si dicere. Hic est rex totius religionis. totius sapiētie. totius potentie. De ergo tres gētes (ut ait Aug) sibi dignitatē in cruce xpi vēdicant. in q̄ signatur q̄ per crucē xpi subiugari q̄ pueri deberēt. deuoti q̄ religiosi qui signatur p linguā hebreā. sapiētes qui p grecam. et potētes qui p latinā. Velint nolint q̄ iudei. diuerse lingue. om̄e mundi regnū. om̄is munda sapiētia. om̄ia diuine legis sacramēta testatur. q; ihs rex ē iudeoꝝ. hoc ē impator credētū q̄ p̄fiteētū deū. Et notandū (fm Hiero) q̄ triplex distiguit titulu. Mēorial q̄. s. aliq̄ scribūt ad mēoria facti. maxie mortuoꝝ. sic fit i. scriptū sup sepulc̄ eoꝝ. p̄conial q̄. s. inscribit in p̄coniū q̄ laudē viuoz. sic fit i portis domoꝝ vel ciuitatū q̄ res actu describit. Triūphal q̄. s. p̄tinz cām q̄ ordinē alic⁹ triūphi. q̄ tal fit h titl⁹ de q̄ nūc dī. Post victū em̄ diabolū sup caput ei⁹ fuit scriptū h ē rex iudeoꝝ. s. corde circūciso rū. spū nō lra. q̄ p hoc q̄ etiā in morte dī rex iudeoꝝ. oñdit q̄ nec ī morte p̄bidit rgnū iudeoꝝ sed magis acq̄siuit veroꝝ. s. iudeoꝝ ipm corde. ore. q̄ ope p̄fiteētū. Ex isto arti. superscriptōis tituli hī documētū. q̄ quicūq; ipugmur a temōe opponam⁹ sibi titulu istū. ihs nā. rex iu. Qui iō titulu triūphalis dī. q; triūphū xpi d̄ dyabolū euidē ex p̄mit. Qd sentiēs diabol⁹. mox affixō titlo cruci iudeos istigauit. ut a pylato titlu mutatoꝝ peterēt: s; pylat⁹ diuio istinctu ī hoc facto mot⁹: imutabilē ēē titulu asseruit. In oī ḡ ipuḡtione diabolica xpian⁹ hūc titulu ī corde q̄ ore vel etiā ī scripto gerat. q; inē oīa arma passionis dñice diabolus hūc titulu triūphalē

lem maxime phorrescit. put metipe diabolus
cuidā psonē duote in visione qdā exactus asse
ruit. **Ad** pformādū se huic articulo q̄ illuori?
fuit ex intēctione iudeor. attēdat hō documētū.
et sic oret. **Thū** q̄ tituli triūphalis supscriptōne
lusorie diffamari voluisti. da mihi sub eodē ti
tulo tuo sic strenue militare. ut tropheo tuo
hostis pterrit? mihi nō audeat p̄pināre. **Ad**
lram nota q̄ crux n̄ hēbat aliqd sup lignū ēn
uersū. h̄is tria brachia ad similitudinē lre thau.
s̄ loco q̄rti brachij p̄lat? supposuit cauillā et
tabulā. silr ad modū thau ei affixā. et in tablā
script? erat titulus. **Credis** aut crux dñi quide
cim pedes hūisse in altū. et tabula supposita pe
dē et dimidiū. **Dicū** q̄ i cruce dñi fuisse q̄tuor
liḡ diuersa et genez diuersor. s̄. stipes siue trū
cus in rupe defossus. cui crux erat infixa de ce
dro. palus siue lignū erectū de cyp̄ssō. Ensuersa
le siue lignū trāsuersū de palma. tabula suppo
sita de oliua. **Un̄** ē iste v̄sus. **Liḡ crucis palma**
cedrus cyp̄ssus oliua. **Siḡ** at cedi? altitudinē
p̄tēplatōis. cyp̄ssus famā bone opiniōis. palma
fructū iusticie. oliua leuitatē mie. **Crux** hō q̄
driptita q̄drifariā ptem mūdi desiḡt. nā si re
cte iacēdo in ēra p̄ticiat. alia p̄ ei? ab orientē.
alia ad occidentē. alia ad meridiē. alia ad septē
trionē respicit. **Cū** ḡ dñs h? genus mortis susti
nē voluit: oñdit. q̄ q̄drifidū mūdū saluatorus
et ex q̄tuor mūdi p̄tibz electos ad suā fidē colle
ctur? erat. et q̄ v̄tus passionis et crucifixionis
sue ad has plagas mōdi p cruce expābi debebat
Siue etiam tale gen? mortis sustinē voluit. ut
oñderet p quibz restaurādis patiebat. s̄. p sup
nis āgelor ruinis replēdis. p iustis d̄ libo edu
cēdis. p amicis colligēdis et adunādis. p inimi
cis recōciliādis. **Primū** designat p brachiū su
peri? secundū p inferi? tertiū p dextrā. q̄rtū p
sinistrā. **Et (sm Cris)** in cruce etiā expāf ma
nibz mori. ut altera quidē manu veterē pplm.
altera eos q̄ sūt ex gētibz ēbat. v̄trosq̄ sibi p̄iū
gēs. **Moralē** hō sacrosctē crucis figurā descri
bit apls ubi dicit. **In** caritate radicati et fūda
ti. ut possitis p̄phendē cū oībz sc̄tis. q̄ sit lōgitu
do et latitudo. altitudo et pfundū. pgnosce etiā
supeminētē sc̄ie caritatē xpi. **Ubi** oñdit. q̄ hi q̄
carnē suā cū vitijs et p̄cupiscētijs crucifigunt.
latitudinē dñt h̄re in bona opatōe. lōgitudinē
i bona pseuerātia. altitudinē in spe celestiu p
mior. pfundū in cautela iscrutabiliū iuditorū
dei. **Scdm Augm̄.** in latitudine crucis bona
opa. in latitudine caritatis facta significāf.
q̄ caritatis opa sūt generalit̄ extēdēda. et hoc
ē in ligno trāsuerso q̄ extēdunt man? p̄p̄ opm
significatōem. p man? em̄ opa intelligim? p la
titudinem hilaritatē opantis. q̄ tristitia facit
āgustias. **In** lōgitudinē pseuerātia boni opis et
sc̄e cōuersatōis. q̄ i tota lōgitudinē tpis ē h̄nda
vsq̄ in finē. et hoc ē in ligno a trāsuerso vsq̄ in
terrā. ubi corp? crucifixū stare videt. qd signi
ficat p̄stē hoc ē lōganimit̄ pmanē. **In** altitu
dine spes celestiu p̄mior et intētio recta. q̄ in

deū tāq̄ in finē vltimū cūcta bona opa referūt
et hoc ab ip̄o ligno trāsuerso sursum versusq̄ ad
caput eminet. p̄p̄ expectatōem supnor. ne illa
opa bona atq̄ in eis pseuerātia p̄p̄ tpalia dei
bñficia credāt faciēda. s̄ poti? p̄p̄ sempiterna
spanda. **In** pfundo iscrutabilia iudicia dei. unde
ista grā dei in hoīes venit. et hoc ē in illa pte li
gni q̄ terre abbato defixa latet. s̄ in p̄surgit illō
qd eminet. q̄ cūcta eis apparētia et eminētia in
p̄surgūt. sicut bona n̄ra de pfunditate grē dei (q̄
p̄phēdi ac iudicari n̄ p̄t) vniuersa pcedūt. q̄ ex
occulta dei volūtate vocat̄ ad p̄ticipatōez tāte
grē alius hō sic. alius at sic. **Supeminētē** hō
sc̄ie caritatē xpi eā p̄fecto dicit. ubi pax illa ē
q̄ p̄cellit oēm intellectū. **Scdm Bernb.** xpc in
cruce patiam exhibet. obediam iplet. hūilitatē
p̄mēdat. et caritatē pficit. **His** ḡ q̄tuor v̄tutibz
gēmis: q̄tuor brachia crucis decorant. **Supē**
minēs est caritas. a dextris obediam. a sinistris
patiam. in pfundo radic oīm v̄tutum hūilitas. **Hec**
Bern. **In** q̄tuor etiā brachijs crucis notantur
q̄tuor crucis bñficia. **Signat** em̄ p̄ supior ia
nue celestis apitōem. inferior inferni destructō
nē. a dextris grē collatōez. a sinistris p̄ctōez re
missionē. **Crucifixi** aut sūt cū ibz duo latro
nes p̄p̄ scelera dāpnati. vn? a dextris q̄ in fine
penituit. et ali? a sinistris qui in p̄tinacia p̄mā
sit. et ibz in medio qui mediator ad recōcilian
dū fuit. **S̄** hoc q̄tuor ab intētiōem iudeor fa
ctū ē ei ad igmīnā et obprobriū. ut. s̄. cā mor
tis eius filis iudicaref cause mortis latronū.
ac p̄ticeps i malefactis eor videt. et eor socie
tate ifamaref. **S̄** si ad mysteriū attēdat. hoc
ad claritatē xpi p̄tinet. nā p hoc oñdit q̄ p pas
sionē suā merebat iudiciariā p̄tate. mediū ei
tenē p̄p̄ie p̄tinet ad iudicē. **Un̄ Cris.** p̄ter cru
cifigūt latrones. nō tāq̄ inimici latronū. parti
ceps ei erat sceleris eor. s̄ ut infamarēt dñm
suū. q̄ n̄ sine cā crucifix? sit. s̄ q̄ qui facinoro
sus inuētus sit. **Un̄ et Amb.** q̄ execrabil in sc̄o
iniqtas iudeor. ut q̄ latronē crucifigerēt oīm
redēptorē. **Ipe** hō hoc p̄misit et cū p̄ctōibz vo
luit crucifigi. ut oñdēt se p p̄ctōibz pati et mor
ri. et ut ipleret sc̄ptura p̄saie. q̄ diu añ dixerat.
et cū sceleratis reputat? ē. **Cū** iniqs ḡ reputat?
ē in morte. ut iniqs viuificet in resurrectōne.
Hec Amb. **Pendet** ḡ dñs inf duos latrones. q̄ si
dux et mgr̄ criminū i medio locat? **In** hoc at
mysteriū final iudicij desiḡf. q̄n v̄let fili? hoīs.
et iudicandos statuet hos. s̄. agnos a dextris. et
alios. s̄. hēdos a sinistris. **Un̄ Hiero.** **Cū** iniquis
veritas deputata vnū reliq̄t sinistp. alitp assū
psit dextp. sic in die iudicij faciet. **Cōfessio** bre
uis vitā acq̄siuit longā. et blasphemā finita pe
na plectit̄ et̄na. **Un̄ et Aug.** **Ipa** crux si attē
das tribunal fuit. **In** medio em̄ iudice p̄stituto
vn? latro q̄ credidit: liberat? alē q̄ ifultauit: dā
nat? ē. **Iā** significabat qd factur? ē de viuis et
mortuis. alios positur? ē ad dextera. alios ad si
nistra. **Iudicabat** et iudiciū miaba. **Ex** hoc
articulo crucifixionis latronuz cū xpo. trahit

Secunde parti

documētū. q̄ et nos cū xp̄o crucifigi debem⁹ in medio latronū. Nam sicut ibi sūt tres crucifigi. duo latrones et medius ih̄s. sic in nob̄ moralit̄ crucifigēda sūt tria. s. caro et mūdus q̄ p̄ duos latrones. et spūs n̄r qui p̄ ih̄m designat̄. Caro crucifigēda ē sic latro dexter. ut spiritui subijciat̄ et ei p̄sentiat̄. s̄m illud apli. qui ac sūt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs et p̄cupiscentijs. mūdus sicut latro sinister. ut bono insultās relinquant̄. s̄m illud eiusdē apli. mibi mūdus crucifixus ē et ego mūdus. **Itis** latronib⁹ in nob̄ crucifixis: spūs in medio crucifigat̄ cū xp̄o. ut dicat cū aplo xp̄o p̄fixus sū cruci. uiuo aut̄. iā n̄ ego. uiuit dō in me xp̄s. Est aut̄ sciendū q̄ latro sinister crucifixus quidē fuit nō tñ saluat⁹ sed p̄mansit p̄fidia sua. sic mūd⁹ licet crucifigatur. remanet tñ in inmundicia sua: caro aut̄ crucifixa salua⁹ ur cū spiritu: q̄ in resurrectione sua glorificabit̄. unde latroni dextro dixit ih̄s hodie mecū eris in paradiso. Ad maiore aut̄ euidentiā p̄dictorū ē sciendū. q̄ crux carnis ē rigor discipline. c⁹ q̄tuor sunt brachia. s. uigilia. abstinentia. aspitas uestiū. et discipline uerbez. **Crux** aut̄ q̄ mūdus crucifigit̄ ē paupertas spūs. c⁹ etia⁹ sūt q̄tuor brachia. s. p̄cept⁹ gl̄ie. p̄cūie. p̄rie. et p̄ntele. **Crux** dō spūs ē feruor deuotiois. cui⁹ sūt q̄tuor brachia. s. amor. spes. timor. et dolor. **Spes** sursum. timor deorsum. amor a dextris. dolor a sinistris. **Radix** aut̄ ex qua omnia hec pullulāt: ē caritas. **En** apl⁹. In caritate radicati ut possitis p̄phendē cū omib⁹ s̄ctis. q̄ sit latitudo. lōgitudo. sublimitas. et p̄fūdum. **Ubi** figurā crucis et ei⁹ mysteriū aptissime exp̄mit apl⁹ s̄m **Aug.** et glo. **Ad** p̄formādum se huic articulo recogitat̄ hō quō xp̄s p̄debat in medio latronū et reuoluat in mēte documētū. et oret. **Ihu** qui inf̄ duos latrones crucifigi. et cū sceleratis reputari uoluisti. da spm̄ meū in medio carnis et mūdi crucifigi. q̄tenus extremis mibi crucifixis: i te medio p̄quiescā. **Nec** tñ xp̄o sic agustiat⁹ a conuictijs p̄cunt. s. qd̄ pena peius ē passus subsanant. **Undiq;** pene. undiq; obprobria. undiq; p̄uitia. **Quidā;** s. milites q̄ tuor q̄ eū crucifixerāt acceperūt uestimēta eius excepta tunica. et iuxta numer⁹ p̄sonarū diuiserūt sibi ea in q̄tuor p̄tes in p̄tia sua. **Et** tunica sup̄iorem s̄l̄r acceperūt circa p̄tes p̄dictas. quā nisi scindere p̄tirī nō potuerūt. s. utiliē et p̄mode scindi n̄ potuit. q̄ erat incōsutilis. i. sine futura et reticulato ope facta. qualib⁹ indumentis paupes in palestina uti p̄sueuerūt. et iō ne scindere ad unū eā integrā puenire sortitione maluerūt. **D̄r** aut̄ q̄ ad modū cyp̄otecap seu biretorū et quorūdā cilitiorū quodā ope t̄xtrili facta fuit. et q̄ b̄ea ūgo p̄p̄ijs suis manib⁹ eā fecerit. et q̄ cū ih̄u crescēte paulatī etiā creuerit. **Et** erat desup̄ p̄texta p̄ totū. q̄ (ut d̄r) ab extra p̄ totū de p̄ano aliq̄ erat appositū ad eā fortificādū magis et p̄suandū. **Un̄ s̄m Cris.** hoc dicēs euāgelista. occulte uestis uilitatē insinuat. naz̄ in palestina est quoddā gen⁹ uestiū p̄p̄e paupes

Capitulum. lxiij.

ex mltis p̄anis p̄textū. q̄i unus p̄anus sup̄ aliū **Doc** aut̄ factū ē ut adimpleret p̄secutiue. i. ad hoc et ex hoc adimpletū ē qd̄ dictū est p̄ p̄phaz ex p̄sona xp̄i. Diuiserūt sibi uestimēta mea. s. alia a tunica. et sup̄ uestē meā. s. tunica incōsutilez miserunt sortē. **Secūm Aug.** q̄d̄riptita uestis dñi ih̄u xp̄i q̄d̄riptitaz figurauit eius eccliam toto orbe. s. qui q̄tuor p̄tib⁹ p̄stat t̄xraz diffusā et in omnib⁹ eis p̄tib⁹ eq̄litez. i. p̄cordiē distributā. ad q̄s uirtus crucifixi exp̄aditur p̄ q̄tuor p̄tes crucis. **Tunica** dō illa sortita: oīm p̄tium significat unitatē. q̄ caritatis uinculo cōtinet̄. **Si** enī caritas sup̄eminet et sup̄ oīa p̄cepta ē. merito uestis q̄ significat d̄sup p̄texta: p̄hibet̄ **Et** addidit p̄ totū. q̄ nemo ei⁹ ē exp̄ers q̄ p̄tinē inuenit̄ ad totū. a q̄ toto catholica uocat̄ ecclesia. **Incōsutilis** aut̄ d̄r ne aliqñ dissuad̄. **Et** ad unū puenit. q̄ in unū oēs colligit. **In** sorte ac dei gr̄a p̄m̄data ē. q̄ cum sorz mittit̄ nō p̄sone cuiusq̄ uel meritis. s. occulto iudicio dei in unitate fidei p̄cedit̄. **Secūm Hiero.** uestimēta xp̄i s̄ q̄bo tegit̄ corpus ei⁹. s. ecclia. q̄tuor milites q̄bo diuisa sūt q̄tuor genera hoīm. q̄bo data sūt p̄cepta. s. p̄iugati. uiduati. p̄lati. fligiosi. seu p̄tinētes. **Ibi** oēs dicūt milites. q̄ dñt militare xp̄o p̄ obedie p̄fectōem. nō mūd⁹ p̄ t̄paliū amorē. nō diabolo p̄p̄eoz p̄petratōez. **Tunica** incōsutilis et diuisa ē unitas eccliaistica. usq; i finē duritura. **Sors** q̄ hāc tunicā uni affigit̄ nō aliq̄. s. fidi nō infideli: ē dei gr̄a. q̄ etiā h⁹ unitatis integritatē p̄suar. **Xp̄i** ḡ tunica p̄tita nō fuit: s. beu hodie p̄ctis erigētib⁹ xp̄i tunica incōsutilis. s. ecclia miltās p̄ue scindit̄. dissuit̄. et sortit̄. **Qd̄** gētiles facē noluerūt hoc p̄cholor xp̄iani facē non uerent̄. **Scindūt** eā hērici. p̄ ip̄am diuersas snias iducēdo. **Scindūt** eā laici affligēdo. **Eā;** tēq; inf̄ se clīci sortiūt̄. et c⁹ erit eā dolo et frauib⁹ p̄tiunt̄. **Un̄** dicit̄ h̄ ē. ali⁹ hic ē. **O xp̄i** tunica q̄p̄essia ē diuisio tua. **Elestimēta** etiā xp̄i diuidit̄. q̄ ecclias spoliare uel res p̄rimoz distrahe p̄sumit. **Uites** ḡ quō uestes xp̄i danē in p̄dā militib⁹. sic uestes infectoz dari solēt torzib⁹ **Ex** q̄ apparēt duo documēta. primū passionis xp̄i i ḡminia. in hoc q̄ nudū eū crucifixerūt. qd̄ n̄ sit nisi uilib⁹ p̄sonis. **Secūduz** crucifigētium auaritiā. q̄ uestes xp̄i quīs pap̄ ualerēt. om̄s tñ sibi rapuerūt. **Un̄ Cris.** Diuidūt uestimēta. qd̄ i ualde uilib⁹ et abiectis p̄denatis sit. et nihil aliud h̄ntib⁹. **Quasi** ei in dehonoratū et abiectū et oīm uilissimū hoc ita audebāt. in latrōib⁹ q̄p̄pe nihil tale opati sūt. s. in xp̄o oīa ausi sunt. **Dicit** etiā theop. q̄ forsitā plures eoz egebāt. uel forte magis ad obprobriū et ex q̄dā lasciuia hoc faciebāt q̄i subsanatie dicerēt. **Quia** iste dixit se regē hēam⁹ singlī aliq̄ de r̄galib⁹ uestimētis ei⁹. **Est** aut̄ mirāda patia et dispensatō mie saluatoris. q̄ sicut agn⁹ tondentē et occidentē se suo uelle uestit. ita se tondētes seu spoliātes et occidētes suo uestitu uestiuit. om̄es q̄ nisi suis exēplis uestiret̄. i ḡminiose nuditas eoz eēt corā oculis dei. et āgeloz apparēs. **Ex** isto arti.

diuisionis vestimētorū xpi plura hñtur documēta. **Prīmū** ē q̄ libentē debem⁹ p̄cipare exēpla sc̄orū. q̄ p̄ vestimēta dñi signant. **Itē** ē documē tū fm̄ **Dierō**. q̄ obfuaātia mādatōrū dei q̄ etiā p̄ vestimēta signant: ē diuīdēda int̄ xpianos fm̄ diuerfos hoīm status. **Itē** ē documētū q̄ bonū ē diuīdē reliq̄as sc̄orū. p̄ deuotōne ad eorū bono rē ampliandū. **Qd̄** em̄ isti milites pagani fece rūt xpo in obprobriū ⁊ derisionē. hoc boni xpi ani p̄uerrere dñt ad xpi ⁊ sc̄orū p̄coniū ⁊ hono rē. sicut multos ritus paganicos xpiani p̄uer tunt ad cultū dei. **Itē** est documētū q̄ caritas q̄ fm̄ **Aug.** significat p̄ tunicā incōsutilē diuī di nō p̄t. cū ip̄a ceteras vtutes p̄nectat. **Itē** q̄ nemo debet sc̄ismate dissuere vnā sc̄am catho licā eccliam. q̄ in vnū oēs colligit. q̄ etiā p̄ tu nicā incōsutilem significat. p̄pter qd̄ etiā (fm̄ **Crisp.**) nō caput ei amputat ut iohi. neq̄ sece? ē ut ysaias. ut corpus inteḡ ⁊ indiuisibile mor ti fuet. ⁊ nō fiat occasio volētib⁹ eccliam diuīdē

Ad p̄formandū se huic articulo imaginef hō exēpla xpi et sc̄orū. q̄i quedā p̄tiosa vestimēta. q̄ p̄cipare quātū possumus: studeamus. ⁊ sic oret. **Ihu** q̄ vestimēta tua int̄ crucifigeros tuos diuīdi. sup̄ tunicā aut̄ tuā incōsutilē fortē mit ti voluisti. da mihi sc̄orū tuorū exēpla cū mā datōrū obfuaātia p̄cipare. et caritatē sp̄ inte grā p̄suare. **Et** sedentes iuxta crucē obfua bāt eū qñ expiraret. ⁊ ne euaderet vel ne aliq̄s eū de cruce viuū deponeret. **Et** sic volebāt suā impotētiā oñdere. ac si ipeditus a custodib⁹ nō posset se iuuare. **Ubi Dierō.** Diligētia militū ⁊ sacerdotū nob̄ p̄ficat. ut maior ⁊ aptior resurgē tis ōtus appareat. **Ille** bāt q̄ppe et deridebāt in cruce a plurib⁹. ⁊ diuerf⁹ vicib⁹. **Uñ** nota in serie l̄re q̄tuor d̄ras illudentium xpo in cruce. **Prima** ē sedentiū q̄ eū obfuaabāt. **Secūda** pre tereūtiū qui eū blasphemabāt. **Tertia** stātiūz sacerdotū et senioꝝ. **Quarta** p̄tentiū latronū **Per** hos significat q̄tuor genera hoīm: ōtutē ei⁹ abnegantiū. **In** sedētib⁹ delitiosi ⁊ accidiosi. qui delitijs carnis intendūt. in p̄tereūtib⁹ cupi bi et auari. qui p̄tereūtia sequūtur ⁊ viā iusti cie p̄tergrediunt. in stātib⁹ supbi ⁊ elati. q̄ stāt p̄ appetitū excellētie. in p̄tentiū ipacientes ⁊ q̄rulosi d̄ aduersitate. **Quib⁹** d̄ q̄ sedētib⁹ ⁊ eū obfuaātib⁹. alij p̄tereūtes iuxta puiā. hoc ē vul gares hoīes circa locū crucis trāseūtes ⁊ p̄cur rētes. blasphemabāt eū. mouētes capita sua i signū irrisionis. et dicētes ip̄operādo. **Elach** (q̄d̄ ē inc̄iectō i sultātis seu deridētis ⁊ subfānā tis) q̄ d̄struis tēplū dei sicut dixisti. ⁊ in tribuo illud reedificas ōtutē tuā. q̄ apparet nūc tñ in firma. **Repetūt** dicta falsoꝝ testiū. et eis p̄cor bāt q̄ sibi iponebant q̄ hoc dixerat. s̄ hoc falsū erat. **Saluū** fac teipm. ōtutē quā de te p̄dicasti in p̄ate reedificādi tēplū. descēdēs de cruce q̄ p̄mittebas te in tribuo tēplū reedificare. **Et** itē dicebāt. **Si** fili⁹ dei es. descēde de cruce. i. si potes āmoue dolores q̄s sustines. q̄i dicerēt. nō potes. ex q̄ falsitas tua p̄z. **S̄** mētita ē iniquas

sibi. **Plus** em̄ fecit de sepulcro resurgēdo q̄ se cisset de cruce descēdendo. **Uñ Greg.** Si tūc de cruce descēderet. nimiz iusultātib⁹ cedēs: ōtu tē nobis patie nō d̄mōstraret. **S̄** expectauit paululū. tolerauit obprobria. irrisiones susti nuit. fuauit patiā. distulit admiratōem. **Et** q̄ de cruce descēdere noluit: d̄ sepulcro resurrexit pl⁹ igit fuit de sepulcro surgē. q̄ de cruce descen dere. **Plus** fuit mortē resurgēdo destruere q̄ vi tā descēdēdo fuare. **Uñ** etiā (sc̄m **Aug.**) in ōbis istis vocē filioꝝ d̄yaboli. quō imitant vo cē paternā. **Diabol⁹** dicebat si fili⁹ dei es. mitte te deorsū. et iudei dicūt. si fili⁹ dei es descēde de cruce. **Silr** et p̄ncipes sacerdotū illudētes eūz scribis. i. legisp̄itis. ⁊ senioꝝ. i. iudicib⁹ ordia rijs. dicebāt ab alterutq̄ irridento. **Alios** sal uos fecit. ⁊ utiq̄ tā sp̄ualiter q̄ corp̄alis. se sal uū faciat. i. supplitio crucis eruat. si hic ē xpc id̄ ē rex siue messias dei electus. i. dei fili⁹. **Uñ Beda.** Immo se saluū facē de cruce descēdendo noluit. q̄ ip̄e ē xpc dei electus. **Nā** qui iō venit ut p̄ nob̄ crucifigeref. iō seipm saluare de cru ce descēdendo neglexit. q̄ cū ceteris p̄corib⁹. etiā illos qui eūz crucifigere saluare moriendo curauit. **Et** itē dicebant. **Alios** saluos fecit. seipm n̄ p̄t saluū facē. **Uñ Dierō.** Etiā nolētes p̄ficetur scribe ⁊ pharisei. q̄ alios saluos fece rit. **Itaq̄** v̄ra vos p̄tēnat sn̄a. **Qui** ei alios sal uos fec. utiq̄ si vellet ⁊ seipm saluare poterat. **Et** iterum dicebāt. **Si** rex isrl̄ ē. nō quicūq̄ s̄z messias p̄missus in lege. sicut ip̄e dicebat de se. descēdat nūc de cruce. ut videam⁹. i. ōtutē ip̄i. q̄ alij reges n̄ p̄nt talia facē. et credim⁹ ei. s̄z mē tiebant: dicētes credim⁹. **Uñ Dierō.** **Fraudu lēta** p̄missio. **Quib⁹** em̄ ē plus de cruce viuētes descēdē. an de sepulcro mortuū resurgē. **Et** sur rexit. et nō creditis ei. **Ergo** etiā si de cruce de scenderit. silr nō creditis ei. **S̄** mihi videf hoc demōes imittere. **Statim** em̄ ut crucifig⁹ ē dñs: senserūt ōtutē crucis. ⁊ intellexerūt fractas esse vires suas. et hoc agūt ut de cruce descēdat. ne faceret salutē quā inchoarat. **S̄** dñs sc̄iēs ad uerfarioꝝ insidias: p̄manet in patibulo ut dia bolū destruat **Dec Dierō.** **Tñ** in thobia sup̄ ex enteratōne piscis legis demonē stetisse sup̄ bra chiū crucis. et p̄siderasse an xpc aliquā macu lam p̄c̄i h̄ret. **Uñ** discipulis in cena dicebat. **Ele nit** em̄ p̄nceps mūdi h⁹. i. amatoꝝ mūdi. i. ad uersū me. s̄z in me n̄ h̄z quicq̄ qd̄ ab se p̄tineat. **Et** q̄uis p̄c̄m nō h̄ret. et iō morti obnoxius n̄ esset: mori tñ voluit. q̄ p̄r mādauit. et iō subie cit. s̄z ut p̄ḡscat mūdus. q̄ diligo p̄rem. et sicut mādatū dedit mihi p̄r sic facio. i. p̄ hoīb⁹ mori endo. **Cōsidera** mō quid in alioꝝ exitu demō fa cit. qui p̄ ipm mūdi saluatōrē et dñm venire p̄ sūpsit. **Uñ Greg.** **Curādum** nob̄ ē. ⁊ cū magnis q̄tidie fletib⁹ cogitandū. q̄ seuus q̄terribil⁹ sua in nob̄ opa requirēs. in die n̄r̄i exit⁹ p̄nceps h⁹ mūdi veniat. si etiā ab deū in carne moriente⁹ venit. et in illo aliqd̄ q̄sui in q̄ inuenire nihil potuit. **Prius** dō eū in miraculis deū p̄ḡuerat

sed de pignitione sua ad dubitationem cecidit. qñ
huc passibile vidit. **Dec Greg.** In cruce g tanq
i decipula captus e diabolus 7 vict. vñ **Aug.**
Ipa morte xpi e diabolus victus. tanq in mu
scipula escam accepit. Muscipula diaboli crux
xpi. esca q capetur: mors dñi. Et itex dicebat.
Cofibit in deo. liberet euz nūc si vult. Dixit enī
qz fili' dei sū. Quasi diceret. Si vez dixit: libe
ratem suā a deo statū impefbit. qz pñ filios li
benē liberat. Itē illudebat ei et milites acce
dentes ppe crucē corpe. s3 lōge recebētes mēte. 7
acetū offerētes illi. s. postea qñ dixit sitio: dicē
tes. Si tu es rex iudeoz: sicut dixisti: saluū te
fac. s. a morte liberādo. O miseri. et rex iudeoz
id ē credentiū et deū pficientiū ē. et se saluū face
ret de cruce descendēdo si vellet. Miseri 7 ceci de
berēt supplicare saluos fac nos q indigemus. nū
saluū te fac. cū ipe esset 7 salu' et salus. S3 dñs
ibis nō acq̄uit: docēs nos in tribulatione hñe p
seuerantiā. Alde quo nō iudeis suffecit et alijs
q xpm crucifigerēt. s3 etiā crucifixū eū diuer
simode deriserūt. Ita multis nō sufficit xpm cru
cifigere peccādo: s3 etiā deridet crucifixū. pcta
iterādo. vel de pctis se iactādo. Dñm etiā deri
det et subānat. qui p laude hūana orat. vel ele
mosinas dat. seu qdēqz bonū facit. Ex hoc
articulo illusiōis crucifixi hñ documētū. q nos
qñ fuerimus in sublimi pteplationis. vel sacre
actōnis. aut sancte religionis positi. nō obem?
ad ūba subānantiū descendē ad mūdanas oc
cupatōnes: s3 potius sustinē puerloz subāna
tōnes. sicut xpc ad iudeoz insultatōem 7 tēpta
tiuā exprobratōem de cruce descēdere noluit. s3
ibi vsqz ad mortē pseuerauit. An dicebat vitis.
Nūquid possū deserē vinū meū qd letificat deū
et hoīes. 7 inter cetera ligna pmoueri: Silt et
olua et ficus dicebat. Sic ē in pposito. Cū aut
tps sit crucis qdū exterior hō corūpif. ut per
eā interior hō renouet. et euacuet corpus pcti
quidā tñ p modica ptumelia descendūt d cruce
paciētie. alij de cruce maceratōis carnis 7 pñie
pro lēticula rufa et cibo delectabili. alij de cru
ce ppassionis p auaritia: claudētes viscera sua
cū vidēt primū suum necessitatē hñe. De cruce
sāguinis et martiz non descēdim'. qz nec eam
ascēdere volum'. Petitiōem vñ pdictā sepe facit
diabolus penitēti. s. ut descendat de cruce. qz hō
cadit facili' descēdēdo. et ideo vult diabol' ut
descēdat de cruce pñie eā deserēdo. Elñ quibaz
nouitijs pñiensis mñi sue volēti eū d religione
exēbere. sic legif rñdissē. Xpc ppter mñem suā
nō descēdit d cruce. sic nec ego ppter te deseram
crucē pñie. Ad pformandū se huic articulo
rememoret homo sensū documēti 7 oret. Ihu q
in cruce positus exprobrabilibz ūbis illudī vo
luisti. da mihi p nulla diabolica vel hūana sug
gestionē. de sublimi scēte religiōis 7 puerlatōis
descendē. s3 in tui amoris amplexu fixū iugiter
pmanē. Item latrones cū xpo crucifixi illu
dendo idipm. simile impropertū seu ūba improp
erij premissa impropertabāt ei. et puitiābātur

blasphemātes. Scdm **Aug.** duo dicūtur p vno
et pluralis p singlar. Vel fm **Dierio.** pmo vñqz
blasphemauit. s3 visis signis in elemētis et rebo
insensatis. vñ in xpm credidit. 7 pōrē negatōz
sequēti pfessione emēdauit. An cū vñ (qui iu
deos fidē respuētes signat) blasphemādo dicēt.
si tu es xpc. i. rex siue messias: saluū fac temet
ipm et nos. s. salute corpali 7 a morte liberādo
nō enī curabat de salute spūali vel aīe pmo. bō.
alter (q gētes fidē sequētes sigt) increpabat eū
dicēs. Neqz tu times deū qui in eatē dāpnatōe
es. s. mortis. et pena fili. qñ dicēt. Licet hoīd nō
timueris tñ deū timē deberes. maxie in articulo
mortis in q nūc es. Et nos quidē iuste i hac dā
natōe sumus. Nā dig factis supplia. et fm fa
ctoꝝ nñoz exigentiā recipim'. Ecce pfitef cul
pā suā. ut dicat. iniquitatē meā ego pñsco 7 iō
meref mīscōdiam. Cofitef etiā xpi innocentia:
dicēs. hic vñ nihil male gessit. qz pctm nō fecit.
et sine pctō pceptus fuit. **Ubi qrit Aug.** Quis
inquit illū docebat. nisi q iuxta illū pendebat:
Erat enī illi fixus in latē s3 herebat in corde.
An puerfus ad ihm q nouit pcoria: dixit. Me
mēto mei dñe dū veneris in regnū tuū. Manife
ste p3. q nō loquebat de regno tpali s3 eterno.
nō d pñti: s3 d futuro. Magna fides h' latronis
fuit. qz nō timore iudeoz astantiū. nec pñij do
loris acerbitate. nec sotij sui blasphematione.
nec carnis xpi apparēte ifirmitate. nec aplōz
fuga 7 negatōe reēbif a veritatis seu vere fidē
pfessione. vñ fuit ei remissio culpe 7 toti' pene.
Appar3 quidē hic illi' puerfio q ad plura. Pri
mo q ad pfectū caritatis quā viuacif in morte
sua tenuit. frem 7 platronē p fili' scelē moriēte3
de inq̄tate sua redarguēdo. et ei vitā quā pñue
rat: pñicādo. Secūdo q ad fidē et vere pfessio
nis sinceritatē. eū quē secū pñter moriēte vidit
deū 7 dñm regnatū credēdo 7 publice pñicādo
Tertio q ad iusticie 7 veritatis pñalatōz. hūilif
7 verus penitēs reatū suū facēdo. vñ q fictē pf
tef vel in pfessione mentif: dñm cū sinist' o la
tione subānare videf. Quarto q ad spei firmi
tatē. regni dei abitū 7 pñortium postulādo. nec
ppter pctōz suoz magnitudinē vel multitudi
nē desperādo. Iste latro de nullo nisi de corde et
līgua se iuuare poterat. q deo totalif offerre cu
rauit. cor qdē in pñitōe 7 intima ppassione. qz
fm glo. pl' videbat affligi ex xpi ppassiōe q ex
sua pñia ppassione. imo pl' plāgēs xpi supplitiū
q suū pñiū. 7 linguam (ut dictū ē) in veritatis
pfessione. vñ **Gre.** In cruce clau man' pedesqz
ligauerāt. nihilqz a penis i eo liberū nisi cor
7 līgua fmāserat. Inspirāte deo totū illd ei ob
tulit. qd i se libez iuenit. 7 iuxta hoc qd scriptū
ē. corde credēt ad iusticiā. ore pfiteret ad salu
tē. An beda. Quis h' latrōis aīum nō miref:
imo iuuantis dñi grām qd digne miref: digna
grāruāctōne veneret: Ille qui talis ab cruce3
venit ex culpa. ecce qñs a cruce recebit ex grā.
Cofitebat dñm quē videbat secū hūana infir
mitate moriēte. qñ negabant apli euz quem

miracula viderāt diuina virtute facientēz **Dec Beda.** Obsecro te dñe. da mihi primo cū latrone isto pgnoscere. et deinde pgnoscere te. me sicut vere pccōrē pñteri. et magnificare te. q̄ sine culpa passus es iustus p iniustis. Desiderē q̄so dñe. petam et impetrē eisdē verbis cū eodē. mēto mei dñe dū veneris in regnū tuū. Per istos duos latrones signant illi. qui pro pccis suis expiādis cū xp̄o crucifigūtur. p pñtionez in religione factā. s̄z aliqui reuertūtur actu. et si nō hītu ab secularē vitā. de quibz dicit **Ap̄ls.** Nomē dei blasphemā per vos inter gētes. qm̄ scādālizāt seculares. et isti signant p latronez blasphemantē. alij vō pñssi crucē pñie sustinēt deuote p patiam. et isti signant p latrone xp̄m pñtente. **El̄ Beda.** Mistic latrones qui cum dño hincinde sūt crucifigi: significāt eos q̄ sub fide et pñtione xp̄i. vel agonē martirij. vel q̄libet continētie seu discipline artioris instituta subeūt. S̄z quotquot hec p eterna solū celestiqz glā gerūt. h̄ pfecto dextri latronis merito et fide designātur. At q̄ vel hūane laudis intentu vel q̄libet minus digna intēctione seclō abrenūtiāt. nō īmerito blasphematoris et sinistri latronis mentē et actus imitātur. Quidāz duos latrones cū dño crucifixos. duobz baptizatoz generibz coaptāt. Quicūqz em̄ baptizati sumus in xp̄o ih̄u: ī morte ip̄ius baptizati sumus. Ambo nāqz similes crucifigi: s̄z vnus in cruce blasphemus peior. alter ē pñtione martir effectus qz per bap̄m q̄ cū pccōres essemus: abluimur. alij dū deū in carne passū fide. spe. caritate laudāt: coronātur. alij dū aut fidem aut opa baptismatis h̄re renuūt: dono qd̄ acceperē p̄uantur **Dec Beda.** Qz etiā alter latronū murmurabat alter nō. significat qz tribulātionem alij paciēter sustinēt et coronā merētur. alij n̄ sustinēt paciēter et dāpnatōnem psequūtur. **El̄ de impatiētibz ait Dugo.** Dicūt hoīes. qm̄ penā sustinēt. Si meruissē: nō erubescē. nūc aut iniuste pati et sine culpa nobis ignominiosū ē. Immo vō si p culpa pateris: erubescē. si s̄n culpa: gloriare. Latro magis vis esse q̄ xp̄c. et forte sinister et blasphemator nō pñssor. Tu em̄ p culpa pateris et culpā agnoscis et iudicē n̄ verneris. Considera nūc qm̄ magni despectus fuit illusio latronis sinistri. eo qz tāvilis et sceleratus hō et iā ad mortē dāpnatus et mox p suis sceleribz moritur. insultauit vite auctori. Ex hoc articulo illusionis latronis h̄r documētū tale. qz discamus exēplo xp̄i. calūpnias etiā a vilibz psonis paciēter supportare. Itē est documētū in latrone dextro. qz iniurias dei nullatenus tolerare debem. s̄z repñdē. sicut fecit latro iste. Itē documētū. quantumcūqz simus scelerati pccōres. de dei tñ misericordia nullatenus despemus. exēplo istius pccōris qui (ut dicit **Aug**) per vnū verbū factus ē heres paradisi. Ab pformandū se huic articulo. attēdat hō documēta et oret: dicēdo. Ih̄u q̄ tibi ab vno latronū exprobrari. et ab alio venerabilē pñteri voluisti. fac me p

tui noīis gloria. malignorū īproperia eq̄nimis sustinere. et cū illo latrone venerabili parabis gaudia possidere. Et multa alia puitia dicebāt tūc maligni. qui aterāt ibidem dño ih̄u et faciebant. Ip̄e vō docens nos in tribulatione h̄re patiam et pseuerantiā. nihilominus pseuerabat et pmanebat in cruce vsqz in finē. ut diabolu p̄sua destrueret et spolia sua ei auferret. Omnia autē ista dicūtur et fiūt mestissima m̄re sua pñte. q̄ stabat iuxta crucē cū sororibz suis et maria magdalene et ioh̄e. cuius m̄ris ppassio multū augmētabat filio passionē. Et ecōuerso ip̄a cū filio ī cruce pēdebat. mētali dolore. et potit̄ elegiss̄ cū ip̄o mori q̄ āpl̄i viuē. **vñ Bern.** O bōe ih̄u maḡ pateris exteri in corpe. s̄z mltō maiora interi in corde. ex ppassione m̄ris oīa tecū p̄cipatis **Dec Bern.** Undiqz sūt agustie. vñdqz tōm̄ta et pene. Sētiri potuēt. narrari n̄ pñt. Stabat maria cū ceteris iuxta crucem corpe. s̄z ī cruce tota miguerat mēte. Nō auerēbat oculos a filio: agustiabat ut ip̄e. et toto corde orabat p̄re p eo. et fili? silr orabat p m̄re. **vñ amb.** Fugietibz āpl̄is maria an̄ crucē stabat. et p̄is spectabat ocul filij vulnera. qz expectabat n̄ p̄gnis mortē s̄z mūdi salutē. Aut fortasse qz pgnouerat p filij mortē mūdi redēptōem. aula regalis putabat se et sua mortē publico muneri aliq̄b additurā. S̄z ih̄s n̄ egebat adiutore ad oīm redēptōez. **El̄ et Cris.** In passione xp̄i duo vidēb altaria. vnū in pectore marie. aliud in xp̄i carne. xp̄c carnem. maria imolat aīam. Optat quidē ip̄a ad sāguinē filij addē sāguinē carnis sue. et cū dño ih̄u corpali mortē redēptōis n̄re psummare misteriu. S̄z hoc solius sumi sacerdotis erat p̄uilegiū. ut cū sāguine intraret in scēa scēoz. Itē nec v̄gini nec angelo nec ulli hoī potuit in repatione hoīs esse p̄munis auctoritas. In hoc autē ḡuissime patif pia m̄. qz qd̄ filius eius corpe: ip̄a sustinet corde **Dec Criso.** Et qz ioh̄es crucifixioni astitit. id̄ ea die passio scdm̄ ip̄m legif. s̄z etiā merito postrem? legat. qz postremus scripsit. Om̄s igit et marie magdalena sua dilecta discipula vehementer flebant. nec solari de suo dilecto dño et m̄gro poterāt. Cōpatiebāt dño et etiā dñe. et sibip̄is. Sepe eis dolor r̄nouabāt. qz semp passio dñi sui vel in puitijs vel in factis augebāt. Stabāt alōge aspiciētes. et a nullo p̄solabant. O quātē voces et tristes vlulat? ibi audiebāt ab amicis suis. Qz aut ioh̄es dicit iuxta crucē et alij euāgeliste dicūt alōge m̄lires stetisse. intelligēdū ē (scdm̄ aug) qz eo īfuallo erāt. ut et iuxta dici possēt. qz in p̄spectu ei? p̄sto aterāt. et sic ip̄e qz vba xp̄i audire poterāt. et alōge in p̄patōe turbe p̄mētis p̄pinqz circūstātis cū cētuzione et militibz. **El̄** erāt lōge respectu militū xp̄m crucifigētū et custodiētū. s̄z ip̄e respectu alioz astātū et aspicientū. Sic ḡ pñt dici lōge et ip̄e stetisse. diuersis respectibz. **El̄** p̄mo erāt ip̄e crucē. et post p̄mendatōem m̄ris abierūt. ut a dēsitare turbe se exuerēt. et cetera q̄ facta sūt lōgius intuerēt.

Secunde partis

ut euangeliste q post mortē dñi eas pmeorauerūt q lōge stātes pmemorarēt. Q at mulieres stabāt iuxta crucē discipulis fugiētibz pmedat deuotā pstantiā in mulieribz. **En Cris.** Mulieres astiterūt cruci. fugiētibz discipulis. q qd ibe cilli gen? ē virili? apuit tūc. q sicut nec a salute ita nec a misterio crucis q scia resurrectōis excludunt et repellunt mulieres. Et nota q bēa dgo n stetit sub cruce ad aqlonē ut qdā fabulatur q sic in picturis ponit s3 p faciē filij ad occidentē. aliquatū tñ dclinās ad austr. **Mōstra** tur em iuxta mōtē caluarie qdā loc? q a fidelibz venerat. ubi ipa cum alijs mulieribz iuxta crucē filij sui stetit. plorās q lamētās eū. in q loco ē una capella ext eccliam scēi sepulcri. s3 cō iūcta muro eiusdē ecclie. **Sta et tu iuxta crucē** cū ea. q lamētare dñm p te mortuū. **Iuxta** crucē libet debem? stare. q poti? mēte q corpe: bñ do mēoria saluatoris fm statū in q fuit i cruce. **Utilis** ei valde ē nob mēoria tal. **Ibi** ē nob refugium p mala culpe. refrigeriū p mala pene. ibi erudimur circa bona grē. ibi oñdi? nob via ad bona glie. **Bona** q desiderabilē umbra sub alijs ibz. ubi tutū ē fugiētibz rfugiū. gtu fessis refrigeriū. **Una** ala p̄t itelligi p̄tectio in p̄speritate. alia p̄tectō in aduersitate. **Una** ala p̄ mala culpe. alia p̄ mala pene. **En Bern.** hac mēoria absopt? ait. **Dñe** qcuqz iero sp te in cruce video **Cōsidera** nūc qlif ipe ē exaltat? put p̄dixerat. sicut moyses exaltauit. s. sup palū sp̄entē in deserto. ita. s. exaltari in cruce o3 filiū hoīs. **Ille** ei serps ene? in des̄to exaltatus figura fuit h? exaltatōis. qz sicut ille serps quidē silitudinē hēbat. sp̄ētis aut venenū n hēbat. qz ene? erat. sic xpc cū iniqs deputat? qz inē latrōes suspē? carnis qdē silitudinē hēbat. p̄ctm aut nullū hēbat. **Et** sic q mordebāt a sp̄etē. ispitēdo sp̄etē i palo exaltatū: sanabāt. sic p̄ mortū q̄ptatō3 diaboli. nō ē melior medicina q in cruce p nob passū aspice saluatorē. **Si** ei aspect? illi? serpentis enei saluauit a morte corpali. multo fortius fides xpi crucifixi saluat a morte spūali. **Uide** etiā dñm tuū stantē sup solū excelsū. q patū ad iudicādū. q iō duo hoīs hincin ponūf. qz vn? saluat alē p̄tēpnat. **Uide** etiā xpm q ē p̄tifer futuroz bonoz. qliter extēlis brachijs q manibus offert hostiā purā. s. carnē suā p̄tiosā p nob sup altare crucis. **Uide** etiā mgrm tuū qlif stat in alto q p̄dicat. **Dñs** em etiā in cruce pendens etiā vsqz ad exitū spūs nō fuit otiosus. s3 faciebat q dicebat vtilia p nob. **En fm Aug.** se habuit sicut mgr in cathedra. q lignū p̄tētis factū ē cathedra docētis. **Ubi** septē3 ūba sac̄tissia q dixit in cruce posuit? breuif tibi nota. q ea frequēter cū deuote ptracta. **Per** hec at septē ūba possum? facē exclamatōes n̄as. mō tenēto ptem dñi n̄i. q causādo p̄ iudeos. mō p̄paciēto dño n̄o. mō m̄i eius. mō nobis miseris et in fine cuiuslibet ūboz facere oīonem. **Quidā** tñ verba octo distingūt. q verbū tertiū in duo diuidūt. ita ut dixerit duo p p̄ctozibz. s. pater

Capitulum. lxiij.

ignosce illis. q hodie mecū eris in pabulo. duo p bonis. s. mulier ecce filius tuus. q ecce m̄ tua. duo p vniuerso mūdo. s. sitio. q p̄sumatū ē. duo p seipo. s. deus meus ut qd dereliquisti me. q p̄ in manus tuas p̄mēdo spm meū. **Primū** verbū fuit in ipo actu crucifixiōis. cū p suis crucifixoribz inimicis crudelissimis ipm ad crucē fabricatibz orauit: dicēs. **Pr** iglce illis. qz nesciūt qd faciūt. s. bonū mibi q malū sibi. **Reuera** ita ē. qz qui alteri malū facit. nescit quātā penā q culpā sibi inferat. quātāqz grām q coronā alteri acqrat. **Nel** nesciūt qd faciūt. igrant ei q filius tu? sū quē crucifigūt. **En Cris.** Quia dñs dixerat. orate p p̄sequētibz vos. hoc etiā crucē ascendēs fecit: dicēs. p̄r dimitte illis. **Nō** qz non posset ipe relaxare. s3 ut nos p p̄sequētibz orare docēt. nō solū ūbo s3 ope. **Dicit** aut dimitte eis si penituerūt. fauet ei penitētibz. si vellēt post tantā nequitia reat? p̄fide diluere. **Hec Criso.** Cū g dixerit. qz nesciūt qd faciūt. patz (fm **Bedā**) q nō p eis orauit q p inuidiā et supbiā eū quē filiū dei intellexerūt negantes. crucifixerūt. sed p eis qui zelū dei hñtes. s3 nō fm sciam. nescierūt quid fecerūt. **Erāt** em ibi aliq simplices et illrati. a sacerdotibz iudeoz decepti q p̄sequēbatur xpm zelo legis. et p istis orauit xpc. **Alij** aut erāt l̄rati. qui ipm esse xpm p̄babiliē nouerāt seu p̄gnosceere debuerāt. s3 ex odio q inuidia p̄ccati fuerūt. et xpm vsqz ad mortē p̄secuti sūt et p illis nō orauit. **Scdm Bedā** n frustra orauit. s3 eis q post eius passionē crediderūt: impēuit. **En** dñ in actibz. q pueri sunt vna die tria milia. et alia die qnqz milia. **Nec** dubiū qu hoc puenerit ex ōtute huius oīonis xpi. **Ad** quam etiā vocē multi de turba iudeoz astatiū p̄pucti sūt corde q penituerūt. ut dñ in euāgelio nazareoz. et ponit in glo. p̄saie sup illo ūbo. et p̄transgressoribz exorauit. **O** q̄dulcis in oīoe xpi ad crucifixorū malleatōem erat melodia. de c? p̄sonatia pueri sūt tot milia. **Nec** mirū. qz ipse tantā māsuetudinē seruās in p̄tumeljs. tātam patiam oñdens in tormētis. sic mirā benignitātē exhibens crucifixoribz. euidēt? declarauit se filiū eē p̄ris quē orabat. **Quid** em mai? miraculū hac benigna pietate. hoc q̄ppe verbū magne patie q māsuetudis. magni amoris et indicibil? bōitatis. magni dulcoris q venie fuit. **In** q triplex act? caritatis maxie apparuit. p̄mo qz p̄ crucifixoribz affectuosissime orauit. secundo qz oīoni lacrimas adiūxit. tertio qz cū valido clamore q lacrimaz effusione p ipis p̄ces obtulit. **En Bern.** Xpc flagell? cesus. spinis coronat?. clauis p̄foss?. crucifix?. obprobrijs saturatus. oīm dolorū imēoz: ait. p̄r iglce ill. **Hic** mltē mīserie corpis. hic mltē mīe cordis. **O** q̄firmata ē sup ipos mīa tua. q q̄mag mltitudo dulcedis mīe tue. qm potab dñe desiderātes te tormēto voluptatis tue. **Hec bern.** **Nō** g despet amodo qsqz penitēs p p̄ctis. p̄sando copiā grē saluatoris. **En Aug.** Quid aut pueris n̄ ignoscit. si fusus xpi sāguis p̄gnoscat. **Quis** homicida desperet

si in spes rebbitus ē a q̄ etiā xpc occisus ē. Per hoc verbū primū docemur petētes nos cito exaudire. iniuriasq̄ remittē. et vindictas nō expe-tere. ac etiā p inimicis intercedē et orare. eosq̄ diligere. Ad verbū igit̄ tāte pietatis emollia- cor nrm. sicut dr̄ in p̄o. hodie si vocē dñi audie- ritis nolite obdurare corda v̄ra. ut dimittam⁹ offēsas debitorib⁹ et iniuriatorib⁹ nris. et nō solū dimittam⁹ offēsas: s; etiā p ip̄is oremus. stuitu eius q̄ p̄rem exorauit p p̄secutorib⁹ suis et cru- cifixorib⁹. **En̄ Aug.** Elide caritatis affluentia et mirabilē patiam. p inimicis facit oīonē: r̄mit- tit et n̄ expetit ultionē. Cur igit̄ formica. festu- ca. cinis. puluis. et favilla vindictā expetis. re- missionē p̄trabis. cū videas regem gl̄ie. dñm q̄ otutū remittentē minas. p̄tumelias. et blasphe- mias. et p̄donatē crucis molestias et reales in- iurias. **En̄ et An̄.** Ad locū deductus sup̄litij. mirra potat et felle. Ita in cruce leuat et dicit p̄ dimittē illis q̄ nesciūt qd faciūt. Qual ē hic q̄ in oīib⁹ p̄suriis suis. nec semel os suū apuit ut aut q̄rele aut excusatōis aut p̄mitatōis aut maledictōis ōbum. aduersus maledictos canes illos pferret. s; nouissime ōbū b̄ndictōis. q̄le a seculo n̄ ē auditū: super inimicos suos effudit. Quid hoc viro māfueti? qd benigni? aīa mea vidisti? **Et itē.** In oībo his p̄sidera illd̄ dulcissi- mū pect⁹. quā trāquillitatez suauit pietatis. Nō suā atēdit iniuriā. nō penā reputat. n̄ sen- tit p̄tumelias: s; ip̄is poti⁹ a quib⁹ patit̄ ille cō- patit̄. a quib⁹ vulnerat̄: ille medet̄. vitā pcurat a quib⁹ occidit̄. Cū q̄ mētis dulcedie. cū q̄ spūs deuotōne. in q̄ caritatis plenitudie clamat: p̄- iḡsce illis. Ecce ego dñe tue maiestatis adora- tor. n̄ tui corporis infector. tue mortis venerator. n̄ tue passionis derisor. tue mie p̄tēplator. n̄ in- firmitatis p̄tēptor. inē pellat p me tua dulcis hūanitas. p̄mēdet me p̄ri tuo tua ineffabil pie- tas. Dic igit̄ dulcis dñe: p̄ iḡsce illi **Dec An̄.** O clemētissime dñe quāta ē patia tua. sp̄ insi- diati sūt tibi. et p̄secuti sūt te et tuos. p̄ditiose te ceperūt. et malitiose te crucifixerūt. et mō petis ut iḡscaē illis. Dñe ihu p̄ mīarū oro te. ut sic tu pepcisti tuis crucifixorib⁹ et rogasti p̄ eis. fac ut amore tui parca ego cūctis mibi mala faci- entib⁹. et tu dñe p̄cere digneris oībo iniqtatib⁹ meis. et p̄ri tuo i p̄sp̄cū gl̄ie tue me misere p̄mē- dare. sepe ei dñe te offēdo. et quātū in me ē p̄ctis meis crucifigo. tñ dñe tu scis qz i te creto. et te dñm meū et deū v̄p̄ p̄fitor. a q̄ veniā p̄ctoz postulo: iptiri mibi misero et indigno. Secū- dū ōbū fuit ad latronē penitēte et p̄fite: cū dixit. mecū eris in paradiso. Nō itellige de freno paradiso vel orto voluptatis. vñ adā ē expulsus. nec d̄ paradiso āgelico. vel celo ēpirzeo. qz ad illū aī xpm nēo ascēdit. s; de libo sc̄oz et sinu abra- he. ad quē aīa xpi et latronis descēdit. vel i pa- diso. i. in fructib⁹ gaudio et fructib⁹ b̄a quā ha- buerūt sc̄i p̄res in libo. cū ad eos descēdit xpi aīa. et eadē die descēdit illuc aīa h̄ latrōis sc̄a p̄ticeps b̄e fructib⁹. **El̄l** in paradiso. i. in requie

qd ē eē cū xpo. vel hodie eris mecū. qd ē esse in paradiso. qz ubi ē xpc q̄ ē paradisu: ibi ē et paradisu sicut ubiq̄ ē papa ibi dr̄ esse romana curia. **En̄ An̄.** Credo dñe credo certe. qz ubi tu vis et ubi tu es: ibi ē paradisu. et eē tecū. hoc ē eē in pa- diso. qm̄ venerabilis ille p̄fessor et gl̄osus mar- tir. tecū fuit p totū illud hodie. et postea oī tpe. O q̄b̄m ē eē tecū. O q̄b̄i sūt illi q̄ tecū sūt. Illi vere sūt in paradiso. vere sūt in rege. q̄ tecū sunt fide et dilectōe **Dec An̄.** Hoc etiā bicēs magnā p̄solatōez dedit penitētib⁹ et p̄ctā sua p̄fiteb⁹. nā reuera hodie et q̄tibie ita accidit. qz q̄ deuo- te et pure p̄fite p̄ctā sua: statī cū dñō ē in pa- diso p gr̄am. et postea erit p gl̄iam. vel ē in pa- diso. i. in quādā rege et securitate sue p̄scie. qz se- cura mēs q̄i iuge p̄uuiū. Ecce q̄liberal imo q̄ p̄dignus hodie fact⁹ ē xpc. qz latroni regnū. cru- cifixo celū. dānato paradisu. p breui petitiōe ē la- gitus. Misericōdia obtulit qd miseria distulit. Hoc ōbū secūdū magni amoris et gr̄e ac p̄solatōis fuit. in q̄ xpc nob̄ exemplū p̄fecte spei et fidutie reliqt. ut nullus de venia p̄ctoz q̄ntūcūq̄ enor- miū. nec dū in vita. imo nec i mortis articulo despare debeat. cū iste latro q̄ nihil boni fecerat s; suo testio mortis sup̄litio dign⁹ erat: venia p̄secut⁹ fuerit. Et hoc rōnabilē. nāz ip̄e solū de corde et lingua iuuare se potuit. qz utrūq̄ deo p̄fectissime obtulit. cor quidē ip̄fecta p̄titiōe. lin- gua in pura et vera p̄fessione. et iō n̄ mīz si ve- niā ip̄e fuit. S; exēplo isti latronis null⁹ debet suā p̄niam differre vsq̄ ad mortē. qz p̄uilegia paucorū nō faciūt legē cōem. et pauci sunt q̄ in morte vere penitēat. Nā sicut mōstruosū ēet q̄ lupus caudā ouis h̄ret. ita mōstruosū videt̄. q̄ vita mala bono fine claudat̄. Euolauit iste la- tro p̄p̄ fidei meritū. et crucis qdāmō martiriū. ac nob̄ p̄uersiōis et p̄nīe reliqt̄ exēplū. **En̄** hic ro. xpc de cruce latronē i paradisu intulit. et ne q̄s aliqñ p̄uersiōne serā putaret: fecit homicidij pe- nā martiriū. **En̄ et Amb.** pulcerrimū aut̄ dā affectādē p̄uersiōis exēplū. qz tācito latroni ve- niā relaxat̄. et vberior ē gr̄a q̄ p̄catio. Semp̄ ei plus dñs tribuit q̄ rogat̄. Ille em̄ rogabat ut mēor sui esset dñs. cū veisset in regnū suū. dñs aut̄ ait. amē dico tibi hodie et̄. Elita ē ei eē cū xpo. qz ubi xpc ibi regnū. Cito igit̄ iḡscit dñs. qz ille cito p̄uertit̄. **En̄ etiā Aug.** Dixisti latro- ni. hodie mecū eris in paradiso. ut desit loc⁹ despa- tionis q̄ parcis latroni. ut oības fructū p̄nīe. fontē mie. celeritatē indulgētie. Tu em̄ saluas latronē seipm̄ accusatē. teipm̄ excusatē. mīam suocantē et blasphemātē. sotiū increpantē. **En̄ et Cris̄.** O res mirāda. Nō abrahe data ē p̄missio paradisi. n̄ p̄ribo. n̄ p̄p̄bis: s; p̄mo latrōi dr̄. hodie mecū et̄. Credidit abrahā deo n̄ sub tali p̄bitōe positū. s; de celo loq̄nti. Credidit ysaias. s; sedē- ti sup̄ solū excelsū et̄ eleuatū. Credidit ezechiel s; ei sup̄ quē cherubī p̄tēplat⁹. Credidit moy- ses. s; de medio ignis loq̄nti. S; iste vidit salua- torē n̄ in r̄gali throno. s; i p̄a sociatū latrōib⁹ Elit̄ i cruce p̄dentē. et orat q̄i in celis sedentē.

Elidit cōdemnatū. ⁊ inuocat regē. **O** admirāba latronis puerio. Iudei crucifigūt q̄ nouerunt leges ⁊ pphetas. ⁊ tu latro vñ talia philosopharis! **Dec Criso.** Sed clemēs oculus tuus o dñe ihu respexit sup eū. ⁊ vocasti ipm interna vocatōne ad penitētiā. Quis nō debet ī te sperare. te laudare ⁊ bñdicere ⁊ amare. cū ita defacili pēpisti ei q̄ tam male psumpserat vitā suā. **R**espira ḡ nūc in spem venie q̄cunq; peccatrix aīma si tñ paciētis pro te dñi tui nō horres sequi vestigia. **S**ed ne pcrastines vsq; ad horā mortis. exemplo huius latronis penitere. ⁊ inuenire locum dñi. **E**t si em̄ optimū sit ⁊ salubre p̄siliū. de misericordia dei q̄rere refugiu: totū tñ hominē ex ea pendere stultissimū ē solatiū. qz misericordia ⁊ veritas in eo obuiāt sibi. **O** p̄ clementissimē. rogo te ego miser dignus infernali supplicō. ut sis memor mei in regno tuo: ego em̄ dñe. latro sū pessim⁹. q̄ me ⁊ multos in aīa occidit: s; tu dñe misericordissime memēto mei ī bonū. **E**cce adoro te quē latro adorabat. ⁊ oro sicut ille orabat. **M**emēto mei dñe. dū veneris ī regnū tuū. **R**ecognosce in me dñe hāc oīonem. sicut recognouisti eā in latrone: suscipe hāc a seruo sicut suscepisti eam a famulo tuo: memēto mei de regno. sicut fuisti memor illi de ligno. **D**ic iḡ dic q̄lo dñe. dic seruo tuo. loq̄re ad cor meū. dic aīe mee. hodie mecū eris ī paradiso. ⁊ ego p̄sortatus desiderabili tua pmissione fideliter pmanēā in tua fide ⁊ dilectōe. **I**n splēdore fidei ⁊ cōfessionis tue. te cū sim p tuā grām spūs vn⁹: et sic tecūz ero ī paradiso. si videlicet in terra amoris tui delicias gustem. q̄bo ī paradiso reficis spūs beatorū. vere em̄ gustare de tuo amore. ē tecū esse. ⁊ fac me ita viuere. ut aliqñ cū tue pietati placuerit. dicas aīe mee. hodie mecū eris ī celo. **T**erciuū verbū fuit. cū ut m̄rem ⁊ discipulū inter angustias positus aliq̄liter p̄solaretur. p̄mēdauit matrē solacio destitutā ac mestā. ⁊ q̄si morientē discipulo: ⁊ discipulū matri. dicēs matri. m̄lier ecce filius tuus. hoc ē. q̄ loco filij tui tibi debet obseq̄. ⁊ affectōe p̄iungi. q. d. ei. vsq; mō fui obseq̄: quz tibi ⁊ tui curā habui. sed decetero istū tere linq̄ tibi. q̄ erit loco mei: ⁊ discipulo. ecce mater tua. hoc ē cui reuerētiā ⁊ fuitiū debes ut filius matri. q. d. ei. deputo te ad ei⁹ obseq̄ ⁊ curā loco mei. **H**oc t̄ciū vbu; xpi fuit maxime sollicitudinis ⁊ pietatis. eo q̄ in tātis dolorib; p̄situs. m̄ris mestissime curaz gessit. ⁊ ei de m̄stro puidit. **I**n q̄ docuit nos compati parētib; n̄ris afflictis. ⁊ ī necessitatib; subuenire. ac eis qñ ī digēt. curā ⁊ debitū obseq̄z īpendere: ⁊ in quo: cūq; statu simus. parētes quātū bono mō fieri potest honorare. **Q**d prius mādauit dicens. honora p̄em ⁊ m̄rem. hoc nūc suo exēplo docuit. ⁊ fecit qd faciēdū amonuit. **P**ro se em̄ m̄ri quaz moriēs relinq̄bat. alit̄ qdāmodo filiū ad eius curā ⁊ obseq̄z p̄uidebat. **I**n hoc aut q̄ iohanni m̄rem p̄mēdauit. magna oñdē dignitas iohis. ⁊ quātū eū honore honorauit. **E**t ut dīc **H**iero. publicitia vginis nulli discipulo; rectius q̄ vir

gini cōmendata est: ut esset abinuiē grata societas ⁊ floribus aspectus: necnō ē venustus conuersandi vernās alternatim pudicitiaz splēdor decorat⁹. **E**t ex illa h̄cra q̄ diu vixit maria. accepit eā iohes in suā. s. m̄rem scōm q̄sdā. sed cōgruentius subaudiē in suā curā et solitudinē. quā decetero specialiter de ea gerebat: qz q̄cqd ei necessariū erat. ad ipius curā p̄tinebat. **T**radit dñs m̄ri iohānez p̄ ihu. seruūz p̄ dñi. discipulū p̄ m̄gio. hominē p̄ vero deo. filiū zēbedei p̄ filio dei. nepotē p̄ filio suo. q̄ erat totū suūz gaudiū ac vita sua ⁊ solatiū. **Q**ue mutatio ipam intus cruciat: ac matri amarior om̄ib; dolorib; corporee passionis existit. ⁊ cetera corba humana licet saxea licet ferrea scindit. **Q**uis em̄ sine singultu audiet eūz hec vba dicētem: nō dixit ei mater sed mulier: ne m̄ris dolorē amplius excitaret. **Uñ Criso.** hic mouēdo questionē sic dicit. **O** bone ihu. q̄ m̄rem tuā dulcissimā. q̄ ita diligēter te nutriuit. reuerēter tractauit. et dulciter lactauit: a deo indulciter alloq̄ris. **S**z ut dictū est. nō vocauit eā m̄rem. sed p̄munt noīe: ne p̄ materni noīs si exprimere ē. ⁊ vehemētis amoris teneritudine aggrauare ē virginis animus ac videns filij passionē ⁊ audiēs m̄ris nomē. doleteret amplius: tūc em̄ nō erat tēpus ipaz dulciter alloquendi. nec m̄ris nomē exprimēdi: qz si xpc dulcius sibi locutus fuisset. forte cor virginis crepuisset. **S**tans autē dñs in cruce faciem versus occidētem tenebat. sed maria ⁊ iohānez versus orientē ad xpi faciez respiciētes. iugiter lacrimas fundebāt. **Uñ** nō stetit b̄ca virgo sub cruce ad aquilonē. ut q̄daz fabulatur. sed cōtra faciē filij ad occidētes. aliquātulū tñ declinans ad austrū. **M**ōstratur em̄ locus et a fidelib; venerat⁹: vbi cū alijs mulierib; ipa stetit. **C**ōtemplare ⁊ tu dñm tuū. ut mouearis ad p̄patiēdū. **Uñ Ansel.** **A**c tu cū matre ⁊ iohāne accede ad crucē. ⁊ p̄fusus pallore vultū ihu cominus intueri. **Q**uid ḡ: **T**u sine lacrimis: amātissime dñe tue lacrimas videbis. **T**u siccis manes oculis. ⁊ eius animā p̄transibit gladius doloris. **T**u sine singultu audies dicētes m̄ri. m̄lier ecce fili⁹ tu⁹ ⁊ iohi ecce mater tua. **E**t it̄ mulier inq̄t ecce fili⁹ tu⁹. **O** cōmutacio p̄eterno ⁊ icommutabili deo. pup ⁊ corruptibilē hominē. pro naturali et vnico filio. seruū accepit in filiū. **O** dñā q̄ p̄cor cogitatus in te succedebāt. cū tam inestimabilē p̄mutationē ab ip̄o quē sup oīa diligebas tibi fieri audiebas. **E**lere tuā aīam p̄transiuit gladi⁹ doloris. qm̄ tibi amarior extitit om̄ib; dolorib; cuiusuis corporee passionis. **Q**uicqd em̄ crudelitatis inflictu; ē corpib; martiz. leue fuit aut poti⁹ nihil cōpatione ipius tue passionis. q̄ nimirū sua imensitate transfixit tua peneclia tui benignissī cordis hec **Ansel.** vñ ⁊ **Aug.** m̄i dñs ī cruce iā anxi⁹. oculis ⁊ vultu annuēs de iohē ait. **M**ulier: ecce fili⁹ tu⁹. **E**cce iohes q̄ ē nepos tu⁹. decetero reputabi⁹ tibi fili⁹ ⁊ curā hēbit tui ⁊ erit solatiū tibi fidelissimū. **I**nde ituit⁹ iohē dixit. **E**cce m̄ tua. ei fuas ⁊ curā illi⁹ habe. eā

tibi p̄mēdo. suscipe m̄rem tuā. ymmo magis suscipe m̄rem meā. Dū hec pauca diceret. illi duo dilecti lacrimas subdere nō cessabāt. Tacebant ābo illi martires. et p̄ nimio dolore loq̄ nō poterāt. Isti duo ōgines audiebāt x̄pm voce loq̄ntē tāta. et ip̄m videbāt paulatim moriēte. Amare flebāt. q̄ amare dolebāt: naz gladi⁹ doloris x̄pi alias utrozūq; trāsibat. q̄ magis amabat seuerior fiebat i m̄re. Et itē. Eructauit etiā os tuum ōbū bonū. cū dices. Mulier: ecce fili⁹ tuus. Cruciat te dñe ih̄u crux tua. sed nō minus mat tua: cruciat te dolor tu⁹. s; nō min⁹ dolor eius. Nō ē mi⁹ si doles et p̄doles. si pateris et p̄pateris bone fili in desolatōe m̄ris. i separatōe m̄ris. i cōmēdatōe m̄ris. Nūq̄ enī te defuit. nō i infātia. nō i adoleſcētia. nō i iuuetute. nō i passione tua. Nūq̄ defuit tibi ei⁹ solatiū. sed nec ei⁹ obsequiū. Lactat infāte. audit et seq̄t p̄dicatē. uidet et comitat⁹ paciēte. p̄tēplā obprobria intue⁹ vulnera. audit tua verba. Tu ō bone ih̄u. q̄q̄ esset dolor: itollerabilis. plaga insanabilis. in agonia mortis et ultio sp̄s p̄stituit. nō obliuisceris matrem tuā. caput inclinas et eā i m̄rez ioh̄i p̄mēdas et eū sibi i filiū adoptas: felix depositū singulare p̄uilegiū. isigne solatiū. Ergebat te siq̄dē dñe ih̄u p̄ceptū. iussisti honora p̄ez tuū et m̄ez tuā fuitiū qd̄ ip̄a exhibuit tibi exēplū posteris reliquēdū. Cōsiderare libet bona m̄r genitrix et nutritrix et filia desolata. q̄s sit dolor tu⁹ agustia tua. Eides enī crucifixū unigenitū tuū. mutas filiū. mḡm i discipulū. regē i milite. dñm i suū. omnipotentē i deficientē. Reuera viscera tua penetrat gladi⁹. p̄figit aīaz tuā lācea et clauus. laniat mentē tuā spinay acule⁹. lacerat cor tuū filij tui amarus aspect⁹: deē tibi p̄e amaritudie lacrima. defūt ōba. deest fortitudo. marcessit pulchritudo: vulnera filij tui sūt vulnera tua. crux filij tui ē crux tua. mors ei⁹ mors tua. Nutrix q̄ nō dimittis alūpnū: m̄r filiū. ācilla dñm: vna die orbaris p̄e et filio. hec **Aug.** Cōpatiebatur itaq; fili⁹ m̄ri p̄patiēti. sibi p̄mota sunt q̄ppe ōia viscera ei⁹ sup̄ m̄re sua. Sciebat enī ip̄e agustias matris: nō cordis nouerat dolorē aīe ei⁹. Et ut dicit **Damasce.** q̄ dolores q̄s ip̄a i sua nō senserat p̄tuitōne. nūc geminabāt sibi i ei⁹ passione: ideo q̄ et ip̄e geminū dolorē patiebat. s. crucis et m̄ris. Ad p̄formandū nos huic articulo compassionis materni doloris. meditemur q̄nt⁹ fuerit dolor pie m̄ris. et talis m̄ris p̄ filio tali: quē videbat tā crudeliter tractari et tā miserabiliter mori. Pensē enī q̄nt⁹ fuerit dolor p̄passiuis filij ad m̄rez. sibi p̄paciēte: q̄ntus amor filij ad m̄rez tam cordialiter eā discipulo p̄mēdatis. Pēsem⁹ insup̄ q̄liter i illa p̄mēdatōe cor ōgineū anxiebat. cū ei p̄ filio alienus. et p̄ hoste deo. hō purus dabat. O q̄ miserabilis p̄mutatō. Quis itaq; q̄ ista deuota meditatōe p̄fians. poterit se p̄tinē a lacrimis: Quis nō p̄patit m̄ri toti⁹ pietatis: Quis nō misereat m̄ri misericordie: Si q̄ ad hūc articulū volum⁹ nos x̄po p̄formare. p̄pati amur dolēti m̄ri sue. q̄ p̄passus ē et ip̄e. Ihu q̄ i

cruce matris p̄passioni p̄patiēs. ip̄az tuo dilecto discipulo. et ei discipulū p̄mēbare curasti. cōmēdo me tibi i illa fide et dilectōe. q̄ eos adiūicē cōmēdasti: et supplico tibi. ut p̄ tāte dilectōis p̄ignora. facias me ad amorē tuū veraciter puenire. et me eorū cōmēda custodie. ut iter hui⁹ vite discrimina. ab ōi aduersitate et in ōi sāctitate ac puritate et castitate mētis et corporis vitā meā custodiāt: et post hui⁹ vite exitū ad te. te miserāte pducāt. Dic nota qd̄ erat qd̄ā religiosus q̄ tā tam hēbat deuotōez i isto ōbo. s. m̄ier. ecce fili⁹ tu⁹. q̄ fere p̄ viginti ānos cōtinuauit lacrimas i tāta abundātia. q̄ m̄tū de ill⁹ bibebat. Eū q̄ incipiebat cogitare totā passionē dñi. et veniebat ad locū istū. tot⁹ i lamēta et lacrimas dissoluebat. Et dicebat m̄ri. O m̄r mea. ecce q̄liter pendet i cruce fili⁹ tu⁹. Eides quō derelict⁹ ē et moriē fili⁹ tu⁹. Itē dicebat filio. Ecce m̄r tua lacrimosa et dolorosa. Eides quō stat dilectissima m̄r tua derelicta. Tu q̄ carissime frequē ita cogita. et loq̄re ad filiū p̄ m̄re: et ad m̄rez p̄ filio. ut grām obtineas utriusq;. In hac at̄ recomēdatōe intelligim⁹ nō solū ioh̄ez. s; et totā eccl̄iā. et quālibz fidelē aīaz i ioh̄ane b̄e ōgini cōmēdatā. ac ei⁹ fuitio et obedientie subditā: ip̄am q̄ ecōtra toti p̄plo x̄piano usq; i finē mūdi p̄ cōcilio et auxilio relictā. ut ip̄a nos hēat in filios. diligēdo nos et bonū n̄m p̄curādo affectu m̄no. et nos hēam⁹ eā i m̄rez dñi: cristissimā ip̄az sp̄ amāto. et post deum sup̄ ōia honorādo. vñ **Hugo de sc̄o victore.** Ex hoc loco ubi dictū ē. ecce m̄r tua: intelligit⁹ q̄ ōgo. b. nō solū ioh̄i in m̄rez ē dñi. imo toti eccl̄ie vniuersiq; p̄cor: ibi in m̄rem assiḡē cū dñi. ecce m̄r tua. O p̄cor desperate: ecce m̄r tua. O ōbuz bulce. O ōbū solatiōsū. O ōbū gaudiōsū. ecce m̄r tua. Ip̄a ei⁹ ē m̄r dei et hōis. m̄r rei et iudicis: nō decet ut inter filios discordiam esse permittat. Si enī o peccator maria est mater tua. ergo et ih̄s est frater tuus. et pater eius pater tuus. ergo et regnum et hereditas tua: ergo gratia marie quam inuenit apud deum. est thesaurus tu⁹. Ergo dilige eam et venerare tanq̄ presentem tibi ubiq;. et amplius noli morari. sed ab hac hora accipe illam in tuam. ut ipsa tandem recipiat te in gloriam suam. **Hec Hugo.** Sicut ergo necessaria fuit nobis passio domini ad saluandum. ita necessaria fuit hec recommendatio ad nostrum auxilium et concilium. Et propterea secure currendum est ad eam: pro q̄cūq; necessitate et utilitate. Ip̄a enī m̄r misericordie nulli cōsueuit misericordiam denegare. vñ **Bern.** Sileat misericordia tuā virgo b̄ea. siq̄s est q̄ inuocatā eaz in suis necessitatibz memie: it defuisse. Hec q̄ppe misericordia. nobis miseris ē multū necessaria. **Itē idē Bern.** Nos quidem in ceteris virtutibus congaudemus tibi. sed in misericordia tua potius nobis ipsis. Laudamus virginitatē. humilitatem miramur. sed misericordia miseris sapit bult⁹. hāc amplectimur carius. recordamur sepius: crebrius inuocam⁹. Ne timeas ad eam accēde: q̄ mitis et dulcis ē valde. vñ itē **Bern.**

Revolue totā seriem euāgelij. qñ quid asperuz
siquid dux inueneris in maria. deiceps eas su-
spectā habeas. qñ ad eas accedere verearis. Nos
igñ studeamus ut exēplo iohāis uginē beatā ha-
beam⁹ in mrem. si ipam volum⁹ hñe adiutricē.
Cuz enim sit triplex status hominis. s. i. vita. in
morte. qñ post mortē. ipa i hoc triplici statu adiu-
uat filios suos qñ ea hñt i mrem. An cātat eccle-
sia. maria maē gñe mī misericordie qñ. **A**diu-
uat gñ in vita: sed i vita qñā sūt iusti. qñ istis im-
petrat p̄seueratēz grāz. ideo bñ mī gñe. s. datrix
qñ p̄seueratix: alij sunt p̄cores: qñ istis impetrat
p̄cor veniā. qñ dei misericordiā. ideo subdit mī
misericordie. **S**ecūdu status. s. in morte ē pī-
culosus. qñ hostes id ē demones ad moriētes ac-
cedūt. qñ qñ ius hñt ex qñrūt: sed beata ego ani-
mas in morte p̄tegit. qñ hostes expellit. ideo sub
iungitur. tu nos ab hoste p̄tege. **T**ercius stat⁹
scilicet post mortē qñ aīe egressū siliter ē pīculo-
sus. qñ ibi sūt demones rugiētes aīaz deuorare
volētes: sed beata ego aīas i morte suscipit. qñ i
celū deducit. ideo subferē. et horā mortis suici-
pe. **O**ñe ihu mgi bone. recōmendatōem quaz
fecisti inter nos qñ mīez tuā p̄seua in eternū: et
da nobis grāz. ut ei taliter valeam⁹ deservire. qñ
digne mereamur ei⁹ filiū nūcupari. qñ ipa digne
tur mī qñ dñā nra dici. **A** sexta autēz hora facte
sūt tenebre visibiles vsqz ad horā nonā. sup vni-
uersāz terrā. **Q**uia em̄ agñ innocēs verus sol
iusticie eclipsim patiebatur. sol iste visibilis cla-
rissimū mūdi lumē factori suo compaciēs lucis
sue rados retraxit qñ occultauit. nō valēs itue-
ri pendētē dñm. ac mortis eius vilicatē qñ acer-
bitatē. vñ **E**riso. **S**ol obscuratus ē. nō em̄ ferre
poterat creatura iniuriāz creatoris. **R**etraxit
rados suos. celauit igneū iubar. ne videret im-
pioz facinora. **H**ec **E**riso. **H**oc autē factū fuit tri-
plici ratōne. **P**rimo ut natura insensibilis xpo
p̄patis. corda lapidea ad verā xpi p̄passionem
emolliret. **S**ecdo ut eclipsio lumīis solaris. s. o-
tractōz veri lumīis in cordibz iudeoz qñ milituz
xpm crucifigētū oñderet: **T**ercio ne corp⁹ xpi
nudū in cruce qñ mortē ei⁹ ex p̄bratissimā ab im-
pijs cū gaudio videri. vel eos sua luce frui pmit-
teret. **N**ō fuit ista eclipsio naturalis. qñ patz ex
ratōe duratōis. qñ nūqñ potest fieri naturaliter
p̄tres horas. **S**ecdo ratōe tpis. qñ impossibile ē
fieri eclipsim. nisi in cōiunctōne solis qñ lune. sed
tūc luna erat plena qñ e regione ad solē. **T**ercio
rōne generalitatis. eclipsio em̄ nūqñ potest esse
super vniuersāz terrā sicut bñ hic. qñ apud athe-
nas vñ hoc fuit. **E**ñ **D**ionisi. apud heliopolim
tūc p̄ns. vidit hoc fieri p̄terpositōez lune i ter-
rā qñ solē. sicut fit i eclipsi solis. qñ vidit lunāz
ab oriēte ascendētē versus meridiē. qñ se suppo-
nētē soli. qñ trāfacta eclipsi luna redijt ad orien-
tē. ita qñ in vespere fuit i oriēte sole existēte in
occidente: et sic orbes totū sūt ad pristinū statū
restituti. vñ patet etiā defectū qñ repugnatōnem
solis nō ex eadem p̄te. sed ecōtraria scdm dñā
metz incepisse. **I**ñ ille tenebre palpabiles erāt

et obscure. qñ nigre sicut tenebre egipti sub pha-
raone: tenebre at ex eclipsi solis naturali ferru-
ginee sūt qñ aeree. qñ aliqñtuluz clare. **P**atet gñ qñ
illa eclipsio nō potuit natural. sed miraculosa.
qñ soli xpo qñ causa oīm passibilis. **E**t qñ tribus
horis p̄se se sūt tenebre. id has tres horas repñ-
tam⁹ tenebris triū noctiū. vñ poci⁹ i memoriā
tribuane sepulture. tribz noctibz celebrā⁹ qñ
tribuanas exeqas xpi mortui. qñ nec alibi mo-
nachī nouē lcōes faciūt nisi hic qñ p mortuis. **E**t
tūc etiā p̄mat⁹ tenebrāz i sinuat⁹ ē. qñ i ill⁹ diebo
tenebre ceperūt diē p̄cedē. **D**is etiā horis. s. a se-
xta vsqz ad nonā magis obtenebrā⁹ hoīes com-
messatōibz qñ ebrietatibz vacātō. **O** quāti qñ qñ
etiā religiosi his horis tenebris voluptatū effie-
nate se i mergūt. qñ ea qñ xpc tūc passus ē tāqñ i
gñti pap cogitat vñ attēdūt. **T**ibi dñe ihu moriē-
ti p̄passus ē sol: p̄de p̄cor qñ obsecro. ut me quē
rōnalē cōdere dignat⁹ es. sic facias tua pietate
p̄pati tibi moriēti qñ p nob i pijs i crucis squalo-
re pendēti: ut i vita mea nō gaudeā i luce glorie
tpal. neqz diē hoīm desiderē. s. toto mētis ardo-
re desiderē diē tuū. **Q**uartū vñ fuit. qñ circa
horā nonā p̄ nūmā doloris āgustia clamās vo-
ce magna dixit. hely hely lamazabatani. **E**t qñ
hebraice dixit. euāgelista exponit dicēs hoc ē.
De⁹ me. cui⁹ sū fili⁹ p naturā i qñtū de⁹: de⁹ me⁹
cui⁹ sū fili⁹ p vnionis grāz. i qñtū hō. qñ sic gemī-
tio duplicē oñdit naturam i eo: ut qñ derelicti
me. i. penis qñ mortis exposuisti. **H**oc n loqñ dei-
tas qñ passa n fuit. qñ dñitas i xpi passiōe sp il-
lesa māsit. **S**ic si sole sup lucēte i ligno. securis
lignū iciderz. sol ipassibil⁹ pmaneret: mltoma-
gis vñ dñitas scdm p̄postasim carni vnita. car-
ne paciēte pmanz ipassibil⁹ qñ illesa. **S**ed loqñtur
hoc hūanitas. qñ videbat derelicta qñ dolorē susti-
nuit. qñ illa mortē ē dita qñ passa fuit. **Q**uasi dice-
ret. **P**ñ itātuz mūdū dilexisti. qñ me p ipo fdi-
disti. qñ derelicti iudeis qñ mortē. **S**ubxit em̄ p
tectōz. s. n soluit vnionē. **H**oc etiā dixit. ut ma-
gnitudinē sue pene oñderet. **I**ta em̄ gñter do-
lebat. ac si nō dei filius sed inimicus esset. **E**t ideo
penit⁹ videbat derelict⁹ a deo. nullū refrigeriūz
vñ iuamē recipiēs ab eo. **D**erelictum gñ se cla-
mat. qñ licet mlti mltā p̄pter deū passi sint. oībz
tū de⁹ aliqñ p̄solatōis qñ refrigerij ministrabat:
xpm vñ totaliter dolori s̄bicerat. ut toleret quā-
tū tolerare poterat. **E**ñ nō ē ielligēduz qñ diuini-
tas hūanitatē deseruerit. vñ ab ea sepata fuerit
deū em̄ quē inuocabat inseparabiliter sp secū ha-
bebat. quia nūqñ desinebat eē de⁹. siue aīa p̄iun-
cta corpi siue sepata. nā et tūc aīa illa erat de⁹.
qñ corp⁹ mortuū erat de⁹: sed qñ fdi⁹ erat ita ca-
lamitatibz. qñ videbatur a deo derelictus. **Q**uasi
scdm hūc sensū diceret. **E**t qñ tā immanibz qñ i-
tolerabilibz me exposuisti doloribz qñ penis. ac si
me dereliquis. **E**lebemētissimo em̄ dolore in car-
ne sua tenerrima tenebat⁹: qñ amarissimo dolore
pro cōpassione sue matris. qñ alioz i aīa torqba-
tur. **E**t tñ pro bono nro ipemet voluit hec trās-
ire. qñ sic sustinebat: ut nos aliqñ exēplo suo talit⁹

patiamur ac si deo derelicti videamur. Siue quoniam dominus vult nos probare. vel nosmetipsi volumus nosmetipsos etiam aliquas penas inferre: ut sic domino nostro conformemur in pena. ut ei possimus conformari in gloria. Et se derelictum a deo patre dicit. quia tunc fere inutilis videbatur ei passio: de toto enim genere hominum non videbatur aliquis redemi nisi latro. qui fere solus in eum credebat: excepta beata uirgine. qui tunc etiam credidit non abiectus. in huiusmodi enim ipsa semper excipitur. Omnia mea quanto dolore tenebaris quoniam filium tuum sic clamantem audiebas: Et attende quod in isto clamore non adhuc erant tenebre. et ideo quod de tenebris est dictum. est participatio accipiendum. Hoc quantum verbum Christi fuit magne acerbis. quia clamando ostendit magnitudinem sui doloris. qui tantum fuit quod per acerbitate se clamat a patre derelictus. et in acerbitate passionis omni solatio destitutus. Que quidem acerbitas passionis ex hoc apparet. quod ipse patiebatur exterior in toto corpore. et ex omni parte sensum. et ex omni genere tormentorum: intus vero ex materna passione. qui omnes Christi dolores corporales in se ipsa per materni cordis compassionem plenissime representabat: et ex discipulorum lapsu et excecatione. qui omnes tunc a fide exciderant. necnon ex precioso sanguinis tam multiplici deperditione. qui consideravit quod precium sue redemptionis in tot hominum ingratum annihilari debuit: hoc enim secundum Bernardum. maiorem dolorem ei intulit quod omnes pene quasi extrinsecus pertulit. Et bis ingeminat de me: ut ex hoc ostendat immensitas sui doloris. tam in carne quam in anima. quantum ad vires inferiores corpori affixas: quia in superioribus viribus animae fruebatur perfecte. licet in inferioribus torqueretur acerbissime. Clamavit etiam voce magna patrem inclinando. quod fuerat tante mortis et miserie causa: quia secundum Ambrosium. qui suscepit naturam. horum ploravit miseriam. et ut duritiam humani affectus ad sui excitaret passionem. Sciedum tamen quod homo rationabiliter debet moueri ad pacandum Christo. triplici ratione. Primo ex motu creature insensibilis. qui tota Christo morienti passus fuit. Secundo ex condicione sue proprie nature. natura enim tot membra prouidit corpori humano. quod sunt dies in anno: ut dicunt philosophi. ad designandum quod non sit dies vel momentum in quo homo beneficium redemptionis affectuose et cum gratia actione non debeat recordari. Tercio ex diuine vocis imperatore. quia ipse spiritus amaritudinem sue passionis iubet sine interuallo imprimi nostris membris dicentes. pone me sicut signaculum super cor tuum. Cui voci anima deuota obtemperans respondet. fasciculus mirre dilectus meus mihi. in uerba mea commorabitur. De hoc clamore appropriate dici possunt uerba beati Augustini. in sermone. Satagatis et solliciti per nos in tribulatione positi uerba sunt ista: uerba quidem tenebrarum et meroris. uerba amaritudinis et doloris. Nam qui deuote considerat ex anxio gemitu. ex quo alto singultu. ex quo profundo luctu. ex quo amaro placentia. hec uox in cruce prorupit ab ore domini ihesu: nullus est si habet peccatum ferreum quam molliorem operacione. si saxum quam scindere passionem. si ligneum quam flectere dilectione: si eum quam liquorem contemplatione. In hoc uerbo duplex natura in una persona Christi cla-

mauit ab duas personas in una essentia dei. et ideo geminat persona sub eodem actu ubi. de me deus me: ut quod dereliquisti me. Clamabat enim in Christo affectio rationalis nature. propter zelum ardentissime passionis: clamabat afflicto sensu alio iacture propter telum acutissime passionis. Clamat affectio rationalis. de de me. ut quod dereliquisti me. in tanto mentis suspirio et merore. qui non derelinquit clamantes ad te. Clamat afflicto sensu alio. de de me. ut quod dereliquisti me. in tanto carnis supplicio et dolore. qui non derelinquit presumptus de te. Magna enim patiebatur exterior amaritudinem: sed longe plus cruciabat interior propter ingratitudinem. Et Hugo inducit eum in cruce sic loquentem. Cerne homo quod per te patior. uide penas quibus afficior. uide clauos quibus prodior: et cum sit tantus dolor exterior. intus tamen plactus est grauior. tamquam dum te exprobor. Per hoc uerbum quantum. docemur ad deum in necessitate clamare. et in periculis ad orationem recurrere. **Ubi Aug.** Insup addidisti de me: ut quod dereliquisti me. ut ostenderes effectum orationis: qui sicut seu tu accipienda est in iacula temptationis in tempore tribulationis. Orauerat siquidem dominus ihesus in oratio: orat et in patibulo. quia reuera oratio est subsidium in periculo. Ascende igitur anima mea turrim et castrum orationis. ipsa etenim est unguentum egrotorum. scutum infirmorum. odoramentum ciuium supernorum. hec Augustinus. Ex hoc ergo articulo derelictionis Christi a deo habet documentum. quod in nostris tribulationibus debemus ad deum recurrere. et ei desolationem nostram conqueri orando: ut ipse tribulationem nostram digne respiciat. Sicut Christus qui in angustia tribulationis positus clamauit ad deum patrem dicens. de me de me. ut quod dereliquisti me: Ad secundum Glosam non solum fuit uerbum conquestionis. sed et orationis. Que quidem oratio hic subintelligitur. sed in psalmo illo ex quo Christus hoc assumpsit exprimitur. ubi dicit. De de me. respice in me quare me dereliquisti. Ubi hoc quod dicit respice in me est oratio. et non est in hebreo: sed additus a septuaginta interpretibus. magis sensum quam uerba sequentibus quod uo sequitur quare me dereliquisti est conquestio. In hoc ergo uerbo Christi fuit oratio implicita. et conquestio explicita. De qua oratione uidetur loqui apostolus: dicens de Christo. Qui in diebus carnis sue preces cum clamore ualido et lacrimis offerens exauditus est pro sua reuerentia. Igitur et nos conquerentes deo tribulationem nostram. semper subintendamus orationem. ut ipse in nos respiciat et adiuuet. Exprimat ergo hic dominus formam temptati et liberati. qui dum est in tribulatione putat se quasi derelictum a deo: cum tamen prior sit dominus hominum in tribulatione positus: iuxta illud psalmi. cum ipso sum in tribulatione. Derelinquit quippe dominus amicos suos dum tribulationibus eos exponit ad tempus. ut misereatur eternum. Derelinquit id est ad modum derelipientis se habet. quia protectionem suam subtrahit. Sicut enim deum penitere. est ad modum penitentis se habere: ita hic deum aliquem derelinquere. est ad modum derelipientis se habere. Ad conformandum se huic articulo meditare

homo. q̄ atrocibz penis exposu' fuerat xpc qñ
sic clamauit ad p̄em: ⁊ recolligat om̄es passio-
nes ⁊ tribulatiōes suas. ⁊ p̄grat eas deo p̄i in
vniōe passionū xpi. clamās ī toto corde simul
cu' xpo ōba hec. de' me' de' me' respice ī me. ut
qđ me dereliquisti: Nec mire' vel deficiat si tri-
bulari p̄mittit. qz sic suo capiti cōformat. Dñe
ihū qđ p̄dēs ī cruce p̄ces ad p̄ez cū clamore va-
lido ⁊ lacrimis obtulisti: da mihi ī om̄i tribula-
tōe ⁊ āgustia mea ad te clamare: nec tu me pa-
ciaris velut derelictū a tua misericordia repro-
bati: sed exaudias de celo vocē meā. ⁊ facias in
tribulatiōe puentū: ut senties me tua misericor-
dia saluatū. possim cātare gl'iaz ⁊ laudē tuā di-
cens. voce mea ad dñm clamaui. voce mea ad
teū ⁊ ītēdit mihi. Quidā at̄ illic stātes ⁊ audiē-
tes hoc ōbum dñi dicebāt. Heliaz vocat iste. Di-
scdm̄ Hiero. romani milites iōm custodientes
fuisse vidē. qđ erāt gētiles. nō ītelligētes hebre-
um: ⁊ putātes p̄pter sonū ⁊ qñdā affiniatē vo-
cabuli hely īdē qđ helyā sonare et helyā vocari.
Hel fuerit iudei dñm ībecillitatis īsamantes. qđ
helye deprecare' auxiliū. reputātes eū minorem
fuisse helyā. Hel forte ip̄i iudei potuerūt hoc dicē
nō bñ ītelligētes qđ dicēt p̄pter tumultū obstre-
pētēz circūqz. Quintū ōbū fuit cū ih̄s sciēs
oīa p̄sumata qđ lex ⁊ p̄phete p̄dixerant de eo. ⁊ qđ
erāt scripta d̄ xpo passuro. ⁊ qđ optebat fieri an-
teq̄ acciperet acetū ⁊ dēderet sp̄m: ut hoc etiā cō-
sumaret qđ ī scriptura p̄dicta restabat ⁊ cōsu-
mādū erat. s. ī siti mea potauerūt me aceto: di-
xit Sicio. Aci dicēt. Hoc solū ex scripturis im-
plendū restat. p̄ficite qđ p̄dixit. Tñ cū dī. ut cō-
sumaret scriptura. l̄y ut nō ponit causatiue s̄z
p̄secutiue: nō em̄ ideo xpc hoc fecit. qz scriptu-
ra hoc p̄dixerat: nā tūc seq̄ret qđ nouū testamē-
tū p̄pter det' ⁊ ei' īpletēz esset. cū tñ econuerso
sit: sed ideo p̄dictū ē. qz p̄ xpm̄ p̄sumādūz erat. ⁊
hoc em̄ factū īpleta est scriptura p̄phetie. ⁊ sic in
alijs suo mō ītelligē. dixit ḡ Sicio. s. hoīm salu-
tem. qz hāc desiderio cordiali sitiuit. vidēz sitim
sitēs. i. desiderās ut nos sitirem' fōtē viuū. Hoc
qñtū ōbū fuit maxie p̄solatoriū oīm toci' ecclie
fidelīū qñ dixit sicio. s. salutē humanā feruētissi-
mo desiderio. In hoc em̄ oñdē ei' artēs deside-
riūz de salute generis humani. qđ vult om̄es ho-
mīes saluos fieri. nā vehemēs desiderīū exp̄me-
re p̄sueuim' p̄ sitim. Tñ dicit ps. sitiuit aīa mea
ad deū fontē viuū. vñ **Perū.** Sicio ait xpc: non
doleo. O dñe qđ sitis: fide vram. salutēz vram.
gaudiū vrm. pl' aīaz vīaz qđ corpis mei cruci-
atus me tenet: qñ non mei saltē vñ miseremini.
Et itēz. O bone ihū coronā spineaz sustines. de
tua cruce ⁊ vulneribz tuis taces. ⁊ p̄ sola siti cla-
mas dicēs. sicio. Quid ḡ sitis: Certe solaz redē-
ptionē hoīs. ⁊ gaudiū hūane salutis. Per hoc
ōbū qñtū docemur salutē nrām desiderare. ⁊ vi-
tā eternā appetē. vñ **Aug.** Adieci etiā domie
ihū xpc: sicio. Quid sitis dñe ihū vinum de vite
aut a quā de flumīe? Sitis tua salus mea. cibo
tu' redēptō mea. Siti igit aīa mea et delibera si

cut desiderat ceruus ad fontes aq̄z. illū videlicet
qđ sitiuit te. Nōne tēdet te aīa mea ītemperies
aeris. molestia carnis ⁊ cordis pugna cum vi-
tīs. varietas forme mutatiō ⁊ incertitudo t̄pis
expectatiō. ⁊ timor mortis. Cur igit nō cupis dis-
solui ⁊ eē cū xpo: Cur te retardat vita mortal':
⁊ nō puocat te vita vital'. b̄tudo fontal'. socie-
tas ⁊ leticia sp̄ual'. Desidera igit ⁊ p̄sidera qđ ma-
gna mltitudo dulcedis tue. qđ gloriosa dicta sūt
de te ciuitas dei: vbi ē lumē vite sons toci' dulce
binis ⁊ b̄tudo vtriusqz hoīs. hec **Aug.** In hoc
ōbo dñi fuit magna p̄passio mris ⁊ sociāz eius
⁊ ioh̄is. ⁊ maria exultatiō illis pessimis. Nā licet
exponi possit qđ sitiēbat salutēz. tñ ad irām esti-
mare potes qđ ī vitate multū sitiēbat. qz p̄pter nī-
miū laborē ⁊ sāguinis emanatiōez tot' deficcāt'
int' ⁊ arefact' ⁊ abust' erat: ⁊ propter hoc sitiē-
bat sup̄ modū. ⁊ talis sitis ē maximū tōmētū.
Et cū illi maligni cogitare nō possent ī qđ āpli'
ei nocerēt. acceperūt vīdēbi materiā. ⁊ dederunt
ei ī spōgia qđ propter porositatē de aceto mltum
ibiberet arūdinē īposita. ut sursum ad os ptinge-
ret ac yfopo circūposita ⁊ circūligata. ut p̄ yfo-
pū herbā amarā de spōgia sugeret. acetum seu
vinū acetosū cū felle mixtū seu mirratūz: q̄le eti-
am sibi priusq̄ crucez ascēderet propinauerāt.
Sic ḡ bis potatus fuit. ⁊ añ crucifixionē ⁊ ī cru-
cifixione. **Et** ē rō potatiōis ⁊ rō gemiatiōis hui'.
Dicūt em̄ qđā crucifixos cici' mori si aceto po-
tētur. ⁊ ideo potat' ē iste ⁊ nō alij ut citi' morere-
tur: ⁊ hoc vñ īstinctu iudeorū qđ captabāt maxie
mortē xpi. vñ ex tedio militū ut citi' a custodia
ei' absoluerēt: qz tēdebat eos ī īmorari. Cōpe-
tit at̄ misterio gemina potatiō. propter geminā
p̄sonaz qđ peccauerat gustato ligno vetitō. ex qđ
damnata erat generis humani propagatio. In
hoc etiā potu amaro amaritudinem sue puerile
volūtatē oñdēst. qz quātū potuerāt tātū ei no-
cuerūt. De qđ malicia sic dicit **Cris.** Tu at̄ mī-
hi temeritatē eoz qđ assistebāt cogita. Et si decē
milia habuerim' inimicorū. qñ īsanabilia passi-
sum'. vidētes eos īterfici flectimur: hi vñ neq̄ ī
his qđ videbāt facti sūt mansueri. s̄z seuebāt ma-
gis ⁊ insaniā ītēdebāt. ⁊ spōgiā afferentes aceto
potabāt. hec **Cris.** vñ scdm̄ **Remigiū.** ip̄i iudei
erant acetū. degenerantes a vīno p̄iarcharū et
prophetaz ī acetū. i. ī maliciā ⁊ crudelitātē. hñ-
tes fraudulēta corda qñ spōgiā cauernosis atz
tortuosis latibul'. Ob hoc at̄ signāter fel cū ace-
to sibi porreperūt. ut ī om̄ibz sensibz ip̄m amari-
tudine replerēt: iā ei velat' fuerat ocul'. s̄ ligni
vetiti p̄cacē visionē. iā maxillas ei' pugnis at-
triuērāt. s̄ pomi vetiti masticatiōez: iā collū ei'
alapīs ceciderāt. s̄ cibi vetiti flectiōez. solū re-
stabat os ⁊ nares affligē. ⁊ ideo nares xpi affli-
gebāt tam cadauez fetore. qđ acetū odoze: os vñ
affligēbāt fellis amaritudie. At ip̄e acetū qđez
accepit. nō ut biberet s̄z gustauit. ut scpturā seu
qđ scptūz erat īplerz. **Et** qz hely hely clamaue-
rat ceteri potū ei dātes dicebāt. Sine. i. expecta
vidēam' p̄ exp̄mētū an veniat hely as liberans

eū. Quia bō vocē dñi male intellexerāt: nō enī helye. s; deo loq̄bať: ideo frustra ⁊ inaniter ad uētū helye expectabant. Ecce q̄lis cena dābať dñō nřo. Idora ať iā cenābi. s; p̄ labore ⁊ doloē nō p̄ciť aliud p̄ cena nisi potū. ⁊ filij dyaboli dederūt ei p̄ cibo fel. et p̄ potu acetū. O nos miseri qđ faciem? qđ aliter cenare et aliter potare volum? ⁊ delicias q̄rim? Certe si mille ānis bō uiueret. ⁊ cottidie ī pane ⁊ aqua ieiunaret: vnicaz cenā illā sufficēter p̄p̄sare nō posset. Ele rūtū qđ p̄ capere capiat. qđ dur? ē hic fmo pro carnalib; ⁊ ideo nō sapiūt. nō sentiūt cū sapoē qđ dei sūt. ⁊ p̄solatōnes iternas amittūt. Quia si acetū dñō p̄pinatū ad mētē reducerēt. in cibo et potu qđ tūcunq; vili saporez iuenirēt. vñ **Deñ.** Nō est cibo a deo aridus qđ nō efficiatur sapid? si illi? acetū qđ p̄pinatū ē p̄dimētō fuerit tēpat? Si qđ cibo ex defectu salis vel alia ex causā fuerit tibi īlipidus. nō apponas ibi sal vñ p̄dimentū aliud. sed p̄pter xpm felle ⁊ aceto potatū sensu alitati resistas. cogitās quod p̄ p̄ctis tuis ī pane ⁊ aqua abstinere debes. et qđ multi paupes sibi ista reputarēt ad delicias: tūc videbif tibi magna grā aliqđ adieciſſe ad beciſa. **Ex** hoc articulo potatōis acetū ēbunt plura documenta. **Primū** accipiēdo ista misticē in bono sensu: sicut iudei ⁊ milites multa fecerūt mala itentōe. qđ tū misticē boni nobis īportāt: ⁊ scdm hoc docemur hic. qđ ⁊ nos vinū deuotōis. admixtū mirra mortificatōis carnis. ⁊ felle amare p̄p̄uctio nis: xpo p̄pinare debem? Talc enī vinū mirratū ⁊ fellitū. xpc a nobis sitit. ⁊ oblatū libēter gustat: sed nō vult bibere ⁊ ī se t̄icere. qđ ipe bonorū nřoz nō eget. Quid enī xpo de nrā deuotōe mortificatōe ⁊ p̄p̄uctōe accrescit? **S; t̄ia** ab eo ḡtāter gustata nobis relinq̄t. qđ omīa illa cooperāt in bonū. imo ⁊ amara fiūt nobis dulcia merito sue passionis. Aliud documētū ē accipiēdo ista ī malo sensu. qđ nos caueam? ne vinū mirratū vñ fellitū xpo bibēdū offeram? qđ sicut tūc iudei ita etiā hodie mali xpiani. dāt deo bibēdū amap̄ potū. ⁊ xpo sicienti salutēz aīap̄. offerūt amaritudinez p̄ctoz. Quicūq; enī recte credūt sed male viuūt. bī xpo dāt bibere vinū cū mirra ⁊ felle mixtū: qđ vñ xpiane p̄fessōis vñ deuotōis. miscēt cū mirra ⁊ felle scādaloſe cōuersationis. in q̄tuz male viuēdo scādalizāt ecclēsiā: q̄les sunt p̄cipue mali p̄lati. sacerdotes ⁊ monachi: ⁊ alie p̄sone religiōis spēm p̄tendentes. qđ specialiter se ad cultū dei deuouerūt. Qui p̄ ceteris xpianis vinū deuotōis (qđ deū ⁊ homines letificat) deo offerre deberēt. s; p̄ suā scādaloſam p̄uersatōez. vinū suū mirra ⁊ felle malop̄ exēploz miscēt. ⁊ hoc deo offerūt: qđ bñs ex p̄brat: dicens. **Linea mea electa ego te plātaui.** qđ mō p̄uersa ea ī amaritudinē: Alij sūt qđ acetūz in spōgea cū calamo dñō offerūt. qđ ex t̄neas ⁊ a veritate alienas s̄tentias ex scriptura applicāt xpo qđ eas dicēti. q̄les sūt qđ singlares sensus a p̄mū ecclē doctrina ex t̄neos ex scriptura ēbere molit̄. et sic ī errozes boīes mittunt.

Hi enī spōgiā aceto īplentes calamo scripturā īponūt. ⁊ ori ei? offerūt: ⁊ talis pot? ē xpo īlipidus. nā cū gustasset noluit bibere. **Ex** qđ etiā nobis dāt documētū. qđ sicut xpc nō dedignat? fuit p̄ nob acetū gustare. s; nō bibit: sic ⁊ nos suo exēplo discam? p̄dictos aridos boīes. tamscanbalosos ī vita. qđ supstitōs ī doctrina. gustare qđ t̄. i. pati ⁊ tolerare. sed neq̄q; bibē. ⁊ eoz vitā ⁊ exēpla nob incorporare: quēadmodū dñs nř acetū nō bibit. qđ tales ī corp? ei? t̄ici non p̄nt. **Itē** ē documētum p̄ religiosīs ⁊ penitētib; qđ si qñ eis appoif? cibo vel pot? p̄nial? ⁊ min? sapid?: recogitēt xpm felle ⁊ aceto p̄ nob potatū. **Post** p̄cupias ḡ tuas nō abeas. s; eas viriliter frangas: ⁊ tūc felle amaritudīa cū dilecto tuo potaberis. **Ad** p̄formādū se huic articulo. recogitēt bō q̄nto desiderio saluator nř salutē nrām finit. p̄ qua etiā acetū cū mirra et felle accipe nō debigt? fuit: ad ostēdēdū qđ nos salutēz qđ ē vita eterna p̄seq̄ valeam? nisi pus amaritudinē vite p̄ntis gustem? **Ihu** qđ nrām salutē sititēs. aceto ⁊ vino mirrato cūz felle potari voluisti: salua me tua ḡtuita grā ī nūero saluādop̄. ⁊ da mihi bīa vice sitire te fōtē vite ⁊ aq̄ viue. corde diligēdo. ore laudādo ⁊ p̄dicādo. ⁊ amorē ad te habitū opib; ostēdo: fac me vinū deuotōis cū mirra mortificatōis carnis. ac felle p̄nial? p̄p̄uctio nis tibi digne offerre: ⁊ da mihi acerbitatē calicis tui nō horrē. s; cūz gaudio āplecti ⁊ bibē ad salutē: vt pro amore tuo aīe mee sitiet. amara dulcia videāť. **Sextū** vñ fuit cū dī. it. **Cōsumatū ē.** **P** ē totū cōpletū est ī ope. etiā vsq; ad acetū potū. qđquid de me lex ⁊ p̄phete p̄dixerāt. ⁊ quicquid de me scriptū erat. ⁊ op? rebēptōis humane: ⁊ omīe op? meū qđ ī mūdo facē debui. cōsumatū ē ⁊ p̄fectū. ac etiā oīs pena ⁊ omīs pūgna p̄sumata est ⁊ p̄pleta: omīsq; labor ⁊ dolor quez suscipē venerā ē finit? t̄ps qđ qđ iter boīes eē debui ad honore dei p̄tis ⁊ utilitatē fideliū est p̄pletū. ⁊ obediētīā quā dedit mihi p̄ p̄fecte cōpleui. ⁊ quicquid optebat fieri anteq̄ morerer factū ē: ⁊ nīhil remanet nec quicq; iā restat qđ ateq̄ moriar adhuc fieri opteat. **Et** hāc p̄sumatōem etiā ipe p̄dixerat. consumabūtur inquit omīa qđ scripta sūt per prophetas de filio hoīs. **Aceto** igr? ⁊ felleo poculo propinato. trulit cōsumatū est. tanq̄ si ī gustu acetū ⁊ fellis tocūs amarissime passionis. consumata plenitudo cōsisteret. **Per** hoc enī diluitur primus ille male delectabilis gustus. **Nā** cū per gustū ligni suauis ⁊ vetiti. tocūs nře perbitōis causa extiterit p̄uaricator adā: oportunū fuit et p̄gruū p̄ viāz p̄riā inuenire salutē nře remediū. **Et** cū ī singulis membris ipius acutissimaz passionū militēs sagitte crebrescerent. qđ indignatio ebibat spūm eius. decebat vt cibi verbiq; vehiculū neq̄q; maneret immune. vt verificaretur illud prophetie: repleuit me amaritudīe. inebriauit me absinthio. **Hoc** vñ sextū magne p̄fectōis fuit cum dixit consumatum est. p̄ hoc insinuās qđ omīa cōsumauerat que pro salute humana

ipm xpm pati vel agere oportebat. Et exempla
ritur. Nam sicut bonus medicus primo p infirmo
dietam taxat. scdo sudore pcurat. tercio si pdicta
no sufficiunt. indicit minutorum p humoru correctio
ne. qrtio ministrat potum p male materie eua
cuatione: sic xpc ut nos a morbo pccati saluaret p
nob pmo qdraginta diebus ieiunauit. scdo sudore
sanguineu p nobis exalauit. tercio p totu cor
pus suu minutorum celebrauit. qn p nobis totu
sanguine suu abundatissime sine numero q me
sura subit. sic q corpus suu i cruce pendens taq
cremum exaruit. qrtio q ultimo pdictis antidotis
no pcurat. potum amarissimu supsit. qn p nra
egritudine fuganda felle et aceto se potari pmisit.
q iteo ronabiliter dixit consumatu e: innuens per
hoc q omnia ppleuerat q p nra salute feda erat.
Per hoc vbu sextu docemur pniam inchoata co
sumare. q vitaz nram sine debito terminare. ac
om ia opantia. ab otutu pfectone. q debita pdu
cere psumatione. **vn Aug.** Dixisti etiaz domie
psumatu est. Consumata etenim erat vaticinia p
phetaz. figure hostiaz. acerbitas et diuersitas
penaz. emendato culpaz. **Felix** q poterit dice
re cu ihu psumatu est. cu ihu q e alpha q o q ser
monu psumatu. No e pmiu in inchoatone. sed in
psumatone. no dat denarius scipietibz sed finien
tibz. q corona no curretibz sed puenientibz. In
choa igit pniam q psuma: ut ad crucem sicut xpc
sicut latro curras ad pniam. no descendas de cru
ce ut salute coseqris pseuerantia. **hec Augusti.**
Sciendu aut q psumare id est q simul suma
re. vn tuc aliqd psumat. qn oia sigillatim acta
vel passa simul sumatur: id e in suma recolligu
tur. Sic fuit in ipso. Na postq xpc omnes pe
nas passionis sue sigillatim ptulerit. q nihil am
plus circa morte patieduz restaret. tuc temuz
omnia ppressa rememorans recolligit ea simul in
vna sumam. q obtulit ea deo pti dicēs. psumatu
e. Quasi diceret. Consumatu e opus obedientie
qua assupsi. psumatu e opus totius passionis mee.
qd tibi deo pti meo offero p salute generis hui
ni. **En Aplus.** Consumatus fact e oibo obtpan
tibo sibi causa salutis eterne. Et aduerte q hec
psumato no fuit sine notabili pena. sicut q ptrā
fuit mltā picula vel gūia supplicia. no sine ma
gno horrore p cogitae ea: licz ex alia pte gau
deat ea i pte utu ptrāsiuisse. talē horrore doloro
su no dubiu qn xpc huerit i psumato oia ppe
sa. Nec mirz. qz talis psumato vtualiter vel etiā
integritate continebat in se omnes ptes passionis.
qs simul in suma significabat. cu dicebat consu
matu est. Qd vbu magne efficacie esse i piculis
phibet ab exptis. Et specialiter valere dē in im
moderato fluxu sanguinis naribo. si cu eode san
guine scribat idē vbu in fronte patientis. Et no
mirz si magne efficacie sit vbu istud. in q tota su
ma passionis xpi ptinet. Ex hoc articulo co
sumationis totius passionis habet documētū. q
nos in fine cuiuslibet boni opis partes habētis
debem facere sumam vel epilogu q sic in suma
illud offerre deo. **Elrbiga.** Sigs p deo vadat

romam. peruenies ad terminu. omnes passus q
omnia vestigia sua offerat deo q beato petro. di
cens: psumatu e. Similiter siqs legat psalteriu
in fine omnes psalmos versus q verba toci psal
terij in suma offerat deo. Et sic de similibz. Ita
etiā facimus in officio ecclesiastico qd semp i fi
ne cu collecta concluditur. q idcirco collecta
dē. qz in illa orone tota vis illius officij qsi i su
ma e collectio. Eode modo hec vbu psumatu e.
fuit collecta totius passionis xpi citra mora m.
Ad conformandum se huic articulo recolligat
hō breuiter in suma oēs articulos passionis pli
batos: q agat p eis grās xpo q deo pti dicēs. co
sumatum e. vel als prout deuotio ministrabit.
Ihu saluator nr. q psumator gloriozi operis qd
accepisti a pte psumaduz. q incepisti opus tuu
cu multis laboribz. q psumasti cu maximis do
loribz: q tantē psumatōez teius passionis tue i
suma deo pti obtulisti: dicēs. psumatu est: bndi
ctū sit dñe ex hoc nomen sanctū tuū. qz ad hoc
psumasti ut nos simus in bono psumati. q ini
mici nr omes psupti: rogo te da mihi mādata
tua pficere q in tuis vtutibz pficere: ac oia per
me te opante bene acta q passa ab tuā laudem
psumare. psumata tibi et per te deo pti offerre.
ut in hora mortis possim dicere: ecce dñe consu
maui. q perfeci opus qd debisti mihi ut facerem
q nūc venio ad te mgm meū q dñm ihm xpm. q
tūc merear videre facie ad faciez et omis cosu
mationis finem.

Oratio.

Omine ihu xpc qui hora diei sexta fui
sti ante crucem vino mirrato seu felli
to potatus. ac denudatus q tuis vestibz
spoliatus. in manibz qz q pedibz clauis acutissi
mis perforatus. et durissime cruci affixus: in
cruce autem positus a multis blasphematus et
derisus. q iterum aceto seu vino acetoso potat
ba mihi qui peccatis meis crucem merui. ut in
te aspiciēs totus totaliter carne q spiritu trāssi
gar. omniq iniuria q contumelia ac confusio
ne contempta. tecum cruci affigar: ut nec ali
quid sentia nisi te ihm. te iquā crucifixū Amen

De nona.

Capitulum .LXIII.

Hora nona cogitabis me
te lugubri et deuota. si piam habes
animā: qlite: siccat ipe fons vite q
dulcedo cordiu nroz. ihs dñs tuus
amātissimus. q omi gratitudine acceptissimus:
venis iam ex sanguinis effusione exhaustis. et
viribz deficientibz appropinquas morti: icipit
oculos languescētes deprimere q facie pallefcē
Et qmodo incipit inclinare caput versus mifez
suaz. qsi dans ei aue ultimū: aue inq doloris et
omis desolatōis. qd no poterat ore q vbo expri
mere. p nimia passione. q inestimabili dolore: et
qsi cōmendās ei corpus suū. taz crudeliter fossū
ac laceratū q dissipatū vndiqz. Et etiam versus
pzem suū qsi ostēdens ex modo moriendi. q mo
riebar ex obediētia pti. q non inuoluntarie: et
quasi gratias agens eidem q ipsum reuocabat
ad se. docēs nos siliter grās in aduersis agere:

et significans se per varias tribulaciones ab pre-
mia sequendum. et quasi trabes enim spiritum suum. Etiam
quasi declinare a crucis titulo se ostendens. et vana
gloria vitare nos docens. Ac si dicet. Nolo hic
regnare. nolo scribat aut nominet me regem
patris. Et etiam quasi me patri reconciliato nunti-
ans mihi pacem me salutet et osculum mihi prebet. et au-
rea meis precibus quam prius non profecerunt ad exaudi-
endum inclinatur. Quo facto conclusit ultimum verbum. scilicet
septimum cum clamore valido et lacrimis: dicens. pater
in manus tuas. id est in potestate tua commendo spi-
ritum meum. Per quod voluit nobis declarare. quod san-
cto spiritui a se extunc in manus dei ascenderet: nam prius
ab inferis omnium anime tenebatur. donec venit qui ca-
ptivum redemptionem predicavit. Unde Cyrillus. Hec
autem vox edocet. quod anime sancto spiritui non deinceps in in-
ferno clauduntur ut prius. sed apud deum sunt. huius
rei facto christo principio. Etiam et Anastasius. Com-
mendat enim pater per se universos mortales in se vivi-
ficatos: nam sumus membra eius. secundum illud apostoli.
omnes unum estis in christo. Prius ergo dominus clamaverat
Hely hely: et modo clamat. pater in manus tuas. Unde
quidam dicunt ut Hieronymus. quod ab illo psalmo deus meus
respice in me. usque ad istum versum in manus tuas:
ubi sunt psalmi decem et octo ceterum quinquaginta. christus
dixerit ipse omnes: primum videlicet et ultimum ver-
sum cum clamore. sed intermedios sub silentio.

De isto clamore christi sicut et de superioribus videbitur lo-
qui apostolus: cum dicit. Qui in diebus carnis sue preces
cum clamore valido et lacrimis offerens. exauditur
est per suam reverentiam. Et ex hoc videtur quod christus tamen in il-
lis verbis hely hely. quod in istis. pater in manus tuas la-
crimat fuerit. Alii vero dicunt. quod christus totum psal-
mum deus meus respice in me. et deinde psalmum in te
domine usque ad versum. in manus tuas conclusit decem
tauit. Commendavit dominus illis pater spiritum non quod ege-
ret. sed ut nos instrueret. In hoc enim septimo
verbo. quod maxime devotionis fuit. exemplum multi-
plici informationis nobis reliquit. prout infra in docu-
mentis articuli patebit. Hoc autem verbo ultimo di-
cto inclinato capite. Edidit seu emisit spiritum: non co-
actus et iussu. sed quoniam voluit et voluntarie sine co-
actione expiravit. id est spiritum ex corpore sponte et propria
potestate misit: non alius extorsit. Unde Augustinus. Quis
ita dormit quoniam voluerit. sicut illis mortuus est quoniam vo-
luit. Quis ita vestem ponit quoniam voluerit. sicut se
carne exuit quoniam voluit. Quis ita voluerit: obire.
quoniam cum voluit: obiit. Quanta spanda vel timen-
da est preces iudicantis. si tanta apparuit morientis.
hec Augustinus. Dic ergo apparet. quod christus edidit spiritum
clamando. orando. et lacrimando. In primis duo-
bus. scilicet in edendo spiritum et clamando divinitas appa-
ruit. et deitatis sue potentia christus declaravit. Tra-
dere enim vel emittere spiritum propria virtute. divine po-
testatis indicium est. et nemini nisi deo puenit. Et per
hoc quod moriens clamavit aptissime se deum vix
obire. nam homines alii morientes non clamare. sed vix
spirare vel tenuiter loqui possunt. In alijs autem duo-
bus. scilicet in oratione et lacrimatione humanitas appa-
ruit. et miseracionis affectum christus manifestavit. Quoniam
igitur matheus dicit. illis autem iterum clamans voce

magna emisit spiritum. et matheus. illis autem emissam
voce magna expiravit: quod hac voce magna di-
xerit. lucas a parte designat dicens. et clamans voce
magna illis ait. pater in manus tuas commendo spiritum
meum. et hec inquit dicens expiravit. Iohannes vero ta-
cens de hac voce scribit. cum ergo accepisset illis ace-
tum. dixit consumatum est. et inclinatum capite tradi-
dit spiritum: emissam tamen prius voce predictam. Fuit autem
ut dicitur ita magnus et validus clamor iste. quod usque
in infernum auditus fuit. et celum terramque tremere fe-
cit. Hec ergo illa non fuit naturalis sed miraculosa
quod homo magno et longo cruciatu afflicto. et ex ta-
li afflictione mortis sic primus. non posset sic cla-
mare virtute nature: et ideo sequitur. quod vox illa esset
formata dei virtute. Hic nota. quod eadem hora qua
primus adam peccavit. secundus expiravit. Primum
enim post meridiem peccavit. quod mox ut peccavit
vocem domini ambulantis ad auram post meridiem audi-
vit: et tunc circa horam nonam secundus adam expira-
vit. Unde qua hora primus adam peccato mortem
huius mundi induxit. eadem hora secundus adam mor-
tem moriendo destruxit: et quod hora illi paradisus est
conclusus. eadem hora iste paradisus aperuit. Quia
secundum Bedam ordo poscebat. ut eodem tempore articulo
quo ad peccatum obcluserat ianuam paradisi. pande-
ret eam latroni penitenti. Et secundum Glosam. cum sol
a fervore tepidatus est passionem consumat. ostendens
se mori propter peccata quibus a divina luce et dilectione
ne in hac nocte cecidimus. Ite hac hora mortuus est
quod per eum novum ordinem angelorum reparet. Notan-
dum etiam. quod sicut dicitur in glosa thobie. domino in cruce
passo dyabolus qui procurante crucifixus erat abueit
quod res si quod peccati in ipso inveniret. Et dicit magister in
historijs. quod stabat super brachium crucis. donec
christus expiravit: et tunc videns se consummum recessit: et ve-
niens ad tartara invenit ibi animas christi portas et se-
ras perfringere: et iustorum animas inde educere. Et tunc
mox remotus est domine visibilis in pedimentum: quod figura-
vit gladii flammam et versatili positus ante paradisum.

Sciendum autem quod iterum omnes penas passionis christi ista
pena mortis fuit acerbissima. quod iterum omnia terribi-
lia terribilissimum est mors. et hoc est secundum Damas-
cum propter naturalem inclinationem anime ad corpus. Et fuit spe-
cialis ratio in christo. de tali anima et de tali corpo-
re: cui utriusque divinitas unita fuit in unitate sup-
posita. Ante oportuit quod illa separatio esset ma-
xime penalis. Ex isto articulo expirationis
seu mortis christi habentur plura documenta. Pri-
mum est. quod nos debemus commorari christo. morien-
do videlicet mundo et peccatis. si cum christo in eter-
na vita vivere voluerimus. Unde apostolus. Si
commortui sumus cum christo. et convivemus. Et
de talibus idem apostolus ait. Mortui enim estis
scilicet mundanis et caducis: et vita vestra ab-
scondita est cum christo in deo. Secundum est
quod christus in angustia mortis alta voce clamans ad
patrem. et commendans ei spiritum suum. re-
liquit nobis exemplum intime devotionis: do-
cens nos in hoc ipse bonus magister. quid nos
in articulo temptationis et specialiter in ago-
ne mortis positi facere debeamus. Semp enim

Secunde partis

debemus auxiliū nrm in deū ponere et euz inuocare. ac spūs nros ei cōmēdare. quoz corpa q̄tidie tendūt ad mortē. et penitus ignoramus diē et horā. Et spāliter in hora et articulo mortis debemus hoc facē. qz maxime tūc ē necesse. et ppter hostis importunitatē maiorē. et ppter nre stutis debilitatē. Reliquit etiā nobis exemplū pfecte fiducie p̄ne defensionis. p hoc em̄ qz in manus p̄ris celestis homo spm̄ suū cōmēdat secur⁹ esse debet. qz diuina stute ab incurſu malignoz spiritū defēſatur. Tertiū documētū spāliter p religioſis qui moriūtur mūdo in religionis ingressu ē. qz ipi bnt spm̄. i. volūtatem et sensū suū tradere in manus spūalis p̄ris. s. plati. sic qz amplius nō resumāt vsqz ad diē resurrectionis. exemplo xp̄i qui spm̄ suū quē moriēs in manus p̄ris cōmēdauit. vltērius non nisi in resurrectione sua resūpsit. Cōmēdās em̄ spm̄ deo p̄ri. exemplū pfecte obediētie et subiectionis reliquit. qua q̄libet subditus suo plato spiritū suū gubernandū et dirigendū cōmittit. An qui libet subditus voto obediētie supiori astrict⁹ hūiliter habz dicere suo plato. p̄ in man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū. Illi ḡ religioſi qui nūq̄ deponerūt spm̄ suū. vel ante resurrectionem resumūt. puta qui fm voluntatē suā facere et sensū suū sequi volūt. mēdaces sunt. et resurrectionem p̄ne nūt et ideo anti xp̄i sunt. Quartū documētū est. qz valde vtile et salubre ē legere illos decē psalmos. q̄s xp̄s orauit in cruce. qz nulli dubiū quin deuotionis effectū legenti eos p̄ferāt salutariē. Et dī qz spāliter valeāt ad expiatōem negligētiar in horis canonicis negligēter dictis.

Quintū documētū ē. qz quātūcūqz aliqui sint iusti et sancti. nunq̄ tñ se putēt securos de diabolo. cū ip̄e nec xp̄m in cruce dimiserit quin eū obseruaret. Quid ḡ p̄sumere poterit hō miser et fragilis. Certe de nullo nisi solū de morte xp̄i. An Aug. Tota spes mea est in morte dñi mei. Mors eius ē meritū meū et refugiū meū. salus. vita et resurrectio mea. Nō possū terzeri multitudine peccoz meoz. si mors dñi in mentem venerit. qz peccata mea illā vincere n̄ pnt.

Sextū documētū ē. qz nos multū tenemur amare xp̄m. qui p nobis aīam suā posuit. et caput suū ad nos in morte inclinauit. An Aug. Saluator n̄ caput suū inclinauit in morte. ut oscula daret dilectis suis. Et nos totiens dñm osculamur. q̄tiens in eius amore p̄pungimur.

Septimū documētū ē. qz quilibet xp̄ianus moriēs debet illa quinque sup̄dicta seruare quātū poterit. que xp̄s moriēs suauit. Ip̄e em̄ orauit. clamauit. plorauit. aīam p̄ri cōmēdauit. et spm̄ edidit. sic et nos in extremis positi debem⁹ orare. clamare saltē corde. plorare p peccis per verā p̄niam. aīam deo cōmēdare. et spm̄ tradere volūtariē. s. moriēdo et volūtate n̄ am diuine volūtati tradēdo. Ad p̄formandū se huic arti. recogitet hō quāto amore saluator n̄ mortem p̄tulit. ut nos viuificaret. et qz p̄ditionē mortis subiit qui vitam vniuersis creaturis tribuit. et

Capitulum. lxiij.

mortuus ē q̄ mortuos suscitauit. et reuoluat in mente sua documēta p̄missa. Ihu q̄ in cruce moriēs aīam tuā p̄ri cōmēdasti. da mihi in hac vita tibi spūalē sic cōmori. q̄ten⁹ tu in hora mortis mee digneris aīam meā miserā h̄re cōmēdātā. Ego at̄ dñe in illas man⁹ tuas extensas et p̄foratas. et sacro sāguie resperſas. cōmēdo spm̄ et corp⁹ meū. et supplico caritati tue. ut i nouissima hora possi cū mēoria intēg. fide pura. et spe firmā. aīam meā in man⁹ tuas misericordissimas cōmēdare. q̄s p me saluādo exp̄disti in cruce et audire merear v̄bū illud dulcissimū. hodie me cū eris in paradiso. Et tūc hac voce velū tēpli qd erat foris an̄ faciē et introitū tēpli. p̄hibēs aspectū sc̄toz q̄ erāt intē: tēplū scissū ē in duo. a sumo vsqz deorsū. n̄ illud qd erat intē templū intē sc̄ta et sc̄fasc̄toz. An Origen. Duo at̄ vela fuisse itelligū. Anū qd velat sc̄ta sc̄toz. alter⁹ exteri⁹ siue tabnaculi siue tēpli. In passione ḡ dñi saluatoris velū qd erat a foris p̄scissū est a surſū vsqz deorsū. ut ab initio mūdi vsqz ad finē p̄cisso velamine misteria publicē. q̄ vsqz ab xp̄i aduētū rōnablt fuerāt occultata. Cū at̄ venerit qd p̄fectū ē. tūc auferet etiā secūdū velū. ut videam⁹ etiā q̄ int⁹ sūt occultata. s. verā archā testamēti. et sicut ip̄a se h̄ natura videam⁹ cherubin et alia. Dec Origen. Per hoc ḡ signū figuratē reuelata eē misteria et secreta sac̄toz legis q̄ an̄ velata erāt. ut vniuersi p̄berent et ad gentes transirēt. et impletā esse veritatē q̄ in figuris latebat. et celū aptū qd an̄ clausū erat. An et nos in passione dñi et cruce et reliq̄as et cetera sacra decēgim⁹ in ecclia et patefacim⁹. Et in euāgelio nazareoz legi. sup̄liminare tēpli infinitē magnitudis fractū eē. auditasqz voces in aere et stutes āgelicas p̄fides q̄ndā tēpli tunc p̄ter clamasse. trāseamus ex his sedib⁹. Et aut dicit Crisostomus. hoc velū scissum erat p̄tiosissimum. de purpura et bisso et cocco et auro et serico et iacinto p̄textū. qd in diebo celeberrimis suspēdebāt. Hac qz voce fra mota ē. q̄i n̄ valēs ferre dñm suū p̄dentē. et n̄ potēs sustinē xp̄i mortē. capax em̄ h̄ mortui eē nō poterat. et in signū qz iudei de ea abijciēdi et destruēdi erāt. et petre scilicet sūt in signū p̄uersicis gentiliū. et in signū qz corba quantūcūqz dura deberēt p̄pati xp̄o moriēti. Dī aut qz adhuc apparēt ibi scissure. et deponūt ibi p̄grini cruceſ suas. Et monumēta apta sūt. ad denotādū qz mortis claustra erāt refata. et qz resurrectio xp̄i et alioz cū ip̄o resurrectiū erat. p̄pinq̄. et in signū resurrectionis q̄ expectat futura. Et mlti sc̄toz surrexerūt a mortuis n̄ tūc qñ monumēta apta sūt. s. hora mortis xp̄i s̄ qñ resurrecti. qz cū eo surrexerūt tāq̄ testes sue resurrectionis. et iō nō an̄: s̄ cū eo debebāt resurgē. ut ip̄m oñderēt resurrectisse. Et hoc ē qd subdit. et exētes d monumētis p̄ resurrectionē eius id est xp̄i. venerūt in sanctam ciuitatē sc̄z hierusalē. et apparuerunt multis ad declarationē dominice resurrectionis. An dicit Hieronimus. qz cū monumēta apta sūt. nō an̄ surrexerūt q̄

resurgeret dñs. ut esset p̄mogenitus resurrectio
nis ex mortuis. In apocalipsi xpc dñs p̄mogeni
tus mortuor. s3 in epla ad Corin. p̄mitie dor
mientiu. Dec aut magnitudo signoꝝ significat
ut crucifixu dñm suu celu ⁊ terra ⁊ oia q̄ in eis
sūt demonstraret. Eloce q̄ppe xpi mouent elem̄ta
et simul cū eo vult dissolui atq3 finiri oia crea
tura. **En̄ leo papa.** Pendete siquidē a patibulo
creator: vniuersa creatura p̄gemuit. Debebat
hoc testioniū suo mūdus actori. ut in ei⁹ occas
su vellē t vniuersa finiri. **Dec Leo.** Ecce quāta
nūc apparet ei⁹ maiestas. c⁹ añ apparuit tanta
infirmetas. **En̄ Ans.** Et iā quidē infirma eius
aīa mea vidisti. ⁊ miserta es. nunc ⁊ maiestātē
eius atēde ⁊ miraberis. Qualis ē hic. q3 celu ⁊
terra p̄patiunt ei. c⁹ ⁊ mors mortuos viuificat
En̄ et Aug. Q̄q̄ autem tu iudicaris ut malefi
cus. crucifigaris ut flagitiosus et impius. q̄uis
videaris a deo derelict⁹. nō desūt miracula. nō
desūt deūtū habūdantia. **En̄ etiā Cris.** Intēde
quāta signa fecit. hoc quidē e celo. hoc aut in
terra. hoc aut in ip̄o tēplo. simul quidē agustia
suā demonstrās. Et enī ire dei magne erāt q̄ fie
bāt. et nō simplr signa: s3 ⁊ furoris signa vni
uersa erāt. tenebre. scisse petre. velū mediū scis
sū. terre p̄cussio. ⁊ multe agustie suphabūdan
tia erat. **Dec Cris.** O quātū pia mī ei⁹ tūc dole
bat. qñ hec fieri videbat. **En̄ Aug.** Cogitare li
bet quātus dolor tūc fuerit mī. cū sic dolebāt
q̄ insensibilia erāt. Nō lingua loqui nec mēs co
gitare valebit. quātū dolore tenebatur tūc aīa
marie. **Dec Aug.** Mistice hec siḡ p̄dicta hñt
fieri in resuscitatōne et p̄uersione p̄coris. Dei
quippe tēplū ē fidelis aīa. c⁹ velū scindiū. qñ ve
lamē ypocris ⁊ cuiuslibet p̄ci dissipat. Sicut
enī velū ipediebat ne videri possent sc̄a tēpli.
sic p̄c̄m ipedit ne videant sc̄a parabi. qd̄ tñ
q̄tū ad sufficientiā fuit amotū p̄ mortē xpi. Ele
lū enī tēpli scissū fuit. in signū q̄ p̄ mortē xpi
ablata ē ipedimentū. qd̄ nos secreta gaudij pa
bisi p̄hibuit p̄tēplari. sic velū operiebat secre
ta tēpli. Terra mouet in p̄ci recogitatōne ⁊ p̄
timorē p̄pūctionis interne. ⁊ qñ p̄ passionem
mortis xpi. terrenū desideriu in amorē p̄mutat
celestiū. Terra ei tremuit p̄ horrore igminose
mortis xpo inflite. ad designandū q̄ corda ter
rena xpo p̄paciēti. dñt p̄pati. ⁊ ei⁹ strictū iubi
tiū formidare. Q̄ aut tremuit in resurrectōne
hoc desiḡt quoddā sp̄ale tripudiū. q̄ oia crea
tura d3 p̄gaudē xpo r̄surgēti. sicut etiā p̄passa
fuit xpo moriēti. **En̄ p̄mus tremor** desiḡt me
tū ⁊ terrore. secūbus aut gaudiū ⁊ exultatōem
Petre scidunt in p̄ritōe ⁊ per dolorē p̄ritōis
in corde. ⁊ qñ duritia cordis p̄ pietatē emollit
p̄passionis. **Petre** enī scisse sūt. ad designandū
q̄ corda lapidea et dura. p̄ dolorē p̄ritōis ⁊ in
time p̄passionis scindi dñt. **Monum̄ta** ap̄iunt
in p̄fessione ⁊ per pudorē p̄fessionis in ore. ⁊ qñ
fetoꝝ q̄ intus lat3 foras p̄os p̄bit. **Mortui** resur
gūt in sp̄uali viuificatōne. ⁊ p̄ laborē satisfactō
nis i opere. ⁊ qñ ab bōi operis exercitiū excis

tatur sōnus pigritie. ⁊ apparēt in sc̄a ciuitate
in aīe illuminatōne. In hora mortis tue dñe ve
lū tēpli scissū ē. rogo te aufer velamē igrantie
de corde meo. ut videā volūtātē tuā ⁊ ope perfu
tiā. **Terra** p̄tremuit. da mibi obsecro q̄ su3 tra
⁊ cinis. corā te stare cū casto timore ⁊ reuerē
tia filiali. ⁊ meā salutē cū tiore ⁊ tremore ope
ri. **Petre** scisse sūt. da mibi ut lapideū cor tuo
scindat tiore. ⁊ inbiās ardēt a te rore supne
bñdictōis accipiet ⁊ tibi germinet fructū vite.
Monum̄ta aperta sūt ⁊ multa resurrexerūt cor
pora sc̄oꝝ. da q̄so dñe aīe mee a sepultura re
surgē p̄cor. **En̄** a ē his q̄ fiebāt. s. tot ⁊ tā
mirificis signis in passiōe xpi. inter q̄ etiā fuit
q̄ voce magna clamās. sic cito et sp̄ote expira
uit. centurio q̄ crucifixorib3 p̄erat. ⁊ milites q̄
cū ip̄o p̄stituti erāt. ad custodiendū ihm in cruce
q̄usq3 expi rasset. timuerūt valde. ⁊ diuie virtuti
tot ⁊ tāta mirac̄la ascribēdo. gl̄ificauerūt deū fi
dei p̄fessione. ac p̄tatem ⁊ veritatē diuinitatis in
xpo p̄fessi sūt: dicētes. **Elere** hic hō iustus erat.
vere fili⁹ dei erat iste. aliē enī tāta gl̄ia in eius
mortē nō appareret. **Mathe⁹** dicit. vere fili⁹ dei
erat iste. **Marcus** vere hic hō fili⁹ dei erat. **Lu
cas** vere hic hō iust⁹ erat. **Ibi** resultat veritas
deitatis. q3 vere fili⁹ dei. ibi veritas hūanitatis
q3 vere hic hō. ibi veritas innocētie sue ⁊ sc̄ita
tis. q3 vere iust⁹ erat. **Et** hec tria nc̄ria erant
ad redēptōem. s. hō qui debet. deus q̄ valēt. iust⁹
cui p̄gruet. **Et** ex istis agguat sc̄elus iudeorū.
q3 occidit deus a suis. hō a besti3 caninis. ius
tus ab iniustis. **Multū** quidē istos ad fidē diui
nitatis xpi disposuit. q̄ cu3 clamore magno sic
potēter ⁊ dñatiue sp̄m̄ dimisit. **Elidebāt** ei q̄ cla
mor ille supnatural⁹ et miraculosus fuit. q3 ap̄
defectū sanguinis et effluxū spiritūū. talis cla
mor fieri nō potuit ab hōie sic xpiq̄ mortu. et
ideo p̄cluserūt. q̄ esset face⁹ virtute diuina sup
naturali. et p̄ p̄ns q̄ ip̄e esset fili⁹ dei. **Qd̄** etiā
ex hoc p̄pendet. q3 qñ voluit tūc sp̄m̄ dimisit.
ut enī dicit **Ihero.** nullus h3 p̄tatem dimittēdi
sp̄m̄. nisi ille q̄ aīay p̄dit. **Et** **(fm Aug)** cu3
post illā vocē p̄tinuo tradidit sp̄m̄. hoc maxie
q̄ aderāt sūt mirati. longa enī morte cruciaba
tur in ligno suspēsi. **De isto cēturione** sic di
cit **Bern.** **Erat** ille cēturio incircūcisus s3 n̄ au
re. q̄ ad vnā expirātis vocē sub tot ifirmitatū
iuditijs dñm maiestatis aguit. **Iōq3** nō despe
xit qd̄ vidit. q3 credidit qd̄ nōdū vidit. **Nō** autē
credidit ex eo q̄ vidit: s3 ex eo qd̄ audiuit. q3 si
tes ē ex auditu. auditus aut p̄ ob3 xpi. **Et fm
Cris.** cēturio ut qdā dicunt nōsolū p̄fessor fuit
s3 etiā corrobortus in fide martiriū suscepit.
Per hoc q̄ cēturio gētilis p̄fessus fuit xpm̄ tā
clare: significata fuit gl̄osa p̄fessio gentiliū in
cor p̄uersione. ⁊ duritia iudeor in infidelitate.
En̄ Ihero. **Novissimi** a ē nūc p̄mi efficiunt. q3
gētilis p̄p̄s p̄fite. et plebs iudaica cecata ne
gat. ut fiat eis error nouissimu⁹ peior p̄ore. **En̄
et Beda.** **Quāta** ḡ cecitas iudeorū qui tot per
dominū virtutib3 factis. tantis in morte eius

Secunde partis

apparentibus signis: credere respuerunt. et insensibiles gentes deus glorificare vel timere poterunt. Et merito per centurionem fides ecclesie designatur. que velo misteriorum celestium per mortem domini refferato. continuo illum et vere iustum hominem et vere dei filium synagoga tacente confirmat. Unde etiam **Amb.** O duriora saxis pectora iudeorum. Iudeus arguit. credit minister. perditur scelus suum morte perdat. elementa fugiunt. terra concutitur. monumenta referantur. iudeorum tamen immobilis duritia manet orbe concusso **Dec Amb.** Considera ergo tu homo receptus. quis et quatus et qualis est qui per te pendet in cruce. cuius transitum et celum luget et terra. et lapides duri qui passione scinduntur. cuius mors mortuos vivificat. et quem omnes creature dominum suum profitentur. O cor humanum omnium lapidum duritia durius. si ad tanti memoratorem pietatis culi nec terrore percuteris. nec passione afficeris. nec percussione scinderis. nec pietate molliaris. **En Hiero.** Omnis creatura christo morienti concipitur. sol obscuratur. terra movetur. petre scinduntur. velum templi dividitur. sepulchra aperuntur. sed solus miser homo non recipitur. per quo solo christus patitur. **En Bern.** Ascendit christus in altum ut ab omnibus videretur. alta voce clamavit ut ab omnibus audiretur. clamor fletum admiscuit ut homo periret. Qui ab hac voce non percutitur: terra grauior est. petra durior. sepulchro fetidior **Dec Bern.**

Erant autem ibi ad associandum. ad considerandum. ad propiciendum cum misericordia domini. iohannes et magdalena. et due sorores domine. scilicet maria cleopha et maria salome. et propter istas que principales erant. etiam plures alie mulieres ad locum stantes. et videntes que fiebant. que secute eum a galilea fuerant ex devotione quam ab audiendum verbum eius habebant. ministrantes eis necessaria vite de substantia sua. ut metueret eorum corporalia cuius ille metebant spiritualia. Consuetudinis enim iudaice fuit. ut mulieres de substantia sua victum et vestitum predicatoribus et preceptoribus suis ministrarent. et in alijs ut in preparatione cibi et in lotionem vestium fuissent. quod et dominus accepit ut exemplum daret apostolis. eorum consules infirmitati. et ut euangelio magis vacarent. nec tunc hoc scandalum erat. Paulus autem superogavit. quod cum haberet preceptum circumducendi mulieres sicut alij. non tamen usus est ea. propter pseudo apostolos. ut eos a predicatione repelleret. et ipse suspitionem remouendam maxime in gentes ubi talis consuetudo non erat et ideo scandalum facere poterat. Ministrabant autem domino carnalia per spiritualia. non quod indigeret dominus creaturis: sed ut ostenderet typum magistorum. qui victu atque vestitu ex discipulis deberent esse contenti. **En Cris.** De autem mulieres considerabant que gerebantur. que maxime erant passibiles. et que sequebatur ministrantes usque ad pericula affuerunt. maximam fortitudinem ostendentes. quod dum discipuli fugerunt ipse affuerunt **Dec Cris.** O qualiter tunc anima nostra intimi doloris gladio penetrata erat. cum sic per nosum filium offendere. laqueare. lacrimari. clamare. et mori. et se in mundo derelinqui in tanto dolore et anxietate videbat. et qualiter clamavit si tamen loqui

Capitulum. lxxij.

poterat. et dixit. O fili mi dulcissime. quod faciam ego mestissima: Eui me miseram commendatam dimittis: Fili mi memeto mei. et omnis familie tue quam ita desolatam relinquis. Memeto etiam hominem qui tibi seruerunt fili mi. et ego in manus tuas et preces tuas commendo meipsum. et totam ecclesiam nostram. O prescende deus omnipotens. in manus tuas commendo filium meum. imo dominum meum et filium tuum. **En** enim desit et animam filium meum in eius conspectu mori desidero. Talia dicens estimo quod propter angustiam multitudinem vel absorpta erat et quasi insensibilis. vel semimortua facta. et quod se sustinere non valens: corruit in faciem suam super terram. Nullus enim cogitare aut dicere posset. quanta mestitia patientem et morientem suspirauerit et doluerit. Et ipsa sustinebat inter quod filium tulit foris. Quid tunc iohannes spiritualiter ab eo dilectus. quod magdalena fidelis et dilecta discipula quod de sorores domine faciebant: sed quod facere poterant: Replete erant amaritudine. replete doloribus. inebriate absinthio. et intolerabiliter flebant. O carissime cogita et considera quanto dolore et eiulatu omnes amici eius plorabant. quod etiam hi qui sibi nihil attinebant. et cum eo nihil habere videbant. multum dolebant. sicut centurio et alij milites qui illum crucifixerant. et eum quousque expirantem: custodiebant. et omnis turba eorum qui ad videndum spectaculum convenerat et simul aberant et videbant quod fiebat. quod pectora sua in signum penitus et luctus percussiones. cum silentio revertebantur dolentes de christi persecutione. **Dec Amb.** Quod percussiones pectora. quod penitus et luctus indicium. potest dupliciter intelligi. siue enim eum cuius vitam dilexerat iniuste occisum: dolebant. siue cum morte se impetrasse meminerant. hunc in mortem apostoli glorificatum tremebant. penitus pertinet ad bonos. secundum ad malos. **En** dolens ergo plora et tu cum mulieribus et alijs. si pietatem animam habes et viscera pietatis **En Amb.** Stupet celum terra miratur. Quid tu? Non mirum si sole tristatus: tu contristaris. si terra tremiscentem: tu tremiscis. si scissis saxa cor tuum scinditur. si flentibus iuxta crucem mulieribus tu lacrimaris **Dec Amb.** Ecce igitur pendet dominus in cruce mortuus. facit multitudo tota. remanet mestissima mater cum iohanne et magdalena cum duobus suis sororibus. Sed quod tunc mater faciebat: Leuabat manum pro cordis desiderio. tamque cupiens dilectum suum ut vel sic dolori et amoris melius consulere potuisset. Cumque aliud solatium non haberet. sanguinem humanum et ex vulneribus filij ab terra usque stillantem nimiam cum aviditate deosculabatur. in tantum ut facies eius de cruore filij occisi sanguinolenta redderetur. **En aug.** in eadem sic ait. Iuxta crucem stabat maria. considerans vultu benignum christum pendente in crucis stipite seuo. pedibusque nictans in altum manum leuabat. amplectens crucem rursus in oscula eius. Ex quo parte sanguinis unda crucem rigabat. illic se utebatur ut eam perplecti valeret. ex quo sursum manum extendere non valebat **En** dolebat amplecti christum in altum pendente: sed manum in frustra rursus se in se redibat. **En** complexu se levans a terra sursum erigebat ab christo. let quod tamque illum nequebat: male collidebat ab terra. Mortis pallor eius profunderat vultum. tamen genis et ore christi cruore rubra erat.

Cadentes guttas sanguinis ore sacro lingebat. terrā deosculās quā cruoris unda rigabat. o q̄ male tūc illi erat. **Hec Aug.** Tandē ponūt se omēs ad sedendū iuxta crucē. cōplēnē dilectū suū. expectant a deo auxiliū quō ipm deponere valeāt ⁊ sepelire. Cōmorantibz igit et sedētibz eiā ppe crucē. et aspicientibz sine intermissione dñm ihm. sic pendente in cruce inter latrones sic nudū. sic deturbatū. sic afflictū. sic mortuū et sic ab omībz derelictū. Ecce armati multi veniebāt a ciuitate versus eos. qui licētia p̄lati habita mittebāt a iudeis. ut ipsis crucifixis crura frāgerent ut citius morerent. et taliter mortui tollerent de patibulis et sepelirent. ne in magno die sabbati q̄ a vespere sexte ferie incipiebat. et ppter ipm sabbatū. et ppter festū azi moꝝ valde solēnis erat. corpa eoz in cruce pēdētia remanerēt. et festū horrore diuturni cruciatus fedaret. Prima quidē dies pasce q̄ crucifixus est dñs solēnis erat apud iudeos. Secūda tñ dies p̄tūc fuit solēmior rōne sabbati apd eos. qz die sabbati q̄ infra octauas occurrebat duplex festus erat. Ideo hoc faciebāt. qz in lege p̄ceptū erat. ut cadauera suspēsoꝝ ppter delicta vsqz mane nō essent suspēsa. ne inde pollueret terra. **En̄ Theophilus.** Sic enī iubebant in lege. nō occidere solē in hoīs supplitio. **Sz scdm Cris̄** iudei hoc quidē in p̄is diligētes sūt. sz in magnis p̄ferūt. et cū tantā fuissent opati audatiā. de die diligēter ratiocinant. colātes culicē ⁊ glucientes camelū. Appropinquāt ḡ ipi armati cū furore et strepitu magno. ⁊ vidētes latrones adhuc viuere frāgunt eis crura ⁊ occidūt. ac deponūt. et in aliquā foueā p̄stīdo ne oleant: sepeliūt. Duo milites fregerunt crura vnus latronis et duo alterius. et sic simul venerūt ad ihm qui erat medi⁹. Redētibz autē illis versus dñm. ut viderūt eū iā mortuū. eoꝝ acerbiora supplitia q̄ latrones p̄tulerat. vel qz forte añ alios suspensus fuit. vel qz p̄atem ponendi aīam habuit. nō fregerūt eius crura. qz hoc nō fiebat nisi ad hoc q̄ euadere nō possent de positi de patibul. ut impleret p̄secutiuē scriptura q̄ dī in exodo. os nō p̄minuetis ex eo. s. ex pascali agno. qui vep̄ agnū dei. s. xpc p̄figurabat. qui mortuus iā coctus ad esum fidelū erat. Tō enī ordinatōne diuina p̄stitutū est. ut ossa agni pascalis nō frāgerent. qz veri agni ossa in cruce fracta nō sunt. ut sic figura et veritas corresponsderēt. Sz ut certificaretur de morte eius. vnus militū lōginus noie. tunc ipius ⁊ supbus post dō puerus ⁊ martir factus: porrigens lā ceam belōge sacꝝ latus dñi ihu dexteꝝ vulnere grandi apuit. ut impleret scriptura. qua per zachariā dī. videbunt in quē transixerunt. In qua p̄phetia (fm **Augu**) p̄missus est xpc. in ea q̄ crucifixus est carne vēturus. Et nota q̄ iste miles fecit hoc ad p̄placētiā iudeoz: de morte xpi certificari volentiū. In quo etiam p̄t̄ nī mia ipoz crudelitas. qz non faciati penis quas xpo viuēti infligerāt. etiā mortuū vulnerare

conati sunt. Sic et hodie xpm semel crucifixū conatur rursus vulnerare. qui sine timore peccare p̄sumit vel de peccato se iactare. **En̄ Theophilus.** Et iudeis p̄placeant: lāceant xpm. circa corpus exanime p̄tūmelias inferētes. **En̄ ⁊ Cris̄.** Aperuerūt eius costā lancea. et mortuo corpi de reliq̄ p̄uitiantes. et in mortuū p̄uitiari corpus militē. multo deterius fuit q̄ crucifigi. Qui autē eū lanceauit cū fere caligassēt oculi eius p̄ senectute et casu. vel poti⁹ nutu diuio sicut ⁊ lanceauit licet nesciēs sanguine xpi per lanceā defluēte oculos tangēt. p̄tinuo clare vidit et p̄tinuo illuminatus in xpm credidit. **En̄ ⁊ militie cedēs instructus ab aplis in cesarea capitocie triginta octo annis monachicā vitā duxit. et in omī scēitate p̄manēs. verbo et exēplo multos ad xpm cōuertit. De eo q̄ dicit Ildo.** Lācea lōgin⁹ latus saluatoris apuit. ⁊ n̄ tñ venias inuenit. sz ep̄atus honorē ⁊ martirij coronam p̄meruit. Nō suffecit iudeis et alijs q̄ xpm occiderūt. sz etiam post mortē diuersimode deriserūt. Istud olim fuit in abfolon p̄stēnsū. quē legimus in arboꝝ suspēnsū. ⁊ veniēs ioab. tres lanceas in corde ei⁹ fixit. ⁊ armigeri ioab gladijs ipm crudeliter inuaserūt. Sic et xpc in cruce lancea militis. et insup tribz lanceis. i. tribz doloribz ē p̄fixus. quoz p̄mū habuit ex p̄p̄ariū penaz magnitudine. secunduz ex dilecte m̄ris sue amaritudine. tertiu⁹ p̄ p̄ctozes quibz suaz passionē p̄sciuit nō p̄belle. et insup sup hoc iudei inuaserūt eū gladijs linguaz suaz acutissimis. Hoc modo oēs volūtarij p̄ctozes xpm inuadūt. qui spōte peccando iterato ipm crucifigūt. Plus peccant q̄ offēdūt xpm regnantē in diuinitate. q̄ qui crucifixerūt eū p̄uersantē in hūanitate. Sz p̄tūmelia a iudeis illata i signū p̄diit. qz de corpe extincto sanguis verus et aq̄ pura miraculose manauit. **En̄ sequit̄.** Et cōtinuo exiuit sanguis et aqua. ex quibz hnt efficaciam ecclie sacra. Hoc aut factū ē ab ostendēdū qz p̄ passionē xpi plenaz p̄sequimur ablutōez. scz a p̄ctis ⁊ maculis. a p̄ctis quidē p̄ sanguinē qui ē p̄tiū n̄re redēptōis. fm illud **Petri.** n̄ corruptibilis auro ⁊ argēto redēpti estis. sz p̄tio so sanguine. a maculis dō p̄ aquam. q̄ lauacꝝ ē n̄re regeneratōis. fm illud **Ezech.** effūdaz sup vos aquam mūdaz ⁊ mūdabimī ab oībz iniquitatibz v̄ris. Elē p̄t referri sanguis ad p̄tiū ⁊ n̄ram redēptōez. ut redimamur a penis. aq̄ ad lauacꝝ ⁊ p̄ctoz ablutōem. ut purgemur a culpis. Sanguis enī agni dom⁹ fuanē a p̄cussioe angeli. ⁊ aq̄ maris rubi extingunt inimici. Esus ē inq̄ ille ad redēptōem. ista ad redēpti ablutōem. Ille ut redimēt captiuū. ista ut ablueret imundū. Sz hic secūbus sensus satis inteligit in p̄mo. qz ubi ē plena a p̄ctis ablutio. ibi sequit̄ ⁊ a penis redēptio. ⁊ ubi est a maculāblutio. ibi p̄cedit ⁊ a p̄ctis purgatō. Hoc etiaz factum p̄petit figure. quia sicut de latere xpi dormientis in cruce fluxit sanguis et aqua. quibz p̄secratur ecclesia. ita de latere ade dormientis

in pabulo. mulier que ipsam ecclesiam figura-
bat est formata. Et factus est hoc miraculose.
qz de corpe mortui in q statim p mortis frigi-
ditate sanguis coagulatus et in tabem puerit. n
solz sanguis exire. nec de aliq aqua pura manae
Ille aut sanguis erat verus et purus. et aq ve-
ra et pura. et no (vt quida dixerut) humor aq-
ticus seu flegma. **C**onsidera nuc quanta fuit ma-
litia iudeoz. qui adhuc no fuerut saturati pe-
nis et obprobrijs xpo in vita eius illatis. quin
etiam eu psequeretur mortuu. Et quis etiam
istud vulnus lateris no senserit cu corp mortu-
tu fuerit. tn p hoc ptumelle et puitia sibi infe-
rebant. qz omnes ptumelle et crudelitates illate.
mortuoz corpi reputant ac si viuis inferre-
tur. **E**x hoc articulo lanceationis lateris hu-
tur tria documeta. **P**rimu e q nos cu mortui
fuerimus cu xpo. s. mundo et pccis. tuc debem?
et lanceari cu xpo cuspidem videlicet caritatis.
sicut aia illa se lanceatam gliabat que dicebat
vulnerata caritate ego su. **H**ac etia amoris la-
cea cor sup pforari. aug. petijt: dicēs. **R**ogo te
dñe p illa salutifera vulnera tua q passus es p
salute nra in cruce. ex quib emanauit ille pre-
tiosus sanguis q sumus redēpti. vulnera hanc
aiam meam peccatricē. p qua etia mori digna
tus es. vulnera eam igneo et potentissimo telo
tue potētissime caritatis. **C**ōfige cor meū iacu-
lo tui amoris. vt dicat tibi aima mea. caritate
tua vulnerata su. ita vt ex ipo vulnere amoris
tui. uberrime fluāt lacrimę die ac nocte. **P**er-
cute obsecro dñe hanc durissimā mentē meam
valida cuspidem pie dilectionis. vt altius ad inti-
ma penetret btute potēti. **D**ec **Aug.** **S**ecundu
documentu ē (sm **Crif**) q nos pccpe debemus
sacra ecclesie ea intētiōe ac deuotiōe. ac si no-
bis de latere xpi pfluere. **V**ulnus ei lateris
xpi fuit ostiū sacrop. qz sicut de latere pmi ate
formata est eua. ita de latere secūdi ate forma-
ta est ecclesia. **U**nde sm **Aug.** **E**ligilanti verbo
euangelista vsus ē. vt nō diceret latus ei? pcul-
sit aut vulnerauit. aut quid aliud: sed apuit. vt
innuat qz ibi quodāmodo ostiū vite aptum ē.
qz inde sacra ecclesie manauerūt. sine quib ad
verā vitam nō intraf. **E**t nota qz hoc qd dicit
sacra manasse de latere xpi. spālter intelligen-
bū ē de duob pccpuiis sacramētis. sine quib nō
intraf ad vitam. videlicet de sacro redemptiōis
et sacro ablutionis. **Q**uoz primū ptinet ad sa-
cramētū eucharistie. et significat p sanguinē.
imo ē ipe item sanguis quē quotidie sumimus.
et qui fluit de latere xpi. **S**ecundu hō p inet
ad sacm baptismatis. quod significat p aquā
Un **Augu.** **I**lle inquit sanguis in remissionem
fusus est pccop. aqua illa salutare tpat pocu-
lū. hec lauacp. prestat et potū. **H**oc pnūtiabat
qd noe in latere arche ostiū facere iussus est.
quo intrarent aialia que nō erāt diluuiō pitu-
ra. quib prefigurabat ecclesia. **D**e istis etiam
sanguine et aqua dicit idem **Aug.** qz credibile ē
qz latro ille cui pmisit dominus pabulū: asper-

sus fuit aqua et sanguine de xpi latere exiliēti-
bus. et tali sanctissimo baptismate saluatus sit
cū sine baptismo nemo saluetur vel martirio.
Tertiū documentū est qz nos omnē voluntatē
nram pformare debemus volūtati diuine. et qz
volūtas dei in omib et sup omnia sit nobis ac-
cepta. eo qz cor xpi vulneratū est. amoris vulne-
re ppter nos. quatenus nos p amorē recipiōcū
intrare possumus p ostiū lateris ad cor eius. et
ibi omnē amorē nrm ad suū diuinum amorem
counire. vt sicut ferū cādens cū igne in vnum
redigat amores. **H**omo em omia desideria sua
debet sūdare et ordinare in deuz amore xpi. qz
pedib p quos affectus accipiūtur: ē crucifix?
et in omib bonis opib se exercere. ac cuncta
mala opa deuicare amore xpi. quia manib p
quas opa accipiūtur crucifixus ē. omnem hō
voluntatē suam pformare volūtati diuine. pro
illo amoris vulnere. qd in cruce p homine ac-
cepit. cū inuincibilis amoris sagitta: cor suuz
mellifluū pforauit. **P**er istud vulnus quasi per
ostiū amoris **Augustinus** intrauerat cū dice-
bat. **Longinus** inquit apuit mibi latus xpi la-
cea. et ego intraui. ibi requiesco securus. **C**laui
et lancea clamant mibi. qd vere reconciliat? sū
xpo. si eū amauero. **A**d pformanduz se huic
articulo. rememoret homo qz supercellenti-
mum amorē xpc in aptiōe lateris sui nob on-
derit. i quo nobis aditū patulū ad cor ei? dedit.
Festinet qz homo intrare ad cor xpi. ac recoli-
gat omnē amorē suū. et couniat amorē diuino.
reuoluēdo in mēte sua documenta pmissa. **R**e-
cogitet etia homo quanta caritate xpc ex late-
re suo nob pfuderit sacramēta. quib intrem?
ad vitā eternam. vel als sicut dñs meditati et
oranti deuotionē mīstrabit. **I**bi qui latus cor-
poris tui mortui lancea apiri. et exinde sangui-
nē et aquā exire voluisti. vulnera qso cor meū
lancea caritatis. vt tuis dignus effitiar sacris
q de eodē sanctissimo latere pfluxerūt. **I**n aptu-
ra lateris tui dñe apuisti electis tuis ianuā vi-
te. **D**ec porta tua dñe. iussi intrabūt in eā. **N**oli
dñe qso iniquitatū meaz recordari. vt ppe eas
mibi claudas aditū istū. quē pccorib et penitē
tibo puidisti. **E**t licet istud vulnus lateris nō
senserit xpc. qz mortu? bēa tn virgo mī ei? bñ
sensit. c? felicissimam aiam crudelis illa lancea
tūc trāshxit. **T**ūc ipa deficiens et qī mortua ce-
cidit inē brachia magdalene in terra. **E**lites qz
ciens hodie mortua ē. **T**otiens certe quotiens
videbat p filiū fieri nouitatē. **U**nde nuc pfecte
verificata ē in ea symeonis pphēcia. qua sibi di-
xerat. **T**uam inquit aiam ipius gladi? ptransi-
bit. **E**x hac cordis xpi scissione. a cui? archano
tanq a fōte. ptiū nre salutis copiose ē effusum
merito etiam ad ppatiēdū et amandū vulnera-
tur cor nrm. qz hic maxime apparuit qz copiosa
apud eū redemptiō fuerit. **U**n **Bern.** **A**d cumu-
lū postremo pietatis: trahit in mortē aiam
suam. et de ipso latere ptulit pretiū satisfacti-
nis quo placaret ptem. per qd illum plane ad

se virgiculu traxit. Apud dñm misericordia et copiosa apud euz redemptio. Porro copia. qz non gutta sz unda sanguinis largiter p quinqz ptes corporis emanauit. **Elñ et Anf.** Abhuc aut attētius eundē intuerē. qz grādi et tenerrima ppassione dign⁹ appareat. Elide nudū et vberibz laceratū. in medio latronū cruci igminiose ferreis clauis affixū. aceto et felle potatū. et post mortē lācea in latere vulneratū. et copiosos sanguinis riuos ex qnqz vulneribz manuū pedūqz et lateris effudentē. **Fletū** deducite oculi mei. et liquescē aīa mea igne ppassionis. sup ptritōe amabilis viri h⁹. quē in tāta māfuetudīe tātis vides affectū doloribz. **Dec Anf.** Quinqz ac vulnera sibi infligi pmit. ut hūani generis quīqz sensus a diabolo captos: redimet. **Xpc** quippe hodie p nobis sanguinē suū fudit. piissime. plenissime. et acerbissime. Piissime fudit. si plderet cā. nā cā effusiois sui ptiōis sanguis fuit piissima. qz ipm fudit ex caritate feruētissima. ex q volūtarie p nob pati voluit. qd pulcre oñdit **Aug.** in psona xpi: ita dicens. O hō recogita qūta et quāta p te passus sū. cū esses inimicus pī meo recōciliāui te. cū tā qz omis pōita oberrares qsi uī te. et in hūeris meis portāui te: pī meo redibī. caput meū spinis opposui. man⁹ meas clauis obieci. sanguinē meū p te fudi. aīam meā p te posui. ut iūgerē te mibi. et tu diuideris a me. **Conuertere** ad me et ego suscipiā te. **Plenissime** fudit si plderet mēsurā. qz totū sanguinē effudit. ita ut vnica gutta i eo nō rmanēt. **Nā** sanguinē intercutaneū fudit in flagellatōe. et qz quid sanguinis hūisset in vertice et capite: effusū fuit in spinay pssione. sanguinē bō venay et neruoy: fudit in manuū et pedū pclauatōe. sz sanguinē q remāsit in corde vel in membris interioribz effudit in lateris aptione. et iō qz nihil in eo sanguis remāsit. n erat ei spēs neqz decōr. **Acerbissime** fudit si plderet naturā. nā quāto natura et pplexio ē nobilio: et delicatior tāto ē sue lesionis pceptibilior. et per pns pena inflicta et ei⁹ sensibilitas ē acerbior. sed pstat qz pplexio corporis xpi fuit delicatissima. qz spūsceti artificio de vginis sanguine formata. et q sui sanguinis effusio et penay illatio fuit acerbissima. et iō dicit atēdite. s. mētaliē. et videte sensibiliē si est dolor similis sicut dolor meus. **Quasi** diceret. non. **Surge** q amica xpi. esto sicut colūba nidificās in sūmo ore foraminis. ibi ut passer inueniēs domū vigilare nō cesses. ibi tanqz tur tur casti amoris pullos abscondē. iō os appone. ut haurias aquas de fōtibz saluatoris. **Dic** enī est fōs egrediēs de medio paradisi. q in corba de uota diffusus: secūbat et irrigat vniuersā terrā. **Ecce** ostiū in latere arche. q intrat aīalia n pe ritura biluuiō. **Ab** h⁹ qz petre foramiā et macerie cauernā. stude nūc et in die exit⁹ tui recurte et in eis latitare. ut ibi valeas pascua inuenire. et ora leonū euadere. **Elñ Anf.** Festina ne tardaueris. pmete fauū tuū cū melle tuo. bibe vīnū tuū cū lacte tuo. **Sanguis** tibi in vinū puer-

tiē ut inebrieris. i lac aq mutaf ut nutriaris. **Facta** sūt tibi in pet flumīa in mēbris ei⁹ vulnera. et i corpis eis maceria tua cauernā. i qbo instar columbe latitās et deosculās. singula ex sanguine ei⁹ fiāt sicut vitta coccinea. labia tu a et eloquiū tuū dulce. **Elñ et Greg.** Per foramiā petre. vulnera manuū et pedū xpi in cruce pētētis libēter intellexerim. cauernā bō macerie vuln⁹ lateris. qd lācea factū ē eotē sensu dixerim. et bñ in foramiō petre et in cauernā macerie esse dī. qz bñ in crucis recordatōe patiā xpi imitāf. dñ ipā vulnera ppē exemplū ad memoriaz reducit. qz colūba in foramiō. sic simplex aīa in vulneribz nutrimentū q pualescat inuenit. **Dec Greg.** In his etiā vulneribz saluatoris. securitatē et ptectionē ac psoatōem nō modicā repies. **Elñ Bern.** quedā de verb augustini assumēs: sic ait. **Et** reuera vbi tuta firmaqz infirmis reqēs. nisi in vulneribz saluatoris. **Tā** to illis securior habito. quāto ille potētior ē ad saluandū. **Fremet** mūdus. pmit cor⁹. diabol⁹ insidiāf. nō cado. fūdatus enī sū sup firmā petra. **Peccaui** pccm grāde. turbabif pscia. sz nō pturbabif. qm vulnerē dñi recordabor. **Nempe** vulneratus ē ppter iniquitates nras. **Quid** tā ad mortē. qd nō xpi mortē saluaf. **Si** q in mētez venerit tā potēs tāqz efficac medicamētū. nulla iā possū morbi magnitudine terzeri. **Ego** bō fidēter. qd ex me deest usurpo mibi ex visceribz dñi. qm mīa affluūt. nec desunt foramiā p que effluāt. **Foderūt** man⁹ et pedes latifqz lācea p forauerūt. et p has rimas sz mibi fugere mel o petra. oleūqz de saxo durissimo. i. gustare et vidē qm suauis ē dñs. **Patet** archanū cordis p foramiā corporis. patet magnū illud pietatis sacm. patet viscera mīe dei nri. i quibz visitauit nos oriēs ex alto. **Quid** i viscera p vulnera pateāt. **In** q enī clari⁹ qz in vulneribz tuis elucet. qz tu dñe suauis et mitis es et multe mīe. **Maiores** enī miseratōem nemo hz. qz ut aīam suā ponat qz p amicis suis. **Tu** dñe maiorē hūisti. qui aīam tuā etiā posuisti. p abditis et dāpnatis. **Meuz** pinde meritū: miseratō dñi. **Nō** plane sū meriti iops. qdū ille miseratōnū n fuerit. **Qz** si mīe dñi multe. multe nō bilomin⁹ ego in meritis sū. **Quid** ei si multoy suz mibi psci⁹ delictoy. **Nēpe** vbi habūdauef delicta: sup habūdaui et grā. **Et** si mīe dñi ab eterno et vsqz in eternū ego qz mīas dñi in eternū cantabo. **Quāta** in foramiō petre multitudo dulcedis. plenitudo grē. pfectioqz vtrūqz. **Dec Bern.** O dñe sic exiuit sanguis tu⁹ copiosa redemptio nra. nō pmittas me i hora mortis vel in die iuditij pīre cū ipiis. sed me tuo pio cruore redēp:ū aggrega cū electis tuis. abscondēdo me interi in foramiō petre et i cauernā macerie. et vulnerādo me caritate tua ut amore lingueā. **Qui** enī vere te diligit: p te vulneratur et lāguet. et donec te videat: a mūbi actōibz ē velut mortu⁹ alienus. **Fortis** ē enī ut mors dilectio tua. et dura velut infern⁹ emulatio. **Cōsidera** nūc bñ corporis xpi in cruce positi

dispositiōem. qz ex hoc ad spem et fidutiā rapie
ris maiorē. attestāte **Bern.** q ait. Quis n̄ rāpi
at ab spem et ad ipet rādi p̄fidentia. q ei attēde
rit corpis dispositiōez: **Idē** caput inclinātū ad
osculū. brachia extēsa ad āplexū. man⁹ pfora
tas ad largiēdū. lat⁹ aptū ad diligēdū. pedū af
fixiōē ad nobiscū manendū. corpis extēsiōē
ad se totū nob̄ ipendēdū. **hec Bern.** Oratio.

Omne ihu xpe q hora diei nona pendēs
in patibulo. et clamās voce mag⁹ in ma
nus p̄ris spm̄ p̄mēdasti. et ieliato capi
te eūde spm̄ emisisti. et iā mortu⁹ vuln⁹ lateris d
lācea militis suscepisti. bignare queso nūc et sp
spm̄ meū tibi p̄mēdatus h̄re. et gladio caritatis
cor meū trāsuerberare. ei⁹q vulnēra tui corpis
imp̄mē. et p̄ hec cogitātiōes illicitas ab ip̄o re
pellē. ac tādē in fine vite mee spm̄ meū in ma
nus tuas p̄mēdatū. cū beatīs sp̄ritib⁹ colloca
re Amen. **De secundis vespiis. Ca. LXV.**

Hora vespertina medita
beris mēte lugubri et lacrimabili.
quō mī dñi et alij quatuor ponunt se
itē ad sedēdū p̄pe crucē. nesciētes
q̄b facē debeat. Corpus em̄ deponē et sepelire n̄
p̄nt. qz nec vires suffitiētes h̄nt. nec instrumēta
quib⁹ deponāt. **Recedē** aut eo sic manēte n̄ au
tēt. et diu manē nocte appropinquante n̄ valēt. **Idē**
de in quanta sūt pplexitate. et eis corde p̄patē.
Interi aut ioseph ab arimathia ciuitate iudee
tece leucis ab hirim distāte. ātiq̄tus dicta ra
matha. vñ fuerit helchana et āna p̄ntes samuel
diues et nobil⁹ genē. et decurio. i. de ordine curie et
offitia curie imp̄ij romanoz admistrās. vir bo
n⁹ in se et q̄ ad deuz. et iust⁹ q̄ ad p̄ximū. ac disci
pulus ihu n̄ de duodeci vel. lxxij. sed de multis
alijs credētib⁹. qz oēs credētes a p̄ncipio disci
puli vocabāf. s. occult⁹ p̄p̄ metū iudeoz. ne de
synagoga expellerēf. q̄ nō p̄slerat neci dñi et
actib⁹ et p̄silijs alioz xpm̄ p̄leq̄ntiū. q̄ et ip̄e sic
et alij discipuli expectabat. s. certitudine spei re
gnū dei. n̄ tpale et terrenū: s. celeste et eternū. i.
regnū celoꝝ a xpo discipul⁹ p̄missū. venit ad se
pelendū xpm̄ anq̄ iniret sabbatū. in q̄ tlia fa
cē n̄ erat licitū. **Quia** ei erat discipul⁹ dñi. iō cu
rā d̄ corpe ei⁹ h̄re voluit. ut cū honore sepeliref
et n̄ sicut dāpnati cor⁹ p̄ p̄jcerēf. Idic otute s̄a
guis xpi iā fusi roborat⁹: audacē oī timore de
posito. et p̄fidenter itroiuuit ad p̄latū. nec iudeo
rū timēs inimicitias nec p̄lati p̄fatē. et petijt
magno munē. ut de ei⁹ licētia tollēt cor⁹ ihu d̄
cruce. et sepeliret illud honorifice. hoc p̄ferens
oī thesauro quātūlibet p̄tioso. **Petit** at hoc si
bi p̄cedi. qz fm̄ leges hūanas corpa dāpnatoz
n̄ dñt sñ licētia depōi vel sepeliri. **Et** p̄misit p̄
lat⁹. tū p̄p̄ petētis reuerētiā. tū p̄p̄ xpi innocē
tiā sibi notā. et qz plura in morte ei⁹ viderat mi
racula. **In** quadā historia d̄r q̄ ioseph fuerat
q̄nq̄ ānis p̄latū. et p̄ fuit⁹ petijt et obtinuit cor
p⁹ ihu ab eo. **Fit** at hic seclāris dignitatis io
seph mētio. n̄ q̄ euāgelista hāc p̄mēdet. s. qz ab
p̄lātē nisi talis accedē n̄ poterat. **Quia** ḡ diues

erat valde insignis ac p̄latū not⁹ et familiaris.
potuit defacili ad p̄latū intrare et ab eo ip̄e
re. qz dō bon⁹ et iust⁹. dign⁹ fuit hoc misterio. et
meruit cor⁹ ihu sepelire. vñ beda. **Magne** q̄tē
ioseph iste dignitatis ap̄d sc̄lm. s. maioris ap̄d
deū meritū fuisse laudaf. ut et p̄ iusticiā merito
rū sepeliēdo corpe dñico dign⁹ foret. et p̄ nobili
tatē potētie seclāris idē cor⁹ accipe possz. n̄ ei
q̄libz ignot⁹ aut mediocris ad p̄lātē accedē. et
crucifixi cor⁹ poterat ip̄e re. **Idē et Aug.** **Jo**
seph fidutiā dignitatis q̄ p̄dit⁹ erat. familiaritē
inēuit ad p̄latū. iā min⁹ curās de iudeis. q̄uis
ātea in audiēdo dñō deuitaret inimicitias eoꝝ
Idē et Greg. **Fuerat** q̄nq̄ ioseph occult⁹ xpi di
scipul⁹. deniq̄ vīcula tīoris rūpēs. feruētior fa
ctus. dñicū cor⁹ turpiē pendēs a lig⁹ de posuit.
p̄pans p̄tiosā margaritā v̄boꝝ modestia. **Cōfi**
tera nūc fortitudinē ioseph. qz n̄ solū audz cor
pus xpi petē. s. etiā sepelire. sic h̄o p̄fatēz h̄ns
pl⁹ ex otute q̄ ex adiutorib⁹. **Idē Cris.** **Inspice**
at h̄o viri fortitudinē. in mortis em̄ piculum se
dibit: inimicitia ad oēs assumē. p̄p̄ beniuolē
tiā xpi. vñ et **Theoph.** **Audet** ausū laudabilē. n̄
ei excogitauit. a diuitijs decidā. et expellar a iu
deis. si cor⁹ petā ei⁹ q̄ ē blasphemijs p̄dēpnat⁹
Hec theoph. **Qui** ḡ p̄us ex ip̄fectōe meticulos⁹
et occult⁹ discipul⁹ dñi fuerat p̄p̄ metū iudeoz.
vitās tūc inimicitias eoꝝ. nunc exēplo mortis
xpi aiāt. ac otute et vigore auct⁹: manifestat se
ac palā et facto fatē et oñdit se xpi discipulū.
petēdo ei⁹ sepulturā et exeq̄ndo. min⁹ curās de ill
in hoc extremo offitō. **Cōcesso** at sibi corpe
vocaui ad se quēdā vīp sapientē et legispitum
discipulū xpi silr occultū. n̄y cotemū noie. **Jo**
seph igif mercat⁹ synthonē. i. p̄anū linei candē
tē et mūdū. vēit ad crucifixiōis locū. portās se
cū instrumēta q̄bo clauis euulsi cor⁹ de cruce
deponat. et ip̄am synthonē q̄ iuoluat. **Iste** p̄an⁹
mūd⁹ et cābid⁹. inocētiā dñi et liliōsā significa
bat castitatē. **Et** q̄ rubricat⁹ fuerit sāguie pas
siōis: cābidaref synthone inocētissie castitatis.
i. cāticis. dilect⁹ me⁹ cābid⁹ et rubicūd⁹. **Venit** et
cū eo nicodem⁹ se illi assotias. in q̄ tol⁹ n̄ erat. q̄
p̄us timid⁹ nocte ad ihm venerat p̄mū. s. an pas
sionē. ferēs secū mixturā mirre aloes. libras q̄i
cētū ad ip̄m p̄biendū. qz hec sua amaritudie az
cent omēs a corpi⁹ mortuoz. et q̄ plurimū ea
conseruat. nec cito corruptōi subijci p̄mittūt.
Iste an passionē xpi sic et ioseph erat discipul⁹
dñi occult⁹. s. post passionē manifestauit se sic et
ille. et fact⁹ ē public⁹. s. nōdum h̄ns verā fidē de
resurrectōe. qz attulit mirrā et aloē. q̄i cor⁹ ei⁹
muniri indigēt a putredie. **Et** iō l3 ex deuotōe
istā vinctōez facēt. vītē tñ q̄ plenā notitiā de
resurrectōe xpi n̄ h̄ret. qz d̄ eo scriptū erat. nō
dab sc̄m tuū vidē corruptōez. p̄p̄ qd n̄ idige
bat vinctōe p̄fuātē p̄putrefactōz. vñ **Cris.** **Ab**
huc ei⁹ ut de nudo hoie disponebāt. s. tñ multaz
dilectōnem demonstrabant. **De** isto nicodemo
legitur in reuelatōne corporis beati **Stepha**
ni p̄thomartizis. **Per** ioseph qui interpretatur

De secundis

accrefcens: fignificat pſona crefcens in virtu-
tibus. que corpus dñi poſtulat qñ p digna rece-
ptione eukariſtie deũ ſuppliciter orat. **Per nico-**
demũ uo pitum: fignificat doctoz bonus. ferẽs
mĩxturã. i. doctrinã ex auctibz ſacre ſcripture
pfectã. ad ungendũ corpus xpi miſticũ ad eius
ſalutẽ. **In ſyndone** etiã mũda paupertas ⁊ caſti-
tas notant. ⁊ in aromatibz ututũ varietas de-
ſignat. **ſFelix** talis pſcia. cui n̄ deficit defunctio
paupertatis ⁊ mundiũ. mũditia caſtitaſis ⁊ car-
nẽ. flagrantia ututũ ⁊ diabolũ. **Cũ** aut ioseph
et nicodemus fuerũt ppe crucifixionis locũ: ge-
nua flectẽtes adorauerũt dñm. Quos dñs vidit
mĩ volẽtes deponere corpus. qñ de morte pſur-
gẽs: paululũ reuixit ſpũs eius. **Et** applicantes
recepti fuerũt p eã reuerẽter. ⁊ paraueĩt ſe ad
deponendũ eũ. quibz ipa qd poterat: miſtrabat
adiutoriũ. **Unus** clauos de manibz t̄hebat. ali-
ne corpus caderet exaĩme ſuſtinebat. **Stabat**
maria leuãs brachia in altũ. et dñs tangere eũ
valuit. caput et manus eius depẽdentia trabe-
bat ſup trĩſte pectus ſuũ. ⁊ ruens in aplexus ⁊
oſcula. de dilecto ſuo ſatiari nō poterat. nec q̄s
ipam deſup corp⁹ attrahẽ valebat. **Corpe** igit̄
dñi in terraz de poſito. dñs ſuſcepit caput. cum
ſcapulis ſuis in gremio. **magdalena** uo pedes
apud q̄s olim tantã grã meruerat. alij autẽ
circũſtant. ⁊ oẽs planctũ magnũ ſup eũ faciũt
Oñs em̄ amariffime plangũt eũ qñ vnigenitũ
Elĩ Anſ. Sed adhuc expecta. donec nobil̄ ille
decurſo veniens extractis clauis man⁹ pedesq̄
diſſoluat. **Elide** quō feliciffimis brachijs corp⁹
amplectit̄. ac ſuo aſtringit pectori. **Tũc** potuit
vir ille ſciffimus dicẽ. **ſFalciculus** mirre bile-
ctus me⁹ mibi: inẽ vbera mea p̄morabit̄. **Cer-**
ne p̄terea q̄dulciẽ q̄diligẽter b̄iffimus nicode-
mus ſaiffiffima mẽbra eius tractat. digitis ſo-
uet unguẽtis **Hec Anſ.** **Elenias** et tu cariffime
de uotis greſſibz ⁊ ſpũalibz accēſſibz ad deponẽ-
dũ dñm deũ tuũ de cruce. ⁊ ad plangendũ eũ cũ
ſua bñdicta m̄re. et alijs q̄ ibi aderãt. et ad ſepe-
liendũ ⁊ alia faciendũ q̄ ipi faciebãt. **Elĩ amb.**
Eleni ⁊ tu vel ſero vel nocte vel quacũq̄z hora.
q̄cunq̄z em̄ hora veneris iſhm iuenies ad ſuſci-
piendũ patum. nec minorẽ ſuis veniẽtibz mer-
cedẽ pia largitate ſoluentẽ. **Nã** et q̄ hora ſexta
venit: nō eſt mercede fraudat⁹. ⁊ q̄ undecia: ple-
nitudinẽ mercedis accepit **Hec Amb.** **Deus**
me⁹ bone iſhu: cōcede mibi (q̄q̄ p oẽm modum
ĩmerito et indigno) ut q̄ his cũ m̄re tua ⁊ alijs
qui tũc aderãt corpe inẽſſe ⁊ ea facẽ nō merui
fidei tñ hec eadẽ m̄re ptractãs. illũ ad te deũ
meũ p me crucifixũ ⁊ mortuũ p̄paſſionis affe-
ctũ experiar. quẽ innocẽs m̄ tua et penitẽs
magdalena in ipa paſſionis tue hora ſenſerũt.
Et ſciendũ q̄ q̄uis iſta de poſitũ dñi de cruce
n̄ fuerit ſibi in penã. q̄ corp⁹ erat exanime. nec
fieret ei in p̄tumeliã ſz poti⁹ in honore ⁊ reue-
rentiã. p̄ſerĩ cũ n̄ fieret a iudeis ſeuĩtũ. ſz a
deuotis fidelibz eũ multũ diligẽtibz. imo etiam
iudeis ⁊ hoc dolẽtibz. q̄ cũ tãta ſolẽnitare depo-

vesperis

nebaſ. p̄biebaſ. et ſepeliēbaſ. iſtud tñ factum
de poſitũ in ſe valde miſerabile fuit ⁊ lamẽta-
bile. q̄ videlicet corpus tãte nobilitatis tracta-
baſ tanq̄ cadauer vile. ſz in veritate cadauer
n̄ fuerit p̄pter diuinũ ſuppoſitũ in q̄ corp⁹ illud
ĩputrebiliẽ ſubſiſtebat. **Eſi** corp⁹ illud n̄ ſenſit
penã. b̄ea tñ ugo q̄ ibi aderat penã in hoc facto
ſenſit maximã. **Ex** hoc articulo de poſitionis
dñi de cruce hñtur duo documẽta. **Primũ** eſt q̄
fideles coicantes corp⁹ dñi de altari. equipanẽ
illis qui ipm de poſuerũt de cruce. **Par** in em̄ e
ĩmo plus xpi corpus ſumẽ de ara altaris q̄ de
ara crucis. **Illi** em̄ acceperũt eũ in brachijs et
manibz. ſz iſti ſumũt eũ in ore et cordibz. **Secũ-**
dũ documẽtum eſt. q̄ et nos libẽ debem⁹ xpm
cũ ioseph de cruce deponere. **Q̄diu** em̄ p̄cor in
p̄ctis eſt: xpm in cruce diſtentũ quantũ in ſe e
vinculat et crucifigit. p̄cta em̄ n̄a ſũt in cau-
ſa q̄ xpc crucifixus e. **Sed** mor cũ p̄niam ad
deũ p̄uertit: ipm de cruce ſoluit et deponit.
et inter brachia ſua eũ recipit. **Sicut** fecit Jo-
ſeph qui in deponẽdo xpm de cruce inẽ brachia
ſua eũ p̄plectebat. **Elĩ** ſicut quis p̄plectẽs ali-
quẽ inter brachia. potẽs eſt d̄ eo facẽ quicquid
vult. maxime ſi illud nō repugnet. ſic p̄cor cō-
uerſus p̄niam. p̄ſtringens iam xpm brachijs
amoris: potẽs eſt de eo om̄ia q̄ voluerit obtine-
re. **Nequaq̄** ei xpc repugnat penitẽti. ſz patior
eſt ad dandũ grã q̄ iſte ad recipiendũ. **Ad**
p̄formandũ ſe huic articulo recogitet b̄o q̄ la-
mẽtabile factũ fuit. q̄ tale corpus qd erat deus
ſic tractabaſ ab modũ cadaueris. et q̄ corona
glorie iacuit ſic ſupina ⁊ p̄ſtrata in terra. qua-
lẽ etiã plãctũ tũc beata ugo fecerit ſup corpus
dilecti ⁊ dulcis filij ſui. vel al̄s ſicut dederit me-
ditanti. **Ihu** qui de cruce nō viuus deſcendere
ſz mortuus deponi voluisti. ut de morte reſurge-
res ad electoz informatiõem. da mibi de ſacro
altari tuo. ac ſi de ara crucis corpus tuũ verũ
digne ſuſcipe. ⁊ ut de hac cruce quaz ſuſcepi in
tui p̄feſſione fuit q̄ ſq̄z vixero nō deſcendã. ſz
cũz tibi placuerit ab hoc corp⁹ ſculo repetere
aiã quã dediti. tũc te vocante de cruce depo-
nar. et te inuitãte ad requiem pabili pducãr.
Post aliquã uo morulã rogat ioseph dñaz ut
p̄mittat corp⁹ dñi pungi. ac lintheaminibz in-
uolui ⁊ ſepeliri. **Ipa** uo p̄tendebat: dicẽs. **Nolite**
amici mei tãcito mibi filiũ meũ auferre. v̄l me
ſecũ ſepelire. **Illũ** adhuc paululũ flinq̄te mibi
ut facie ipius valeã p̄tẽplari. ⁊ vidẽdo aliquã-
tulũ in p̄ſolari. **Illi** volebãt eũ tradẽ ſepultu-
re. et ipa volebat eũ retinere. et ſic erat hec pia-
lis et miſerãda p̄titiõ inẽ eos. **Flebat** illa lacri-
mis irremediabilibz. **Ipi** lacrimaz tãta vber-
tas fluebat. ut caro cũ ſpũ in lacrimis reſolui
putareſ. **Rigabat** lacrimis facie et extinctum
filij ſui corpus. et p̄fundebat vndiq̄ plagas ei⁹.
Lapidem quoq̄ quo corpus eius poſitum ⁊ lo-
catũ fuerat lacrimis m̄debat. in quo eius la-
crime adhuc apparere dicũtur. **Qui** nunc in in-
greſſu eccleſie ſancti ſepulcri eſſe memoratur.

Secunde partis

Lauit et terfit vulnera eius cruentata. et oscula
bat ea. et facie ei? sacratissimā. **A**spiciebat vul-
nera corporis et vultū ei? et caput: videbat spinas
puncturas. depilatos barbe. facie ex sputis et san-
guine deturpata. et de aspiciendo et flecto non poterat
saciarī. Virgīs dolores narrari non possunt. quia male
illi erat sicut esse poterat. Et ideo quātas lachrymas
tōtes ululat? plāctus et flet? super idē corp? unicus fi-
lij sui tūc fecerit. obis explicari non possit. Crede
dū tūc ē. quod null? plāct? irrationabiles fecerit. quia do-
lor ei? ab ratione superiorē non pertingebat. Magdalēa
tō pedes dñi quā alia vice lacrimis punctis ri-
gauit. nūc multo magis vndis lacrimarū passio-
nis largit? lauit. **A**spiciebat pedes sic vulnera-
tos et perforatos. desiccatos et sanguinolētos. et fle-
bat amarissime et per dolore videbat? defice: sicut
flebat vehemētē et alij. ac etiā aglī pñtes ibi. **E**nī
Aug. O quā angloz vel archāgloz illic non flectit
ubi contra naturā. auctor naturē immortalis deus
mortuus hō iacebat. **E**ntebat xpi corp? sic ma-
le fectatū. ab ipijs sic laceratū iacē. et mariā to-
tā suo cruentatā in cruore sic amarissime flere.
et nullomō suas lacrimas poterāt refrenare. Sic
enī possibile fuit deū per assumptū hominem mori: sic
possibile fuit anglos bonos in morte dñi sui dolē
Dec aug. Plāge g? et tu carissime amare. et cla-
ma cū bernardo dicēte. O bone ihu. quod dulciter
cū hominib? pñersatus es. quā magis et habūdātissima
eis largit? es. quod dura et aspera per eis pass? es: dura
ōbra. duriora ōbera. durissima crucis tormēta
Dec bern. Contēpleris etiā bñ dñm et saluatōrē
tuū. gira et regira. volue et rēuolue a latere in lat?
a plāta pedis usque ad verticē. et non inuenies in eo
sanitatē. s? vndiq? dolorē. vbiq? cruorez. **N**ō ei
est in eo mēbz vel sensus corporis. quod suā afflictōez
et infirmitatē vel passiōez non senserit. **E**ntē qd in
quolibet sensu. qd in quolibet parte sustinuit. **I**n capi-
te spinas. in auribus obprobria. in oculis fletū. in ore
fel et acetū. in facie alapas et sputa. in collo cola-
phos. in naribus fetorē. quia in loco ex cadaverib?
corrupto fuit crucifix? . clauos in manibus et pe-
dibus: flagella in dorso. lanceā in pectore. **Q**uia ei
genus hūanū vulnerib? pñtor? fuit plenuz. fm
illud pñae. oē caput lāguib? et omne cor merēs.
a plāta pedis usque ad ōticē nō ē in eo sanitas: iō
ibī in oī parte corporis sui plagas suscepit. ut per ei?
liuores in toto sanaremur. **N**ō enī erat infirmus
in capite. i. in intentōe quod est caput aīe. quā in his quod
faciebat. nō sanā intentōez hēbat. **E**rat infirm?
in mēbz. quia faciebat opa mala vel rēmissa. **E**rat
infirm? in pedibus. quia hēbat affectōez imūda aut
ērenā: pes enī aīe ē affect? et amor ei?. quia sic cor-
pus vadit pedibus sic aīa vadit affectib?. **E**rat in-
firm? in corde quia hēbat cogitatōes noxias et va-
nas. **E**rat infirm? in toto corpore. quia hēbat totā vitā
mōdanā et pñersatōz vanā. **E**t igr? xpc suis liuo-
rib? et vulnerib? nos sanaret. voluit vulnerari in
capite. ut sanaret oēs nās obliq̄s intentōes:
voluit vulnerari in manibus. ut sanaret nās ma-
las et remissas opatōes: voluit vulnerari in pedi-
bus. ut sanaret nās immōdas et ērenas affectōes

Capitulum. lxx.

voluit vulnerari in corde. ut sanaret noxias et
vanas cogitatōes: voluit flagellari et vulnerari
in toto corpore. ut sanaret totā nām vitā et pñer-
satōez. **E**nī bern. Meditare inqt positōez corporis
crucifixi. et vide si aliqd ē in eo quod non porret per te
ab pñem. **D**iuinū illud caput multiplici spinarū
desitate depñsat. usque ab cerebri teneritudinē cō-
fixū ē. **A**d quod hoc? **N**e toleret caput tuū. ne tua
vulnerare intentio. **C**aligauerit in morte oculi
tui. et illa lūiaria magis quod illūiant orbē ab horā
extincta sūt. **N**ōne illis obtenebratib? tenebre fa-
cte sūt super vniuersā terrā. et illa duo lūiaria ma-
gna cū illis lūiarib? semota sūt. **H**oc at? totum
factū ē. ut auerteret? oculi tui ne viderēt vanita-
tes: et si viderēt. non adhererēt. **A**ures ille quod in cel?
audiūt. **S**ctūs scūs scūs dñs de? sabaoth. audie-
rūt in ēra demoniacorū voces crucifige crucifi-
ge. **E**t quod istud? **N**e aures tue obsurdescerēt. ab
elamōre paupis. ne reciperēt auditū vanū: ne
detractōis virus aptis poris usqueque suscipent.
Speciosa illa facies speciosi forma per filijs ho-
minū. sputis illita ē. afflictā colaphis. addicta
delusiōib?. **Q**uare hoc? **E**t facies tua illūiare.
illūiata pñrmare: et dicere de te. **E**ntē ei? nō
sūt apli? in diuersa mutati. **D**s illd quod āgelos to-
cet homines instruit. quod dñc et factū ē. felle potatum
ē et aceto. **S**ed hoc factū ē. ut veritatē et iudiciū
loqrēt os tuū. et pñteret dñm deū suū. **M**anus
ille quod fūdaueit celos extēse sūt in cruce. clauis
que trāsuerberate durissimis. ut man? tue extēde-
rent ab inopem. **P**ect? illud in quo sūt oēs thesau-
ri sapie et scie dei absconditi. lācea militari per-
fossū est. ut pect? tuū a pñis cogitatōib? mōdare-
tur. mōdatū sanctificare. et pñeruare sanctifi-
catū. **P**edes illi quorū scabellū adorare debem?
quā scēm ē. dura ēnfixione trāsfixi sūt: ne pedes
tui festinarent ad malū. sed curreret viā man-
datoz dñi. **Q**uid plura? **P**ro te carnē et aīmaz
posuit. ut corp? et spm sibi vēdicaret. **T**otū toto
se te pñauit. **Q**uic igr? oēm vitā tuā o hō debes
quia vitā suā per tua posuit. et cruciat? amarus su-
stinuit. ne tu ppetuos sustineres. **C**ui bō iusti?
vitiā. quod illi: si nō morerē ego non viuerēz **D**ec
bern. **A**d hoc etiā faciendū et debitū dñō repen-
dendū. itē bern. qñ monēdo si dicit. **O** hō rēspice
oculo mētali. quāto remūeratōis debito astriga-
ris dñō patienti. **R**ecole sudorē sanguineū. tri-
ginta argēteos. fictōis osculū. alapas et tumeli-
am. flagelloz instanciā. ict? arūdinis. coronaz
spineā. sputi ludibria. crucis angariā. patibuli
suspendiū. oculos lāguētes: oris pallore. felli-
ta cibaria. amara pocula. spōgie obsequium: ca-
put inclinatū. lat? pñoratū. vlnas extēsas. ma-
n? trāsfixas. pedes pñfossos. vocē lamētabilē. la-
trones altrifecos. garrulatōes irrisorias. titu-
lū famosū. vestimēti sorte: geminatū crucifige
Quid plura? **A**lissimum mortis suppliciu: et p-
bra nefādisima. **E**t itē. **E**ntē hō quod amōe te di-
lexit dñs deus tuus. ut vestigia ei? seq̄ris. **P**ro
te ligat? ut te a vinculis pñtor? absolueret. **P**ro
te flagellat? ut te a flagell? ete: ne ire eueret.

De secundo

Pro te iudicatus est. ut a te iudicio eterne dā-
natōis liberaret. Pro te coronat⁹ ē spinis. ut te
coronaret i celis. Pro te vulnerat⁹ ē medic⁹. ut
tu sanareris egrot⁹. Pro te crucifix⁹. ut tuas
p̄cupiscēcias crucifigeret. Pro te mortuus est
ut te a mortuis suscitaret. Pro te sepult⁹ est. ut
in te vicia sepeliret. **Hec beñ.** Multa igit p no-
bis sustinuit dñs ihs: sed nos miseri ad p̄fusio-
nem n̄rā uno smone fatigamur. uno vbo de-
ijcitur. Oīa q̄ dñs ihs passus ē. q̄ circa ip̄m
gesta sūt. mēte reuolue et diligēter p̄tracta. et ex
his te ad paciā in oībo aduersis q̄ pateris ac-
cinge viriliter et arma. **Unde cris.** Armem⁹ nos
metip̄os aduersus oēm furorē. aduersus om̄es
irā. et si inflāmatū videris cor tuū. siḡ pectus.
imponere crucē. Cōuiciat⁹ ē tibi aliq̄s. recordare
oīm q̄ in xp̄o gesta sūt: et oīa extingūē. Non
solū legamus hec oīa. s̄ et mēte feram⁹ ea: suf-
ficiēcia em̄ sūt hec p̄tinue reuoluta. vniuersam
irā destrūere. Et si p̄tūmelia et si iniusticia p̄-
ciamur. dicam⁹ p̄tinuo: nō est seru⁹ maior dño
suo. Propterea ei hec oīa sustinuit. ut scdm ei⁹
semitā gradiamur. et nos p̄tūmelias feram⁹. q̄
maxie p̄uicia a mēte abiciūt. S̄ tñ ip̄e non so-
lū tulit hec: sed oīa egit. ut saluaret eos q̄ hec
faciebāt. **Hec et nos zelemur.** **Unde grego.** Nihil ei⁹
deū ita p̄piciū facit. ut inimicos amare. et his q̄
officiūt bñfacere. Cum q̄s officit nō ab ip̄m re-
spicias. s̄ ab eū q̄ mouet sc̄z demonē. et irā vni-
uersā aduersus illū euacua. ip̄i aut et misere-
re q̄ ab illo mouet. Cū iniuriante videris. excogi-
ta qm̄ dyabolus ē qui mouet eū. nō em̄ xp̄iano
rum sūt iniurie. Cū igit q̄s iniuriatus fuerit.
memēto tui dñatoris. qm̄ et p̄ vba et p̄ res ei⁹ de-
trahēbāt. et p̄roniam multā ostēbāt: ip̄e vō nō
solū nō vlciscebāt. s̄ et p̄traxit f̄muerabat i hu-
militate et māsuetudie. Dunc itaq̄ et nos zele-
mur. ita em̄ poterim⁹ a p̄uicio eripi om̄i. Si
em̄ nō dolueris: nō p̄uiciū pacieris. Quid enī
doles? Siquidē iniuste p̄uiciū patris. hoc ma-
xime tristari nō optet: sed illi⁹ miseri. Si vō
iuste. multo magis silē optet. neq̄ doleas verb
sed corrigas in rebo. Quare si vigilaueris: du-
pla lucraberis. et p̄pitiūz facere deum silētio. et
actōnem accipe ex his q̄ dicta sūt. corrigē ea q̄
acta sūt. et gl̄iam hāc humanā despicere. Et em̄
hinc dolor nobis fit: quoniam multi ad insensato-
rum suspitōez inhiāt. **Hec igit vniuersa medite-
mur i opib.** si ei nō hec direxerim⁹. inaniter et
vane in mōm venim⁹. magis at⁹ et i malo. Nō ei
sufficit fides in regnū ducē. s̄ hec maxime p̄be-
nare h̄z eos. q̄ vitā malā demonstrāt. Qui em̄ sci-
uit volūtate dñi sui: et nō fecit. oberabit in mul-
tis. Propterē igit nos ad exitū: et em̄ mltis nob
op⁹ ē viaticlis. ut sufficiēcia etne vite accipien-
tes. viaticla videam⁹. dñm nostrum ihs xp̄m.
Hec Crisostomus. **Oratio.**

O mīe ihu xp̄e. q̄ hora diei vespertina a
ioseph de cruce deponi. et inter brachia
ei⁹ recipi voluisti: a mīe q̄s tua mestissi-
ma et alijs amicis tuis plāct⁹ fuisti: fac me q̄so

completorio

ioseph crescentē in virtutib⁹ quottidie. et da ut
p̄c̄a p̄pter q̄ crucifix⁹ es. et itē q̄ in cruce liga-
ris. plāgēdo et deponēdo merear te de cruce de-
ponē. et q̄ si fasciculū mirre in brachia amo-
ris recipe: vbi digneris dilecte mi sp̄ p̄morari.
et me a laq̄is dyaboli custodire. ne vnq̄ vel hic
vel in futuro valeam a te separi. Amen.

De secundo Completorio. **Ca. LXVI.**

N ora p̄pletorij cogitabis
dolorosus et tristis. q̄lū tardate hora
rogat iohes dñaz. ut p̄mittat apta-
ri et sepeliri corp⁹ dñi n̄ri a n̄q̄ itet
sabbatū. in q̄ nō licet t̄lia opari: et eo q̄ p̄pē n̄-
mīa morā possent a iudeis pati calūniā. Tandē
dñs tāq̄ ḡta et discreta: et cogitās q̄ ip̄i iohi eēt
p̄ filiū p̄missa: āpli⁹ p̄tendē noluit. ac signā et
bñdicēs. corp⁹ ut volebāt aptari p̄misit. tūc vō
reēt corp⁹ et iuoluerit i s̄ndone mōa quā ioseph
emerat. et ligauerit illō litheis etiā alijs. s̄. suba-
rio q̄d capiti adhibebat. et istitis seu fascijs q̄to
totū corp⁹ alligabat. q̄ oīa etiā de lino erāt. et ut
crebri Nicote. attulēat. ac etiā cū aromatib⁹ si-
cut mos iudeis ē sepelire. s̄. p̄sonas venēabiles.
hoc ei⁹ acceperit a p̄tib⁹ suis et seniorib⁹. Dñs tñ
sp̄ tenebat caput ip̄i i gremio suo q̄d sibi refer-
uauit aptādū. et magdalēa pedes ap̄d q̄s miseri
cordiā ē p̄secuta: tādē vō magdalēa pedes lacri-
mis rigatos deuote abstergit. āplexat. osculat
et iuoluit. et aptat fideliter q̄meli⁹ nouit. Sic ḡ
aptato fili⁹ corp̄. respiciūt ad dñaz ut ip̄a p̄ple-
at. et oēs plāctū recipiūt. Oēs ei⁹ sic amarissime
flebat. ut vix q̄sq̄ eoz loq̄ poss̄. Et debāt m̄ez
oī solatū destitutā. et si illā dabāt poti⁹ plāctū
q̄ sup̄ extinctū dñm suū. Reincipe etiā et tu plā-
ctū. si forte dimiseras eū. Tūc dñs vides q̄ am-
pli⁹ differre nō possit ponit vultū s̄ facie filij. et
ex iundācia lacriarū mltomagis lauit faciez q̄
magdalēa pedes: abstergit at⁹ et deosclans os ei⁹
in quodā sudario ip̄m iuoluit. et diligēte aptat
et itē bñdicat eū et signat. Et tūc oēs adorātes
flexis genib⁹ et pedes ei⁹ osculātes. accipiunt et
portāt eū ad monumētū q̄d a mōte caluarie di-
stat passib⁹ q̄nq̄gita. dñs tenebat caput et mag-
dalēa pedes. reliq̄ vō erāt in medio. **Unde Ansel.**
**Beq̄re et tu p̄ciosissimū celi t̄reque thesaurū. et por-
ta vel pedes vel man⁹ brachiaq̄ sustēta. t̄re de-
fluētes minutatim p̄ciosissimi sāguis guttas cu-
rioli⁹ collige. et puluerē pedū ei⁹ līge. Dolozez
quē maria i erequijs filij sui tolēauit. oī dō i ex-
eq̄is abner p̄figurauit. Abner a ioab fraudulē-
ter infect⁹ erat. c̄ infectōz rex dō feret⁹ seq̄ns
deslebat. Dō nō solū ip̄e s̄ exeq̄as ei⁹ plorabat.
s̄ etiā alios ad plorādūz icitabat. Ita b̄a vgo
et alij deuoti exeq̄as xp̄i deplāxerūt. et corda sua i
tima p̄passiōe sciderūt. Erat at⁹ p̄pe locū crucifi-
xionis ort⁹. et i orto monumētū nouū ip̄i ioseph
suptuose factū. et in p̄e excisum. i. i vno lapide
sm̄ quātitate hoīs p̄cauatū: in q̄ nō dūq̄sq̄ po-
situs fuerat. in q̄ q̄a iuxta erat p̄pter parascenē**

iudeorum sepelierunt eum. reuerēter et deuote flexis genibus. magna singultu et suspirijs validis. et sic dñm vite dederūt sepulture mortis. Sepelierūt eū in loco ppinq. qz nō poterant lōge portare ppē solēnitatē sabbati iminētē. vñ **Enf.** qz dō bñtate tps vgebāt et vespa imiebat. iō ponūt eū i primū monumētū. **Et Aug.** Acceleratā vult itelligi sepulturā: ne aduēspā scēt. qñ iā ppē pasceū facē aliqb tle nō licebat. Tūc (vt ait aug) illi exēqas angloz milia milia decātabāt. q oēs puenerant ad sepulcrū dñi sui. Illi cātābāt laudes. s; maria dabat gemit et suspiria cordis. Dispēlatiue at i nouo ponit monumētū ubi null' posīt' ēat. vt fm amb. et cris. nō ali' q cū eo iaceret surrexisse a pñbis dicere vel fm aug'. sicut in marie vginis vtero nemo an illū nemo p' illū pcept' ē. ita in hoc monumētū nemo an illū nemo p' illū sepult' ē. **Et scdm Hiero.** i monumētū exciso i pēt pōit' ē. ne si ex mltis lapidibz fuissz edificatū. suffossis tumuli fūdamētis ablat' furto dicere. **Et fm Aug.** si etiā sepulcrū fuissz in tēra dicē poterāt. suffoderūt tēra et furati sūt eū. Qz at in alieno sepulcro ponit paupertatē ei' testat'. **En theoph.** Attend etiā abūdanciā p nob susceptē paupertatis. Nā qz domū i vita nō habuit. p' mortē qz in alieno sepulchro recōdit'. et nudus exiit a ioseph opit' **En Ansel.** Paup ita fuit xpc. vt nō i sua s; in aliena domo nasceret'. et viuēs i hoc mōdo nō haberet ubi caput suū reclinarz. nec moriēs vnde nuditatē suā tegeret. nec mortu' vñ iuolueret. nec sepulcrū aut locū ubi corp' suū ponēt'. **Ideo etiā fm amb. et aug.** saluator i aliēa sepultura ponit. qz p aliena moriebat salute. **Et qd illi p' pria sepultura.** qz in se mortē ppriā nō habebat. **Item fm amb.** ad oñdendū q nō debuit detine ri a morte. Non em ille sepulcrū mortis desiderabat. qui de morte triūphū querebat. **Scdm hieronj.** autē et bedā ex simplici sepultura domus m. ambitū diuitū ptemnat'. q nec mortuū et in tumulis possūt carere diuitijs: **Sed** (vt ait augustinus) pompa funeris agmina exequiaz. sūptuosa diligēcia sepulture. monumētū opulenta pstructū. viuoz sūt qliacūqz solacia. nō abiutoria mortuoz. **Dec Aug.** Non fuit in sepultura dñi aux nō gēme. nō sericū. sed lintheamē purū et nudū. **Syndon** em pānus seu tela de lino est. de q etiā erāt instite quibz corpus est alligatuz et similiter capitis sudariū. **En fm Hiero.** possum' intelligere. qz corp' dñi nō auro nō gemis nō serico sed lintheamine puro obuoluebū sit. **En etiā qz** in simplici sindone inuolutū est corp' ihu. ideo siluestez papa instituit. vt sacrificiū altaris nō in pāno serico vl' tincto vl' auro tecto. sed puro lintheo terreno et sindone mūda psecrē et celebret'. **Scdm petz cantōrē.** ex eo qd dicit' in sindone mūda et i monumētū nouo colligi pē. pallas altaris. dalmaticas. casulas albas. sicut nec sindonē fieri debere d aliq veste pri' in cōes vsus assumpta. ppē reuerenciā tantī sacramēti. sed ex noua pñs nō iduta. que dñō

psecrata nō debet ab cōes vsus assumi. **S; nō** ne corpus xpi ponitur sepe in aureis cyphis: **Ita:** sed mediantibz pñibz nouis **Dec Pe.** Sepulto aut dñō. mater eius omni corde āplexabat sepulchrū. et q poterat voce bñdicebat filiū suū. **Ad sepulchrū** sedens innixa illi man' exētebat et desup illud exosculās. amaro nimis dñm singultu deplorabat. **Accessit iohēs et lūgens** ipse multū leuauit eam lugentē. et exētes omēs de monumētū posuerūt lapidē quasi pro clausura ad ostiū monumēti. ne ipse loc' bestijs esset pñus. scz magnū qui nō posset defacili et sine multoz auxilio amoueri. ne aliqz veniens posset rape xpi corpua. quia p illud ostiū erat ad sepulcrum ingressus. **In q patet** otus resurgētis. quē nō potuit retinere magnus lapis: et tollitur omīs in resurrectione eius suspitū. qz nec ab aliquo fieri potuit violēcia aut furtum aut fictū. **En Aug.** Si fuisset lapis puul' suppositus dicē poterāt dormientibz nobis tulerēt eū. **Et Hiero.** Saxum em magnū appositū. oñdit nō absq auxilio plurimoz sepulcrū potuissē reuerari. **Mistice** in actibz ioseph et nicodem signantur plura rquisita in nobis. si xpc in corde nostro debeat sepeliri. **Nam** debet cōmunicans esse inuolutus lintheaminibz. p mūdas affectōnez et pñcie puritatē. **In sindone** ei munda ihm inuoluit. q eum pura mēte et puro corpore suscipit: decet nāqz nō solū pura anima s; et corpore puro corp' xpi suscipe. **Inuoluere** autē optet. qz misteriū eius clausū et occultum ē. **Debet etiā** vinct' esse aromatibz. p feruētē deuotionem. **Cum mirra** em et aloē ihm inuoluit. q crucifixū i corde cū amaritudine pñie et compassionis recōdit. **In nouitate** bō monumēti designat'. qz cor debet esse p grāz et puritatē inuolutū. et ab omni vetustate pñie purgatū. pri' qz ab corp' xpi accedat: in q corde etiā ponit eum qñ de ipo iugiter cogitat. qz monumētū dicitur qñ monēs mēte. **Sūpturus** igit eucharistiaz videat vt cor suū sit quasi monumētū nouuz in quo loceat. et qñ ortus in q delectet: ne i monumētū suo alius posīt' sit. vel circa hoc quicq inutile excreuerit. qd erit: si bene p pñiaz munda datum fuerit et innouatū: alioqn nō poterit in eo digne sepelire xpm. **Per monumētū** autē lapidē i petra excisū designat' cordis stabilitas qz debet in bono pposito esse firmū. et fidei soliditas in q apud eccliam sepultus ē xpc. hoc est fides xpi. sup quā petrā edificata est ecclia. **Sed** p custodia oīm pñictoz debet abhiberi longa nimitas pseuerācie. vt mens corp' xpi recipiēs in pñictis conditōnibz intendat finaliter perseuerare. et hoc designat' p saxū ostio monumēti aduolutū. **Ille** etiam sepulto xpo i corde suo aduoluit p clausura lapidez magnū ad ostiū. q se claudit ne possit igredi pñem: et ponit diligēs obstaculū p pñie recidiuū. ne xpc euz deserat et relinqt. donec ipm a mortuis resurgere faciat. **En Ambros.** Cui pulcherrime lapis abmot' est ne pateret: quicunq enim in se humauerit

De secundo

xpm diligenter custodiat ne eū pbat. ne pſibie ſit iſgreſſus. **En** 7 hilari. et qz nil pter eū optat i pectora nra penetrare. lapis oſtio abſoluitur ut nihil abſqz eo iſeraſſet. Eloluit at xpc i monumēto iuſti. ſ. ioseph ſepeliri. ab oñtēdū qz n reſcit niſi i corde iuſti. 7 qz n ampli pſcor pſortō dolebat qz āpli p ipſis n moritur? erat. vñ amb. **Miſtice** at iuſt xpi corp? ſepelit: tñs ei ē xpi ſepultura. qz frantē iſtā tēqz n hēat. **Iuſt** at cor p xpi opit ſintoē veſti. et tu dñi corp? glia ſua ut 7 ipe ſis iuſt? **Pñ** at i monumēto pñt iuſti. ut iuſticie hītatōe reſceſcat **Hec** amb. **De** monumēto dñi ſerē. qz dom? ſeu ſpelūca fuēit rotūda. de ſubiacēte rupe exciſa: ēat ei lapis ſeu rupis grādis i orto. i cui? latē erat monumētū exciſū. ſeu ſpelūca. hñs octo petes lōgitudis. 7 totitē latitudis. 7 tātē altitudis. ut hō intro pſiſtēs. 7 i ei? pauimēto rect? ſtās. vix poſſz manu extēta culmē attingē. introitū patulū hñs ab oriēte. cui lapis ille magn? abſoluit? atqz appoſit? erat p oſtio. **In** cui? monumēti pte aqlonari ſepulchrū dñi hoc ē loc? dñici corpis de eatez pē exciſus ē. ſeptē petes 7 mediū hñs. longitudo binis. 7 a cetero pauimēto alci? emiens. tres palmos 7 mediū hñs altitudis. cuiusqz exñs latitudis ē altitudis. **Qui** videt loc? nō deſup ſed a latē meridiano p totū ē patul? vñ inferebat corp? ut eſſz qz ſarthophag? ſuppoſit? ſubamēto et inclināt? ſup lat? apturā hñs a latē et nō ſupius. **Color** at eiūſdē monumēti ac loculi rubicūdo 7 albo dñi ē pmixt? **Monumētū** g erat ad modū domūcule factū. inē qd erat ſepulchrū xpi poſitū. **Sic** em ſepulcra iudeoz antiq? et mārīe magnaz pſonaz ſolebāt fieri. ut eoz filij poſſent etiā ibi ſepeliri. **Propt** hoc dñi frēqn ter de regibz iuda. ſepult? eſt i ſepulchro dñi qz. **Eſt** at ibi i eodē loco ob reuerēciaz dñici ſepulchri. artiſitōſo ope forma rotūda. vno tñi forma mine ſupius apto dñice reſurrectōis ecclia maxīma pſtructa. pñtēs montē caluarie ac locū ſepulchri. 7 mltā loca ſac. in q ſepulchrū dñi eſt infra qñdā cellā rotūdā pulchris lapidibz conſtructā. **Hec** ſiquidē ecclia dñici ſepulchri. ē pñi archal? 7 hēbat canonicos reglāres et pōrē. ſm habitū 7 regulā ſcēi auguſtini viuētēs. qbo loco abbatīs pñiarcha pērat. cui ſoli obediēciā p mittebāt. **Hec** ecclia inē ſcēa 7 venerabilia loca nō īmerito obtinet pñcipatū. i cui? loco tā magna 7 mira p dñm ſūt facta 7 oñſa. **Et** dies erat paſceues. i. ppatōis ſcēi ſexta feria in q ppatōis illa q i ſabbato comedi debebāt. 7 ſabbatū illuceſcebat. qz veſpa ad ſabbatū pñtēs iſtabat. a q ſolēnitās ſabbati icipiebat. **Ubi** ſciendū. qz ſicut hō ſexta feria creat? ē 7 peccauit. ſic xpc ſexta feria p hōie mortu? eſt 7 ſatiſfecit. **En** 7 dixit. pſumatū ē op? ſcēi recreatōis. ſicut eadē die pſumatū fuit op? creatōis: 7 ſic ſabbato requieuit ab omni opere ſuo ſic ſabbato quieuit i ſepulchro: i ſignum qz in hac ſexta etate p eo opari 7 pati debem? ut in ſeptia cū ipſo qeſcam? donec i octaua veniēte glā reſurrectōis

Completorio

cū ipſo ſimul gaudio pſruamur. **En** beba. **Paſceue** grece latine pparatō interpretat. qz noie iudi q inē grecos puer ſabāt. ſexta ſabbati que nūc a nob ſexta feria vocat? appellabāt. eo qz i illo ab ope ſuo reſcivit de? **En** 7 hac ſabbatū i. reſcēz vocari pcepit. recte dñs eadē die ſexta crucifix? hūane repatōis iſpleuit archanū: ſabbato at i ſepulchro reſceſcēs. reſurrectōis que octaua die vētura erat: expectabat euētū. **En** nre ſimul deuotōis ac hēe retributōis pñtēs exemplū. qz i hac qdē ſexta mōi etate p dñm pati. 7 velut mōo crucifigi necē ē: in ſeptia vō etate. i. cū leti qz debitū ſoluit. corpa quidē in tumultū aīas at ſecreta in pace cū dñm manē. 7 p bona optet opa qeſcē: donec octaua tātē veniēte etate. etiā corpa ipſa reſurrectōe gloriſicata. cū aīmabo ſimul icorruptōz eñe hēbitatis accipiāt **En** pulchre ſeptia dies in genezi veſpaz habu. iſſe nō legiſ. qz reſcēs aīaz q in illo ſcēo nūc eſt nō pſumēda merore. ſz pleniori gaudio future ē reſurrectōis adaugēda **Hec** beba. **Ubi** etiā nota qz inē cetera miſteria q hodie ecclia facit hoc vñ ē. qz hodie p oībz orat. **Cui** rō ē. qz xpc fuit hodie valde pius in pcento qñ dixit: pñtē mittere illis qz neſciūt qd faciūt: fuit valde liberalis i largiēdo. qz ab modicā petiōz debet latroni regnū celoz: fuit valde larg? i redimento. qz nō guttā ſz totū ſanguiez p nra redēptōe debuit. **En** in pſal. qz apō dñm miſcōdia et copioſa apō eū redēptō. **Ideo** ecclia ad ſimilitudinē xpi ē hodie mltū liberalis i oratō. 7 mltū pia i pcento. **Hodie** etiā fideles ecclias oēs 7 altaria viſitare cōſueuerūt. cui? triplex ē rō. **Prima** ē. qz illa viſitatō reſentat viſitatōz aploz et ſcēaz mulierū. que crebro viſitabāt ſepulchrū. **Secūda** eſt. qz xpc hodie omīs ſcēos q fuerūt a pñcipio mūdi vſqñ nūc. pñcialiter viſitauit. dū ad lumbz deſcēdit. **Tercia** rō ē. qz ſcēi hodie debēt valde liberales eſſe: fuerūt em hodie de carcē liberati. et in celeſte regnū ſublimati. **Si** qz em de carcē liberareſ 7 in iperū ſublimareſ. illaz die utiqz multū diligereſ. 7 i illa die mltū liberalis eſſet. **Merito** igi hodie fideles ſcēos viſitāt. ut ab ipſis de carcē liberatiſ. 7 i iperū ſublimatiſ. bñſicia valeāt optinē. **Alieres** at q erāt xpo deuote fun? ſubſecute quō 7 i q loco corp? dñi ponereſ diligēſ curauerūt iſpicē 7 notae. ut ei poſtea tpe pgruo mun? ſue deuotōis poſſent offerre. 7 officiū funeri impendē. ac corp? ei? inungere. **Per** hoc ſignificat. qz aīe deuote debent miſterium paſſionis xpi ſolicite cōſiderare. 7 eā pro poſſe imitari. **En** beba. **Sed** et hactenus ſcēe mulieres die paſceues. i. preparationis item faciūt. cum aīme humiles 7 q maiores ſibi conſcie fragilitatis. eo maior ſaluatoris amore ſeruentes paſſionis eius veſtigis in hoc ſeculo (quo reſcēs eſt pparanda futura) diligēter obſequūtur. et ſi forte valeant imitari pia curiositate qz obine ſit eadē paſſio completa ppendunt. **Qua** lecta audita recordata. mox ab parandis opa virtutum. quibz xpc delectetur ſe conuertunt.

ut finita pñtia vite pascere. in requie beata expectet tpe resurrectionis occurrere xpo. cū aromatis spūaliū actōnū. **Dec beba.** Joseph autē et nicodemus inclinātes dño et adorātes sepulcrū recesserūt. maria vō et alij q̄ arci⁹ amabāt remāserūt. sedentes p̄ sepulcrū et lamētantes dñm et expectātes ei⁹ pmissū. In q̄ oñdī eaz p̄stācia et feruor dilectōis erga dñm. qz recedētib⁹ discipulis ac alijs notis adhuc remanebāt circa sepulcrū. **Unde Hiero.** Ceteris relinqntib⁹ dñm. mulieres in officio p̄seuerāt. expectātes qd̄ p̄miserat ihs: et ideo meruerūt primo videre resurgētē. qz p̄seuerauerūt vsq; i finē. **Eni⁹ et Rabanus.** Alijs notis ihs ad sua redeuntib⁹. sole mulieres que artētius amabāt obsequiū fune- ris inspiciebāt. expectantes qd̄ p̄miserat. et ideo post resurrectionem p̄mo xpm vident b̄e mulieres que mīstrauerūt viuētī: astiterūt moriētī obsecute sūt sepulto. et sic p̄gausse sūt r̄surgenti. **Eni⁹ et Crisostomus.** Vidisti mulier⁹ fortitudine. vidisti dilectōē. vidisti magnanimitatē q̄ vsq; ad mortem fuit. **Imitemur** has mulieres nos viri. ne qz derelinquamus in temptatōnib⁹ ihs. **Dec crisostomus.** Per deuotōnem quippe harum mulier⁹ oñditur quia deuote p̄sone mūdo mortue. debent cum xpo p̄ passionē sepeliri: ut mereant̄ resurrectionis et p̄cipales fieri. **Lana ḡ et tu** lacris corp⁹ eius sacratissimo sanguine aspersum: et unge ipsum vngentis sancte orationis. et porta brachijs caritatie et humilis opatōis: et sepeli cū aromatib⁹ bone p̄uersatōis ac bonis doctrinis et exēplis. cū multis gemitib⁹ ac planctib⁹ et lamentis. et cooperi sub amoris et deuotōis p̄uimento p̄cie tue. in sintone et castitate mentis. ac subario et labore p̄nie. et seabis ibi iuxta eū ab monumentum. donec videas ip̄m a mortuis resurgētē. **Queso** ne mortuū p̄ te dilectū reicias. sed totis desiderijs in sepulchro cordis recipias: stringas cādidissimis cogitatōnū et purissimis afflictōnū lintheaminib⁹. roseas speciosissimas amorosissimas eius plagas: donec te ducat in resurrectionis sue leticiā mirabilib⁹ donis decoratā. et in ascēsiōis sue excellenciā super om̄s celi ordines eleuatā. **Et nota** qz licet i hac sepultura xpc nihil passus fuerit qz mortuus. tamen hoc factum in se mirabile fuit et lamentabile. p̄pter ratōnes et causas sup̄ circa de- positōnem dñi de cruce tactas. **Ex isto articulo** sepulture trabunt̄ plura documēta. **Primum ē** p̄m Theophilū. qz nos simus imitatores ioseph i hoc. qz qñ corp⁹ xpi susceptum fuerit a nob et inuolutū. tūc debem⁹ ip̄m ponere in monumento nouo exciso in petra. i. in mēte n̄ra dei p̄magine insignita. renouata et firmata i xpo q̄ est petra. ut dicat illud cācti. tenui eum nec dimittā. **Secūm ē.** qz sicut dñs passus. mortu⁹ et sepult⁹. lamētari⁹ fuit. sic et nos lamētari euz debem⁹ p̄ passionē et verā p̄p̄tōē. **Terciū est.** qz sicut xpc sepult⁹ custoditus fuit. sic et nos eū in mēte n̄ra sepultū firmiter custodire debem⁹ ne latrunculi. i. demones sepulcrū cordis nostri

subintrent et furent nobis ihs. **Quartū est.** qz et nos qui spūaliter mortui sum⁹ p̄ctis p̄sepeli- mur etiā cū xpo. ita ut abscondamur et quiescam⁹ a p̄ctis: sic qz vet⁹ hō in nobis ampli⁹ nō resur- gat. **Eni⁹ Aplus.** Consepulti inqt sum⁹ cū xpo p̄ baptisimū in mortē. **Elbi glosa.** Xpc in p̄sone ve- teris hoīs hēbat mēbra p̄fixa in cruce. ne ad p̄ores act⁹ mouerent̄. a quib⁹ etiā mortuus et se- pulchus quieuit. hūanis subtract⁹ aspectib⁹. per hoc exigens a nobis. ut mēbra n̄ra p̄tinentie et iusticie clauis p̄fixa habeam⁹. ne ad priora ma- la redeamus: a quib⁹ etiā ita p̄fecte quiescam⁹ ut nec eoz visio nec memoria habeat̄. **Et sic** ve- teri hoīe in nobis crucifixo mortuo et sepulto. ad bona resurgētēs in nouitate vite abluem⁹. **Dec in glo.** **Ad p̄formandū** se huic articulo. p̄magine hō q̄si cor suū sit xpi sepulcrū. et mibi ip̄m venerabiliter reconbat. recōditū lamēta- biliter defleat. et diligenter custodiat ne ipsuz amittat. **Cōsepeliat** seip̄m in eodē sepulchro cū ihs. et ruminet sensum documentorū vel alis sicut deus mīstrabit. **Ihs** q̄ in monumento se- peliri. lamentari et custodiri voluisti: da mibi te i corde meo spūaliter sepelire. lamētari et di- ligenter custodire. ut et ego tibi p̄sepult⁹ tecuz merear ad resurrectionis gloriā puenire: et qui positus in sepulchro a visu hoīm es segregat⁹ in pace dormiens. absconde interim me seruū tuum in abscondito faciei tue a p̄turbatōne ho- minum. ut mūdo mortuus tibi viuēs in te dor- miam. et suauiter in te requiescam. **Dic nūc** videndum est qualiter debemus cū xpo sepeliri. **Sepulchrum** autē istud in quo debemus sepe- liri. est ipsa religio. in qua ip̄s religiosus spiri- tualiter debet mūdo mori et sepeliri. **Assimila- ri** autem debet religiosus mortuo: et sepulto q̄- tum ad plura. **Primo** q̄tum ad censum reruz quia sicut mortuus et sepult⁹ nihil p̄p̄riū habet. sic et religiosus nihil p̄p̄riū h̄re s̄z oīa in p̄muni diuidē debet. **Secūdo** q̄tū ad sensuz carnis et mo- tum. qz sicut mortuus p̄uat sensu. nec sensibili- bus gaudet. sic et religiosus debet esse mortuus q̄tum ad delectatōes. q̄ ab sensū carnis p̄tinet. et sicut mortu⁹ mouētī se nō p̄tradicit. sic et reli- giosus p̄lato se regētī nō debet cōtradice. sed in oīb⁹ obedire. **Tertio** q̄tū ad domiciliū. qz sicut mortuus claudī in sepulchro. sic et religiosus debet eē clausus i claustrō: et sicut mortu⁹ d̄ mo- numētū nō exīt nisi ad iussioē dei. s. die iudicij sic nec religiosus debet exire claustrū s̄i iussione p̄lati: et sicut mortu⁹ n̄ murmurat qñ trāsser̄ d̄ monumētū i monumētū. sic nec religiosus debz murmurare qñ trāsser̄ de monasterio ab mo- nasteriū. **Quarto** debet assimilari maxie mortū xpi: i morte enī xpi aīa fuit a carne sepata. tñ aīa et caro fuer̄t diuinitati vnite: sic i vero reli- gioso aīa debet eē sepata a carne. ut scz carni n̄ p̄senciat i aliq̄ carnali amore. aīa tñ et caro dō debēt esse vnite. aīa p̄ amorem. caro p̄ incorru- ptōnem. ut possit dicere cū propheta. **Cor** me- um et caro exultauerūt in deū viuū. **Sepulta-**

Epilogus

ram xpi olim filij iacob pfigurauerunt. qui fr̃s suū ioseph in cisternā miserunt. **N**āc etiā ionas pfigurauit. quē pietū de nauī ī mare cet' deu ora uir. **I**onas fuit per tres dies ⁊ noctes ī ceto. ita xpc fuit usq; ad tribuū ī monum̃to. **N**ūc r̃co- gita q̃liter dñs tu' septē horis p̃dictis p te pas- sus sit: ⁊ ausculta eū q̃i te moueret ⁊ diceret. Cū p̃mo nocte surrexeris. ob reuerēciā illi' amoris q̃ me vinctū trahibī ī man' malorū. ⁊ q̃ fact' sū obediēs usq; ad mortē. disponas ī corde tuo o- bedire velle ad oīa q̃ tibi iniūgūtur. Circa pri- mā. ob reuerēciā hūilitatis q̃ corā indigno iu- dice velut agn' māsuet' steti. subicias te oī cre- ature ppter me. ⁊ ad queq; vilia opa sis patus. **A**d terciā ob amorē q̃ ego p̃ceptus. p̃sputus ⁊ obprobrio saturat' fui. teipm p̃tēnas ⁊ vilipen- das ⁊ obprobria sustineas. **A**d sextā crucifigas tibi mōm teq; mōdo. cogitās q̃liter ego oīm cre- ator p amore tuo crucifix' sū. ⁊ ideo oīa delecta- bilia mōi sint tibi q̃li crux amara. **A**d nonam moriariis mōdo ⁊ oī creature. s. ut amara mors in tantū corde tuo dulcescat ut oīs creatura de- siptat. **C**irca vespam q̃ de cruce depositus sū re- colas ī gaudio q̃liter p' mortē et omēs labores tuos felici rege pausabis ī sinu meo. **A**d p̃pleto- rium memor sis vniōnis illius q̃ spūs vn' me- cū effect'. meipm in sūma experiēcia pfrueris. q̃ vniō hic ī via incipit p voluntatis mee et tue concordia. in oībo taz aduersis q̃ p̃speris. et in futuro p̃plebit' p eternā glām in celis. **A**p- propinquāte at nocte dicit iohes dñe. q' eis ex- pedit r̃cedē qz nō ē pueniēs ibi morari v' o no- cte ad ciuitatē redire. **T**ūc dñs put pē surgit ⁊ ad monum̃tū genuflectit. ⁊ ipm amplectit' ac b̃ndicit. **N**ā cruciata gemitib. fatigata dolori- bo. afflictā p̃loratib. neq̃bat stare pedib. **T**ū si- cut poterat m̃lierib. sc̃is adiuta. cūctis p̃lorā- tibo simul cū ea cepit r̃cedē. **C**um at venerit ad crucē ibi ipa genuflectit ⁊ crucē adorauit. **S**ilr ⁊ oēs fecerūt. **C**ogitare nāq; potes q' ipa fuit p- ma q̃ crucē adorauit. sicut ⁊ p̃ma q̃ filiū natum adorauit. **H**ec at sc̃ta crux p' passionē ⁊ resur- rectōz dñi p iudeos cū crucib. latronū sub mō- te caluarie p̃fūde sub t̃ra abscondita fuit. vbi du- cētis ānis ⁊ āpli' usq; ad t̃pa p̃stātini et helene latuit. s. helena ī lapide pl' q' viginti passib. so- dies ipas tres cruces inueit. quib. sublatīs cru- cē dñi ab alijs signo r̃surrectōis mortui p̃bauit ⁊ discreuit. **I**p̃e at loc' ī q̃ crux inuēta ē. distat a loco caluarie decē pedib. vsus oriētē descēden- do. vbi ī ecclia q̃ p̃tinet mōtē caluarie ē cripta p̃fūda īferior pauimēto xl. g̃dib. vel circa. ⁊ sē ibi q̃tuor colūne. q̃ dicūt mortē dñi fleuisse. **D**e- inde r̃cedūt vsus ciuitatē. ⁊ p viā sepe dñs se v- tebat retrō aspiciēs p p̃passiōez. **I**ntrātib. aut illis ciuitatē. multi vidētes dñam moti pietate s̃r illi' doloē ad luctū pueriebāt amāz: ⁊ p̃cur- rūt vndiq; bone matrōe ⁊ ṽgēs ābulātes post ipaz ⁊ associātes eā p viā: ⁊ p̃solātes ac etiā la- mētātes eā. **S**z ⁊ boni hoīes p q̃s trāibat p̃pa- ciebat eib. et mouebāt ad fletū. **E**ndiq; sit plo-

dominice passionis

ratus magnus et luct'. **N**āz dolor eius multos faciebat dolētes. **E**ly lacrimas p̃tinere poterāt q̃cūq; eā p̃lorantē videbāt. **F**iebat luct' q̃cūq; trāibat maria. p̃lorabat ipa. p̃lorabāt ⁊ oēs ā- bulātes cū ea. p̃lorabāt ⁊ mlti veniētes obuiāz ei. **S**ic vtiq; deducit' a p̃lorātib. p̃lorans q̃usq; puentū est ad domū iohis. **C**ū at venerit ad do- mū. tūc ipa ṽtens se versus dñas illas inclina- uit se agēs grās. **I**lle vō inclinātes se eib. vale- dixerūt. ⁊ cū lacris recesserūt. **I**ntravit g̃ dñs domū. ibi reledit ibi p̃māsit. et eā iohs ī sua cu- ra et custodia r̃tinuit. ac sup p̃p̃riā m̃f̃ez oī cor- de amauit. **F**lebat ⁊ plāgebat valde cuz iohē et magdalēa ⁊ sororib. suis. **S**oluebat dolori ama- ras lacrimas. filij sui mortē nimis amara ī cor- de suo r̃colēs. ac passiōis loca ⁊ cūcta q̃ passus fuerat in aīmo voluēs. **T**andē iohes. hortando q' desisteret p̃solat' ē eā ut poterat. **T**u q̃ expe- riaris vires tuas. si scires eā p̃solari ⁊ p̃fortae q' p̃ap̃ comederet. ⁊ alios p̃medere facēt. q̃a ad- huc ieiunī sūt ⁊ refectōne indigēt. ac eis p̃are et m̃istrare coneris. ⁊ postea b̃ndictōe ab ea et a- lijs singlis accepta r̃cedē poteris. **H**ic nota q' hodie sc̃z die pasceves non p̃secrāst hostia. qz vera hostia hodie ē oblata. **I**n hac etiā sexta fe- ria ī q̃ passus ē xpc. mltā sūt facta diuers' ānis et vicibus. de quibus sunt isti versus.

Salue festa dies. que vulnera nostra coherces
Angelus est missus. est passus in cruce xpc.
Est adam factus. et eodem tempore lapsus.
Ob meritū decime. cadit abel frater ab ense.
Offerit melchisedech. ysaac supponitur ariis.
Est decollatus xpi baptista iohannes.
Est petrus ereptus. iacobo sub herode pempt'.
Tedet iaz audire ⁊ recitare iudeoz blasphemias.

Altera em̃ die que ē post pasceven iam ince- pta. sc̃z cū iā sexta feria trāisset. ⁊ sero facto p' solis occasū sabbatū iā intrasset. pueniūt iterū sacerdotes ⁊ pharisei ad pilatū: dicentes. **D**ñe recordati sum'. qz seductor ille dixit. adhuc vi- uēs: post tres dies resurgā. **Q**uō dicunt illi ex i- uidia est. q̃ etiā p̃p̃riū nomē non patit'. ⁊ dicētes seductor. hoc qd ipimet erāt dñō imponūt. **N**ō sufficit seductorib. scelus mortis. nisi et p'lace- rant famā eius. **E**st aut seductō duplex: sc̃z bo- na ⁊ mala. **P**rima ē seductō sc̃itatis sc̃z a falsi- tate in veritatē. de q̃ dicit iheremias. seduxisti me dñe ⁊ seduct' sū: alia ē seductō pueritatis. sc̃z e veritate in falsitatē. ⁊ hāc iponūt iudi xpo **E**l̃n Hiero. **P**rincipes aut sacerdotū licet imē- sum facin' in nece dñi p̃petrauerūt. tñ nō suffi- cit eis nisi etiā post mortē. eius cōcepte neq̃cie virus exerceāt. famā ei' lacerātes: ⁊ quē inno- centē sciebāt. seductōzē vocāt. **S**ic at caiphas ignorās an p̃betauerat: dicēs. expedit vnū ho- minē mori p̃p̃lo ⁊ nō tota gens peat: sic ⁊ mō seductor em̃ erat xpc nō a veritate ī errorē m̃it- tēs. s. a falsitate ad veritatē. a vicijs ad ṽtutes a morte ad vitā ducēs **H**ec hiero. **T**ube g̃ custo- diri sepulcr. ne discipuli furen' eum. et dicant alijs q' surrexit a mortuis. **S**culci custodiam

petūt. quasi in sepulchro teneri valeat. q̄ ubiq̄
ē q̄ oīa p̄tinet. **Ubi Amb.** Quāta malicia sacer-
dotū. q̄ nō tñ m̄ḡro s̄ et iā discipulis detrahūt. et
erit nouissim⁹ error peior p̄ore. **Ubi raban⁹.** In
hoc at̄ ignorāter vep̄ dicūt. Peior ei fuit p̄tem
p̄t̄ p̄nē in iudeis. q̄ error ignorātie. Peior ēat
infidelitas resurrectionis: q̄ crudelitas passiōis.
Confitē ḡ plane. q̄ p̄t̄ fuit error in nece dñi.
Ubi cris. Elide at̄ q̄liter etiā nolētes cōcertāt
ad demonstrandā veritatē. Irrefragabilis em̄ de-
monstratō resurrectionis facta ē. p̄ ea q̄ p̄tenderūt
Quia em̄ custodiūt ē sepulcr̄: nulla fraus facta
ē. Si at̄ fraus facta nō ē. manifeste q̄ irrefraga-
biliter dñs surrexit **Dec Cris.** P̄lat⁹ vō iāz
fatigat⁹ dixit eis. **Habetis custodias.** i. dō vobis
licētiā ponēdi custodes: et cōcedo q̄ accipiat̄
milites ad custodiēdū eū p̄ v̄a volūtate. **Ite.** q̄
custodite sic scitis. Quasi dicēt. Si debet resur-
gere male poteritis custodire. **Epip⁹** q̄ fatuus
erat p̄lat⁹. q̄ sic xpm̄ p̄misit occidi. ita q̄ custo-
diri: eū morti adiubicauit. eis etiā custodes de-
dit. **Ubi illi et veniētes illuc p̄mo corpus ei⁹**
inspiciūt. et eū q̄ autor v̄te claruerat i inferni
claustris retentū se dephēdisse letātes sepulcrū
muniūt: milites armatos custodes ponūt. lapi-
dem q̄ erat i ostio monumēti vñ accessus in se-
pulcr̄ erat sigillo p̄sidis. ac etiā sigillis suis si-
gnāt. ne aliq̄s sine scitu eoz ingredi possit. q̄ bi-
ligenter oīa faciūt. Et i hoc apparet malicia eo-
rū. q̄ etiā in custodiō nō p̄sidūt. s̄ insup̄ sigil-
la aponūt. **Idoc at̄ totūz voluit dñs fieri.** p̄pter
maiorē certitudinē resurrectionis sue: vt et ipsi
q̄uis nolētes. sibi tñ testes sint dñm resurrexis-
se. et nullomō sic positū furari potuisse. **Nō est**
em̄ p̄siliū nec sapia nec fortitudo p̄tra dominū
Et recte in tali loco dñs sepulturā suam elegit.
ubi nulla possibilitas fodiēdi esset: q̄ten⁹ om̄ez
occasionē calūniādi iudeis auferret. ne forte si
in maceria circūclusus esset vel q̄libet pariete.
dicerēt ipsi discipulos illi⁹ furatos eū fuisse. **Uñ**
et Hiero. Nō suffecerat. p̄ncipib⁹ sacerdotum et
scribis q̄ phariseis crucifixisse dñm saluatorem
nisi sepulcr̄ custodirēt. cohortem acciperent. q̄
signaret lapidē: q̄ quātū in illis est manū oppo-
nerent resurgenti. vt diligēcia eoz n̄re fidei p̄fi-
ceret. Quāto em̄ diligenti⁹ seruauit. tātomagis re-
surgētis otus oñdū. **Uñ et Cris.** Et in durissi-
mo lapide fuerat excisum. q̄ grābis lapis posit⁹
est ad ostiū. q̄ custodia ponit̄ militū i circuitu:
vt quātofort⁹ seruauit ne furari posset. tātomā-
gis otus dei appareat cū resurrexerit. Si ei se-
pulcr̄ fuisset in ēra dicere poterāt. Suffoderūt
terrā. et furati sūt eū. Si fuisset lapis puul⁹ po-
situs dicē poterāt. **Paruul⁹ lapis fuit.** q̄ dormi-
entib⁹ nob̄ tulerit eū. **Et itez.** Diligēcia scribarū
p̄test fidei n̄re. Seruat⁹ pharisei fuate. de⁹ in-
cludi non potest. deus in sepulchro teneri non
potest. qui fecit celum et terram: cuius in pu-
gillo terra est et celum. qui appendit mūdū in
trib⁹ digitis. Qui ḡ appendit mōm. vno sepul-
chro nō p̄tineri. **Uñ etiā b̄ylari⁹.** Metus fu-

rābi corporis. et sepulchri custodia atq; obfigna-
tio stulticie atq; infidelitatis testimoniū est.
cū prius p̄cepto dñi conspexissent de sepulchro
mortuū suscitātū. **Pilatus at̄ p̄dictus postmo-
dum in multis apud tiberiūz cesarem a iudeis
accusatus. deportat⁹ ē in exiliū lugdunūz unde
erat oriūbus. Herodes vō qui p̄sensit p̄latō in
nece dñi. deportatus est in exiliū viennūz q̄ mor-
tuus est ibi.** **Oratio.**

Domine ihu xpe. q̄ hora cōpletorij aro-
matib⁹ ungi et p̄diri. ac sindone q̄ alijs
lintheis inuolui q̄ ligari. m̄re q̄ tua q̄ a-
lijs amicis tuis lamētātib⁹ ad sepeliēdū portari
et sepeliri voluisti: da mihi q̄so vt te aromatib⁹
ungam. p̄ feruentē deuotōem et bonā p̄uersati-
onē: sindone q̄ lintheamib⁹ te inuoluā. p̄ mū-
dam affectōem et p̄scie puritatē: lamenter te
lacrimis p̄nē et p̄passiōis. portemq; brachijs
caritatiue q̄ humilis opatōis: q̄ sepeliā te i cor-
de meo p̄ iugē recordatōnem et memoriā. vt et
ego tibi conspultus. puenire tecūz merear ad
resurrectionis gloriā **Amen.**

Epilogus dñice passionis et de laude crucis.
Capitulum **LXXVII.**

Considera nūc que pro
salute hoīs om̄i tpe. et spāliter ho-
die passus ē dñs. vt int̄ abueras
quātū sibi debeat q̄libet xpian⁹. hec
em̄ q̄ p nobis passus est: sup̄ oīa q̄ opatus est.
valde amabile eum nobis reddūt. et nos ad eūz
amandū fortius astringūt. **Uñ bern.** Elalde oī-
no mihi amābus est: p̄ quē sum. viuo. et sapio.
Pro his ḡ ita sū amās te: quātū possū. S̄ est
q̄d me plus mouet: plus v̄get. plus accendit.
Sup̄ oīa inquā reddit amabilez te mihi bone
ihu. calix quēz bibisti. op⁹ n̄re redemptōis. **Idoc**
oīno amorē n̄m. facile v̄dicat totū sibi. **Idoc i**
quā ē. q̄d n̄ram deuotōez q̄ blandi⁹ allicit. et iu-
stius erigit: q̄ arti⁹ stringit. q̄ afficit vehemētī.
Multū q̄ppe laborauit i eo saluator. nec i om̄i
mōi fabrica tātū fatigatōis autor assūpsit. **Uñ**
la deniq; dixit q̄ facta sūt. mādaui q̄ creata sūt.
At vō h̄. q̄ in dictis suis sustinuit p̄dictores. q̄ i
factis obfuatores. q̄ in tormētis illusores. et in
morte exprobratōes. **Et itez.** Memētō iā hō et
si de nihilo te factū. nō tñ de nihilo te redēptūz.
Sex dieb⁹ p̄buit oīa. q̄ te inē oīa. **At vō p̄ totos**
trigēta ānos opat⁹ ē salutē tuā i medio ēre. **O**
quātū laborauit sustinēs **Idoc bern.** vñ q̄ amō.
Plus itaq; mihi p̄tulit de⁹ redimēdo: q̄ creādo.
Creādo q̄ppe me mihi dedit. redimēdo at̄ q̄ seipm̄
dedit q̄ me mihi reddidit. Itaq; si me totū illi de-
beo p̄ me facto: quid iā abbā p̄ me relecto: Non
em̄ tam facile sum relectus q̄ factus. **Siquidē**
de om̄i q̄d factū ē. dixit q̄ facta sūt. In me aut̄
reficiendo. et dixit multa. q̄ gessit mira. q̄ p̄tulit
dura: nec tñ dura. s̄ etiā indigna **Dec Ambr.**
Nō est at̄ estimandū q̄ passiōis sue pena. in ei⁹
solū captōne et trahitōe fuerit inchoata: s̄ po-
cius ab instāti sue p̄ceptōis vsq; ad mortē eius

Epilogus

duravit. **C**ū em̄ mortē suā acerbissimā quam p salute nra pati voluit firmissime psciret. q̄ eaz futurā infallibilē pgnosceret: optuit q̄ in q̄libet hora p ea naturalit̄ doleret. p̄serti cū cogitaret tantā mortis acerbitatē. q̄ tantā doloris genēalitātē: q̄ p totū corp⁹ q̄ oīa mēbra corpis. et per oēs vires īferioēs aīe diffundi dēbat. **M**ulta vō d̄ his dñs passus ē p nob colligi possūt ex v̄bis augustini dicētis. **A**ttēde q̄ itelligē aīa mea tps b̄ssime passiōis. **P**assus ē ihs me⁹. amor meus. dulcedo mea. spes mea. b̄tudo mea. consolatio mea: q̄ in oī tpe. in toto corp⁹. et in omni suo ope. **I**n tpe infacie angustias vteri. paupertatē. asperitatē et hūilitatē p̄sep̄ij: p̄secutōez aduersarij. fugā egipti. **I**n tpe abolescentie disputatōz. p̄cipitatōz. **I**n tpe iuuetutis amarissimā et turpissimā passiōez. **P**assus ē etiā i toto corp⁹. in oculis effusionē lacrimaz. in aurib⁹ auditū p̄tūmeliaz q̄ blasphemiaz. in genis molestiam alapaz. in narib⁹ fetorē sputi. in ore amaritudinē aceti q̄ fellis. in manib⁹ vincula et in pedibus afflictionem plagarum in toto corpore flagellatōnem. **E**t in ope detraxerunt predicationē. p̄uersatōi. miracloz opatōi. **T**radit⁹ q̄ ligat⁹ iust⁹ q̄ innocēs. sicut agn⁹ ad sacrificiū. et sicut latro ab suspēdiū: q̄ tñ nō q̄rit vindictā. nō oñdit impaciā. imo arguit pet̄p̄ ap̄utantem auriculā. cū posset obtinē a p̄re legiōē angeli cam duodenam. **L**igat⁹ ḡ sicut latro. accusat⁹ vt latro. p̄benat⁹ vt latro. expellit⁹ vt latro. plectitur in latrōes vt p̄nceps latronū. **L**igaria dñe vt soluas vincula p̄cōz. vt dissoluas colligatōnes īpietatis q̄ fasciculos dēpmētēs. **P**ungeris bone ihu spinis. clauis q̄ lācea. vt sit in nob̄ recta intentō. discretā opatō. manifesta dilectio. **F**lagellaris: vt a me flagella tue iracūdie propulsaes. **V**ulneratus es dñe ihu p̄pter p̄c̄a nra attrit⁹ p̄pter scelera nra. vt sint plage tue nroꝝ vulnez efficax medicina. **T**pus etiā dulcis ihu tuā aggrauat passiōz. **P**assus ei es tpe nocturno. diurno. frigido. estiuo. **I**n matutinis castigat⁹. in mane accusat⁹. in tertia acclamat⁹: in sexta p̄benatus: in nona cū clamore q̄ lacrimis expirasti. **P**lage igit⁹ q̄ dōle. q̄ satage aīa mea. q̄ deducāt oculi tui lacrimas: et nō taceat pupilla oculi tui sup̄ fr̄ez tuū decōz nimis. q̄ amabilez sup̄ amorē muliez. q̄ vestiuit te coccino. et prebuit tuo cultui ornamēta. **D**olebis ei si p̄sidēas lacrimas muliez. lacrimas piscatoris. lacrimas īsensibiliū. si videas obtenebratōz sol. vt celaret mēbra dñi paciētis: t̄remotū. p̄cussionē lapidū. resurrectōz corp⁹. aptōez monumētōz. q̄ velū dissolutū: lacrimas paciētis. q̄ lacrimas genitricis. **D**olet ei b̄a d̄go m̄r de p̄bitōne q̄ captōe. de cōdēnatōne. de crucifixione: potissime i p̄mēbatōne q̄ depositōe. **L**oc⁹ etiā tuā bone ihu aggruat passiōē. **P**assus ē ei dñs ihs i p̄sep̄io. in deserto. i tēplo. in hospitō. in itinē. in orto. in atrio. in p̄torio. i loco crucifixionis. **I**n p̄sep̄io idigēciā. i deserto pugā. i tēplo resistēciā. i hospitō obfuitōne detentōriā. i itinē fatigatōne et molestiā: i

dominice passionis

orto sudorē sanguinis. verbū et osculū p̄bitōis: veratōz corpis. p̄ph̄sionē et ligatōez cohortis in atrio interrogatōez. alapaz afflictoz. tērnā negatōem. accusatōnem: in faciē p̄spuūt. colaphis cedūt. i faciē palmis p̄cucūt. insultatō q̄ illudēdo p̄ph̄am eū dicūt: in p̄torio iniquitatē testium. q̄ accusatōem infidelīū. amarissimū flagellū. iniquū iudiciū. illusionē p̄sēntiū. **E**t vīde p̄uersitatē nimīā. iniquitatē mariāz. **I**udicatur iudex: deridet⁹ rex. cruciat⁹ p̄t̄ifex. **E**lide iniquū iudiciū: ex p̄te testīū. q̄ nō p̄ueniūt: ex p̄te rei q̄ accusat⁹ innocēs. **D**efecit etiā i isto iuditō rectitudo aī. sciebat em̄ q̄ p̄ inuidiā ēdidiſſent eū. **D**efuit etiā iusta cā. q̄ nō culpa p̄p̄a sed aliena. iust⁹ orto q̄ capif⁹ q̄ ligat⁹ aīn īnīam. **A**dmittit pilatus accusatōz falsā: p̄benat⁹ innocētes ad crucis ignominīā. **E**rubescē pilatē. iudex inīq̄. **Q**uō vinceris. sup̄aris. subuerteris. seduceris: q̄ pri⁹ eū eripe conaberis. iure cōmuni. p̄suetudinē loci. flagello corpis. **E**rubescite infideles. p̄sibi iudei: q̄ m̄ḡm v̄m dñm v̄m crucifixiōis q̄ p̄cutitiōis. **P**lecti⁹ in loco crucifixorio patit⁹ nāq̄ dei filius. amor etern⁹. sincer⁹. dulcis q̄ suavis. in mulierib⁹ plangētib⁹. in iudeis īfidelib⁹. in latrone blasphemātē. in p̄plo acclamatē. in m̄re lacrimātē. **A**ttēde etiā et itelligē aīa mea. genus mortis sue. **I**llud em̄ genus mortis fuit turpissimū. vilissimū. amarissimū. acerbissimū. **S**poliat⁹ em̄ vestib⁹. expellit⁹ a ciuib⁹. cruciatur cū latronib⁹. illudit⁹ a militib⁹. **I**lludit⁹ in domo herodis i veste candida: in domo principis. colaphis. sputis. et alapa: in p̄torio iudicis. in veste purpurea. i corona spinea. in salutōe. in genuflectōne irrisoria: i cathedra crucis. i titulo. i p̄sortō. i mltiplici obprobrio. **F**uit etiā amarissimū si p̄sides causalitatē. genēalitātē. diuturnitatē. et acerbitatē. **C**ausa ei nō ē tua s̄ mea dñe ihu: tu em̄ solus fuisti absq̄ macula. **P**ass⁹ es generalit̄. **E**t vīdeas igit⁹ anima mea genēalitātē hāc. **E**lide lectū sp̄sī: nō ē florid⁹. nō ē aure⁹ vel argēteus. sed durissim⁹: nescit em̄ stramīa: tē culcitra litheamīa cooptoria puluinarīa. **E**lide titulū famosū tripl̄r a p̄y lato p̄scriptū. p̄sidera cibū ei⁹ q̄ potū. comitatus ei⁹ sc̄z muliez q̄ latronū. ōba et ōbera. vincula et flagella. coronā et lācea. **P**assus ē etiā in oib⁹ p̄tib⁹ corpis. vt miscdia redemptoris amoueret trāsgress⁹ p̄uaricatoris. **A**cerbitatē etiā h̄z bōe ihu passio tua. q̄ p̄p̄ īnocēciā ex p̄te tui. excecatoz q̄ īḡtitudinē ex p̄te p̄p̄i. q̄ p̄p̄ p̄plexionem ex p̄te corpis. p̄passiōz ex p̄te m̄ris q̄ tui dilecti collegij: q̄ q̄ pateris i p̄tib⁹ magis passibilib⁹ q̄ sensitis. q̄ accibit p̄p̄ raritatē q̄ tēneritudinem carniū. mltitudinē ossiū. q̄ collectōz neruorum. **P**ateris igit⁹ dñe tē me⁹ dux me⁹ q̄ not⁹ me⁹. i latere. māib⁹ q̄ pedib⁹. vt acceleraēs hōi original actiā et v̄sial crumīs medicinā. **D**ebisti et em̄ dñe ihu x̄p̄e sāguiez tuū i p̄ciū redēptōis. q̄ i potū fidelib⁹ iebriatōis. i lauachrū coinq̄natōis. i antidotū curatōis. i scutū p̄ntis īpuḡtōis. **F**uit igit⁹ bone ihu lect⁹ tu⁹ durissim⁹. cibo q̄ pot⁹ ama

rissimus. cruciat? singularis et acerbissimus: nec
 fuocat te nec reficit tenerim? amor mris. aut
 timor epissime mortis. n. pudor? spoliati corporis
 no dolor singularis. aut fallacia spoliis. q. idu-
 tus es veste nuptiali. istruct? lege legali. arma-
 tus armatura spuali. Egrede igr filia syon. et
 vide glaz salomois i eqtatura. i ramis. et vestibo
 et laudibo. Quo igr emarcuit tacito flos gle tue
 umbra hons tui: Nimir? puerit? honor? i ob-
 probriu. dulcedine i absintheu. Portas eteniz
 cruce i hueris. spoliariis vestibo tuis. cruciaris
 flagell. faciaris obprobrijs. de urbe expelleris.
 Elide nri sapiam salomois a pte tpsis. passus e
 etenim sexta feria hora sexta: ut hoies lapsu sexta
 hora et die. p morte sua rparet. a pte meij: hoc
 eni op? nre salutis ordo depoposcat. Elide et pa-
 ciencia. ipe etenim tanq agn? q portat ad victimam
 et sicut ouis ad occisione duct? e. Elide ei? hui-
 tat. q. dnan? cu latronibo. Elide caritate. q. in
 bulget crucifigebis. Elide et paupertate. paup ei
 fuit et i laboribo. Paupertate tua ondit mibi pau-
 per ihu. m? tua. familia tua. dom? tua: dom? in
 qua psepit. cenaculi. patibuli et tumuli. i eqtatura
 azine et pulli. Elbi sut insignia tua rex regu prin-
 cepa pastoz. Elbi e eqtatura tua. vestis purpu-
 rea. palaciu. sceptu. soliu. et diadema rgni: Elbi
 se ornameta tua sacdos i eterneu et potifex futu-
 roz bonoz. Elbi sut pciosa. anul? et gema bacu-
 l? et cappa. serica. cyrore et sadalia: Elbi sut az-
 ma bellica fortis armate et miles noue: Non te-
 fuit tibi i gla alapa. vestis alba. et purpurea. no
 defuit pugna: supasti latrone et morte spoliasti
 infernu oia spoliante: in fuba vinclozu. i lapi-
 bibo qnq vulnez. i baculo crucis. Elbi sut codi-
 ces tui mgr optime. liber tu? corp? tuu scriptus
 int? et foris: script? spinis et clauis. illuat? vnda
 sanguis. ligat? vinculis. signat? clauis. Attende et
 hui? mortis diuinitate. et ppositos acerbitate.
 et pone sr caput tuu sicut signaculu. inter vbera
 tua sicut fasciculu. sicut antidotu poem morbu
 Ascende sup palmam crucis p passioz. meditatoz
 imitatoz: ut appendas dulcissimos fruct? ei?
 Elide g o aia ad mote mirze. et plidra altitudi-
 ne paupertatis. latitudin? caritatis. logitudin? acerb-
 itatis. amaritudin? et dolore mortis: et af-
 fer ramu virētis oliue ad archa tue pscie. Acci-
 pe etia coluba mea gnu frumeti. semiatu i in-
 carnate in fra vginis gliose. pcisu in circucifi-
 one. excussu et flagellatu in passioe. cadibu i me-
 te. rubicudu i corpe. diuisu in late. multiplicatu
 in morte. recobitu i horreo in ascensioe. Hoc sit
 tuu edulu pulmtu et viaticu. Si ac fastidit ap-
 petit? si lacescat iterioz gust? abhabe agnu im-
 maculatu. abiuge et pisce assatu i craticla cru-
 cis. Reuera boe ihu agn? es. et ppe medicinam tua
 paciaz et inocencia atz noticia: agnoscis quippe
 mrez tua i patiblo. vgin? vgin. euangelista eu-
 geliste pmedas. Si ac apli? desideret gust? tu?
 si no qescit appetit? fac pulmtuz de pisce assato
 ut pmedas. Piscis assat? xpc passus e. nutritus
 in aqs tribulatonis. apertus in late. exquam? in

expoliatione. fallit? in sputoz multiplicatone.
 assatus i cruce. Hui? felle piscis inunge oculos
 tuos. ut videas si e dolor sicut dolor ei?. Si co-
 tingat plezuq stare in acie. accipe scutu milicie
 vexillu victorie arcu glie. Scutu hoc qd miles
 et hostes debet accipe: ppter figuram picturam effi-
 cacia et materiaz. crux dni arbor salutifera est.
 Hui? scuti cornua i manibo crucifixi. Tria eni
 cornua tua exuperat plia. Cornu ei paupertatis
 supat auaricie pliu. cornu humilitatis pugnam
 supbie. et cornu aduersitatis lasciuia volupta-
 tis. Istud scutu fuit rubricatu et picturatu san-
 guine veri agni: istud scutu fuit pforatu lacea
 clauis et spina. Si ac nobu bn vales resistere.
 vide arcu et bndic qui fecit illu. Iste arcus ha-
 bet corda ex corpe. lignu ex cruce. Iste arc? per-
 cussit latrone morte. et vulnerauit hoste spetez
 antiquu. Sz ne iermis et ipatus appareas. pce-
 dat vexillu regis crux. ondat sanguis xpi mili-
 tibo. ut in pliu acuan? et no formidabit fortis
 armatus. Si insurgat flat? elatōis. vent? tri-
 bulatois. naufragiu suggestiois: ascende i nauis
 culam scie crucis. bonis cibo refecta. i dextero la-
 tere pforata. ab hostibo violente detracta. cathe-
 na vicioz ligata. In hac inueies filiu dormien-
 tem. ventis impante. et oino naufragiu pulsantem.
 Per hac fugab piculu. et appropinabis ad
 portu optimu. Ipa ei crux scia e lignu exiguu
 p qd factu e iudiciu veritatis. Si sit tibi clausa
 ianua paradisi. adhibe tibi baculu scie crucis et
 pulsa. et aperiet tibi. Si ac ostiu clausu e. et iaz
 dormiut pueri i cubili. et no habes qd ponas a-
 te amicu tuu: accede ad archa scie crucis. ut i-
 te tres panes accipias. qd apponas hospiti re-
 cubeti: pane humilitatis maxie. panes pacie. pa-
 ne caritatis affluentissime. Si non potes tibi
 thesaurum sapientie aperire: adhibe clauem da-
 uid que aperit et nemo claudit. Si grauat lon-
 gitude itineris et concidit vultus tuus. et de-
 speras de viribus: accipe virgam et baculu san-
 cte crucis. quo iordanem transeas huius mun-
 di: et viaticum ligni vite ne in vna deficias aut
 torpescas. Si viator in solitudine huius mundi.
 et serpentes igniti contra te morsum et morte
 intentat: aspice serpente eneu positum supra
 palum. ne antiqui serpentis virus inficiat aut
 irrepat. Si spiritus malus quenq accipiat. az-
 ripiat cythara sancte crucis. et refocillabit. le-
 uiusq habebit. Si inualuerit egritudo aut in-
 firmitas spualis. adhibe tibi hui? pcioli sanguis
 medicina. Si desperas ex meritis et videas tua
 opa nequaq tibi suffice. de statera crucis acci-
 pe decoz preciu animarum. Et accipe i ara cru-
 cis hostiam imaculatam. conscienciam ab ope-
 ribus mortuis emundantem. Deniq crux san-
 cta et benedicta. est in xpi corpore deticata. et ex
 membris eius tanq margaritis ornata: decora-
 ta regis purpura. que meruit membra xpi tages-
 re. que sola digna fuit regē celoz et dnm sustine
 Dec Aug? Elide beatus Andreas duct? ad cru-
 ce et videns ea. prorupit i laude crucis et saluta-

Epilogus

uit dicens. **Salve** crux q̄ in corpe xpi dedicata es. et ex mēbris ei⁹ tanq̄ margaritis ornata. añ q̄ in te ascēderet dñs timorē terrenū habuisti: mō bō amorē celestē obtineas p voto suscipieris. **Securus** ḡ et gaudēs venio ad te. ita ut et tu ex ultās suscipias me discipulū ei⁹ q̄ pepēdit in te. q̄ amator tu⁹ semp fui et desideravi āplecti te. **O bona crux:** q̄ decorē et pulchritudinē de mēbris dñi suscepisti: diu desiderata: solitudine amata. sū intermissiōe q̄sita: et iaz p̄cupiscēti a: numo p̄pata. accipe me ab homib⁹. et redde me m̄ḡo meo: ut p te me recipiat q̄ p te me rede mit. **De laude etiam crucis sic dicit Crisostomus.** Si nosse desideras carissime btutē crucis. et quāta sit ut possū ab ei⁹ laudē dicē. **Audi.** Crux nobis tot⁹ btitudis cā est. **Dec** nos a cecitate liberauit erroris. **Dec** e tenebris reddidit luci. **Dec** de bellatos q̄eti sociavit. **Dec** alienatos deo p̄iūxit et lōge p̄stitutos p̄imos p̄sentavit. **Dec** pegrinos ciues oñdit. **Dec** discordie āputatō ē. **Dec** pacis firmamētū. **Dec** oīm bonorū opm largitō. Crux ē clavis paradisi. crux spes xpianorū. crux resurrectō mortuorū. crux cecorū dux. crux erratium viā. crux claudorū baculus. crux p̄solatio pauperū. crux r̄frenatō diuitiū. crux destructio supborū. crux male viuētū pena. crux aduers⁹ demōes victoria. crux deuictō diaboli. crux atolescētū pedagog⁹. crux sustētatō inopū. crux spes despatō. crux nauigatiū gubnatō. crux p̄clitātū port⁹. crux obsessorū mur⁹. crux p̄f orphanorū. crux def̄sor viduarū. crux iustorū p̄siliari⁹. crux ebulatorū req̄es. crux puulorum custos. crux viroz caput. crux senū finis. crux lumē i tenebris lebētū. crux regū magnificēcia. crux scutū p̄petuū. crux īsensatorū sapiētia. crux libtas suorū. crux īperitorū p̄bia. crux īperatorū lex. crux p̄phaz p̄conisatō. crux ānunciatō ap̄lorū. crux martirū glatio. crux monachorū abstinētia. crux ōginū castitas. crux gaudiū sacerdotū. crux ecclie sūdamētuz. crux orbēre tutela. crux tēploz destructō. crux p̄dolorū r̄pulsio. crux scādālū iudeorū. crux p̄bitō īpioz. crux īualidoz bt⁹. crux egrotatiū medic⁹. crux emdatō leprosorū. crux paliticoz r̄q̄es. crux esuriētū p̄as. crux sitiētū fōs. crux m̄dorū p̄tectō. **Dec** crisostomus. **En** et raba. Quātos et q̄les fruct⁹ lignū sc̄e crucis germie suo p̄ferat. dignū ē p̄memorare. **E** fruct⁹ efn⁹ ē. et radix p̄petua. **E** odor mōm replet. et sapor fideles faciat. Cui⁹ splēdor solē supat. et cādor nūē obfuscāt. Cui⁹ cacumē polū excedit. et cui⁹ īfīmū inferna penetrat. **E** īfirmitas hūilima exaltat. **E** potentia exaltata hūiliat. Oīm em̄ btutū iocūditas p̄ ipm et ī ipō mōdo collata ē. q̄ in ipō rez p̄fectō p̄pleta ē. In cruce īsinuat a morte redēptō. demōstrat sancta mox p̄uersatō. intima ē oīm btutū p̄fectio. p̄mittit ad eternā vitā resurrectō. et ne btitudinis sperat adeptō. et vere felicitatis acq̄sitio. **O** vere bona et vere sc̄a crux xpi. quis te rite totā enarrare pōt. aut q̄s p̄bigne digne laudare. **Que** celestīū archanorū pia es reuelatrix. que

domnice passionis

misteriorū dei sacra es conseruatric: queq̄ sac̄amentorū xpi idonea es disp̄satrix. **In** te angeli gaudia sua accumulata p̄spiciūt: i te hoies iura salutis sue p̄gnoscut. i te inferi iustā r̄tributōem fraudis sue recipiūt. **O**ib⁹ es eq̄. oib⁹ bōa. oib⁹ iusta: p̄terita r̄nouas. p̄cia illustras. futura p̄mōstras: p̄bita req̄ris. q̄sita iuenis. inuēta custodis: lapsa restituīs. restituta gradu munis. munita in viā pacis dirigis. **Tu** quib⁹ eterni regis es victoria et celestis milicie leticia. ter rigena p̄q̄ potēcia. tu p̄corū es r̄missio. pietatis exhibitō et meritōz augmentatō. **Tu** infirmorū remediū. laborantiū auxiliū et lassorū refrigeriū. **Tu** insanorū incolumitas. q̄etorū serenitas. et fortunatorū felicitas. **Tu** cura egrotos medicās. tu gaudiū mestos p̄solās. tu sanitas dolētes letificās. **Tu** status crebentior recte. tu firmitas opantiū bene: tu beatitudo p̄seuerantiū r̄ite. **Sc̄a.** pia. bona. iusta. benigna: rōnabilis. laudabilis. venerabilis. amabilis. fortis. suavis. mitis. sapiēs. paciēs. potēs. Quicq̄ ergo corde digne de redēptōe n̄ra p̄ cogitari: vel q̄c q̄d r̄ite lingua loq̄: oīa ad laudē tuā decēssim me p̄nt aptari. **Quia** q̄c q̄d in te laudat. crucifiro i te xpo r̄gi d̄putat. et q̄c q̄d xpo hōris dat ad r̄uerēciā sūmi p̄ris et ip̄e vnigēit⁹ fili⁹ ē r̄fetur. **Et** itē. **Grandis** p̄solatō fidelīū ē spes sc̄e crucis. et materiā tribuit laudis. q̄ bonitatem nos facit scire creatōis. **Crux** xpi viā ē iustorū ascēsus ad celū. rota de infimis ad supiora nos trahēs: dux celi et ianua regni. **Cui⁹** p̄ erecta diuinum. et transuersa p̄mendat amorem fraternum. Cui⁹ amoris integritatē xpc nobis oñdit ac suo exēplo nos instruit. q̄ dilectā aīam suā in cruce moriēs p̄ amicis suis posuit: et nos itē facē docuit. **Nūc** amorē o deus sp̄ laudabilis tu pone in me. et timor n̄r atq̄ carnalis affect⁹ p̄cul recebant a me. ut glā sc̄e crucis aucta et mltiplicata i vera p̄missiōe. dignaq̄ laudē i eē nū p̄sistat. ip̄aq̄ mibi carmie et amore venerabilis. sp̄ laus ei⁹ in ore meo. et in corde exultatio sempiterna p̄māeat. **Nos** q̄ p̄cor celestes plebes angloz aīasq̄ iustorū. q̄ in p̄spectu diuie maiestatis veracit̄ exultatis: ut sicut allā sū cessatō ne et amē deo xpo i eternū cātatis. ita q̄ n̄r amfortē p̄cibo adiunare studeatis: q̄ten⁹ btitudinē verā quā tenetis iā p̄fecte. tandē et vos p̄ grām xpi mereamur accipe. **Dec** raba. **En** et callioto. **Crux** ē hūiliū inuicta tuitō. supborū abiectō. victōria xpi. p̄bitō diaboli. infernorū destructō. celestīū reformatō. mors īfidelīū. vita iustorū. **Et** (ut ait hiero) ligno hoc vehimur p̄ mare vnto sum ad terrā viuenciū. **De** his etiā q̄ pass⁹ est dñs. q̄i p̄cludēdo cū grāuactōe et oīone sic dicit anselm⁹. **Ex** p̄giscē nūc aīa mea. excutē d̄ puluē et p̄teplare atēcius virum hūc memorabilem. quem ecce in speculo euangelici sermonis quasi presentē intueris. **Cognosce** aīa mea p̄gnosce. **Hic** est dominus ille xpc creator et saluator tuus: vnigenitus dei filius. verus deus. verus homo. qui solus sub sole sine macula inuentus ē:

et ecce qm̄ cum sceleratis reputatus est. ⁊ qua
si vir leprosus ⁊ nouissim⁹ viroz estimatus: et
tanq̄ abortiuum qđ p̄iciē ab utero ⁊ nemo cu-
rat. sic p̄iectus ē ab utero m̄ris sue infelicia sy-
nagoge. **I**ste formosus p̄ filijs hoīm. qđ de for-
mis p̄ filijs hoīm fact⁹. **S**iquidē vulnerat⁹ ē p̄
iniq̄tates n̄ras. attritus ē p̄pter scelera n̄ra ⁊ fa-
ctus ē olocaustr⁹ suauissimi odoris in p̄spectu
tuo p̄ eterne glorie: ut auerteret indignatōem
tuā a nob. ⁊ p̄lebere sibi nos faceret i celestib⁹.
Respice dñe sc̄e pater de sc̄uario tuo. ⁊ de ex-
celso celoz habitaculo. ⁊ intueze hāc sacrosan-
ctā hostiā quā tibi offert magn⁹ p̄tifer noster
sc̄e puer tuus dñs ih̄s p̄ p̄ctis f̄m suor. ⁊ esto
placabilis sup̄ multitudinē malicie n̄re. **R**espi-
ce dñe in faciē xp̄i tui. qđ tibi vsq; ad mortē obe-
diēs factus ē: nec recedant ab oculis tuis cicā-
trices ei⁹ in p̄petuū. ut memineris quantā pro
p̄ctis n̄ris satisfactōnē ab eo suscepis. **E**t inaz
dñe appēdas i statera p̄ctā quib⁹ irā tuā merui-
m⁹. ⁊ calamitatē quā passus ē p̄ nob̄ inocēs fi-
li⁹ tu⁹. **C**erte hec grauior apparebit. ⁊ magis di-
gna: ut p̄pter ip̄az effūdas misericordiā tuā sup̄ nos
qđ sint ista p̄ctā. ut p̄ illis p̄tineas in ira miseri-
cordias tuas. **G**ras tibi dñe pater f̄ferat om̄is
lingua. sup̄ inenarrabili habūdancia pietatis
tue: qđ unico filio tuo nō pepcisti. sed p̄ nob̄ illū
tradidisti in mortē. ut tantū tāq̄ fidelē aduoca-
tum haberem⁹ i celo corā te. **E**t tibi dñe ih̄s ze-
lotēs fortissime: qđ gr̄arū qđ retributōis digne
tribuā ego puluis ⁊ cinis ⁊ vile figmētū. **Q**uid
em̄ p̄ n̄ra salute facere debuisti. ⁊ nō fecisti? **A**b-
f̄mo pedis vsq; ad sumū verticis te totū i aq̄s
passionis dimeruisti. ut me totū de illis extrabe-
res. **N**am ⁊ aīaz tuā in mortē p̄didisti. ut meaz
p̄bitā mibi redderes. **E**t ecce me duplici debito
obligasti. **N**ā ⁊ p̄ eo qđ debisti. ⁊ p̄ eo qđ mei cau-
sa p̄didisti: debitor sum. **E**t p̄ aīa mea quidē bis
mibi a te data. semel in creatōe. semel in redem-
ptōe. quid magis tibi iuste reddā qđ ip̄az. non
habeo. **P**ro tua autē p̄ciosa aīa ita tribulata.
qđ ab hoste digne repēdi possit. nō inuenio. **N**ā
si celū et terrā et om̄ez ornat⁹ eoz possem re-
pendē. certe nec sic vsq; ad mensurā debiti vlla-
ten⁹ attingerē. **E**t si idip̄m qđ et debeo ⁊ possibi-
le mibi ē tibi dñe retribuā. tuū dñe totū ē. **D**ili-
gend⁹ iḡr mibi es toto corde. tota aīa. tota mēte
⁊ tua mibi seq̄nda vestigia. qđ mori dignat⁹ es p̄
me. **E**t quō fiet hoc i me. nisi per te? **A**bhereat
aīa p̄ te: qđ tota st̄us ei⁹ pendet ex te. **E**t nunc
dñe redēptor meus te ut vep̄ deū adoro. i te cre-
do. i te spero. ⁊ quib⁹ possū desiderijs ab te suspi-
ro. **A**dinua ip̄fect⁹ meā. **A**d tue passiōis glō-
sa insignia. i quib⁹ salutē meā opatus es. me to-
tum iclino. **T**ue victoriosē crucis regale vexil-
lū in noīe tuo xp̄e adoro. **T**uū spineū diatema
tuos rubētes sāguie clauos. tuo sacro lateri i-
mersā lācea tua vulnēa. tuū sāguiez. tuā mor-
tē. tuā sepulturā. tuā victoriosā f̄surrectionē ⁊
glorificatōē xp̄e adoro supplex ⁊ glorifico. hoz
viuifico odore sp̄m̄ meū a p̄cti mortē resuscita:

hoz virtute ab astucijs sathane me custodi me
qđ p̄forta: ut et iugū mandat⁹ tuoz suaue mi-
hi fiat. et on⁹ crucis qđ baiulare me iubet p̄ te
hūeris aīe mee leue sit atq; portabile. **Q**ue em̄
fortitudo mea. ut iuxta p̄ceptū tuū mūdi p̄ssu-
ras tā multiplices inuict⁹ aīo sustineā! **S**⁹ au-
bi qđo vocē meā. ⁊ inclina sup̄ seruū tuū suauez
crucē illā. qđ lignū vite ē his qđ apprehenderit il-
lam. **I**stā inquā diuinissimā crucē hūeris me-
is impone. cui⁹ latitudo ē caritas sup̄ oēm cre-
aturā se extendēs. cui⁹ lōgitudo ēnitas. c⁹ sub-
limitas oīpotēcia. cui⁹ p̄fūbz instrutabile est
sapia. **C**ōfige illi man⁹ meas ⁊ pedes meos. ⁊ to-
tā passiōis tue formā fuulo tuo ip̄ime. **D**a ob-
secro mibi p̄tinē ab opib⁹ carnis qđ obisti. et fa-
cere iusticiā quā dilexisti. ⁊ in vtroq; tuā gr̄e
glām: ⁊ sinistrā quidē meā clauo tēperaciē. de-
xterā vō clauo iusticie i illa sublimi cruce affi-
xam arbitror. **D**a mēti mee iugē meditari i le-
ge tua. ⁊ deīde cogitatū iactare in te. ⁊ dextez
pedē meū eidē ligno vite clauis p̄ubētie affigi.
Da ut mīstram sp̄s mei sensualitatē non enez
uet labētis vite iselix felicitas: nec cōturbet p̄-
bēnis vite preuia felix ifelicitas. et sinister qđ
pes me⁹ clauo fortitudis i cruce tenebit. **E**t ac-
⁹ spinaz tui capitis aliq̄ in me similitudo appeat
deī obsecro mēti mee ⁊ salubris p̄nē p̄punctō.
⁊ aliene miserie p̄passio. ⁊ stimul⁹ zeli emulan-
tis illud qđ rectū est corā te: ⁊ ad te p̄uertat in-
erūpna mea. bū triplex mibi p̄figit spina. **L**i-
bet ut ⁊ spongiā p̄arūdinē ori meo porrigas. ⁊
aceti amaritudinez gustui meo adhibeas. ut p̄
scripturas tuas rōni mee p̄feras gustare ⁊ vide-
re. qm̄ flores hic mund⁹ tanq̄ spongia inanis ē
⁊ oīs cōcupiscēcia ei⁹ aceto amarior. **I**ta paf in
me fiat. ut calix iste aure⁹ babilōis iebriās oēz
terrā. nec inani splēdore seducat. nec falsa dul-
cedie inebriet. **T**ue qđ viuifice mortis dñe effi-
giē facias in me seruū tuū. ut moriar qđ p̄cto
f̄m carnē. viuā aut iusticie f̄m sp̄m̄. **E**t autem
integram crucifixi ymaginē portare me glori-
er. illius qđ qđ post mortē tuā insaciabilis mali-
cia ip̄ioz in te exercuit. hāc i me similitudinez
exp̄me. **V**ulneret cor meū viuus ⁊ efficax f̄mo
tuus. penetrabilior oīm lācea acutissima. et p̄-
tingens vsq; ad interiora aīe mee: p̄ducatur ex
ea tanq̄ a dextero latere meo vice sāguis ⁊ aq̄
amorē tuū dñe et fratrum meoz. **P**ostremo
mōda sindone prime stole spiritū meū inuolue.
in qua requiescā ingrediēs ab te in locū taber-
naculi admirabilis. ⁊ abscondas me donec p̄trā-
seat furor tuus. **D**ie aut tertio post diem labo-
ris p̄ diē simplicis gl̄ie. mane p̄ma sabbati per-
petuo inē filios tuos me idignissimū f̄suscita:
ut in carne mea videam claritatz tuā ⁊ abim-
plear leticia vultus tui. **D**ec Ansel. **I**magi-
nem itaq; crucifixi f̄m modū p̄missū portās in
te: ora ⁊ conare ut sp̄s tu⁹ inuoluat mōda sindo-
ne puritatis ⁊ inocēcie. i qđ abscondus a mōdi va-
nitatib⁹ sepeliaris in secreto mētis tue. ⁊ ibi re-
quiescas in meditatōe passiōis dominice. mor:

De sabbato

tuus quidē multo et viuēs deo. et hoc apte signa-
tuz est ubi dī. q̄ p̄cio sanguis xpi empt' ē ager
figuli in sepulturā pegrinorū: ubi dīc glo. q̄ se-
pultura xpi nihil ē aliud q̄ req̄es xpiani: et tūc
cor tuū debet sigillari sigillo passiōis xpi et clau-
sum teneri ac custodiri. Deinde sic sepult' i sece-
to mētis tue ab oībo vanitatibz. glōsū tribuūz
mortis xpi pagas. Quorū prim' dies afflictōis
et p̄nie. ut p oībo p̄missis vel obmissis deo volū-
tarie satisfacias. Scdus dies ē q̄etōnis et gr̄e.
ut in solo deo requiē mētis ponas. qz in eo solo
pax inueniē et trāquillitas. Terti' dies ē p̄ma-
tōnis et gl̄e. ut ei' p̄iūctōez et amplexū feruenti
desiderio iugiter p̄cupiscas. Quibz trāfactis in
māe p̄ma sabbati hoc ē i futura vita p̄petua. i-
ter filios et electos dī glōse r̄suscitēris: et i carne
tua videas glōsam hūanitatē xpi. in spū ac b̄ti-
fice p̄plexis inestīabilē claritatē dī et p hoc ad
impleari p̄petua leticia vult' ei'. *Oratō.*

Omīe ihu xpi q̄ p̄ redēptōe mōi miseris-
as et āgustias obprobria et p̄uicia. calū-
nias et iūrias. penas et afflictōes. passi-
onem et mortē paciēter ferre voluisti: tu p̄ hec
oīa q̄ p̄f p̄cā n̄ra p̄tulisti. a p̄cīs oībo et vicijs
ab oībus hui' seculi p̄iculis et infernalibus pe-
nis. a subitanea mortē et eterna me libera: et da
mihi obsecro te. oīa q̄ p me tolerasti nō fugere
vel obliuisci. s̄ p oculis semp h̄re et ardētē am-
plecti. ut laboris et doloris p̄cipē etiaz requiei
et p̄solatōis tue me velis esse p̄sortem. Amen.

De sabbato sancto. Capitulu. LXVIII.

Mane aut sabbati. stabāt
simul in domo ianuis clausis dñā et
alie socie cū iobē. afflicte et dolorose
tanq̄ orbatē et plenē merore. memo-
rātes angustias tribulatiōis besterne. Sedebāt
simul aspiciētes se tātū adinuicē cū lacris. sicut
p̄tingē solet maḡ p̄sura et calamitate ḡuatis.
Successiue ac veniūt discipuli: p̄lorātes et ipsi.
Tandē cessātes a fletu loq̄ de dño suo incipiūt.
et cū lacrimis discipuli se rebarguūt: q̄ eū de-
liquerūt. Et de his q̄ fecerat dñs ihs cū eis nar-
rāt adinuicē. mō vn' mō ali' et sic p̄ordinē. In-
tuere igit̄ eos diligēter et eis p̄patere. qz i maḡ
sūt afflictōe. Quid em̄ ē videre q̄ dñā mōi et p̄n-
cipes ecclīaz et oīm p̄p̄oz. ducesq̄ diuini exer-
citus sic timorosi et afflicti. stant in quadā do-
mūcula reclusi. nesciētes qd̄ facere debeant. nisi
q̄ p̄ferūt et se p̄fortant de v̄bis et factis dñi sui.
Dñā tñ semp mēte tranq̄lla et pacata stabat. qz
certissimā spem de resurrectōe filij sui hēbat. et
in ea sola remāsit fides ecclē i ipsa die sabbati:
et p̄pterea spālīter dies sabbati attribuit ei. Et
ideo alijs lūiaribz extinctis vna cādelā in tene-
bris seruā accēsa. qz lumē fidei in sola remāsit
ōgine maria. *Un̄ Aug'.* Quē genuit v̄go iuste
mori dolebat. sperās ac et firmē credēs ipm fm̄
p̄missū tertio die mortē deuicta resurgē. in hac
ei sola interi fides ecclē i tribuo illo stabat. Et

sancto

bū unusq̄sq̄ vacillādo hesitabat. hec q̄ fide p̄ce-
pit. fidem quā semel a deo suscepit nunq̄ p̄didit
speq̄ certissima resurrectōis glām expectauit.
Dec Aug'. Non tñ poterat ipsa dñā gaudenter
stare: p̄pterea memoriā mortis filij sui passi inu-
ste. Et sabbato quidē siluerūt fm̄ mādatū legis
id ē ab opibz q̄euerūt. nam sabbatum custodiri
optebat. et tūc neq̄ vendere neq̄ emere neq̄ qd̄
tale aliqd̄ fieri licebat. Un̄ et ipm sabbatū req̄-
es seu infmissio ē dictū. Magna ē dignitas sab-
bati. qz i eo tota trinitas req̄euit. Nam p̄f req̄-
euit ab ope creatōis. qd̄ fuit magne potēcie. fi-
lius ab ope recreatōis. qd̄ fuit infinite sapie:
spūsc̄s req̄euit hodie in v̄gine qd̄ fuit magne
et infinite bonitatis. qz ipa stabat ceteris scilicet
aplis et mlieribz a grā spūsc̄i cādetibz. Cum
ac trāisset sabbatū. sero facto et stellis apparen-
tibz post solis occasū. cū opari erat licituz: ma-
ria magdalene et maria cleophe et maria salo-
me. vadūt emere aromata p̄ faciendis vngēdis
ad corp' ihu sacratissimū pungenbz. Intuere
igit̄ eas diligēter. et q̄ faciūt quō cundo et rede-
undo mestis vultibz more viduaz et orphano-
rū incebz. Emūt aromata. et redeūtes parāt se
ad faciendū p̄tra corruptōnem vngēta. q̄si ne-
sciētes illud p̄pheticū. nō dabis sc̄m tuū videre
corruptōnez. *Un̄ theophil'.* Neq̄ tñ fidē de bitā
adhuc hēbāt. s̄ ei q̄si puro homi aromata et v-
ngēta pabāt. more iudeoz q̄ talia exhibebāt de
functis *Dec theophil.* Aromata dicunt q̄si ae-
romata. qz diffundebāt longe lateq̄ odorē i ae-
rem. et significāt v̄tutes q̄a in p̄uersatōne mu-
lieres habebāt. et famā crucifixi q̄ longe lateq̄
diffūdeba erat. Deuote ḡ ille mulieres et sc̄te q̄
fuerāt viuēti obsecute: ut ecīā mortuo pietate
offitōsa famulatū possēt ipēdē. emēt aromata
et pauert vngēta. ut veniētes māe ex deuotōe
ad visitandū sepulchrū. vngerēt corp' ihu sacra-
tissimū. neq̄ em̄ vespe sabbati p̄occupāt iam
noctis articulo. adire valuerūt monumētū. Cō-
spice nūc q̄ mō fideliter et deuote cū lacrimis. et
susp̄irijs p̄ dño suo laborāt. scdm̄ q̄ meli' sciūt.
Et in h̄mōi opibz p̄ totā noctē laborauerūt. et
nihil vel p̄p̄ q̄etis habuerūt. Dñā v̄o et apli a-
spiciūt et forte adiuuāt i q̄bo possūt. Adiuua et
tu eas. si p̄mitteris et potes. Elenit hīc in cō-
sideratōem qd̄ fecerit dñs in tribuo mortis sue
Corpus quidē ei' fuit i sepulchro. aīa v̄o cū s̄a-
ctis p̄ribz i l̄ymbo. et deitas v̄triq̄ p̄iūcta. Nam
qz passio nō attigebat i xpo diuinā naturā sed
hūanāz. id in mortē xpi facta ē sic diuisio aīe a
carne. ut tñ salua essz vnio tā carnis q̄ aīe cūz
diuinitate. Et ei ait leo papa. forma fui et for-
ma dei q̄ in unitatē p̄uenerūt nec sepatōez pos-
sūt h̄re nec finē. bū ita sibimet inheserūt. ut siue
in oīpotēcia siue i p̄tumelia nec diuina in xpo
careāt hūanis nec hūana diuinis. Tūc ipletuz
ē. qd̄ de seip̄o dixerat. Sic fuit ionas in ventre
cethi tribz diebz et tribz noctibus. sic erit filius
hoīs i corde fr̄e. Sepultura ei xpi f̄buana. i io-
na q̄ tribuo fuit i cetho fuit p̄figurata. hoc ac

Secunde partis

de sepultura xpi fm Aug^o. accipiendum est sy^o notochice. scz accipiēdo pte p toto. Fuit ei dñs in sepulchro pextremā pte pascues. p quam tota dies cū sua nocte iā pterita accipit. 7 p totū sabbatū qd integrā diē 7 noctē pplectit: 7 p primā pte diei dñice. scz p noctē seqntē sabbatum p quā tota dies dñica ad quā ptnet intel: ligit. Et sic sūt tres dies naturales: 7 qlibz noctē suā habet pcedentē. Et tūc mutat^o ē ordo bi: ex natural. n qtu ad ordinē obfuationis. sz qtu ad ordinē creatōis. Nam añ ordo erat ut dies pcederet noctē. qz primo creatā ē dies 7 subsequēta ē nox: sz deinceps creator tpm fecit. ut nox pcederet diez. qz nox q surrexit adiūcta est diei q se oñdit. **En Aug^o.** Sicut primo pputabatur dies ppter hois pbiti lapsum a luce gratie i noctē culpe: ita nūc ppter hois repatōem p passio nē 7 resurrectōz xpi a tenebris culpe in lucem grē merito pputant. **En et beba.** Dñs actor et ordinator tpm q in vltima noctis h^o pte surrexit. totā eam nimiz eiusdē resurrectōis luce festiuaz 7 choruscā reddit. Siquidem buculq ab exordio mdane creatōis. ita tpm cursus distiguebant. ut dies noctē pcederet iuxta ordinem videlicet pme pbitōis. Hāc at nocte tpm ordo mutat^o ē. p misteriu resurrectōis dñice. Nam qz nocte a mortuis surrexit. die vō seqnti eiusdē resurrectōis effectū discipulis oñdit: 7 picipato cū eis puiuo. veritatē otutis ei^o miratibus simul et gaudētibz astruxit. rectissime nox illa seqntis diei luci pūgit: ac sic tpm ordo statut^o ē. ut dies noctē sequat. Et quidē aptissime quonbā nox seqbat diē. qz hō a luce pabisi pccādo lapsus. in h^o scilicet tenebras erūpnasqz decēdit. Aptissime vō nūc dies sequit noctem. qn p fidē resurrectōis a pccā tenebris 7 ombra mortis. ad lucē vite xpo largiēte reducimur. Ante etiam Petrus cantor. In exordio conditionis rerum pputatur dies cum nocte sequenti. qā in primaria creatōne rerum precessit dies noctem. Primo enī facta est lux. postea vergente luce ad occasū facta est nox: et ita fuit vnus dies naturalis dies pcedēs cum nocte seqnti. In passione vō dñi facta ē mutatio ordinis naturalis. ut scz pputet nō pcedēs cū die seqnti p misterio. noxqz pcedat diem. ac sup hoc dicat misterice. fuistis aliqn tenebre nūc at lux in dño. et nox pcessit. dies at appropinquit. Hāc aut com mutatiōem naturalis pputatiōis in artificialem voluit dñs pfigurare i legitimis. Itēqz precepit obseruanciā sabbati 7 legalū fieri a vespā in vespam **Dec petr^o.** Et sic ut visū ē. quidā dicunt hāc mutatiōz factā in pascue. ut nox scz qntē ferie fuerit etiā pascues: alij in nocte resurrectōis. ut nox illa pūnis fuerit sabbato et diei dñice. sz totū ad vnum tēdit sensū 7 effectū

Illa g^o hora q saluator noster inclinatio capite spm emisit. corpe in cruce derelicto. aīma simul cū diuinitate ab inferna spoliāda descēdit. Cū at ab inferos descēderet. et chorus angelic^o añ faciē ei^o portas pncipū tolli pcepit: sanctorū

Capitulum. lxxviii.

plis q tenebat in morte captiu^o voce lacrimabili clamabat. **Abuenisti desiderabilis.** quē expectabam^o i tenebris. ut educeres vinclatos de claustris. **Te nra** vocabāt suspiria: te larga reqrebāt lamēta. **Tu** fact^o es spes despatis. mag^o solatō in tormentis. **Sed** qz p singla dicē valeat quāta ibi leticia fuerit: cū xpc sol iusticie ei^o apparuit. 7 habitātio in regione ombre mortis diu noue lucis expectata claritas radiauit. **Et** stetit dñs cū eis ibi. 7 tūc fuit in glā. nā visio dei pfecta ē glā. **Ibidē** fuit 7 latro cui dñs dixerat hodie mecu^o eris in paradiso. **Noīe** pabisi notat ibi dei fructū 7 visio diuina. qz pecta passiōne tam ipe latro q alij q erāt i lymbo viderūt deū p essenciā. **Istud** q xpc infernūz introiuit 7 scōs letificauit pfiguratiū erat i tribu pueris in fornace babilonis: vbi ad ingressum angeli ignis vsus ē in suauitatez rois. **Qui** i fornace erāt fuerūt pueri. sic i limbo nō erāt nisi inocētes 7 puri. **Qui** ei añ plenariā satisfactōz debebāt i purgatorio purgabāt. 7 tūc ab limbuz a scēdebāt. **Istud** etiā pfiguratiū fuit p danielē in lacu leonū: cui dñs misit p abacuc prandiū. **Dñs** danielē illesum a leonibz custodiuit. et p angelū refectionem sibi misit. **Sic** de^o patres in limbo a demonibz defensauit. et tandē ipe veniens diuio refectione eos puit. **Et** sciēdū q nomen inferni sumit^o dupl^r scz pro pena et loco pene. **Scdm** primum modum dicit^o. qz demōes semp infernū secū portant. **Sed** prout infern^o pro loco pene sumit^o. sic qdrupliciter distiguit^o **Enus** infernusdamnatōz. in q est pena sens^o 7 damni. i. sensibilis pena 7 diuine visiois carentia: et sūt ibi tenebre interiores. i. absenciā diuine gratie. 7 exteriores scz corpales. **Sup** istū est limbo puerorū. in quo ē pena dāni 7 n sensus. et sunt ibi tenebre interiores et exteriores **Sup** hūc ē loc^o purgatori. i. q ē pena sensus et damni ad tps. 7 sūt ibi tenebre exteriores et nō interiores. qz p grāz hnt lucē interiōrē. **Supremus** loc^o inf^o hec ē limbo scōz pīm. in q fuit pena damni et nō sensus: 7 fuerūt ibi tenebre exteriores sed nō tenebre interiores 7 pūatōis grē diuine. **Ab** hūc locū xpc descendit. 7 suos q nō ppter reatū psonē sed ppter reatū nature detinebātur inde liberauit: 7 sic infernū momor^o bit. qz ptem ei^o abstulit et pte reliqt: mortē vō pstrato mortis autore q ad electos penit^o destruxit: ut ille q nihil iuris hēbat i capite qd inuasit: p iusticiā pl^o petēbi. etiā ibi pderet qd hēre videbat in corpe qd decepit. **Xpc** enī fm naturā diuinūz impassibilis 7 immortalis fuit. qz passio vel mors pena est pccā. sed ipe sine pccā venit 7 absqz pccā vixit: fm potentiā vō 7 mortalis voluit eē 7 passibilis. **Mercedē** qz sue mortis debet homini p q oia sustinuit. p passione impassibilitatē. p morte immortalitātē. p pegrinatōe eternā priam. **En leo papa.** Perstitit ipso pto et auar^o exactor in eū q nihil ipi^o hēbat insurgere ab illo iniquitatis exigēs penā. i. q nullā reperit culpam: et p iusticiā plus totius debiti sūma

De resurrectione

vacuatur. Fortis ille nequitur vinctus suis. et omne pmentū maligni in caput ipsius retorq̄tur. Ligato mūdi pncipe. captiuitatis vasa recipiunt. **En** et **Ansel.** Et ita hō deus cum ex debito mori nō deberet. qm̄ pcor nō erat. sponte sua dedit ab honore p̄ris. cū eam sibi auferat ppter iusticiā p̄misit. Debit itaq; hūana natura deo p̄ri in illo sponte et nō ex debito qd suū erat. ut redimeret se in alijs in quib; qd ex debito exigeretur reddē nō hēbat. Sic hō ille redemit oēs alios. cū qd sponte dedit deo. p̄putauit p debito qd illi debebat. Quo p̄cio nō semel tñ hō a culpis redimē. sed quoties cū bigna p̄na reberit recipit. **Hec ansel.** Nō tñ deus d̄yabolū sefellit aut fallere voluit. sed d̄yabolus seipm̄ in deum insurgendo decepit. **En** idem **ansel.** Cur bone dñe pie redēptor potens saluator. cur tantā virtute operuisti tanta hūilitate? **An** ut falleres d̄yabolū: q̄ fallendo hōiem eiecit de paradiso? **Sz** utiq; veritas nullū fallit: q̄ ignorat q̄ nō credit veritate: ipe se fallit. q̄ veritatem videt et obit vel p̄tēnit ipe se fallit. veritas utiq; nullum fallit. **An** ideo ut ipe d̄yabolus se falleret? **Sz** utiq; sicut veritas nullū fallit. ita nō intendit ut aliq; se fallat: q̄uis hoc dicat facere cū permittit. Non enī assūpsisti hōiem ut te notum operires: sed ut ignotū apires. **En** deus vep hōiem te dixisti. et opib; ondisti. Res p se fuit occulta. nō studio occultata. Nō sic ē facta ut absconderet. sed ut suo ordine pficeret. **Hec** ut aliq; deciperet. sz ut quēadmodū optebat fieret. **En** dē occultata. nō ē aliud. q̄ nō est oībus reuelata. Nametsi veritas nō oībo se manifestat. nllī tñ se negat. Ergo dñe nec ut falleres nec ut aliq; se falleret sic fecisti. sz ut faceres qd et quō faciē dum erat in veritate p oīa p̄stitisti. Qui q̄ se sefellit in tua veritate. nō de te sed de p̄ria queraur falsitate. **Hec ansel.** Predict q̄ loc supm̄ scz limbo patz ad quē xpc descendit. sinus abrahe dicebat: qz ibi abrahā fuit cū liberādis. cui p̄mo hōi liberatō est p̄missa. sed nūc celuz empyreū. sinus abrahe ē. q̄a ibi iā est abrahā. **An** nullo at p̄dictor locor est trāsitus ad aliū nisi de tertio ad quartū. hoc ē de purgatorio ad limbum sc̄or. **En** qñ cantam? libera aīas fidelīū defūctor de penis inferni. sumit ibi infernū pro purgatorio sicut et ibi sumit p limbo: qñ xpc dē ad inferos descēdisse vel infernum destruxisse. **Igit** sm̄ grego. qd añ passionē p̄misit. in resurrectione sua dñs adimpleuit. Si exaltatus inq̄t fuero a terra. oīa trahā ad meipm̄ oīa videlicet electa. Oīa nāq; traxit: q̄ de electis suis apud inferos nullū reliq̄t. q̄s suos in fide et actib; recognouit. Expāsis in cruce manib; exaltat a terra traxisti ad te oīa. p̄cor et obsecro te benigne dñe. noli me dimittere in sceno p̄cupiscēciarū: trahē me ad te ut crucifigar tibi: et mūdo mortuus tibi viua. viua sō iam nō ego. viuas aūc in me xpc. **Considera** h̄ attente quanta fuit xpi benignitas in infernū descēdē. quāta caritas: quāta hūilitas. **Poterat** enī vnū ex anglis

domini

ab eos mittere. et facē ip̄os seruos suos liberari et sibi p̄itari prout voluisset: si hoc suus amor et hūilitas substinuisset. **Per** seipm̄ ab inferna descēdit. et nō ut seruos sz ut amicos dñs oīm eos visitauit: et ibidē vsq; ab diē dñicū p̄pe aurozā cū eis stetit. **Jubilauerūt** sancti p̄res i suo abutū. et repleti sūt iocūbitate imensa. oī miseria pcul pulla. **Et** p̄cib; adorauerunt: et surgētes stabāt in laudib; et canticis coram eo cū reuerēcia et ingenti exultatione. **Et** in hōi laudib; et canticis et iubilatōnib;. **Steterūt** in libro vsq; p̄pe aurozā diei dominice. et in p̄spectu etiā multitudinis angelor̄ ibidē exultantiū et iubilantiū cū eis. **Assiste** et tu ac i vocē exultatōis et iubilatōis erumpe. sanctorūq; melodie tuas preces interpone. **O** q̄dulce et q̄iucūq; talib; interesse. vel saltē a lōge talia p̄teplari. **Tūc** portis inferorum confractis. et d̄yabolo magno alligato. accepit eos dominus cum exultatione ab inferis educens: et ante eos cum gloria et triumpho letus p̄cedens. sanctorūq; exercitu comitante ab superos rebēas: posuit eos in paradiso deliciarum et voluptatis. qui est ab orientem in extremis maris. **Tūc** verus sampson moriens hostilem exercitum prostravit: et agnus sine macula in sanguine testamenti sui de lacu in quo non erat aq̄ vinctos eduxit. **Tūc** quoq; angelus loth cum suis de zodomā eripuit: et nepharios igne sulphureo inuoluit. **Tūc** etiam angelus egiptum deuastauit. et filios israhel inde liberauit. **Cum** ergo fortis armatus scilicet d̄yabolus custodiret atrium suum id est limbum. xpc fortior superueniens atrium suū intrauit. et ipm̄ per crucem suam deuincēs alligauit. **Istud** bananias olim in figura demonstravit: qui ad leonem in cisternam intrans cū virga sua ipsum prostravit. **Sic** xpc intrauit ad d̄yabolū in infernum. et per sanctam crucē prostravit ipsum. **Per** fortissimū etiā sampsonem xpc fortissimū designat. a q̄ infernalis leo. id est d̄yabolus superabatur. et potētia sua priuabatur: et tunc homo est liberatus de captiuitate d̄yabolica. que olim fuit in captiuitate egiptiaca p̄figurata. **Filij isrl** in egipto a pharaone oppressi clamauerūt ad dñm p sua liberatione. et misert dñs liberauit eos de captiuitate. **Ita** genus humanū a pncipe tenebrarum tentum. clamauit pro sua redemptione ad dominum. et misertus eius liberauit ipsum. **Hāc** liberationem hominis deus p̄figurauit: quando abrahā de bur chaldeorū liberauit. **Chaldei** enim bur hoc est ignem p deo coluerunt. qd cum abrahā rennueret ipsum in ignem proiecerunt. **Deus** autem verus quē ipe coluit. de igne eū liberauit. sic et sanctos de inferno redemit. **Hanc** etiam redemptionem hominis deus: p̄figurauit. quando loth cum suis de subuersione zodomē liberauit. **De** zodomis tñ boni liberati fuerunt. mali autem igne et sulphure interierunt. **Sic** xpc bonos tñ de limbo liberauit. de inferno autem damnatorum eripuit. **Et**

iusti quidem cum tanta leticia liberantur. **S**ed quod putas indicibilis amaritudinis. et incōsolabilis doloris immo extreme dānatōis. accidit. remanentibus in igne extinguibili verme immortali tenebra palpabili morte īfinibili. **E**t illis quibus datū est hoc pocū experiri q̄ credere vel timere. Aliq̄ uo morula in pabulo facta cum eis. et etiā cū helya et enoch ipm recognoscētibz et exultantibz dixit eis. q̄a esset t̄pus ut iret ad excitandū et reassumendū suū corp̄. Qui oēs p̄cidentes adorauerūt. rogantes ut cito rediret quia glōsissimū corp̄ suū uidere plurimū affectabāt. **D**a et mihi dñe benignissime corp̄ tuū glōsissimū in sc̄do aduentu tuo. cū gaudio uidere. et de tua visione eternaliter cū electis tuis gaudere. **C**onsidera nūc quō omnia q̄ xpc p nobis ptulit p nostra utilitate pati voluit. **A**n de **Hiero.** quedā ex his colligēs sic dicit. **O**probria aut ei? nost̄ abstrudere obprobriū. **A**ncula eius nos liberos fecerūt. **C**orona spinea capitis ei? dyadema regni adepti sum. vulneribus ei? sanati sum. **S**epultura ei? resurgim. et de sc̄nsu ad inferos ascēdim. ad celos. **O**ratio.

O bone ihu nec adhuc sociata ē tue ineffabilis clemēcia pietatis. nisi et inferni claustra penetrās tuos captiuos redimes. **D**escendit igit illa felix tua et sanctissima aīa ad inferos. educēs victos de tenebris et umbra mortis. **D**escēdat et nūc ihu misericors per hāc ineffabilem pietate tuam. gratia et misericordia tua sup aīas famulorū famularūq̄ tuarū. parentum et p̄pinq̄uorū meorū. familiarū. bñfactorū et recomēdatorū: ut eas a penis q̄s p p̄c̄is suis merentur eripias. et ad gaudia eterna perducas. **A**men.

De resurrectione dñi.

Ca. lxx.

Nunc fm **Hiero.** aroma

tibus redolentibus. cū spōsa et adole-

scētulis q̄ currūt post eaz. p̄p̄gim. libz et cubiculū mētis n̄re. **N**ūc introducit nos rex i cellaria sua. nūc surgit amica maria h̄yems abijt. pluuia recessit. flores uisū sūt in terra n̄ra. **E**lor turturis audita ē in terra n̄ra. **E**t nūc flores deterūt odorē. **R**edit spō sua de umbra. sub q̄ dormit i meridie. **R**adix amara crucis euauit. flos uite cū fructibus erupit. et q̄ iacuit i morte surrexit in glā. **S**ol post occasū orit̄. aq̄le ad corp̄ p̄gregant̄. **P**̄ sabbata tristitia felix irradiat dies. q̄ p̄matū i dieb̄ t̄net. luce p̄ma i ea lucescēte. et dñō i ea cū triumpho resurgente: et dicēte. **D**ec dies quā fecit dominū. exultem. et letemur i ea. **D**ec **Hiero.** **A**n et aug. **P**̄ illusiones et ōbera: p̄ acetū et fellis pocula mixta: p̄ supplicia crucis et vulnera. et postremo post ipam mortē et inferos: surrexit de suo funere caro noua. redit ab occiduo latens vita et i morte sal. resuata. resurgit pulchrior f̄ditura p̄ fun. **D**ec **aug.** **E**leniens itaq̄ dñs ihs die dñico et sūmo mane cū honorabili multitudīe āglōz ad monumētū. et reaccipiēs il-

lub corp̄ sanctissimū. p̄pria uirtute resurrexit et ex ipso monumento clauso p̄cessit. **N**emo quippe tā facile excitatur et surgit a somno. q̄ xpc surrexit a morte et sepulchro: quia excitatus est tanq̄ dormiens dominus. qui etiam de se hic. ego dormiui et soporatus sū. et exurrexi quia dominus suscepit me. **S**icut autem xpc exiuit clauso uirginis utero. sic potuit clauso probire sepulchro: hoc tamen aliter fuit. quia in resurrectione habuit corp̄ glōsiosū cui aliud nō resistit: sed exiuit de utero uirginis miraculosus fuit. **E**t (aut ait **Hiero.**) resurrexit dominus mane de monumento. in quo se o iaz facto erat depositus. ut adimpleretur illud psalmiste. ad uesperum demorabitur fletus. et ad matutinum leticia. **E**t ecce terremotus domino resurgente factus est magnus. cui causa subditur. **A**gelus em̄ dñi descendit de celo. et st̄tute ei? factus est terremotus. q̄a corp̄alia obediunt angelis ad nutū q̄tum ad motūz localez. **S**icut i passione xpi terra mota ē i signū f̄sticie. sic i resurrectione eius mota ē in signūz leticie. **A**bi **Hiero.** **Q**uod etiā terremotus resurgente dñō de sepulchro. sicut et ipso moriente in cruce factus ē magnus. significat terrena p̄s corda p̄ fidem passionis ac resurrectionis eius fore concutienda ad penitētiā. et saluberrimo pauore p̄mota ad uitam sublimandam p̄petuā. **A**bi et **seuerian.** **S**i autē sic terra tremuit cū dominus ad ueniam suorū resurgeret. quō p̄tremiscet cū uorū oīm resurget ab penā. **E**t quō domini p̄sentia sustinebit. que angeli p̄nciam sustinere non ualuit. **E**t notandum q̄ legitur terremoto factus in legis datōne. **A**nde psalmista. terra mota est. et ceterum celi distillauerunt a facie dei. **S**ynai. a facie dei israhel. **I**n xpi passione mota ē. ut uisus est supra. **I**n resurrectione mota ē ut hic dicit̄. **I**n iudicio generali erit terremoto ut infra patebit. **S**cdm̄ hec moraliter i terremoto significat contritio que prouenit fm quatuor predicta. uidelicet ex consideratione diuinorum mandatorum. hoc est in legis latōne: ex consideratione passionū xpi et dolorū. et hoc est in passione: ex consideratione amisse uel dilate beatitudinis. et hoc est in resurrectione: ex consideratione pene gehēnalis. et hoc est in extremo examine. **M**erito autem xpc exaltatus est a deo usq̄ ad gloriā resurrectionis. quia p̄pter obediēciam dei patris se humiliavit usq̄ ad mortē crucis. **A**nde **Anselmus.** **R**esurrectionis sacre gloria sublimandus. ludibria p̄fidorū. asperitatez uerberū. crucis obprobrium. fellis amaritudinē. et ad ultimum mortē sustinuit: admonēs suos. ut si post mortē ad glām puenire p̄tendunt. uite p̄ntis angustias et labores. prauorūq̄ oppressiōes. nō solo equo animo tolerant. sed omnia huius mūdi aspera pro premijs eternis ament. appetant et ḡtanter suscipiant. **D**ec **Anselmus.** **S**icut ergo humiliatus est xpc per hoc q̄ mala sustinuit moriendo ut nos liberaret a malis: ita glōrificatus est resurgendo ut nos

promoueret ad bona. *fm* illud qd ait *apls*. mortuus est *pp*ter delicta nostra. et resurrexit *pp*ter iustificatōnem nostrā. *S*ustinuit enī passionē *p* nobis. ut nos a pena inferni liberaret: et resurrexit a mortuis. ut nos de morte ad vitā traheret. *U*nde bene suam resurrectionem longius q̄ vsq; in diem terciū differre noluit. ita ut duabus noctibus et vno die in sepulchro quiesceret: nos enī ab peccatū ptinet. et natura quidē humana duabus mortib; tenebatur astricta. animē *pp*ter peccatum. carnis *pp*ter vindictam peccati. *Q*uia ergo dñs sola carne mortuus est ut nos a morte anime et carnis liberaret: recte duabus noctib; et vna die in sepulchro quiescere voluit. quia videlicet lucem sue simple mortis. tenebris duple nostre mortis adiunxit. et *p* suam simplam mortē. nostrā duplam damnavit. *S*i enī ipse utrāq; susceperet nos a nulla liberaret. sed vnā misericorditer suscepit. et iuste utrāq; dānavit: simplam suam duple nostre cōtulit et duplam nostrā moriens subegit. *D*ue ergo noctes significant duas nostras mortes: dies vō significat suā mortē. que fuit lux nostrarum mortuū. *U*na abstulit. alterā ab exercitium electis reliq̄t: quā denuo veniēs exterminabit. *R*esurrectio itaq; sua ē causa efficiens nre resurrectionis q̄ fit in pnti. et q̄ fit in futuro. *R*esurrectio q̄ fit in pnti. ē nra iustificatō. et dicit̄ resurrectio pma. vñ in apocalipsi. bñs q̄ habet ptem in resurrectione pma. *R*esurrectio q̄ fiet i futuro est corporis resuscitatō. et dicit̄ resurrectio scda. vñ in osee. viuificabit nos post duos dies. et in die tertia suscitauit nos. *A*b resurrectione q̄ppe primaz duo dies requirunt. scz ablatio omnis culpe. et collatio psumate gratie: nullus enī resurget resurrectione scda ad gloriā. nisi prius resurrexerit resurrectione prima *p* grām. *M*ortuus aut fuit xpc xl. horis. ut quatuor mōi partes q̄ in decalogo legis mortue erāt viuificaret. *P*rima q̄ die ebdomade surrexit. ut ea die mūdum innouaret. q̄ euz creauerat. *I*n tertia vō die passionis surrexit. ut eos q̄ trib; tpiis scilz aīe legē. sub lege. sub grā in pccis mortui fuerant subleuaret: et nos q̄ factis. dictis. cogitatō nib; labimur. *p* fidē sancte trinitatis resurgā. *E*t *fm* *Aug*. *I*deo post tres dies resurrexit. ut in passione filij. toti trinitatis mōstraret assensum: tridū enī legē in figura. q̄a trinitas que in pncipio fecerat hōiem. ipsa in fine hōiem *p* xpi repat passionē. *I*deo etiā resurrectione suā dñs sic accelerare voluit. ne discipulos diu in mesticia cruciari pmitteret. *U*ñ *leo* papa. *D*ñs nempe xpc. ne turbatos discipulor; animos longa mestitudo cruciaret. denūciataz tridui mortuam. tam mira celeritate breuiavit: ut dum ab integz scdm diem. ps primi nouissima. et pars terciij prima pcurrit. et aliquantulum de spatio tpiis decideret. et nihil dierum numero depiret. *R*esurrectio igitur saluatoris. nec animā in inferno. nec carnem diu morata est in sepulchro et tazelor; viuificatio fuit incorrupte carnis

ut magis ibi esset soporis similitudo q̄ mortis. *Q*uoniam beatitas que ab utraq; hominis substantia nō recessit. quod potestate diuisit. potestate coniūxit. *Hec* *leo*. *P*assionis igitur et resurrectionis exemplum xpc nobis prebuit: passionis ab excitandā spem: ut duas vitas in nobis ostenderet in carne. vnā laboriosā quam tolerare debemus. alterā beatā quam sperare debemus. *R*esurrexit autem xpc cum corpore glorioso. cuius dotes sūt claritas. agilitas. subtilitas. et impassibilitas. *Q*uis enim anima xpi a principio sue conceptōis fuerit gloriosa. per aptaz visionem et perfectā fructōnez diuinitatis: dispensatōne tñ et dispositōne diuina factū ē. ut gloria aīe ei nō redūderet i corp? ut sic corpus eēt passibile et mortale. adimplēdū p̄ciū et misteriu f̄ceptōis humane in sua passione. *E*t ideo pacto misterio passionis et mortis aīa xpi statim resūpto corpore i resurrectione. in ipm corpus suā gloriā diriuauit. et ita factū ē corpus xpi gloriū. *E*t enī ait *aug*. carnis q̄ppe ille gerebat infirmitatē. q̄ infirmitas resurrectione cōsupta ē. *U*ñ et *leo* papa. *S*ic ḡ dicit *apls*. et si cognouim? xpm scdm carnē. sz nūc iā nō nouimus. ei? nāq; resurrectione nō finis carnis fuit. sz pmutatō: nec cōsupta ē substantia virtutis augmento. *Q*ualitas trāsyt nō natura deficit. *E*t merito dī ei? caro nesciri i eo statu q̄ nota fuerit. qz nihil i ea passibile. nihil infirmū f̄māsit: ut ipa sit per effeciaz et nō sit ipa *p* gloriā. *Hec* *leo*. *I*nterim igit o aīa mea deponam? p̄ssima tristitie q̄relas ac nubila meroris. et in leticie f̄spirem? serenū: et q̄ funera f̄temptoris nri psecuti sum? cū lacrimis. q̄ mortē nraz moriēdo destruxit. d̄ ipi? resurrectione et glā iocūdemur. q̄ vitas f̄surgēdo f̄pauit. *X*pc ei f̄surgēs ex mortuis: iā nō moriē. mors illi vlē nō dominabit. *I*nduit enī euz dñs p̄ stola immortalitatis et glorie. et coronā pulchritudinis posuit sup caput ei?. iocūditatē et exultatōnez thesaurisauit sup euz. *T*otū igit i eo plenum est gaudio. totum leticia cumulatū. totuz exultatōe f̄fectū. *C*aro enī xpi flos ille pulcherrim? de radice yesse. q̄ i natiuitate floruit. qz ex virgine sine pccō tāq; pulcherrimi floris singulare decus emicuit: i passione defloruit. q̄ndo neq; species neq; decor ei fuit: sic in resurrectione resumpto etiā sanguine fuso in cruce. euz omnib; q̄ sūt de veritate humane nature. per gloriā refloruit ut omniū esset decor. *N*am corpus illd̄ gloriosissimū subtile. agile et imortale. tāte claritatis f̄uestitū ē gloria. ut de sit sole fulgentius: exemplarē pferens pulchritudinez suscitātor; corporum humanor; de q̄b; ipse saluator ait. *T*ūc fulgebūt iusti sic sol i f̄igno p̄ris. scz beatitudinis sepiēne. *Q*ui q̄libz iust? fulgebūt ut sol. q̄nti putas eēt fulgoris ipm iusticie solē? *T*āti iquā ē: ut sit spetū lior sole: et si oīm dispositōz stellar; luci ppar? decor p̄cipu? n̄ i merito iudicē. *T*ūc r̄nouata ē ut aīe iuuet? xpi. tūc *leo* suū catulū suscitauit

Tūc fenix renixit. Tūc ex eoz luto factis va-
sis fecit aliud vas figul' sicut placuit i oculis
suis. Tūc ionas de vētre ceti illelus exiuit. Tūc
vestitū est cādelabz auro. Tūc suscitātū ē tab-
naclm dauid qđ cecidit. Tūc rfulxit sol qđ pri'
erat i nubilo. Tūc viuificatū ē gñū frumētū.
qđ cātes i terra mortuū erat. Tūc ceruus resū-
psit cornua. Tūc samsō tulit portas ciuitatis
et exiuit. Tūc Ioseph educt' de carcē tōtef et
pstituit dñs egipti. Tūc cōcisus sacc' circūda-
tur leticia. Magna igr' solēnis valde est solē-
nitas paschalis. et ceteras pcellit solēnitates.
En oēs dies dñici octaue sunt h' festi. et in eo
oīa signa leticie pponūf. Dignitas qđpe dñi-
ce diei notaf i hoc: qđ fuit pīa diez. Item nox
illā nō pcessit. Itē (ut dñ) erit vltia diez nox.
Itē nox illi nō succedet. Itē celū et ēra sūt i ea
creata. Item angel' est i ea creat' et ad deū cō-
uersus. Itē pīo data sūt i ea filiis isrl' māda-
ta. Itē xpc i ea nat' est. Itē xpc i ea surrexit
Item spūscs dat' ē i ea aplis. Itē i ea omēs
resurgem' atz iudicabimur. Itē i ea ptinuādū
est ppetuo i laude dei. **En Greg.** Hāc recte no-
bilitatez solēnitatis dicā. qz solēnitates cetēas
anēdit. Sicut em in sacro eloquio scēa scōp-
vel cātica cāticōp. p sui magnitudie dicūf. ita
hec festiuitas recte dici pōt solēnitas solēnita-
tum. Ex hac quippe solennitate exēplū nob re-
surrectiōis datū est. spes celestis pīe apta. et
facta supni regni iaz pīptibilis glā. Per hāc
electi qđ quis i trāquillitatis sinu. tñ apō iser-
ni claustra tenebāt. ad paradisi amena reducti
sunt. Que est g' ista solennitas. qđ inferni clau-
stra destruxit: et ianuās nob regni celestis ape-
ruit. **En Aug.** Alacrior dies illa refulget. nō
de vītatīs solis ēculis illūiata pclarī: sed de
lumie agni rfulgētis illustrata sublimi'. Hāc
em die sol iusticie xpc ascēdit ab inferis. et id-
circo pulsem' cūtharā dō canentes. Hec ē dies
quā fecit dñs exultemus et letemur i ea. Con-
tēplemur hūc diē. quales noctē habuerit geni-
tricem. Nox qđ celū luminaribz imitaf. immo i
qđ celū et ēra letaf. nox bone pturitōis. nox sā-
cte regeneratōis. nox de qđ dñ. et nox sicut dies
illuminabif. et ab ipā est dies quaz fecit dñs:
dies dñicus. Et recte dies dñ lucis. i qđ fugerūt
tenebre cecitatis. Exclamauef qui erāt i regi-
one ombre mortis. qz lux orta ē illis: letēf ter-
ra. qz nouā lucem vidit: letēf et angeli. qz pec-
catoribz dñs claritatē debuit. Cōtremuef infe-
ri sustinēdo splēdorez insolitū. et incuruatū est
omē genu xpo dño: celestiu. terrestriu et inferi
noy. Oīa g' nobiscū hodie triumphāt. et angli
et archāgeli. ceteriqz btōp spiritūū ordies nob
biscū festa pcelebrāt. Nos qđ imitamur cātile:
nam cantātes cātica celestia. qđ abhuc huma-
na cātare nō pē lingua. Exultem' g' i dño sed
in timore: nō remissa securitate. Naz et b. Ioh.
pcurfor exultauit i vtero mris. s3 vinū nō bi-
bit pcepto angeli gebrielis. Nos af qui infirmi
sumus sobrie bibamus. modū non excedam'.

ut leticia nra cū exultatōe nullaz sentiat cor-
poris tēpestatē: s3 p sobrietatis serenitatē por-
tum intrem' salutare. Accepimus ieiuniorū
palmā. festiuitatis nō amittam' victoriā. quā
nobis tribuat dñs xpc adiuvando. qz vicit in
nob patiendo. ut digno carmīe triūphem' cātā-
tes. absorpta ē mors i victoria alleluia. Igni-
tam quippe rūpheā illaz et paradisi ianuā quaz
null' effringē potuit. hac die xpc cū latrōe re-
serauit: dicēs ad angelos. aperite mihi portas
iusticie. et ingressus in eas pitebor dño. Ex eo
nimiz tpe qđ passus dñs porta hec et clausa re-
serata est. Clausa quidē incredulis et pctōribz
referata vō iustis et crebētibz. Quō mī dñi Ma-
ria inter omēs mulieres principatū tenet: ita
et inter ceteros dies hec oīm mī est. Hec dies ē
vna de septēz. et exē septem. Hec est dies qđ ap-
pellaē octaua. vñ et i qbusdaz scōp titulis su-
pseribif p octaua. Hec est dies in qđ synagoga
finiē. et ecclia nascit'. Hec ē i c' nūero octo aīe
fuate sūt i archa Noe. Et quid mibi necē ē in-
finita replicare: Dies mibi deficiet: si voluero
omē diei isti' exponere sacm. Hoc tñ dico. qđ
vniuersa sabbati gīa. et ātiq illa festiuitas pīi
iudoy: diei isti' solēnitate mādata ē. Illi i sab-
bato nō faciebāt op' fuile. nos i die dñico hoc
est i die resurrectiōis op' fuile nō faci'. Illi de
domibus suis nō egrediebant'. et nos de domo
xpi non egrediamur. Illi non accēde bāt ignē
in die sabbati. nos ecōtrario accēdam' in nob
ignē spūscī. De quo igne dñs ait. Ignēz veni
mittere in terrā. et qđ volo nisi ut ardeat. De-
siderat dñs istum ignēz ardere. i nobis spūsan-
ctum feruere. ut nō refrigescat caritas dei. Il-
agnus aut hirc' nobis xpc occidit'. Pro quibz
vniuersis. frēs cōsona voce pariter cantem':
hec dies quā fecit dñs. exultemus et letemur i
ea. Hinc g' et a nobis alleluia decātef: qđ latie
laudate dñm interpretaf. Laudem' dñm frēs vi-
ta. lingua. corde. et ore. vocibz et moribz. Sic ei
sibi dici vult de' alleluia. ut nō sit i laudāte di-
scordia. O felix allā in celo. vbi tēplū dei sē an-
geli. Ibi em cōcordia sūma laudatiū. vbi nlla
lex i mēbris repugēt legi mētis. vbi nō ē rixa cu-
piditatis i qđ piclites victoria caritatis. Hic g'
allā cantē' abhuc solliciti. ut illic possim' aliqñ
cātare securi. qñ. s. hoc mortale corp' immor-
tale et incorruptibile factū fuerit. qñ tota tem-
ptatio pierit. O felix illic alleluia. o vita secu-
ra. o sine abuersario. o vbi nemo erit inimic'.
nemo perit amicus. Ibi laudes deo. et hic lau-
des deo: sed hic a sollicitis. ibi a securis. h a mo-
rituris. ibi a sp victuris. h i spe ibi i re. h i via
ibi i pīa. Mōdo g' frēs mei cātē' nō ad telefā-
tōez qētis: s3 ad solatiū laboris. Quō solēt via-
tores cātare. cāta et ābula. et cātando laborem
psolare. Digritiā noli amare. sed ābula et i bo-
no pfice. Cāta et ābula. noli errare. noli redire
noli remanere. **hec Aug.** Enō et Deba. Et qñ
illa vita tota i dei laude gerit'. cessātibz cūctis
languoribz. merito. i. diebz i mēoriā h' nre qe-

Quomodo dominus

tissime ac felicissime actōis. crebri? ac festiui? alla canere solem? alleluia nāq; hebre? fmo ē et interpretat latine laudate dñm. Deniq; l ps. ubi nos canim? laudate dñm. p hoc vbo apud hebreos sp canit? alla. Qd euāgelista Jo. i apocalipsi sua. celestiu agmīa vntū cātica se audisse phibet. Seb? venerabilis p? Tobias intelligēs. q̄lis supnoz ciuū glā. q̄nta ipi? i rlm celestis sit claritas: hec mística voce dicebat. Ex lapide p̄cioso et auro mōdo omēs platee ei? sternēt. et p vicos ei? alla cātabiēt. hec Beda. Resurge nūc aīa mea cū xpo d sordido p̄ci se pulchro. respira iaz i spē resurrectōis et vite p̄bennis: p amore dei moriamur i p̄nti vita. ut post resurrectōz viuam? i futura. Quia si pro amore xpi nūc mortuū corp? portamus. tūc in letabūdo gaudio cū ipso cōregnabim?. Sic g curemus itēresse festis hoīm. ut mereamur et itēresse festis āgeloz. **Uñ Greg.** Ecce paschalia solennia agim?. Iā ita viuēdū est nob. ut p uenire ad et̄na festa mereamur. Trāseūt cūcta q̄ tpaliter festiue celebrāt. Curate q̄ his solennitatibz interestis: ne ab et̄na solennitate sepāremini. Quid p̄dest itēresse festis hoīm. si deesse cōtingat festis angeloz? **Uñ Greg.** Ambra vēte solennitatis est solennitas p̄ns. Tūc hāc annue agim?. ut illaz q̄ nō est annua: p̄ducamur. Cū hec statuto tpe gerit. ad illi? desideriu? mēoria nra reficit. Frequētate ḡ gaudij tpalis. ad et̄na gaudia mēs incalescat et ferueat. ut ex v̄itate leticia p̄fruat i p̄ria. qd de vmbra gaudij meditat i via. hec Greg. Xpc resurrectōnez suā p sampsonē fortissimū olim figurauit q̄ ciuitatē inimicōz suoz introiuit et ibidē nocte dormiuit. Et cū inimici portas ciuitatis custodirēt. ut ipm mane cōphenderēt et occiderēt ipse media nocte surrexit: portā ciuitatis secū detulit. Sic xpc vrbē hostiū suoz hoc est infernū potēt infuit. et destructo media nocte surrexit. Xpc etiaz p ionā resurrectōz suā pfigurauit. quē i vētre ceti p tribuū viuū p̄frauit. et post tribuū cet? ipm d ore i terrā viuū emisit. Fuit etiā resurrectio xpi pfigurata p lapidēz quē reprobaueūt edificātes tēplū dñi. Qui cū ab eis p̄ ineptitudinē abiect? essz: tādē cōsumato tēplo. cū lapis angularis poni debēt. q̄ i se duos parietes p̄lectet: nō est inuēt? lapis ad hoc apt? nisi ille q̄ ab edificātio erat r̄probat. Xpc erat lapis reprobatus i sua passiōe et fact? est ecclie lapis angularis i sua resurrectōne. Tūc adimpleta est illa p̄phā dñi. Lapidē quē repro. edif. et. et iō ipa cātā i festo resurrectōis. Lapis iste duos pietes i tēplo dñi cōadunauit. qz xpc de pplō gētili et iudaico vnaz eccliaz edificauit. In hoc edificio p cēmeto vs? ē suo sāguie. et p lapidibz suo sāctissimo corpe.

O dñe ihu xpe dulcor vnice. q̄ ruptis v̄clis mortis glificasti corp? tuū. et i tā ineffabili glā surrexisti: p̄cor et obsecro te p tuā resurrectōz floridā. da mihi ut a vitij et a morte aīe resurgēs. i v̄tutibz sp floreā. et i

Ihs apparuit

nouitate vite ābulez. ut q̄ sursum sē q̄rā et sapiā. non q̄ sup trā. Per tue claritatis v̄tutē purga aīaz meā a tenebris p̄ctōz. et p eandē v̄tutē. die v̄lis resurrectōis caro mea r̄surgat ad glāz: ut tecū eternaliter in v̄troq; gaudeam Amen.

De eo quō dñs ihs appuit mri sue. LXX.

E Adem autē hora scilicet sūmo mane. Maria magdalene et maria iacobi minoris m̄r. q̄ et appellat maria ioseph. s. m̄r. qui fuit fr iacobi et vn? de septuagintaduobz discipulis et ab aplis cū Mathia statut? et qñq; maria cleophe s. filia appellat. et maria salome. s. filia. q̄ etiaz mater filioz zebedei vocatur. et cetera que cū eis erāt. licentia prius petita a dñā: ceperūt ex deuotōne et fide quā ad dominū habebāt. ire cū vngentis ad monumētū. ad inūgendū corpus dñicū. Dñā aē remāsūt domi vacās interim lacrimis et orōni. Et pulchre de mulieres vno cēsenē noīe. ut quibz vna erat volūtas parq; desideriu. vñ essz vocabulū. Ubi sciēdū q̄ tres sūt status hoīm saluantoz. quoz quilibz q̄rit xpm: et ex eis hos nemo saluatur. s. incipiētūz. p̄ficiētū et p̄fectoz. siue penitētū. actiuoz et p̄tēplatiuoz. Et hi tres stat? signāt p tres marias q̄ querebāt dñm. q̄tū ad triplicē noīs maria interpretatōz. Stat? penitētū signāt in maria magdalena. q̄ famosa peccatrix fuēt et penituit. Et iā alibi p ipaz accipiat vita p̄tēplatiua. ut tñ Marc? de ea loq̄r dicēs. Maria aē erat de q̄ elecerat septē demonia. sic inter penitētes reputat: immo ipa i euāgelio primiciā penitētū fuisse dinoscit. Et fm hoc bñ puenit ei nomen maria put interpretat mare amarū. fm etimologia latinā. vel fm deriuatōz hebraicā a vocabulo mara. qd latīe ē amara. **Uñ Ruth.** Nō vocetis me noemi. i. pulchrā. s. vocate me mara. i. amarā. qz amaritudie valte r̄pleuit me dñs. Qd verificabat i maria magd. qñ an petes dñi lacrimis lauit maculas crīs. Sic et petr? penitēs fleuit amare. Uñ cuilibz anie vere peitēti dñr illō **Tren.** Magd ē velut mare p̄tricio tua: filia syon. Stat? bo p̄ficiētū et actiuoz sigē i maria iacobi. q̄ fuit m̄r iacobi minoris. Ad p̄ficiētes em̄ p̄tinet supplātare vitia. et luctari i exercitio spūali v̄tutū. Cui p̄ueit alia interpretatio marie: put interpretat dñā syriace. Quia em̄ p̄ficē volētes sūt i cōtinuo cōflictu. p̄pter p̄nitatē ad malū et difficultatē ad bonū: necesse est p̄ficiētes dñari passioibz p̄rōez. ne tēptatōibz cedāt: ex q̄ lucta qñ videlz rō p̄dñat sensualitati. generāt v̄tutes. nā virt? i infirmitate p̄ficiē. Stat? aē p̄fectoz et p̄tēplatiuoz signāt i maria salome. q̄ fuit m̄r filioz zebedei. s. iacobi maioris et iohannis. Dec postulauit filijs suis regnū: sic p̄fecti et p̄tēplatiui nō occupāt nisi ēca regnū dei. immo ipi i se hñt regnū dei. et h̄ p̄gustāt quodāmodo regnū celoz. Uñ etiā salome interpretat pacificans. nā in hac vita nulla pax est homini. nisi i actu p̄tēplatiui.

Et huic psonat ecia interpretatio nois marie. put interpretat illuminata. In aie pteplatiue de illo **I**saie. Surge illuare iherlm qz veit lumē tuū. Quelibet istaz mariaz hē sua aromata et unguēta. Penitētū aromata sūt. dolor ptritōnis. pudor cōfessionis. et labor satisfactōis. ex his cōficiē unguētū q libenter ungiē dñs. Cōficitur at hoc unguētū. ex mirra. aloes. et thure. Per mirraz q valde amara est significatur amaritudo ptritōnis. Per aloes qd etiā amarum est et valet p refectionē mēstruor. i. peccator. significat verecūdia pfectionis. Per th? cui? odor cū fumo ascendit. signat opa satisfactōis q p rectā intētiōē i deū dirigūt. Sed ex his tribz nō cōficiē bñ unguētū. nisi apponat oleū miscēdie diuine. sñ q omis pñia est inefficax: admixto at hoc oleo optimū unguētūz efficiē. et tale fuit unguētū marie magdalene. q omis ptes pñie pfectissime impleuit. assistēte sibi misericordia saluatoris ut patz i euāgelio. Ipa em lacrimas copiose effudit ex amaritudine ptritōis. conuiuātes nō erubuit ex pia i putētia cōfessionis. pedes dñi lacrimis lauit capillis terxit. osculabatur unxit et se totā xpi obsequio deuouit et impēdit. et hoc ex immēso affectu satisfactōis. Proficiētū aromata sūt patia. hūilitas. pseuerātia seu longanimitas. ex quibz conficiē unguētū actiuor. Et hoc unguētū intrat mirra et gutta et cassia. q fluūt a veste vite xpi. Mirra bona est i omi unguēto et ideo lz posita sit i unguēto penitētū. puenit tñ poniē etiā i unguēto pficientiū: et ponē etiā i unguēto pfector. Mirra em arcet omes. sic patiētia arcet vermes q mordere solent cor patiētis. ne p iniuriatē dolore mordeatur. Et hac patiētia maxime opus est pficere volentibz exercitio spiritali. qz fm **G**regor. virtutes inter pssuras passionū et puncturas tēptatōnū crescūt. Per guttā at que et aromatica dñ. significatur humilitas. qz gutta pellit omnes inflaturas et tumores. sic hūilitas curat cordiū duricias. Hac etiā opus est pficiētibz. qz fm **G**reg. origo virtutis est. et ideo illa i nobis virt? veraciter pullulat. q i radice ppa i. in hūilitate pburat. a q si abiect? arefcit. qz viuificatē se in infimis humorē pbit. Per cassiam que et fistula dñ. significat pseuerātia seu longanimitas. ut videlicet qd in exercitio spūali nō frāga? despatione aut tedio. nec statuat sibi terminū i pfectu. s3 sp tēbat ad meli? sine terminio. qz i spūali pfectu nō est stat? Cassia ei in aquosis nascit? et crescit i immēso. sic bonus pficiēs. aqz diuinaz grāz fecūdat? crescit in immēso de virtute i virtutē. et nūq cessat. nec videat tēu deoz i syon. Sed et hec aromata nō bñ cōficiūt. si non apponat oleū leticie. ut videlicet hō leticiā spūales hēat i bonis opibz suis. et illaz ponat i corde atz pscia sua. non i laudibz hoīm. Et istud est unguētū marie iacobī que habuit qtuor filios. s. iacobū q interpretat supplātā. s. passiones p patiam. symo-

nem q interpretat obediēs p hūilitatez. ioseph q interpretat augmentū vel appositio p longanimitate. et iudā q interpretat glificās. s. deū p spirituales leticiā. Perfector vl pteplatiuorum aromata sūt. carnis oimoda mortificatio deifica cōuersatio. et caritatis pfectio: ex qbo fit unguētū suauissimū odoris qd intrat mirra cynamomū et balsamū. Per mirrā em accipitur totalis mortificatio carnis: que puenit pfectis. Nā penitētibz pueniebat mirra mortificans pccā p amaritudinē cōtritōis: pficientibus cōueiebat mirra mortificās passiōes. ver mē. s. remorētē p tolerātiāz passionū. sed pfectis cōuenit mirra mortificās carnē a petulātia rebellionis. ne videlicet caro i aliq rebellet spūi. Et hec est mirra electa prima et pbatissima. de q dñ in canticis. Manus mee distillaue rūt mirrā. et digiti mei pleni sūt mirra pbatissima. Man? em. i. opa penitētū et actiuor. distillant quidez mirrā: ut dictū est. sed digiti. i. subtiles et spūales exercitātes pteplatiuor. sūt pleni mirra pbatissima. Probata quippe ē mirra penitentiū. pbatior pficiētū. s3 pbatissima est cōteplatiuor et pfector. Per cynamomū accipitur deifica puerlatio. cynamomi em cortex cū frāgiē. spiramētū visibile reddit ad modū nebule vel pulueris. et valet ad bonū odorē oris. sic pfect? si frangiē vitupatione vel iniuria corporali. molestia vel inedia. laborz frequētia. vel quecūqz accidūt aduersa: sēp spirat visibiliter odorē deifice puerlatiōis. et emittit odorē dulcis respōsionis. Per balsamū caritas pfecta intelligit. q foras mittit timores. et omne cū quo ipa stare nō p. Balsamū em purum et non adulteratū corpa a corruptōe cōseruat: sic ubi caritas pura et pfecta. ibi nulla corruptio hoīs interioris: qz fm **A**ug. habere oīa sacra et malus esse quis p. hē at caritatem et mal? eē non p. Sed ex istis perfectiorū aromatibz. nō fit unguētū sñ admixtōe olei diuine dulcedinis. que semp pdicta tria comitā: qd oleū degustauerat ppha cū dicebat. qz mag? multitudo dulcedis tue qz. Et istud ē unguētū marie salome q fuit filia salome vxor zebeder. et mī iacobī maioris et iohis. Per iac. maiore intelligit total? supplātātō vl mortificatio. hoīs exterioris. p salome intelligit deifica puerlatio q nō ē nisi i hoīe bñ in se pacificato: p iohēz caritas intelligit. qz erat p cetēis a xpo dilect? s3 p zebederū q infptat fluitio. intelligi p dīna dulcedo q tñs aīa fluit et affluit delitijs interinis. Itaqz qlibz aīa p statu suo dz istas mlieres imitari. et cū istis unguētis iīm qreret et unge: ut. s. instāter pñiaz faciat. virilr tēptatōes sustineat. pacifice ad pxim se hēat. Ista em tria faciūt apparē iīm. et cuilibz fm statū suū. Scdm **B**er. moralit p istas tres mulieres signat i iusto qlibz. mēs. lingua. man?. q hnt valde piosa unguēta. Mētis unguenta sūt tria. ptritio. cōpassio. et deuotio. Primū. s. cōtritōis. pficiē ex vilissimis spūibz. s. ex peccas-

Dñio Maria magd. 7 alie

tis q̄ crescūt ī nro horto p̄po. Scdm̄. s. p̄passi-
onis. cōficiē ex amarissimis sp̄bo. s. ex p̄p̄ior
miserijs que crescūt in horto alieno. Terciū. s.
deuotōis. conficiē ex p̄ciosis speciebo. s. ex xpi
beneficijs q̄ crescūt in horto dñico. Lingue un-
guēta sūt tria. ozo deuota. cōfessio integra. p̄-
dicatio vera. Primū. s. ozois cōficiē ex herbis.
que sūt intētio recta. atētio firma. affectū pia.
Scdm̄. s. p̄fessionis cōficiē ex herbis q̄ sūt pu-
dor cōmissi. dolor amissi. timor supplicij. Terciū.
um. s. p̄dicatōis conficiē ex herbis que sūt fidei
instructio. mox infozatio. vitioz increpatio.
Manus unguēta sūt septē miscōie opa. de q̄bo
est iste vsus. Colligo potō cibo redimo tēgo vi-
sio tōdo. Qui aē vult p̄dicta aromata 7 unguē-
ta h̄re: o3 ea emere. Ille enī q̄ emit dat de suo 7
accipit de alieno: sic ī opibz virtuosīs o3 aliq̄b
ponere de nro. s. volūtate: 7 aliq̄b recipe a deo
s. opandi facultatem: vel a deo recipim̄ grām
p̄ueniēte3. de nro apponim̄ voluntatē s̄sequē-
tem. Quis ḡ mlt̄e alie mulieres dñm sequēnt̄
iste tñ p̄cipue venēnt q̄a xpo pl̄ obligate erāt.
ex eo q̄ pl̄a bñficia ab eo receperant. Maria enī
magdalena multū xpo tenebat. q̄ ab ea septē
demonia eiecerat: maria aē iacobi et s̄l̄r ma-
ria salome xpo mltū tenebat. tū q̄ nepos eaz
erat. tū q̄ filios suos carbiales. s. aplos fecerat
Sed m̄z vidē. q̄. b. virgo cū istis mulieribz
ad monumētū nō iuit. s3 domi remansit. Sup̄
hoc aē p̄nt tres cause assignari. Una q̄ mater
sepulchz filij sū maḡ dolore vidē nō potuisset:
7 maxime recēter sepulti. Si enī sepulchz filij
vidisset. q̄i doloris gladi? aīaz ei? p̄forasset. Et
satis p̄babile est. q̄ si ire voluisset. ioh̄es ei? cu-
stos hoc nō p̄misisset: immo etiā ceteri apli di-
xissent ioh̄ni. nullo modo illic eaz ire p̄mittas.
q̄ si ierit tātū ibi flebit et se mactabit: q̄ fere se
occidet. Scda causa q̄ ī pasceue 7 sabb̄to tātū
fleuerat et tantū se mactauerat. q̄ eē sustinere
nō poss3. Et enī dñc bern̄. oportuit q̄ inter ma-
nus disciploz tāq̄ semina de cruce ad domū
p̄paz portaret. An et Aug. Illa pia m̄r imma-
ni dolore eiulās. 7 pectora delicata cōtūdēs. ita
viscera oīa fatigauerat 7 mēbra: ut iā sensu d̄-
ficiēs. vix potuiss3 ad fun? xpi p̄ueire. Tercia
cā est. q̄ p̄dicte mulieres putabāt corpus xpi
abbuc ī monumēto eē. et volebāt put antiq̄
p̄suetudo erat ip̄z corp? inūgē. ut p̄suaret a se-
tore 7 a omiū corrosiōe et ab incineratōne: sed
erant decepte. q̄ corp? xpi erat beatitate inbal-
matū. et iō si p. x. milia annoz ī fra latuiss3. n̄
potuiss3 putrefieri nec incinerari nec a omibz
corrodi. B̄ta aē vgo sciuit q̄ ibi nō erat: s3 q̄a
iā immortal̄ et incorruptibilis surrexerat: 7 iō
illuc ire nolebat sic nec potēat. Tpa itaq̄ exq̄
vniogenitū filiū suū teneri. flagellari 7 crucifi-
gi vidit: delicatis m̄l̄bo delicata pectora tūbēs
et se nimio dolore vigilisq̄ et ieiunijs affligēs.
iā viribz p̄f et spū attenuata. alicubi sola ī se-
creto dom? sedebat: 7 de his q̄ sibi acciderāt ca-
lamitatibz lamētabat 7 flebat. Dñs iḡ orātē

marie Petrus ac Ioh̄es

et lacrimas bulcī emitte. ecce sbito venit dñs
ih̄s ī albissimis vestibz gl̄e 7 r̄surrectōis noui-
tatis sue. vultu sereno. specios? gl̄osus et gau-
dēs. ac m̄rī desolate et merēti tot? festiuus ap-
parēs. Ac illa adorās et surgēs cū lacrimis p̄
gaudio eū āplexat. 7 tota acerbitas meroris ī
leticiā v̄tē. Postea cōfēctibz eis p̄ter curiosē
intuebat̄ eū ī vultu et cicatricibz. p̄ totū dili-
gēter q̄rēs. si oīs pena trāsis3 7 oīs dolor ab eo
discessisset. O quāto gaudio m̄r impleē. cū ipsa
natū impassibilez intueē: nōsolūz in eternū vi-
ctuz. sed et celo et ēre om̄iq̄ creature p̄benni-
iure dñatuz. Stant iḡ 7 colloquūt̄ adinuicē
gaudētes. ac pascha delectabilē et amāter du-
cētes. Et narrat ei dñs ih̄s q̄liter populū suū
libauit de inferno. 7 q̄ fecit ī illo eduo. Ecce iḡ
nūc magnū pascha. De hac appetōe q̄ an ce-
teros v̄gini gl̄ose crediē nihil ī euāgelio h̄r: s3
iō ip̄az posui et an alias p̄misi. q̄ sic piū ē cre-
dere put ī q̄baz legēda de r̄surrectōne dñi ple-
nius p̄tineē. Dignū nāq̄ erat. ut m̄rez p̄ cete-
ris visitaret et de r̄surrectōe sua p̄r̄ letificat̄.
q̄ p̄ ceteris pl̄ dilexit. ei? amoris desiderio pl̄
afficiebat. pl̄ de ei? morte doluit. pl̄ dolore af-
flicta ei? r̄surrectōz expectauit. Et lic3 hoc ab
euāgelistis s̄biceat. pie tñ sic crediē. An 7 ro-
mana ecclia hoc cōprobare vidē: q̄ statim ip̄a
die ap̄d sc̄taz mariā maiorē rome celebrat sta-
tionē. p̄ hoc innuēs. b. marie p̄mo factā appi-
tionē. Quid ei si euāgeliste hoc nō dicāt: Nō ei
(ut ait Ioh̄) oīa e? sc̄a sc̄pta s̄t. Nāz si hoc ideo
nō crediē q̄ nlls euāgelistaz testat: p̄ns est ut
p? r̄surrectōz nūq̄ sibi apparuerit. q̄ vbi v̄l q̄n
nlls euāgelista edisserit. S3 absit ut talē m̄rez
talīs fili? tali 7 tāta negligētia dehonoraueit.
q̄ p̄em et m̄rez honorari p̄cepit. S3 iō forsītā
hoc euāgeliste s̄biceat. q̄ eo3 fuit officiū so-
lūmodo r̄surrectōis testes inducē. m̄rez aē ad
testificābū p̄ filio eos inducē nō decuit. Si enī
vba ex̄neaz muliez deliramenta sūt visa: quō n̄
magis m̄rez pro honore filij crederēt delirare?
Hoc iḡ euāgeliste scribē noluerit. s3 p̄stanti
reliq̄runt. Hoc eē testat Amb. dicēs. Elidit ma-
ria r̄surrectōz dñi. p̄ia vidit 7 credidit. Elidit
Maria magd. Quis abbuc ista nutaret. An et
Ans. At si aliq̄s q̄rit cur euāgeliste nō referāt
ip̄m piissimū dñm a morte resurgētē. huic bul-
cissime m̄rī ut ei? dolores mitigaret. p̄io ac p̄-
cipue apparuisse: dici? q̄ a q̄baz sapiētē de hoc
ip̄o sciscitātes audiui? Ait ḡ. Tanta sc̄i au-
toritas narratōis euāgelice. ut nihil ī ea depē-
dēs vel inane vel supflūū repiat. Itaq̄ si m̄rī.
si dñe m̄di. ip̄e fili? ei? ab inferno resurgēs. scri-
bēt sic alijs apparuisse eāq̄ de sua r̄surrectōe
docuisse: q̄s nō tale scriptū supflūū dicēt? Re-
ginā videlz celi 7 terre om̄isq̄ creat̄e. coeq̄ret
illi vel illi q̄bo apparuit viro aut m̄lieri. Spūs
ei? plene atz p̄fecte ī illa q̄secebat. q̄ sibi et esse
illi? et oīa sc̄a e? 7 luce clarī? reuelabat: 7 euā-
geliste scriberēt tūc vel tūc. illi talez vel talem
semet exhibuisse. hec Anselmus. Ante etiam

sebuli? Sēp ego manēs: huius se visibis astās.
luce palam dñs prius obtulit. Dicit etia; Ignaci.
q; primo dñs apparuit mri sue p; resurre-
ctōez et cōsolabat eam. ex q; tāto repleta fuit
gaudio. q; oblita fuit oīs doloris quē habuēat
de sua passione. Qd; g; infra dñr apparuisse pri-
mo Marię magdalene. intelligit inter eos q; bō
voluit suā resurrectōez p; bare. Matri em̄ uginī
primo cū apparuit. non ut resurrectōez suā
probaret. sed ut eā de viso suo letificaret. *Orō.*

O Maria dei genitrix et ego gētiola. oīm
desolatorū ad te clamātium cōsolatrix
vera: p; illud magnū gaudiū q; cōsola-
ta es. qñ cognouisti dñm ihm die tertia a mor-
tuis impassibilez resurrexisse. sis p; solatrix aī-
me mee: et apud eūde; tuū et dei natū vnigeni-
tum. i die nouissimo qñ cū aīa et corpe ero re-
surrectur. et de singulis meis factis rōez red-
ditur me digneris iuuare: q; ppetue bānatōis
snias p; te pia mī et virgo valeā euadere. et cū
electis dei oīb; ad eā gaudia felicit; pueire.

*Quō Maria magdalena et alie marie et Pe-
trus et Iohes venerūt ad monumētū. LXXI.*

Sperare igitur sabbati. i.
nocte sequēte sabbatū: noīe em̄ ve-
spis qd; principiū noctis est signi-
ficat noctē. i. a pte totū. et ideo mu-
tat genus referens ad sensū nō ad nomē et ait
que. i. nox lucescit. i. lucescere incipit in prima
sabbati. i. prima die p; sabbatum seu prima die
septimane: q; apud nos dñica dñr: valde diluclo
et mane. orto iaz sole. i. ortu suo iā celum illu-
strāte: q; uis nōdū appareret ēris raris: adhuc
tenebris exntib; hoc est iā rubescēte aurora
et celo ab oriētis pte. ob solis vicinītatē iā al-
bescente: aurora em̄ media est inter tenebras
noctis et pfectā lucē diei. et ideo tāq; mediū ab
utroq; extremo p; nominari: maria magda-
lena et alie due marie iuerūt et venerūt ad mo-
numētū cum vnguētis ex deuotōe. *Ubi sciēdū.*
q; sicut gētiles denotabant dies toti septima-
ne a nōi vdeor; suoz. i. planetaz. ut a luna diē
lune. a marce diē martis. et sic de alijs: ita iu-
dei q; dies sabbati apud eos solēniōz habebat
sabbatū sic notabāt absolute ppter reuerētiā
illī diei. et ab eo tanq; a digniori oēs alios dies
notabāt. ita q; dies immediate seqns sabbatū
dicebat prima sabbati. i. p;ia p; sabbatū. alia
scda sabbati. et sic consequēter. Et q; hebrei et
greci nōiō numerabilibus p; ordinalibus no-
mīb; utūf. ideo vnū apud eos i ordine diez si-
gnificat primū. *Uñ i Genesi dñr.* factū est vespē
et mane dies vnus. i. primus: et ideo consequē-
tē ibi subdi. secūdus et tercius. et sic de alijs. *Unde*
Lucas dñr. vna sabbati. i. p;ia die p; sabbatū.
vel prima die septimane. Quia ei sabbatū apō-
hebreos nō tm̄ diē principalem a q; septimana
apō eos incepit. s; etia; septimanā ex p;oga-
tiua sabbti denotat. ut ibi. ieiuno bis i sabbto.
i. in ebdomoda: ideo etia; cū dñr. prima vel vna

sabbati. pot; intelligi prima die septimane vel
ebdomade. que apud nos ppter dñicaz resurre-
ctōnem vocat dñica. a q; etiam apud nos inci-
pit septimana. Nō em̄ celebritas veteris sab-
bati cōuersa et trāslata est i dñicam. que cete-
ris dieb; celebrior ē ppter dñice resurrectōis sā-
ctitatē. gaudiū et reuerētiā. Latini vō seu ro-
mani et ecclia. modo dies vocāt ferias. diē do-
minicā vocātes feriā primā. diē lune scda. et
sic de alijs vsq; ad sabbatū. Et vocatur feria a
feriare quod est cessare. vel a ferēdis victimis.
quia oīm die feriare id est a peccato cessare et
victimas ferre et offerre debem. Mulieres g;
iste venerūt ita mane. q; adhuc tenebre erant.
ut dñr Iohes. et fm̄ Lucam venerūt diluculo q;
est claritas media inter noctis tenebras et diei
claritatē qd; auroza appellari solet. Et fm̄ Mar-
cum venerūt orto iā sole. Et potuit eē ab līaz qd;
valde mane cū adhuc tenebre essent venire ce-
perūt: diluculo at; venerūt. sed orto iaz sole ab
monumētū p;enerūt. Et nota. q; nō iū mī-
sterio euāgeliste sic diuersimode loquūf de isto
mane. sed oēs cōcordāt i hoc q; fuit mane. Nā
ut p; ex pmissis. istud euāgelīū mīstice pce-
dit. fm̄ tres stat; electoz. p; tres marias signi-
ficatos. Q; em̄ Iohes. dicit. cum adhuc tenebre
essent. respicit statū incipiētū: q; vō Luc. dicit
diluculo. respicit statū p;ficiētū: sed q; dicit
Mar. orto iaz sole. respicit statū p;fectū. De-
bent g; fideles querentes xpm. quilibet p; statu
suo mane venire qd; est p; pigros. Debent etiā
venire vna sabbatoz. p; quod quies et pax cor-
dis significat. sabbatū em̄ quies interpretat. qd;
est p; discolor et discordes. Debent etia; venire
ad monumētū: et ibi querere dñm. Monumē-
tum est mēs humana q; rū ad quēlib; statū. Nā
cor penitētū dicit monumētū. ratione luctus
q; circa monumēta fieri solet: et penitētūz est
lugere et flere sup seipsos. P;ficiētū aut; cor
dñr monumētū. ratione opīs misericordie. qd; i
sepeliendo mortuos exercetur: et actiuoz est i-
sistere opibus misericordie. Cōtemplatiuoz
vō cor monumētū dñr. rōne quietis: dicūtur ei
corpa quiescere i monumētis. et quies maxie
ab p;ceptatiuos nosciē p;tinere. In tali g; mo-
numēto p; quilibet statu recte querit xpc. Debz
etiā obstacūa impediētia remouē. q; intelligū-
tur p; lapidē magnū ad ostiū monumēti abuo-
lutū. et p; angelū ut statim infra patebit fuolu-
tū. Nā i quilibet statu ē aliq; lapis obstas ne q;
possit intrare i intima mētis. et exercē act; suo
statui p;ceptes. Lapis obstas penitētū ē pni-
tas ad malū. lapis obstas p;ficiētū ē difficul-
tas ad bonū. s; lapis obstas p;ceptatiuus ē ma-
terialitas spēs. S; iste lapis p; quib; statu ple-
rūq; remouet. ad solū desiderīū aīe pie q;rentis
p; grāz spūscti. Felix maria. i. aīa q; ad sepul-
chr; xpi venit videre per meditationem: plāgē
p; passionem. ungere p; deuotōem. Imitemur
ergo et nos easdem sāctas et deuotissimas mu-
lieres. ut sicut ille cum aromatib; dominū toto